

၅၇၅၅၅၅၅၅





...ลูกรัก...

ขณะที่ใจของลูก ยังรักษาพระสัจธรรมไว้

ยังรักษาปฏิบัติทาสาธารณประโยชน์ไว้

ขณะนั้น ลูกจงภูมิใจเถิดว่า

พ่ออยู่กับลูกตลอดเวลา

ถึงแม้ว่าร่างกายของพ่อจะสลายไป

แต่ใจของพ่อยังอยู่กับใจของลูก

ลูกไปไหนก็เชื่อว่า พ่อไปด้วย

ช่วยเหลือ คุณแล คู่ครองลูก....ตลอดไป



ด้วยปรารถนาความรุ่งเรืองแห่งปัญญาและสันติแห่งชีวิต

ข้าพเจ้าขอมอบหนังสือเล่มนี้ เพื่อเป็นธรรมบรณาการ

แต่.....

จาก.....

บันทึกสนทนาธรรม

ต ๑ ม ๖ ๑ ๒ ๓ ๔

# บันทึกสนทนาธรรม

## ตามรอยพ่อ

โดย จัมจะริง

พิมพ์แจกเป็นธรรมทาน

หากท่านใด คณะใด ประสงค์จะพิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมบรรณาการ โดยไม่เรียกร้องค่าตอบแทน ให้กระทำโดยไม่ต้องขออนุญาต แต่หากมีการพิมพ์จำหน่าย หรือมีการคิดค่าตอบแทนขอสงวนลิขสิทธิ์

- พิมพ์ครั้งที่ ๑ :** พฤศจิกายน ๒๕๕๗ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม
- ผู้เผยแพร่ :** กลุ่มกัลยาณธรรม
- จัดรูปเล่ม :** CANNA GRAPHIC โทร. ๐๒-๘๖๖-๕๑๗๐-๑
- ทำเพลท :** CANNA GRAPHIC
- พิมพ์ที่ :** โรงพิมพ์ชุมทองอุตสาหกรรมและการพิมพ์ จำกัด  
๕๔/๑๒๗ ถ.ปิ่นเกล้า-นครชัยศรี ศาลาธรรมสพน์  
เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐  
โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๐๘๒๗๒-๗  
โทรสาร ๐๒-๘๘๐๗๙๘๐
- ผู้พิมพ์ :** นายชัยวัฒน์และนายวิพล พิทยธนากุล
- ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ**

**ISBN :** 974-92439-0-0

หนังสือเล่มนี้ พิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์ชนิดถนอมสายตา พื้นผิวมี  
คุณสมบัติดูดซับแสง ปริมาณการสะท้อนแสงน้อยทำให้สบายตาเวลาอ่าน



## คำนำจากผู้เขียน

หนังสือตามรอยพ่อ เขียนขึ้นตามเจตนารมณ์ของผู้ศรัทธาและมีจิตเมตตา หวังที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ผู้ร่วมเกิด แก่ เจ็บและตายให้มีความเห็นถูก แล้วปรับแก้ไขชีวิตตนเองออกจากความหลง ความเศร้าหมอง ความอยากและยึดติด นำชีวิตสู่ความเป็นอิสระ เสรีและสงบสุข

ข้อเขียนนี้**สมมติ**ให้สองพ่อลูก ได้พูดคุยกันในคำคืนที่ปลอดภัย ภารกิจของวัน โดยอุปโลกน์ให้ผู้เล่นบทพ่อ เป็นผู้ทรงความรู้เกี่ยวกับโลก และชีวิต มีความรู้ที่แตกฉานและเข้าถึงความจริงที่เป็นสมมติ เป็นสภาวะและเป็นปรมาตม์ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถตอบคำถาม ให้กับผู้เล่นบทลูกสาวเจ้าปัญญา ช่างคิด ช่างฝัน ช่างซัก ช่างถาม ในที่สุดเธอได้พบกับความสว่าง กระจ่างชัด สามารถนำความรู้ไปปรับแก้ไขสิ่งผิดพลาด แล้วเติมเต็มสิ่งดีให้กับชีวิต ทำชีวิตของเธอให้มีคุณค่า นำไปสู่ความรุ่งเรืองและศานติ

อนึ่ง ข้อเขียนนี้มีทั้งส่วนที่เป็นสาระ ควรค่าแก่การนำมาประดับไว้กับชีวิต กับส่วนที่เป็นอสาระที่ควรรู้เท่าทัน และไม่เอาจิตเข้าไปผูกติดเป็นทาสให้เกิดความเห็นผิด ซึ่งเป็นต้นเหตุให้เกิดความหลง ชีวิตต้องวณนผิตหวัง เห็นอยากลำบาก เวียนตาย-เกิดไม่รู้จบ

ความรู้ดีที่เราไม่สามารถเข้าถึง หรือพิสูจน์ไม่ได้ ใช่ว่าคนอื่นจะเป็นเช่นเรา ผู้ฉลาดไม่ปรามาส ไม่คับแคบปิดกั้นโอกาสของตัวเอง แต่จะเผื่อใจไว้เพื่อการพิสูจน์ได้ เข้าถึงได้ในวันข้างหน้า ประสบการณ์จากอดีต ย้ำเตือนให้กล่าวอย่างนี้กับกัลยาณมิตร

จุ่มจะริง

## คำอุทิศ

อานิสงส์ที่เกิดจากการสร้าง และแจกหนังสือ “ตามรอยพ่อ” เป็นธรรมทานในครั้งนี้ ข้าพเจ้าทั้งหลายขออุทิศถวายเป็นพุทธบูชาแด่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกพระองค์ บุชาคุณของพระธรรม บุชาคุณของพระอริยสงฆ์ทั้งหลาย บุชาคุณบิดา-มารดา คุณครูบาอาจารย์ที่มีมาในทุกภพชาติ และอุทิศให้กับเจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายของข้าพเจ้าฯ จงอยู่เป็นสุข มีจิตวิญญาณเป็นอิสระจากความพยายาตเบียดเบียนซึ่งกันและกัน

ข้าพเจ้าฯ อธิษฐานเอาอานิสงส์จากทานนี้ เป็นพลวปัจจัยให้ข้าพเจ้าฯ มีดวงตาเห็นธรรม เข้าถึงโลกุตตรธรรม สำเร็จมรรคผลนิพพานในชาติปัจจุบัน หากยังต้องเวียนตาย-เกิดด้วยเหตุ-ปัจจัยยังไม่ถึงพร้อม ขอให้ข้าพเจ้าฯ ได้เกิดเฉพาะในสุคติภูมิ ได้พบพระพุทธศาสนา ได้พบกัลยาณมิตร มีสัมมาทิฐิ มีดวงตาเห็นธรรม トラาจนเข้าสู่พระนิพพาน เทอญ.

**กลุ่มกัลยาณธรรมและญาติมิตร**

## คำขอบคุณ

ทรัพย์ภายนอกมีประโยชน์ใช้สอยชั่วคราว ส่วนทรัพย์ภายในสามารถนำติดตัวไปได้เมื่อตาย การให้ปัญญาทางธรรมเป็นทาน เป็นการเปลี่ยนทรัพย์ภายนอก ให้เป็นทรัพย์ภายในที่มีอนิสงส์สูงสุด เพราะทำให้บุคคลมีความเห็นถูก ทำให้การดำเนินชีวิตสะอาด ราบรื่น มีความสุข ทำให้ปัญญาเปลี่ยนเป็นอริยบุคคลได้ นำไปเกิดใหม่ในสุคติภูมิได้ และสุดท้ายใช้เป็นปัจจัยเดินทาง ออกจากสังสารวัฏ เข้าสู่นิพพานได้

คณะผู้จัดทำหนังสือ บันทึกสนทนาธรรม : ตามรอยพ่อ ขอขอบคุณญาติธรรมผู้เป็นกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ร่วมสร้างหนังสือ ร่วมเผยแผ่ธรรม ตรวจสอบตัวเอง ปรับปรุงแก้ไขตัวเอง นำชีวิตผ่านพ้นอุปสรรค พบความสงบสุข สร้างเหตุเกิดใหม่ในสุคติภูมิ และมีเป้าหมายปลายทางสุดท้ายที่พระนิพพาน

ขอบคุณด้วยความจริงใจ

คณะผู้จัดทำ



## ปณิธานแห่งลูก

สืบนี้ขอประณมน้อม พร้อมใจขาน  
ก็ภพก็ชาติที่มีชีวิต  
ตั้งนกอชภิยมารบวงมาตลอด  
ปลาตัวใด ไร้ปัญญาปรึกษาญาณ  
บัดนี้เราเข้าใจ ในภกักราย  
เราก็หนึ่งมีใจใส่องอย่างใส่องดี  
ขอเป็นไท ไม่ยอมอ่อนน้อมเจ้า  
เปลี่ยนให้หายกลายเป็นบ่าวเจ้าอารมณ์  
เพราะพ่อฉันท่านกลับมารับแล้ว  
ฉันจึงเลิกถอนรพเนจร  
ทำงานเดินนำตัว ไปไกลลับแล้ว  
ตั้งนขาภกัสนามเป็นองหน้าฟ้าอันตราาย  
ใช้วิภูฏาส์สรันหกลอกทลสน  
มุ่งสู่บ้านแห่งนิพพานการหลุดพ้น

ปณิธานทางธรรมนำดวงจิต  
เดินทางผิตคิดพลาดเป็นหาสามารถ  
เหมือนเหยื่อที่อเบ็ดไว้ให้ลั้งหาร  
เป็นเหยื่อพรานพลาดพลังทั้งชีวิต  
เจ้าอย่าหมยมาตลอดขอทลักรหนี  
จะขยี้พลพรรคมารให้ขานขม  
สติเฝ้าระวังใจ ไม่ขิ้นขม  
เราทวงขมเสรีนี้รันตร  
ตั้งองแผนแผนวาทางทลั้งตั้งสน  
ตามบิตรถึงที่หมายในนิพพาน  
พร้อมกับแสงธางทางไว้ให้ทั้งสาย  
ลูกยอมตายกับพ่อขอพลีขันธ์  
ขอลาภอันแรงสร้างทางกุศล  
เราตลอดคนพ่อลูก.....ลูกแท้จริง



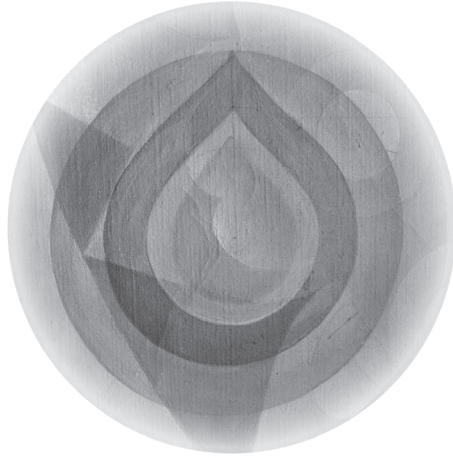
# สารบัญ

หน้า

คำนำ

ปณิธานของลูก

ตอนที่ ๑	ความเมตตา.....	๒
ตอนที่ ๒	ความกตัญญูทเวที.....	๑๒
ตอนที่ ๓	ฝึกปฏิบัติธรรม.....	๒๑
ตอนที่ ๔	ศีล สมาธิ ปัญญา.....	๓๓
ตอนที่ ๕	อินทรีย์ 5.....	๔๗
ตอนที่ ๖	ความอ่อนน้อมต่อมตน.....	๕๙
ตอนที่ ๗	ทัศนคติเชิงบวก.....	๗๐
ตอนที่ ๘	จาริกแห่งบุญ.....	๘๒
ตอนที่ ๙	พลังบุญ-พลังจิต.....	๙๔
ตอนที่ ๑๐	วิปัสสนูปกิเลส.....	๑๐๗
ตอนที่ ๑๑	ของขวัญวันเกิด.....	๑๒๑
ตอนที่ ๑๒	กำจัดขยะ.....	๑๓๔
ตอนที่ ๑๓	เนกขัมมะ-อุเบกขาบารมี.....	๑๔๗
ตอนที่ ๑๔	เวลาแห่งสติ.....	๑๖๐
ตอนที่ ๑๕	ผู้ให้ที่แท้จริง.....	๑๗๓
ตอนที่ ๑๖	นิโรธสมาบัติ.....	๑๘๗
ตอนที่ ๑๗	เกิดเป็นหญิงแท้จริงแสนลำบาก.....	๑๙๙
ตอนที่ ๑๘	วิถีแห่งดอกบัว.....	๒๑๔
ตอนที่ ๑๙	รักอย่างผู้รู้.....	๒๒๗
ตอนที่ ๒๐	สมมติ-ปรมาตถ์.....	๒๔๒



".....สิ่งไหนไม่ดี อย่าให้เอากไปจากตัวเรา  
ให้มันตายไปกับตัวเรา  
ถ้าทำอะไรให้กับคนอื่น  
เราให้แต่สิ่งดี ๆ  
อย่าให้ใครมาตำหนิได้นะลูก....."



## ตอนที่ ๑

# ความเมตตา

**ห**ลังจากที่คุณพ่อได้อ่านหนังสือ วันอังคารแห่งความทรงจำกับครุฑอรรี ท่านจึงได้แนวคิดว่าการสนทนาธรรมระหว่างพ่อกับลูก มีสาระน่าจะได้รับการบันทึกไว้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ ฉันจึงสมัครใจเป็นนักเขียนจำเป็นในการนี้

วันหนึ่งเราคุยกันเรื่องความเมตตาของมหาโพธิสัตว์ คุณพ่อสอนให้ใช้เมตตาเป็นอารมณ์อยู่ทุกขณะจิต ท่านสอนว่า

"ความเมตตา ไม่ใช่ความสงสารนะลูก แต่เป็นความรัก รักแบบไม่มีเงื่อนไข รักแบบไม่ต้องการอะไรตอบแทน รักในฐานะที่เป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกัน และเราไม่ได้แตกต่างจากคนอื่นในธรรมเหล่านี้ ตอนพ่อยังเป็นอาจารย์อยู่นะลูก ในแต่ละปี พ่อจะเป็นคนแรก ที่รับนักศึกษายากจนมาให้ทุนการศึกษา โดยที่พ่อบอกเขาก่อนเลยว่า พ่อไม่ต้องการให้เขาต้องมาตอบ

แทนอะไรพ่อเลย ไม่มีอะไรผูกพัน ไม่มีข้อแม้ใด ๆ ทั้งสิ้น หรือตอนที่พ่อไปบรรยายที่ไหน พ่อใช้เมตตานี้แหละช่วยเหลือทุกคน ให้คำแนะนำแก่ทุกคน" พ่ออธิบายถึงเมตตาบารมี ฉันหวนคิดไปถึงภาพยนตร์ต่างประเทศเรื่อง "Pay it Forward" คือคนที่ช่วยเหลือคนอื่นมิได้หวังสิ่งใดตอบแทน เพียงแต่หวังจะปลูกจิตสำนึกแห่งความเป็นคนดีมีน้ำใจ เมื่อเขาได้พบปะผู้คนบนเส้นทางชีวิตข้างหน้า เขาจะได้มีน้ำใจแบ่งปันให้คนอื่นบ้าง เหมือนที่เขาได้รับมาก่อน ในกรณีของคุณพ่อ ท่านมิได้หวังสิ่งใดตอบแทน

"มีหลายคนโทรศัพท์มาถามปัญหาคุณพ่อที่บ้านอีกนะคะ" ฉันกล่าวเป็นเชิงเห็นใจ

"อย่างนี้แหละลูก เราเหมือนต้นไม้ใหญ่มีร่มเงา ต้องเป็นที่พึ่งให้กับคนอื่น แต่ละคนมีทุกข์มา ส่วนใหญ่ไม่ได้ถามเรื่องธรรมะหรอก มักถามปัญหาชีวิตมากกว่า พ่อช่วยเขา ส่วนใหญ่เขาเชื่อ บางคนคุยเรื่องไร้สาระ บางคนคุยแล้วมีสาระ พ่อรับฟังทุกคน" ท่านกล่าวอย่างยอมรับ เพราะทราบดีว่า ชีวิตของท่านดำรงอยู่เพื่ออะไร

"คุณพ่อถือว่าเป็นการสร้างบารมี ทั้งขันติบารมี เมตตาบารมี แล้วยังได้ปัญญาบารมีด้วยนะคะ" ฉันวิเคราะห์แจ่มแจ้งตามแนวทศบารมีที่คุณพ่อเพิ่งสอน



"ใช้ลูก ทุกคนสบายใจที่พ่อรับฟังเขา เสนอแนะเขา ลูกก็เหมือนกัน ลูกโทรหาพ่อได้นะ พ่ออนุญาตให้ลูกרבกวนได้ ถึงลูกไม่โทรคนอื่นก็โทร "ไม่ต้องกลัวพ่อเหนียวหรอก" คุณพ่อช่างมีดวงจิตเปี่ยมด้วยเมตตา ทั้งยังหยั่งรู้จิตใจฉันอีกว่า คิดจะไม่โทรไปรบกวนท่าน เพราะเกรงว่าท่านจะเหน็ดเหนื่อย ฉันย้อนระลึกไปถึงวันแรกที่ได้พบคุณพ่อ ได้สัมผัสถึงสายธารแห่งเมตตาฉัน

"คุณพ่อคะ ลูกจงเจริญเมตตา ทำตามที่คุณพ่อสอน พอพบใคร แม่เมตตาให้เขาก่อน คิดในใจว่าขอให้สัตว์ทั้งปวงจงเป็นสุข ขอให้ท่านจงเป็นสุข ทำให้จิตใจลูกเยือกเย็น ยิ้มแย้ม โทสะไม่เกิด ให้อภัยคนอื่นได้ง่าย มีความสุขขึ้นมาก" ฉันเล่าถึงประสบการณ์ระยะสั้น ๆ ที่ได้เจริญเมตตา เพียงแค่ระยะสั้น ๆ ยังทำให้หัวใจอิมเอมได้ขนาดนี้ เพราะการเจริญเมตตาและให้อภัยทานบ่อย ๆ ทำให้เกิดอโหสิกรรมต่อกันได้ ไม่ต้องผูกเวรกันไปข้ามภพข้ามชาติ และยังทำให้จิตใจของเรามีที่ว่างไว้รองรับสิ่งที่ดีด้วย ถ้าอยากทำดีแต่ไม่ละชั่ว ไม่มีวันใจสะอาดได้

"ดีแล้วลูก อนุโมทนาด้วย แม่เมตตาที่เราให้ได้ ทั้งชีวิตที่เราเห็นด้วยตาเนื้อตาหนัง และที่เรามองไม่เห็นด้วยนะลูก



ทั้งผีสิงเทวดารับได้หมด ตอนที่พ่อไปนอนในป่าหรือไปที่ไหน ๆ พ่อก็แผ่เมตตานี้แหละ" คุณพ่ออธิบายเพิ่มเติม ท่านเคยเล่าว่า ครั้งหนึ่งไปนอนในป่าที่ปางมะผ้า ตอนกลางคืนมีเทวดามา สันทนาการและบรรเลงมโหรีให้ฟังแสนไพเราะ นั่นเป็นสิ่ง ตอบแทนคุณความดีของคุณพ่อที่สรวรค์ประทานให้

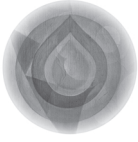
"แล้วเราทราบได้อย่างไรคะ ว่าเรามีเมตตาจริงไหม ?"

ฉันสงสัยวิธีตรวจสอบ

"ทดสอบง่ายลูก ดูว่าเรายังเกิดโทสะอยู่หรือเปล่า แม้แต่ ความขัดเคืองใจเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่ควรมี" ฉันนึกถึงตัวเองที่บางครั้งยังมีโทสะ ขัดข้องใจ ต้องปรับปรุงตัวอีกมาก เพราะสติยังไม่ ค่อยดีนัก ต้องพยายามฝึกจิตให้มีเมตตาอย่างถาวร เหมือนเป็น น้ำหล่อเลี้ยงจิต นั่นเทียว

"ตอนที่พ่อไปบรรยายที่วัดอ้อน้อย มีนักบินมาเกาะ ศีรษะคุณพ่อ นั่นเพราะเมตตาใช่ไหมคะ" ฉันถามถึงประสบการณ์ จริงของท่าน

"ใช่แล้วลูกนั่นล่ะ เพราะอานิสงส์ของเมตตา หมาจะกัด ยังไม่กัดเลยลูก อย่างหลวงปู่ณะ พอท่านเอาเศษข้าวไว้ในมือ ตอนธุดงค์อยู่ในป่า ยังมีแก๊งมากินข้าวในมือท่านเลย เราไปไหน ก็ปลอดภัย ขนาดผ่านเข้าไปในที่ที่เขาปล้นกันอยู่ ยังไม่เป็นไร สัตว์ ต่าง ๆ รักเรา เทวดาก็รักษาเรานะลูก" คุณพ่อคงมีประสบการณ์



เกี่ยวกับเมตตาบารมีของท่านมากมาย โดยบุคลิกภาพของท่าน นับว่าเป็นผู้ที่เปี่ยมด้วยเมตตาโดยแท้ ท่านไม่เคยเบียดเบียนใคร รำคาญที่จะตอบคำถาม อารมณ์ดีตลอดเวลาใครเข้าใกล้ท่านต่างสรุปตรงกันว่า ท่านมีเมตตาสูงมาก

"คุณพ่อฟังสัตว์คุยกันรู้เรื่องด้วยใช่ไหมคะ" เพราะคุณพ่อเคยเล่าถึงนกและกบที่เขาคุยกันและบอกอะไรให้พ่อทราบ

"ฟังรู้เรื่องจ้ะ ถ้าคลื่นจิตมีความถี่ตรงกันก็สื่อสารกันได้ เป็นเรื่องธรรมดา" ฉันฟังแล้วอดชื่นชมไม่ได้ เพราะท่านเป็นผู้รู้โดยแท้จริง

"เมตตานี้เป็นทานบารมีใช่ไหมคะ เพราะทำให้เราให้อภัยเขาได้" ฉันถามต่อ

"การให้อภัยเป็นทานอย่างหนึ่ง เมื่อทำได้แล้วเกิดเป็นเมตตา แล้วแผ่เมตตาให้คนอื่นจัดว่าเป็นทานบารมีได้"

"ลูกว่ามันเป็นอาวุธอันทรงคุณค่าด้วยนะคะ เพราะเราใช้เมตตาเป็นเครื่องป้องกัน มิให้เกิดโทษหรือเกิดอกุศลจิตได้ ทำให้เราเป็นที่รักของมนุษย์ สัตว์และเทวดาทั้งหลาย โดยที่ไม่ต้องอาศัยพระเครื่องหรือคาถาบทไหนเลย" ฉันเริ่มตระหนักถึงคุณค่าของการเจริญเมตตา เพราะไม่ต้องซื้อหาลงทุนอะไร

เพียงแค่นี้เรามีสิ่งนั้นในหัวใจ ออกมาจากใจเราจริง ๆ มันเป็นเรื่องคุ้มกันภัยแก่เราได้อย่างดีที่สุด และเป็นเสน่ห์ที่มีคุณด้วย

" ลูกเข้าใจถูกแล้ว " คุณพ่อยืนยัน ทำให้ฉันเชื่อประโยคที่เคยได้ยินว่า ผู้เจริญเมตตาเพียงแค่ชั่วขณะ ก็ทรงคุณเท่ากับผู้ทรงมานั้นเทียว

"คุณพ่อคะ ที่คุณพ่อสอนให้ลูกเร่งความเพียร โดยอาศัยหลักสัมมัปปธาน ๔ ในธรรมรัตนะ..." ฉันพูดยังไม่จบประโยค ท่านก็ถามขึ้นเป็นเชิงทดสอบความจำว่า

"มีอะไรบ้างลูกจำได้ไหม"

"ก็มี ๑. อกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดในดวงจิต เพียรป้องกันมิให้เกิดขึ้น

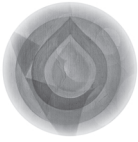
๒. อกุศลธรรมที่เกิดแล้ว เพียรกำจัดให้หมดไป

๓. กุศลธรรมที่ยังไม่เกิด เพียรสร้างให้เกิดขึ้น

๔. กุศลธรรมที่มีอยู่แล้ว เพียรรักษาไว้ให้คงอยู่ อันนี้ตรงกับหลักพุทธศาสนาที่ว่า ละชั่ว-ทำดี-และทำจิตใจให้ผ่องใสใช่ไหมคะ"

"ใช่แล้วลูกเข้าใจถูกแล้ว"

"แล้วตรงกับที่หลวงปู่พุทธอิสระสอนว่า ไม่เพิ่มขยะใหม่ ล้างขยะเก่าออกไป ทำของดีที่มีอยู่แล้วให้ผ่องใส ใช่ไหมคะ" ฉันตรวจสอบความถูกต้อง เพราะถือว่าพระพุทธรูปองค์สอนเรื่อง



เดียวกัน ไม่ว่าจะพูดแบบไหนก็คือเรื่องเดิม คือทำยที่สุดทำจิตใจให้  
ผ่องใสนั่นเอง

"ใช้แล้วลูก สิ่งไหนไม่ดี อย่าให้ออกไปจากตัวเรา ให้มัน  
ตายไปกับตัวเรา ถ้าทำอะไรให้กับคนอื่น เราให้แต่สิ่งดี ๆ อย่า  
ให้ใครมาตำหนิได้นะลูก" คุณพ่อย้ำเรื่องนี้บ่อยมากเวลาที่มี  
ปัญหาอะไรกับใครให้เราพิจารณาตรวจสอบตัวเราเอง ว่าบกพร่อง  
ตรงไหน อย่าให้มีสิ่งใดให้ใครตำหนิได้ แต่ถ้าเราไม่ผิดให้เฉยเสีย  
และให้แผ่เมตตากับผู้นั้น อย่าได้มีเวรต่อกันเลย เป็นสุขเป็น  
สุขเถิด

"ลูกลองพิจารณาดูกิเลสในใจตัวเอง มีมากมายเหลือเกิน  
นะคะ บางทีดูยากกว่าเป็นมิตรหรือศัตรูกันแน่ บางคนคิดว่าตัวเอง  
ดีแล้ว เพราะอยู่กับกิเลสพวกนั้นมาจนชิน" ฉันทึกถึงระยะเวลา  
คงยาวนาน ที่จะต้องค่อย ๆ ทำความสะอาดจิตใจ ให้ปราศจาก  
กิเลสให้ได้สักวันหนึ่ง ถ้าน้ำใสสะอาดมากขึ้น ตะกอนสกปรกคง  
เจือจางจนหมดสิ้นไปได้ในที่สุด

"ลูกต้องพยายาม ฝึกหัดจับผิดตัวเอง ตรวจสอบตัวเอง  
เพื่อจะรู้จักตัวเอง เมื่อเรารู้จักตัวเองแล้ว เราจะรู้จักคนอื่นได้หมด  
ทำไปวันละนิดละหน่อย ตั้งใจดูอย่าหยุดนะลูก การปฏิบัติธรรม

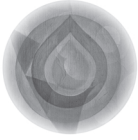
ก็เหมือนกัน ค่อยๆทำไป แต่ต้องทำสม่ำเสมอ นะ ดูอย่างน้ำหยดลงตุ่มวันละหยดยังเต็มตุ่มได้ ความเพียรไม่ไร้ผลแน่นอน" คุณพ่อให้กำลังใจเสมอ เพราะท่านมีจิตวิญญาณของความเป็นครูเต็มเปี่ยม ฉะนั้นไปถึงบทพระราชนิพนธ์ของในหลวงเรื่องพระมหาชนก นับว่าเป็นตัวอย่างของวิริยะบารมีอย่างดีเยี่ยม อ่านแล้วให้กำลังใจในการสร้างความเพียรได้อย่างอัศจรรย์

"ก่อนที่ลูกจะคิด พุด หรือทำอะไร ลูกต้องมีสติก่อน สติสำคัญที่สุด ทุกขณะที่ตื่นให้คิด พุด ทำแต่กุศลกรรม รับรองว่า 'ได้ดีแน่นอน' คุณพ่อนั่น

"ลูกลองสังเกตดูกิจวัตรของคุณพ่อ เวลาพุดกับลูกหรือกับใครๆ ไม่เคยเห็นมีอารมณ์เลย คุณพ่อนิ่งมากเลยนะคะ"

"พ่อมีสติใจลูก แล้วพ่อก็อยากให้ลูกมีสิ่งนี้ด้วย ต้องอาศัยการฝึกฝนอดทนยาวนาน ลูกต้องทำให้ได้นะ ให้มีธรรมะในหัวใจ แล้วเราจะได้พบกัน" คุณพ่อฝากความหวังไว้ให้เหมือนล่วงรู้ถึงกาลเวลาข้างหน้า ว่าเราต้องได้พบกันอีก ถ้าหากฉันพัฒนาจิตขึ้นมาได้ดีพอ ฉันรับปากคุณพ่อ ขอตั้งสัจจะไว้ว่า จะคิดพุดทำแต่สิ่งที่ดี ไม่ว่าชีวิตนี้จะยาวนานเท่าไร จะไม่ออกนอกเส้นทางนี้แล้ว ฉันจะเดินตามรอยเท้าพ่อ





## อานิสงส์ของเมตตา

พระบรมศาสดาตรัส อานิสงส์ของการเจริญเมตตา

กรรมฐาน ๑๑ ประการ คือ

๑. หลับเป็นสุข (หลับสนิท ไม่กระสับกระส่าย)
๒. ตื่นเป็นสุข (สดชื่น แจ่มใส ในขณะที่ตื่น)
๓. ไม่ฝันร้าย
๔. เป็นที่รักของมนุษย์ทั้งหลาย
๕. เป็นที่รักของเหล่าอมนุษย์
๖. ทวยเทพพิทักษ์รักษา
๗. ภัยอันตรายต่าง ๆ เช่น ไฟ ยาพิษ หรือศาสตรา  
ไม่สามารถถล่มร้ายได้
๘. จิตเป็นสมาธิง่าย
๙. ใบหน้าผ่องใส มีสิริมงคล
๑๐. ไม่หลงลืมสติ ระลึกถึงกุศลกรรมได้ในเวลาเสียชีวิต
๑๑. จะเกิดในพรหมโลก ถ้ายังไม่บรรลุนิพพาน

(อ.เอกาทศก. ๒๔/๑๕/๒๕๔)



".....ลูกตั้งอกตั้งใจนะ เป็นโอกาสที่เราจะได้สร้างขันติบารมี  
ลูกตั้งอกทำความดีให้มากขึ้นอีก  
ทำตัวเราให้ดีมากๆ ๑ จนขยายยอมรับ.....  
หากมีอะไรที่ขัดแย้งกัน ลูกตั้งอกนั่ง  
เอาความดีชนะใจ  
ความดีได้แย้งเป็นวิธีของเดรัจฉาน.....อย่านำมาใช้....."



## ตอนที่ ๒

# ความกตัญญูกตเวทิต

คุณพ่อเล่าถึงพระอาจารย์องค์หนึ่ง ซึ่งเป็นพระกรรมฐาน ท่านได้ช่วยโยมแม่ของท่าน ซึ่งเป็นมะเร็งระยะสุดท้าย ให้มีอายุยาวนานขึ้นอีกหลายปี โดยสอนให้ฝึกสติ และในที่สุดโยมแม่ของท่านได้ไปเกิดเป็นนางฟ้า ฉันฟังแล้วได้แรงใจ ให้รีบกลับมาปฏิบัติดูแล พ่อแม่ของฉันให้มากขึ้นโดยทันที

"คุณพ่อสอนให้ลูกเป็นคนกตัญญูกตเวทิต ดูแลพ่อแม่ให้ดีที่สุด ลูกพยายามปฏิบัติต่อพ่อแม่มากขึ้น คอยคิดอยู่เสมอว่าจะทำอะไรให้ท่านได้อีก" ฉันเล่าให้คุณพ่อฟัง

"ดีแล้วลูก ความกตัญญูกตเวทิตเป็นยอดคุณธรรม ถ้าเราเป็นลูกดีเรียกอภิชาติบุตร ถ้าเป็นหญิงเป็นอภิชาติบุตรี" คุณพ่อชื่นชม

"ทุกเช้าลูกจัดอาหารไปให้ท่าน และกราบเท้าท่านทุกวัน ให้ท่านฟังเทศธรรมะและฝึกภาวนาด้วย" ฉันทายานต่อ

"ลูกจะสอนพ่อแม่ได้ ให้พ่อแม่เชื่อฟังได้ เรื่องฟังธรรม เรื่องภาวนาอะไรนะ ลูกต้องทำตัวของลูกให้ดี ให้นำเชื่อถือก่อนนะลูก แล้วจึงจะไปแนะนำคนอื่น เขาถึงจะเชื่อ" คุณพ่อเตือนให้รอบคอบขึ้น ตามที่ท่านเคยสอนว่าเราต้องพิจารณาตัวเองก่อน สอนตัวเองก่อน รู้จักตัวเองก่อน แล้วจึงจะสอนคนอื่นได้ ภารกิจของฉันทันับว่าโชคดีที่เป็นที่รักและไว้วางใจของพ่อแม่มาโดยตลอด ดังนั้นคำแนะนำของฉันทันจึงไม่ใช่เรื่องสูญเปล่า

"คุณพ่อคะ มีสิ่งดี ๆ เกิดขึ้นด้วยอันนิสงส์จากการดูแลพ่อแม่ คือปรกติพ่อกับแม่ไม่ค่อยลงรอยกัน ทั้งที่พ่ออายุ ๗๕ แล้ว แม่ก็ ๗๑ แล้วยังหงุดหงิดกันตลอด เพราะแม่คอยจับผิดคอยบ่น พ่อเลยเบื่อและไม่สนใจแม่ เรียกว่าแยกกันอยู่คนละห้องแยกกันกินคนละที่เลย ตอนนี้อยู่หลังจากใช้เวลาไม่นาน ที่ลูกกราบท่านและเอาใจใส่ท่านทั้งสองมากขึ้น เหตุการณ์เปลี่ยนไป คือ เดี่ยวนี้พ่อกับแม่รักกัน ฟังเทศธรรมะด้วยกัน ทานข้าวด้วยกัน พ่อคอยซื้อโน่นซื้อนี่มาฝากแม่ ทำโน่นทำนี่ให้แม่ทาน เวลาลูกไปหาทุกวัน จะช่วยกันเล่าว่า ฟังเทศธรรมะสนุกอย่างไร ดียังไง ลูกดีใจจริง ๆ" ฉันทันเล่าถึงประสบการณ์ที่เกิดกับตัวเอง ที่เหมือนอภินิหารของคุณงามความดี ซึ่งหากใครไม่ได้ประสบ



ด้วยตัวเองคงไม่ซึ้ง เพราะฉันเคยคิดว่าชีวิตของพ่อกับแม่ ฉันคงไม่มีโอกาสได้เห็นวันที่ท่านทั้งสองจะรักใคร่สามัคคีกัน เพราะที่ผ่านมามีแต่ความทรงจำที่ฉันรู้สึกท้อแท้ แล้วจู่ๆ ทุกอย่างได้เปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ดีงาม จนฉันแทบไม่เชื่อว่า นี่เป็นฝีมือของตัวเอง หรือ ถึงอย่างไรความดีเหล่านี้ ฉันยกให้เป็นบุญกุศลของคุณพ่อ ที่แนะนำพร่ำสอนและลูกทำได้สำเร็จ

"ลูกตื่นแต่เช้ามีด มีความสุขที่ได้หุงข้าว ทำขนม ทำกับข้าว ด้วยตัวเอง จัดสำรับ ไปใส่บาตรกับพ่อแม่ ได้เห็นพ่อแม่ประคองกัน ใส่บาตร ลูกมีความสุขและหายเหนื่อยเป็นปลิดทิ้ง มืออยู่หลายครั้ง หลังจากใส่บาตรแล้ว ทั้งพ่อและแม่ต่างยกมือไหว้ลูก ท่านคงปีติที่ได้ใส่บาตร จนไม่รู้ว่าจะขอบใจลูกอย่างไร ลูกภูมิใจมากเลยจ้ะ ที่ได้ทำให้พ่อกับแม่มีความสุขในบั้นปลายชีวิต" ฉันเล่าให้คุณพ่อฟัง

"สิ่งที่ลูกทำนั้นเป็นบุญ เป็นความกตัญญูทวดเวที ชีวิตลูกจะพบแต่ความเจริญรุ่งเรือง รักษาความดีไว้นะลูก" คุณพ่อให้กำลังใจ

"คุณพ่อคะ ลูกกราบขอบพระคุณคุณพ่อคะ ที่สอนให้ลูกเป็นคนดี จนลูกได้เห็นวันที่พ่อกับแม่รักกัน ทุกครั้งที่ลูกกราบท่าน ลูกถือว่าลูกบูชาคุณของพระธรรมและถือว่าลูกกราบคุณพ่อด้วยคะ" ฉันกล่าวสิ่งที่รู้สึกอยู่ในใจ

"ดีแล้วลูก คนอย่างนี้แหละ ชีวิตมีแต่ความมั่งคั่งมโหฬาร  
คนเราเกิดมาควรมีการพัฒนาศักยภาพ ๔ อย่าง คือ IQ, EQ,  
MQ, และ SQ

**IQ (Intelligence Quotient)** คือ ความฉลาดทางความ  
จำและความคิดจากสูตรมยปัญญา และจินตามยปัญญานั้น หรือเชาวน์  
ปัญญานั้นแหละ

**EQ (Emotional Quotient)** คือ ความฉลาดทางอารมณ์  
คือ ความสุขใจสบายใจไม่กังวลไม่เครียด เป็นต้น

**MQ (Moral Quotient)** คือ ความทรงไว้ซึ่งศีลธรรม  
จริยธรรม อย่างเช่นความกตัญญู ที่ลูกทำอยู่นี้แหละ สุดท้ายคือ

**SQ (Spiritual Quotient)** คือ ความอิสระของจิต  
วิญญาณ จิตไม่เป็นทาสของวัตถุและโลกธรรม คือการมีดวงตาเห็น  
ธรรม มองเห็นทุกอย่างตามความเป็นจริง ไม่หลงในสมมติ" ฉันทัง  
คุณพ่ออธิบาย แล้วตรวจสอบกับตัวเองทันที ว่ามีสิ่งใดบ้าง ที่ต้อง  
พัฒนาเพื่อความเป็นคนที่สมบูรณ์

"ช่วงนี้พ่อเตรียมงานอบรมจริยธรรมให้กับบุคลากรทาง  
ภาคเหนือ ๕ รุ่น ปีก่อนจัดไป ๓ รุ่น เขาคงเชื่อถือเรา ให้จัดอีก  
รุ่นละ ๓ วัน สอนให้เขาดูตัวเองให้ออก มีความสำนึกในหน้าที่ และ  
ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด" คุณพ่อพูดถึงงานช่วงปลายปีที่ท่านต้อง  
รับผิดชอบ



"ลูกขออนุโมทนาค่ะ อยากถามคุณพ่อต่อว่าถ้าคนบางคน เขาไม่สนใจใฝ่หาธรรมะ แล้วบางทียังมาตำหนิว่าเราเมื่อเราสนใจใฝ่หา จะทำอย่างไรกับเขาดีคะ"

ฉันถามท่านต่อถึงปัญหาทางคุณลยภาพ ซึ่งพบว่าตรงใจใคร ๆ หลายคน

"ลูกต้องอดทนนะ เป็นโอกาสที่เราจะได้สร้างขันติบารมี ลูกต้องทำความดีให้มากขึ้นอีก ทำตัวเราให้ดีมาก ๆ จนเขายอมรับว่าเราดีได้ขนาดนี้ ไม่ต้องอธิบายว่าทำเพื่ออะไร ทำเพราะอะไร อดทนไว้ นิ่งไว้ หากมีอะไรที่ขัดแย้งกัน ลูกต้องนิ่ง เอาความดีชนะใจ การโต้แย้งเป็นวิถีของเดรัจฉาน อย่างนำมาใช้ คนมีธรรมะอยู่กับใครก็ได้ โดยธรรมะคุ้มครองตัวเราและคนรอบ ๆ ตัวเราได้ ลูกไม่ต้องไปสอน ไม่ต้องไปแนะนำ ไม่ต้องไปยึดเยียด อะไรให้เขา เป็นครูที่ดีโดยการทำให้เขาดู ธรรมะเป็นเรื่องของการแสวงหา ไม่ใช่การบังคับ ลูกอย่าไปตำหนิเขานะ"

"คุณพ่อเคยสอนว่าเกิดเป็นคนนี้ดีที่สุด เพราะที่นี้เป็น ชุมทางชีวิต ถ้ามีสัมมาทิฐิ สามารถสร้างความดี สร้างบารมีได้ มาก ถ้าไปเกิดเป็นเทวดา แม้จะเป็นสุคติภูมิเหมือนเรา แต่โอกาสสร้างบารมี มีน้อยกว่ามนุษย์ เพราะมีวแต่หลงติดทิพยสุข

และเทวดาต่างกิติ ก็มี ก็อิม กันหมด ไม่มีใครต้องการอะไรจากใคร ดังนั้นเทวดาที่รักดีท่านจึงอยากมาเกิดเป็นมนุษย์ หรือบางที่อาศัยมนุษย์สร้างบารมี ตัวอย่างเรื่องนี้ คุณพ่อเคยเล่าให้ฟังเรื่องพระนางจามเทวี เป็นต้น

"ลูกรู้ธรรมแล้ว ถ้าลูกไม่พยายามเข้าใจเขา ถือว่าลูกผิด เพราะเขายังไม่รู้เหมือนลูก ดังนั้นลูกต้องเข้าใจ ต้องให้อภัย ไม่ใช่มองเห็นเขาเป็นปัญหาและอุปสรรค เขาคือผู้ทดสอบบารมีของลูกต่างหาก ทำให้เขายอมรับได้โดยลูกไม่ต้องสูญเสียความเป็นตัวเอง นั่นจึงถือว่าลูกสอบผ่าน ทำให้ได้นะลูก ไม่ว่าอะไรเกิดขึ้น ลูกต้องไม่ทิ้งธรรมะ คนมีธรรมะคุ้มครองใจ ไม่เดือดร้อนใด ๆ อยู่สงบเย็นได้ในทุกสถานที่ เพราะเรามีเมตตา ใช้ธรรมะพิจารณา ดูตนเองอย่าไปแก้ที่คนอื่น ปรับปรุงตนเองเรื่อย ๆ จนขยะมันน้อยลงและหมดไป อย่ายอมแพ้แก่มารนะลูก" คุณพ่อกล่าวแต่สิ่งที่เป็นบวก มีแต่ให้กำลังใจ คอยเสริมคอยเติม โดยความเมตตาแก่ลูกทุกคน มิได้เห็นแก่ความเหนื่อยยาก นับเป็นจิตวิททยา การสอนชั้นเยี่ยม

"เวลาอยู่ในสังคม ครอบครั้ว หรืองานที่รับผิดชอบ ลูกต้องทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ที่สุด อย่าให้บกพร่อง อย่าให้ใครตำหนิ เรื่องส่วนรวมต้องมาก่อน เรื่องส่วนตัวมาทีหลัง เมื่ออยู่ในห้องก่อนนอนหรือเข้ามิด ลูกจะปฏิบัติธรรมหรือทำอะไรให้กับตัวเอง



สามารถทำได้ แต่เมื่อไหร่ที่มีหน้าที่ภายนอก ทั้งสามี ทั้งลูก ทั้งงาน ลูกต้องไม่ให้หน้าที่เหล่านี้บดบังพร่อง" คุณพ่อย้ำถึงความรับผิดชอบการงานภายนอก คือทางโลกต้องไม่ให้เสีย ทางธรรมจึงจะเจริญงอกงาม ไม่มีอุปสรรค เราต้องเล่นไปตามบทบาท ตามสมมติ ต้องตีบทให้แตก ต้องให้เกียรติในสมมติ และสุดท้ายอย่าหลงสมมตินั้น นี่คือนิเวศแห่งพุทธะโดยแท้ ยิ่งเราจำกัดความต้องการ จำกัดการเรียกร้องส่วนตัวเองได้มากเท่าไร เราจะยิ่งมีเพิ่มให้คนอื่นได้มากเท่านั้น โบราณท่านสอนให้เอาใจเขามาใส่ใจเรา นับว่าไม่ล้ำสมัยเลย

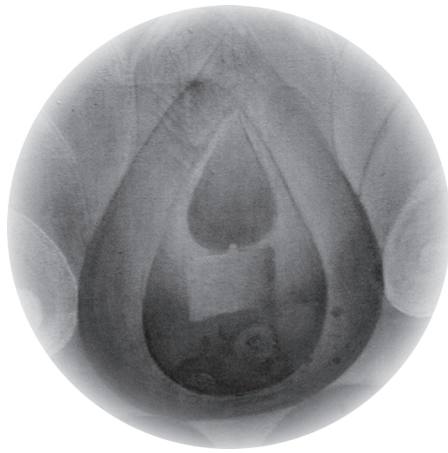
"นอกจากนี้พ่อขอให้ลูกเป็นผู้มีความเมตตา ซื่อตรงและจริงใจ ไม่ว่าจะทำอะไรให้ใครที่ไหน ขอให้ลูกระลึกไว้ทั้งกาย วาจา ใจ ว่า ต้องมีความซื่อตรง ความสุจริต และมีความจริงใจในการกระทำนั้นๆ เสมอ นั่นเป็นเกราะกำบังภัยให้ลูก พ่อใช้หลักการนี้เมื่อจะไปทำอะไร ไปบรรยายที่ไหน แล้วพ่อได้รับการต้อนรับที่ดี มีคนรักคนศรัทธาเพราะพ่อให้สิ่งนี้กับเขาก่อน" คุณพ่อให้พรฉันให้เป็นคนมีเมตตา ซื่อตรงและจริงใจ

"ฝึกสติให้มากนะลูก ถ้าจะศรัทธาใคร ลูกต้องใช้ปัญญา และใช้เวลา ให้เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ อย่าศรัทธาด้วยอารมณ์



ด้วยผัสสะคือตาเห็นหรือหูได้ยินคำบอกเล่า ลูกจะได้ไม่ถูกหลอก การดูว่าใครดี ไม่ดี ลูกต้องใช้เวลายาวนาน ดูว่าคำสอนนั้นเป็นไปเพื่อความหลุดพ้น ในเบื้องต้น ท่ามกลางหรือบั้นปลายหรือไม่ ถ้าสอนเพื่อให้เวียนตายเวียนเกิดอีก สอนให้ยึดติด อย่าศรัทธาสิ่งเหล่านี้ ต้องใช้เวลาพิสูจน์ หากพิสูจน์แล้วถูกตรงตามนี้จึงค่อยศรัทธา แล้วความศรัทธานั้น จะเป็นศรัทธาที่ยั่งยืน" คุณพ่อตอกย้ำก่อนจากลา ฉันจึงต้องกลับมาอนคิดว่ามีขยะอีกกี่กองในหัวใจ ที่ต้องหารถบรรทุกมาขนไปทิ้ง ฉันจะค่อยๆ เก็บกวาดไปเรื่อยๆ ทุกวัน ให้มันโล่งเตียนหัวใจให้ได้สักวัน ฉันจะหมั่นเก็บขยะของตนเองไปทิ้ง ไม่สร้างขยะใหม่และไม่ขนขยะของคนอื่นมาเพิ่มในใจฉันอีก





".....ดูगत่องมีอินทรียลั่งงว

คือตา หู จมูก ลิ้น ภาย ใจ

เมื่อมีอะไรมากระทบต่องมีสติ รู้ทันผัสสะ

ดับไปตามกฎไตรลักษณ์ อย่าให้เสียท่ากิเลส

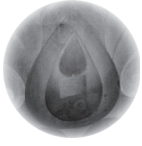
เห็นเล็กแต่กว่าเห็น ได้ยินเล็กแต่กว่าได้ยิน นั่นแหละสติ....."

ตอนที่ ๓

# ฝึกปฏิบัติธรรม

**ใน**แต่ละวันฉันใช้เวลาว่าง ระหว่างที่ไม่มีลูกค้า ฝึกปฏิบัติธรรมตามแนวสติปัฏฐาน ๔ เพื่อให้จิตคุ้นเคยกับความสงบ วันนี้ช่วงบ่ายมีเวลาว่าง ฉันใช้เวลานั้นเดินจงกรม ๑ ชั่วโมงและนั่งนิ่งไม่ขยับเขยื้อนอยู่กับที่อีก ๒ ชั่วโมงครึ่งได้รับทุกขเวทนามากมาย ตั้งใจว่าจะไม่ยอมแพ้ จะผ่านครุเวทนาคือความเจ็บปวดไปให้ได้ แต่ต้องมาดูแลลูกค้าเสียก่อน การต่อสู้ครั้งนี้โดยยังไม่รู้ผลแพ้ชนะ ฉันเล่าเรื่องนี้ให้คุณพ่อฟัง เพราะไม่เคยนั่งทนขนาดนี้มาก่อน

"คุณพ่อคะ ลูกนั่งอยู่ได้ตั้ง ๒ ชั่วโมงครึ่งแต่ไม่ค่อยสงบจิตไม่นิ่งเท่าไรมันดูไม่ค่อยมีคุณภาพเลยคะ" ฉันกล่าวต่าหนิตัวเอง (เกิดโทสะโดยไม่รู้เท่าทัน)



"นั่งนานเท่าไรไม่สำคัญหรอก ถ้าจิตไม่นิ่งทำให้เสียเวลาเปล่า ควรนั่งประมาณครึ่งชั่วโมงสลบกับการเดินจงกรมครึ่งชั่วโมง พยายามต่อไปนะลูก อย่าท้อแท้ และอย่าคาดหวังว่าจะต้องได้รับผลเช่นนั้นเช่นนี้" คุณพ่อให้กำลังใจเสมอ และสอนให้รู้จักวางใจเป็นกลาง ไม่อยากได้ผลจนลืมนิสัยสร้างเหตุ กลายเป็นตัณหามีใช้ฉันที จะเดินทางผิดทันที

"คะลูกจะพยายาม" ฉันตอบพลางระลึกถึงคำสอนของคุณพ่อที่ว่า ถ้าไม่มีศีลละปฏิบัติไปจิตไม่นิ่งหรอก ฉันแน่ใจว่าศีลอยู่ในหัวใจฉันแล้ว คราวหน้าฉันจะพยายามใหม่

"คุณพ่อไปฝึก ที่วัดมหาธาตุฯ พอผ่านเวทนาไปแล้ว จิตตั้งเข้าอัปปนาสมาธิไปเลยหรือคะ"

ฉันถามถึงประสบการณ์ พัฒนาจิตวิญญานของคุณพ่อเมื่อเกือบ ๓๐ ปีก่อน กับท่านเจ้าคุณโชดกที่คณะ ๕ วัดมหาธาตุฯ ซึ่งคุณพ่อได้สิ่งที่มีค่า คือของดีของวิเศษติดตัวมาทุกวันนี้

"จิตเข้าอัปปนาสมาธิไปเลย อันที่จริงมันใกล้กว่านั้นลูก เขาเรียกว่า "สัญญาเวทยิทธิโรธ" หรือที่เรียกว่า เข้านิโรธสมาบัติ เพราะไม่มีสัญญาและไม่เจ็บไม่ปวด หายไปเป็นปลิดทิ้ง สุขมากเลย สุขจนไม่รู้จะอธิบายอย่างไร พระอาจารย์ของคุณพ่อ ท่านว่า

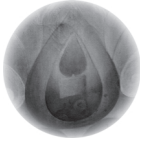
จะอธิษฐานให้เข้าสมาบัติ ๒ วัน ๓ วันก็ได้ แต่ตอนนั้นพ่อยังสติอ่อนเลยทำไม่ได้" คุณพ่อเล่าประสบการณ์

"คุณพ่อคิดว่าเข้านิพพานไปแล้วใช่ไหมคะ" ฉันเข้าท่านเล่น

"ใช่ลูก พ่อนึกกว่าเป็นนิพพาน พอบอกอาจารย์ ท่านจึงอธิบายว่ามันไม่ใช่" คุณพ่อหัวเราะ นึกถึงคำสอนของท่านที่ว่าจิตคนเราเป็นเหมือนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สะสมข้อมูลไว้ข้ามภพข้ามชาติในกรณีของท่านสามารถทำสิ่งที่ยากยิ่งให้ดูเหมือนง่ายได้ คือการเข้านิโรธสมาบัติหลังจากปฏิบัติแค่ ๗ วัน น้อยคนเหลือเกินที่จะทำได้เช่นนี้ นี่เป็นเครื่องยืนยันว่าจิตของท่านได้สั่งสมบุญบารมีเหล่านี้มาข้ามภพข้ามชาติ ไม่รู้ว่านานแค่ไหน ซึ่งมาเป็นปัจจัยส่งเสริมกรรมในปัจจุบัน เหมือนเพียงแค่วิไลคนมาเปิดสวิทช์ ไฟดวงนี้ก็สว่างไสวไปทั่ว แสงสว่างใดจะสว่างเสมอแสงแห่งปัญญาคงไม่มีแล้ว เมื่อรู้เช่นนี้ ฉันจึงรู้หน้าที่ว่าต้องรีบสะสม แต่สิ่งที่ดีไว้ในจิต ไม่มีอะไรสำคัญกว่านี้อีกแล้ว

วันรุ่งขึ้นเป็นวันหยุดของฉัน ฉันใช้เวลาทั้งวันอยู่ในห้องคนเดียว เพื่อฝึกสติเดินจงกรมนั่งสมาธิ อธิษฐานก่อนทำตามที่คิดไว้

"คุณพ่อคะ วันนี้ลูกนั่งสมาธิเดินจงกรมทั้งวันเลย เริ่มรู้สึกว่าจิตนิ่งขึ้น จิตเริ่มละเอียดขึ้น" ฉันรายงาน



"อ้าว ลูกไม่ทำงานหรือวันนี้" คุณพ่อคอยห่วงเรื่องการงานภายนอกให้รับผิดชอบหน้าที่อย่าให้เสียงาน

"ก็วันนี้วันหยุดลูกไง คุณพ่อเคยได้ยินไหมคะ เสนาบดีดื่มน้ำในภาชนะทองคำกับกระยาจกดื่มน้ำจากกะลา ถ้ามีความพอใจแล้วก็มีความสุขเท่ากัน งานนะทำไปตลอดชีวิตไม่เสร็จหรือตายไปเกิดมาอีกก็ทำไม่เสร็จถ้าไม่รู้จักพอ มัวแต่แสวงหาสิ่งภายนอก คนส่วนใหญ่จึงถูกหลอกล่อเช่นนี้ ลูกทำพอสมควรและพอใจกับสิ่งที่มีที่ได้ ลูกคิดว่าลูกเป็นคนที่ร่ำรวยที่สุดในโลก ความต้องการของลูกเหลือแค่นี้เดี๋ยวตอนนี้ สิ่งที่มีอยู่ จะแปรเปลี่ยนเป็นทรัพย์สินภายในให้มากที่สุด" ฉันต้องการให้ท่านเห็นว่าฉันเข้าใจดีถึงความสันโดษ และจัดสรรเวลาสำหรับทุกอย่างได้ดีแล้ว

"ดีแล้วลูก บางคนมีเงินนำไปใช้สร้างความเสื่อมให้กับชีวิตตัวเอง ไม่มีค่าอะไร แต่ลูกต้องไม่ลืมทำหน้าที่ให้ดีที่สุดนะ" คุณพ่อกล่าวเตือนสติให้ฉันมีชีวิตที่สมดุล อยู่ในทางสายกลางไม่ตึงเกินไป และไม่หย่อนเกินไป

"วันนี้ลูกตั้งใจสู้กับเวทนา ปวดมาก ๆ เลย คิดว่าสู้ได้นะ เพราะตั้งใจเอาชีวิตเข้าแลกแล้ว แต่แปลกดี พอมันปวดมากที่สุด

ในที่สุดมันค่อยๆ หายไปจนไม่ปวดเลย พอเราจะสู້มันมันกลับ  
"ไม่สู້เรา" ฉันเล่าประสบการณ์ที่เวทนายอมพ่ายแพ้ไป จนฉันยัง  
งงอยู่

"นั่นแหละลูก ไตรลักษณ์ เกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไป พอเราสู້  
มันยอมแพ้เอง ถ้าเรายอมแพ้มันต้องยอมไปตลอด ลูกต้อง  
พิจารณากาย เวทนา จิตและธรรม อย่าคิดว่าเป็นการต่อสู้สิลูก  
นั่นเป็นกิเลสนะ" ท่านให้กำลังใจในขณะที่ฉันเริ่มรู้สึกยินดีกับ  
การปฏิบัติธรรมอย่างมาก เพราะรู้แล้วว่ามันนำไปสู่สิ่งใด แม้  
เพียงชั่วแวบเดียวของความสงบ ก็ทำให้ฉันได้สัมผัสความสุขที่  
ละเอียดประณีตขึ้น

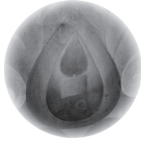
"คุณพ่อคะ ตอนที่คุณพ่อเรียนปริญญาเอกอยู่ที่ต่าง  
ประเทศคุณพ่อฝึกสมาธิตลอด ๔ ปี เลยหรือคะ" ฉันถามถึง  
ทุนเดิมอีกส่วนหนึ่งของท่าน

"เรียนและทำงานหนักมากลูก แทบทุกวัน แปดโมงเช้า  
ถึงเที่ยงคืน เลยต้องหาวิธีพักจิตบ้าง พอมีเวลาว่างพ่อก็นั่ง สมาธิ"  
ท่านช่างใช้เวลาว่างสะสมกุศลกรรมได้ดีเหลือเกิน

"แล้วอุคคหนิมิตคืออะไรคะ" ฉันไม่รู้ความหมาย

"เป็นการเห็นนิมิตผ่านตาเนื้อตาหนัง เกิดจากจิตนิ่ง  
สภาวะธรรมของคนที่เรามองเห็นแล้ว ถ้าคลื่นจิตหรือเครื่อง  
รับของเรามีความถี่เดียวกันกับของท่าน จะทำให้เราเห็นหน้าตา





ของท่านเปลี่ยนไปจากเดิม พ่อเห็นมาสองครั้ง พ่อเคยพบหลวงปู่องค์หนึ่งที่อีสาน ขณะสนทนาธรรม เอ๊ะนี่ใช่หลวงปู่หรือเปล่า นี่ คือหน้าเปลี่ยนไปสีผิวเปลี่ยนไปเป็นอีกคน" คุณพ่อเคยเล่าว่าตอนท่านอยู่ต่างประเทศ เกิดอุคคหิมิต เห็นต้นไม้ในฤดูใบไม้ผลิค่อยๆ ผลิบา แล้ววิวัฒนาการไปตามลำดับ ร่วงสลายไป แล้วผลิบาใหม่อีก อย่างนี้ถึง ๓ รอบ ด้วยการลืมหืมตามองธรรมดา

"แล้วสมัยพุทธกาล คุณพ่อทำอะไรอยู่ล่ะคะ" คุณพ่อเคยเล่าว่าชาติที่แล้วท่านเป็นพระ ฉันได้ที่จึงถามย้อนหลังเลย ไปถึงครั้งพุทธกาล

"อ้อ พ่อเป็นฤๅษีอยู่เมืองสาเกตนะลูก ตอนนั้นมันัวแต่หมกมุ่นอยู่กับการบำเพ็ญตบะ ไม่ได้สนใจพระพุทธรองค์ เพราะเป็นฤๅษีนี้แหละจึงได้ไปเห็นต้นไม้ที่กะลือผลใจ พวกฤๅษีเขาชอบไปเที่ยวป่าหิมพานต์กัน ตอนต้นไม้ที่กะลือผลออกลูก" คุณพ่อเล่าเหมือนเรื่องนี้เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่กี่วันนี้ ด้วยความจำเก่าๆ ที่ฝังอยู่ในจิตของท่าน คิดดูสิ ทั้งที่สมัยพุทธกาลท่านเป็นฤๅษีบำเพ็ญตบะ ยังถูกหึงค่างไว้สองพันกว่าปีแล้ว ลองคิดถึงคนที่ยังไม่คู่ตัวเอง ไม่ภาวณาตอนนี้มีอีกมากมาย เขาจะต้องถูกหึงให้หลงทางในสังสารวัฏนี้อีกนานเท่าไรหรือนอ

"ไอ้เฮ้ ขนาดสมัยพุทธกาลคุณพ่อเป็นผู้ทรงศีลแล้ว" ฉันร้องอุทานออกมาอย่างภาคภูมิใจ แสดงว่าท่านสะสมบารมีมายาวนาน นึกถึงตัวเองตอนนั้น คงจะเป็นวัวเป็นควายอยู่ทุ่งไหนสักแห่งเป็นแน่เชียว (...มอ มอ อยากกินหญ้า)

"แล้วชาติที่แล้วลูกเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายคะ" เกิดกิเลส อยากรู้อีก

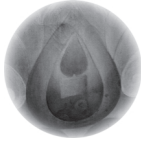
"ถามทำไม เรื่องอดีตไม่ช่วยให้พ้นทุกข์ อयरู้เลย รู้แล้ว ฟุ้งซ่าน" คุณพ่อมีปฏิภาณฉับไวพอ ที่จะไม่ตอบคำถามไร้สาระของฉัน เพราะมันไม่ได้นำไปสู่การพ้นทุกข์ ท่านไม่ต้องการให้ฉันหลงอยู่กับสมมติ ไม่ว่าชาตินี้ ชาติไหน ก็ล้วนแต่สมมติทั้งนั้น เป็นรูปนามเหมือนกัน

"ไม่เป็นไรคะ สักวันลูกจะต้องรู้ให้ได้ ลูกอยากเห็นพ่อบ้าง" ฉันหัวเราะอย่างละอายใจในคำถาม

"อยากเห็น จะไม่เห็นนะลูก ต้องไม่อยากเห็นจึงจะเห็น" คุณพ่อเตือนใจให้ตัดต้นเหตุ ให้รักษาความเพียรด้วยฉันนะ

"งั้นลูกไม่อยากเห็นแล้ว" ฉันตอบพลางคิดว่าที่พูดไปว่าไม่อยากเห็นเพราะฉันอยากเห็น (ตกลงแล้วจะให้เห็นหรือเปล่านี่)

"คุณพ่อคะปัญญาเห็นแจ้ง หรือดวงตาเห็นธรรม นี่คือเห็นอะไรคะ" ฉันเปลี่ยนเรื่อง



"เห็นโลกตามความเป็นจริง เห็นว่ามี การเกิดดับ เป็นไปตามกฎไตรลักษณ์ ไม่ควรยึดมั่นถือมั่นสิ่งใด พอมีอะไรมากระทบบีบบังคับเลยไม่ปรุงอารมณ์" คุณพ่ออธิบาย

"แล้วเราจะทำอย่างนั้นได้อย่างไรคะ" ฉันทสงสัย

"ลูกต้องมีอินทรีย์สังวร คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เมื่อมีอะไรมากระทบต้องมีสติรู้ทันผัสสะ ดับไปตามกฎไตรลักษณ์ อย่าให้เสียท่ากิเลส เห็นสักแต่ว่าเห็น ได้ยินสักแต่ว่าได้ยินนะแหละดี" ท่านอธิบายแจ่มแจ้งแล้วยังเพิ่มเติมอีกว่า

"ถ้าประมาท แสดงว่า สติอ่อน

ถ้าฟุ้ง แสดงว่า สมาริอ่อน

ถ้าหลง แสดงว่า ปัญญาอ่อน" ฉันทมาวิเคราะหฺ์ดูแล้ว เหมือนตัวฉันทั้งนั้นเลย ทั้งปัญญาอ่อน สมาริอ่อน สติอ่อน ต้องอบรมกันอีกหลายหนีนะพ่อนะ

"แล้วที่คุณพ่อบอกว่า เวลาเกิดผัสสะอะไรให้โยนิโสมนสิการ คำนี้แปลว่าอะไรคะ" คุณพ่อเมตตาเสมอที่จะตอบคำถาม ฉันทจึงไม่กลัวที่จะถามท่าน

"คือการใช้บารมีส่วนที่เป็นปัญญา พิจารณาทุกสิ่งโดยแยบคาย ค้นหาเหตุผลและความสัมพันธ์ที่เป็นไปตามสภาวะธรรม

คือตามกฎไตรลักษณ์นะลูก" คุณพ่อตอบคำถามด้วยเสียงที่ผิดปรกติ

"คุณพ่อไม่สบายหรือคะ" ฉันได้ยินเสียงพูดคัดจมูก

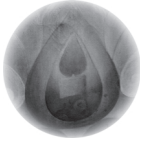
"พ่อเป็นหวัด ไปจังหวัดแพร่มา ทานยาแก้แพ้ จมูกบวม หายใจไม่ค่อยออก" ท่านหัวเราะอย่างอารมณ์ดีที่ลูกรู้ทัน

"ลูกจะปฏิบัติธรรมอุทิศกุศลให้คุณพ่อ และขอให้ความเจ็บป่วยทั้งหลายมาเกิดกับลูกแทน" ฉันหาวิธีตอบแทนคุณท่านเท่าที่สามารถทำได้

"อย่าเชียวนะลูก เป็นมิจฉาทิฎฐิ แก้ไขซะ กรรมของใครให้คนนั้นใช้ไป ไม่งั้นลูกจะโดนหนัก" ท่านรีบห้าม

"ทำไมล่ะคะ" ความกตัญญูทเวทมิใช่สิ่งที่ดีหรือ

"เวรกรรมของใครคนนั้นต้องใช้เอง และเป็นการสร้างบารมีด้วยนะลูก เมื่อประมาณ ๓ ปีที่ผ่านมา พระอาจารย์เปลี่ยนท่านชดยอกที่คอและไหล่ พ่อปวดทรวงอก ท่านกลับมาพ่อมีอาการชดยอกไป ๒-๓ วัน พ่อไปบอกท่าน ท่านหัวเราะว่าพ่อมารับวิบากแทนท่าน ดุสสมัยพุทธกาล พระเทวทัตต์ มอมเหล้า ช้างนาฟ้าศิริจนมีเมฆาขาดสติ แล้วปล่อยให้ช้างไปทำร้ายพระพุทเจ้า พระอานนท์ เข้าขวาง พระพุทเจ้าท่านว่า อานนท์ เธอไม่เกี่ยวนี่เป็นเรื่องระหว่างตถาคตกับพระเทวทัตต์ ต้องใช้หนี้กัน ฉะนั้นลูกต้องระวังอย่าไปอธิษฐานอย่างนั้น อย่างเช่น หลวงปู่



ท่านอาหารบ่อยๆ ลูกอย่าไปขอป่วยแทนท่านเขี้ยวชะบารมีลูก มีไม่มากพอจะโดนหนักเกินจะรับไหว จำไว้นะลูก" คุณพ่ออธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ เพราะท่านไม่ต้องการให้ฉันได้รับอันตรายนั่นเอง

"คะคุณพ่อ" ฉันยอมจำนนด้วยเหตุผล

"คุณพ่อคะลูกตั้งใจจะทำแต่สิ่งที่ดีงาม มีค่าพร้อมที่จะให้ช่างเจียรระไน" ฉันกล่าว

"ดีแล้วลูก ตั้งใจทำดีนะ พ่อคอยดูคอยสอนอยู่ ขอให้ มีสติ ถ้าทำอย่างพ่อได้ ต่อไปเราจะไม่หลงแล้วนะลูก" หลงนี้ คือโมหะซึ่งนำเราามาเกิดไม่รู้จบนั่นเอง

ฉันกราบเรียนคุณพ่อให้รักษาสุขภาพ เพื่ออยู่เป็นแบบอย่างของความดีงาม และเป็นกำลังใจของพวกเราทั้งหลายไปนานๆ เพราะท่านมีค่ายิ่งนัก กระจกชั้นดีที่ไม่ลวงตาลวงใจใครใคร่ได้ส่องจะมองเห็นตัวเองชัดขึ้น เหมือนที่ฉันกำลังส่อง ดูตัวเองอยู่นี้ไง



อานิสงส์ของการเดินจงกรม  
เดินจงกรม มีอานิสงส์ ๕ ประการ

๑. ย่อมอดทนต่อการเดินทางไกล จะไม่เหนื่อย
๒. ย่อมอดทนต่อการบำเพ็ญเพียร
๓. ย่อมเป็นผู้มีอาพาธน้อย มีโรคจะหายไปเลย สุขภาพดีขึ้น
๔. อาหารจะย่อยง่าย ไปเลี้ยงร่างกายสะดวกสบาย ไม่อึดอัด
๕. สมาธิที่เกิดจากการเดินจงกรม จะตั้งได้นานกว่านั่ง  
ขณะนั่งจิตจะเกิดสมาธิได้เร็วขึ้น



"..... ในภารตศึกษาไว้ยหน้า  
สั่งใดที่กัลยาณมิตรบอก  
ดูงต๋องต๋องและปฏิบัติตาม  
อย่าสงสัยอะไร  
ทำต๋องดูให้เป็นเหมือนแก้วน้ำที่ว่างเปล่า  
พร้อมที่จะรับน้ำอมฤตที่กัลยาณมิตรรินเต็มให้....."



## ตอนที่ ๔

# ศีล สมาธิ ปัญญา

ผู้รู้กล่าวไว้ว่าสังขารร่างกาย เปรียบเสมือนบ้านเช่าที่เรามาอาศัยอยู่ชั่วคราว เพื่อจะขายสินค้าคือการกระทำของเรา ได้กำไรหรือขาดทุนคือบุญหรือบาปนั่นเอง เมื่อหมดสัญญาเช่า (หมดอายุขัย) เราต้องคืนให้เจ้าของไป ระหว่างนี้ ควรเตรียมปัจจัย(บุญ) ผ่อนบ้านของเราไว้คือ พระนิพพานอันเป็นบ้านแท้จริง

ท่านว่าเราต้องดูแลรักษาบ้านเช่าให้ดี เพื่อให้เราได้มีที่อาศัย มันคงปลอดภัย ทำการค้าหากำไรไปผ่อนบ้านนิพพานของเรา ไม่ต้องมาเวียนเช่า เวียนออก เช่าบ้านเขาอยู่รำไปบุคคลสำคัญที่สุดที่เราต้องกตัญญูรู้พระคุณ คือ มหาบุรุษนาม สิทธัตถะ หรือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เสียสละค้นหาเส้นทาง บุกเบิกจนราบเรียบ พร้อมทั้งชี้เส้นทางให้เราเดินไปสู่บ้านอันแท้จริงนั้น



พระพุทธศาสนาสอนให้เรา รู้จักทุกข์ เหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ ความดับทุกข์ และหนทางพ้นทุกข์ อันได้แก่ อริยมรรค ๘ ที่รวมลงเป็น ศิล สมาธิและปัญญา

"ศิลปะเป็นพื้นฐานเหมือนพื้นเรือนนะลูก ให้จิตอยู่อาศัย และยังเป็นที่ยึดบังภัยให้จิตอยู่สงบ ต้องมีศิลปะก่อนจิตจึงสงบเป็นสมาธิได้ง่าย คนไม่มีศิลปะจิตหวั่นไหว ไม่สามารถมีสมาธิที่ตั้งมั่นได้ เพราะมีภัยคอยรบกวน ฉะนั้นลูกต้องมีศิลปะอยู่ในใจ การที่เราเกิดมาได้อัตภาพเป็นมนุษย์ได้ ด้วยเหตุที่ก่อนมาปฏิสนธิเราเป็นผู้มีศิลปะนี้ละลูก ดังนั้นควรรักษาศิลปะคุณใจไว้ เพื่อใช้เป็นฐานสร้างสมาธิแล้วเอาสมาธินั้นมาอบรมปัญญาต่อไป"

ผู้รู้ท่านว่าศิลปะกับสมาธิ เหมือนการล้างมือซ้ายด้วยมือขวา ล้างมือขวาด้วยมือซ้าย ต่างเกื้อกูลกันและกันและศิลปะที่ทรงคุณค่าคืออินทรียสังวรศิลปะ เป็นความสะอาดที่เกิดจากการระมัดระวังอินทรียทั้ง ๖ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ศิลปะคุณใจจึงสำคัญที่สุด มิใช่ศิลปะที่เกิดจากแค่การบังคับห้าม ทางกาย ทางวาจาเท่านั้น

ท่านเสริมว่า การรักษาศิลปะเป็นหน้าที่พื้นฐานของมนุษย์ ไม่เฉพาะแต่พุทธศาสนิกชน ทุกคนที่เกิดเป็นมนุษย์ ควรมีศิลปะไว้

ปกป้องคุ้มครองตน ให้พ้นจากทุกข์ภัยในทุกขณะที่ชีวิตยังดำเนินไป การสร้างบุญกุศลเป็นการพัฒนาจิตวิญญาณให้มีคุณค่า และคุณค่าสูงสุดที่มนุษย์สามารถทำได้คือ การสร้างปัญญาเห็นแจ้งให้เกิดขึ้นกับจิต ปัญญาเห็นแจ้งมีความสว่างมากส่องเห็นขวากหนามที่จะเกาะเกี่ยวชีวิต เห็นหลุม บ่อ ตอ ตม ที่มารวางไว้ดักสรรพชีวิตมิให้หลุดพ้นไปจากสังสารวัฏ

"พ่อดีใจด้วยนะที่ลูกได้พบกัลยาณมิตร คือพระอาจารย์ที่สอนกรรมฐานให้แก่ลูก ในการฝึกกรรมฐานเราต้องมีกัลยาณมิตร เพราะไม่เช่นนั้น ต้องหลงทางเสียเวลาไปอีกนานพ่อเคยหลงทางชีวิตไปยาวนาน เวียนตายเวียนเกิดจนนับภพไม่ถ้วน เมื่อได้มาพบท่านเจ้าคุณโชดก ท่านเป็นพระอาจารย์เป็นกัลยาณมิตรของพ่อ ตอนนี้อย่าหลงอีกต่อไป ในการศึกษาเรียนรู้ สิ่งใดที่กัลยาณมิตรบอก ลูกต้องเชื่อและปฏิบัติตาม อย่าสงสัยอะไร ทำตัวลูกให้เป็นเหมือนแก้วน้ำที่ว่างเปล่า พร้อมทั้งจะรับน้ำอมฤตที่กัลยาณมิตรรินเติมให้ ฉันทใดกัฉันทนั้น แล้วลูกจะไปได้เร็ว" ฉันทได้เล่าให้คุณพ่อฟังเรื่องที่ได้ไปเข้าอบรมกรรมฐานกับพระอาจารย์ ได้รับความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติเจริญวิปัสสนากรรมฐานในเบื้องต้น ทำให้มีกำลังใจพากเพียร มากขึ้น แปลกดีนะ เวลาทำความชั่วไม่ต้องมีใครสอน เพราะมารมีความเชี่ยวชาญในกลมารยา ใช้กิเลสหลอกล่อให้เราติดบ่วง ส่วนการทำความดีที่เป็นดีแท้ เช่นการสร้างปัญญาเห็น



แจ้งโดยสติปัฏฐาน ๔ ต้องมีกัลยาณมิตรบอกกล่าวแนะนำ เมื่อได้ครุติคงเห็นผลสำเร็จในอีกไม่ช้า ฉันทวังเช่นนั้น ต้องเปิดหัวใจยอมรับปัญญาของพระพุทธเจ้า และต้องยอมรับว่าเรายังมีสิ่งที่ยังไม่รู้จริงอีกมาก

"ลูกเคยคิดว่าการเดินจงกรม แล้วนั่งสมาธินาน ๆ เพื่อเอาชนะความเจ็บปวดหรือทุกข์เวทนาให้ได้นั้น เป็นสิ่งที่ดีเพราะเป็นความเพียร แต่พระอาจารย์ท่านว่าไม่ใช่ ต้องปรับอินทรีย์ให้สมดุลกัน การพยายามเอาชนะเวทนา เป็นโลกะเมื่อทำไม่ได้ก็เกิดโทสะ และเป็นสมณะไม่ใช่วิปัสสนา" ฉันทเล่าถึงประสบการณ์ตัวเองที่มีแต่ความเพียรไม่มีปัญญาทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ซึ่งพระอาจารย์บอกว่าคนที่มีความเพียรแต่ไม่มีปัญญาเปรียบได้เหมือนคนที่พยายามจะคั้นน้ำมันจากเมล็ดทราย คุณค่าย่อมต่างกับการคั้นน้ำมันจากเมล็ดงาแน่นอน

"ใช่แล้วลูก การปฏิบัติวิปัสสนา คือการฝึกจิต ให้มีสติ รู้ทันทุกสิ่งที่กระทบ เราปฏิบัติเพื่อให้รู้ทันตามความเป็นจริง เราปฏิบัติเพื่อคลายความยึดถือ ไม่ใช่เพื่อเอาชนะ ลูกต้องรู้จักปรับอินทรีย์ ๕ ให้สมดุลเสมอกัน ตอนที่พ่อไปฝึกที่วัดมหาธาตุฯ พ่อปรับตรงนี้ ไม่มีใครมาสอน คิดพิจารณาด้วยตัวเอง" คุณพ่อ

ชี้ทางสว่างให้ฉันใช้หลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งเป็นกุญแจของความ สำเร็จชี้ให้เห็นคุณค่าของปัญญาเห็นแจ้งว่าเป็นสิ่งที่มีค่าสูงสุดที่ สามารถสร้างให้มีขึ้นได้

"อิทธิบาท ๔ คือ ทำด้วยใจรัก ทำด้วยความพากเพียร ทำด้วยใจจดจ่อ และใช้ปัญญาไต่สวนใช้ใหม่คะ" ฉันทวนความจำ

"ใช่แล้วลูก การใช้ปัญญาไต่สวนสำคัญที่สุดในการปรับ สมดุลของอินทรีย์ ๕ นั้นสติสำคัญที่สุด ต้องทำให้มีกำลังมาก ที่สุดจนเป็นมหาสติ เมื่อทำได้แล้วลูกสามารถเข้าถึงตัวสมาธิ ได้ง่าย เมื่อรู้เท่าทันแล้ว จิตจะยอมรับความจริงจะเชื่อจะละ พยศได้ ทำให้สงบนิ่งได้ เพราะยอมรับว่าไม่มีสิ่งใดยึดถือหมาย มั่นได้ มีใช้จิตสงบนิ่งเพราะเราบังคับมันไว้ ข่มมันไว้หนึ่ง อัน นั้นเป็นสมณะแล้วนะลูก" คุณพ่อชี้ทางให้

"ลูกถามพระอาจารย์ว่า เราปฏิบัติเพื่อให้จิตนิ่งใช้ใหม่ ท่านว่าไม่ใช่อันนั้นแค่สมถกรรมฐาน แต่เราปฏิบัติเพื่อให้เรามี สติรู้ทุกสิ่ง กระทบทุกอารมณ์ ทุกสภาวะที่เกิด ว่าเป็นไปตาม กฎไตรลักษณ์ ไม่ยึดมั่นถือมั่นในที่สุดจิตนิ่งเอง แล้วได้ปัญญา ตามมา" ฉันเรียนคุณพ่อให้ทราบถึงความเข้าใจใหม่ที่พระอาจารย์ ชี้ทางให้

"แล้วลูกจะรู้เอง เมื่อลูกเจริญสติมาก ๆ ทุกอย่างที่จะเข้ากระทบ ให้ตามดูว่าผัสสะที่เกิดขึ้นเป็นไปตามกฎไตรลักษณ์ เมื่อทุกสิ่ง



ดับ จิตไม่ยึดจับ จึงเป็นอิสระปล่อยวาง ผลที่เกิดตามมาคือ ปัญญา รู้เท่าทันตามที่เป็นจริง" คุณพ่อเสริม

"แล้วอีก ๔ ตัว ในอินทรีย์ ๕ ต้องปรับอย่างไรคะคุณพ่อ" ฉันท้าเป็นต้องทราบหากจะเดินทางสายนี้

"ศรัทธาต้องสมดุลกับปัญญานะลูก ถ้าศรัทธามาก ปัญญา น้อย จิตจะถูกความโลภครอบงำ ถ้าปัญญามากศรัทธา น้อย จะเกิดความสงสัยโน่นสงสัยนี่ เช่นพวกเรียนเก่งๆ พวก ดอกเตอร์ต่างๆ นะ ส่วนความเพียรหรือวิริยา กับสมาธิต้อง เสมอกัน ถ้าความเพียรมากเกินไปจะฟุ้ง ถ้าสมาธิมากเกินไปจะ ง่วง เกิดถิ่นมิทธะขึ้นมาได้ ต้องคอยปรับตลอด ดังนั้น สมาธิ มากเกินไป ลูกต้องเดินจงกรมให้มากขึ้น วิริยามากเกินไป ให้นั่ง ภาวนาให้มากขึ้นเป็นต้น" คุณพ่ออธิบายอย่างผู้ที่ผ่านประสบการณ์เหล่านั้นมาแล้ว

"คุณพ่อคะ ที่นั่งสมาธิแล้วจิตนิ่งดังสงบ หรือพวกสุขขวิ ปัสนโก ถ้าไม่ใช้ปัญญาตามพิจารณาก็หลงทางใช่ไหมคะ"

"ไม่ใช่ นะลูก เมื่อจิตนิ่งดังสงบเกิดความสุข (สบายกาย สบายจิต) ตามมาจัดเป็นวิปัสนูปกิเลส ส่วนคำว่า สุขขวิปัสนโก เป็นชื่อสมมุติเรียกพระอรหันต์ที่ไม่มีประสบการณ์ด้านฌานสมาบัติ

หรือไม่ได้อธิญา" คุณพ่อหัวเราะ

"แล้วลูกได้ประสบการณ์อะไรมาบ้างละในการไปปฏิบัติธรรม ๓ วันนี่ นะเป็นไงบ้างลูก"

"ก็ได้ความเข้าใจที่ถูกต้องขึ้น และรู้ว่าความเพียรมีมากเกินสมาธิ ฉันสรุปผลของตัวเองซึ่งรู้สึกผิดหวังนิดหน่อย เกิดอกุศลจิตโดยไม่รู้ตัว เพราะจิตมีความยึดถือมีความคาดหวัง มิได้ยอมรับตามความเป็นจริงนั่นเอง

"ใช่แล้ว พ่อคิดอย่างนั้น พ่อรู้ทั้งนั้นแหละ" คุณพ่อใช้จิตตามดูฉันหรือนี้ ท่านคงจะเห็นละนะว่าลูกคนนี้ช่างไม่ค่อยมีปัญญาเอาเสียเลย ฉันรู้ดีว่าในมหาสมุทรแห่งความเมตตาของคุณพ่อ ซึ่งมีแต่ความเสียสละและความเป็นครู ท่านไม่เคยมองศิษย์ว่าดีหรือเลว ทุกคนอยากดีเหมือนกันหมด ที่ทำผิดเพราะความไม่รู้ต่างหาก ท่านให้อภัยเสมอ แต่ในหัวใจของครู คงจะมีการจำแนกศิษย์เป็นพวกไ้กับพวกฉลาด ถึงอย่างไรฉันก็ไม่อยากเป็นศิษย์ไ้ของครู

"ลูกกราบลาพระอาจารย์มา อธิษฐานต่อท่านว่าขอให้ลูกได้เกิดในพระพุทธศาสนา ให้ลูกมีโลกุตตรปัญญา และได้มรรคผลนิพพาน ท่านอวยพรว่า ขอให้ลูกสมปรารถนาในชาตินี้คะ" ฉันรู้สึกปลาบปลื้มใจในคำอำนวยพร

"ลูกคิดว่าคนเราควรฝันไว้ คือตั้งจิตอธิษฐานไว้ คุณพ่อ



คิดว่าจำเป็นไหมคะ"

"จำเป็นสิลูก อธิษฐานบารมีไว้ล่ะ คุณพระนางสิริมหามายา กว่าจะได้เป็นพระพุทธรูป ท่านอธิษฐานไว้ก่อนแล้ว หลากภพหลายชาติเลย หรืออย่างพระอานนท์ ท่านเป็นพุทธอุปัฏฐาก ด้วยแรงอธิษฐานของท่าน ฉะนั้นเมื่อลูกทำบุญมีจิตเป็นกุศล ลูกต้องอธิษฐานทุกครั้ง ง่ายๆ แคเห็นคนใส่บาตรอยู่ ลูกอนุโมทนาด้วยก็เป็นบุญแล้วนะอย่างพ่อตอคนนี้แค่คิดเท่านั้น ได้ผลกลับมาเหมือนกับอธิษฐาน คิดในทางที่จะละกิเลส นะ วิบากที่ดีมันส่งผลเร็วมาก" คุณพ่อสอนให้รู้จักอธิษฐาน ในสิ่งดีงาม เพื่อให้ชีวิตเราสมความปรารถนา ทำให้ฉันรู้สึกว่าการทำความดี การเป็นคนดีนี้เป็นเหมือนกับการทวนกระแสจริงๆ ต้องมีจิตใจตั้งมั่น แน่วแน่ทุกลมหายใจเชียย

"พระอาจารย์ของลูก อายุท่านยังไม่มากท่านจะได้เป็นกำลังสำคัญของพระศาสนาได้อีกนาน" ฉันหวังเช่นนั้น

"ยังมีอีกมากนะลูก พระหนุ่มๆ ที่ท่านมีปัญญาถึงพร้อม เช่นนี้ เพียงแต่หลีกเลี่ยงอยู่วิเวกไม่มาเกี่ยวข้องกับสังคม อย่าศรัทธาคนที่อายุ ต้องศรัทธาที่คุณธรรม คนที่อายุมากแต่คุณธรรมน้อยยังด้อยกว่าคนอายุน้อยแต่คุณธรรมสูงนะลูก" แน่



ละฉันท์เข้าใจเรื่องนี้ดี นั่นหมายถึงว่าคนจะดีจะเลว ไม่ใช่เพราะชาติตระกูลหรือเพราะอาวุธ แต่ดีหรือเลวเพราะสิ่งที่เขากระทำต่างหาก กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้ดี ชั่ว เลว หยาบ ละเอียด ประณีตไฉไล

"แล้วญาณมีถึงขั้นไหนล่ะคะ ในพระพุทธศาสนา" ฉันถามถึงสิ่งที่แอบหวังว่าจะได้อย่างเขาบ้าง (กิเลสอีกแล้วหนอเรา)

"ถ้าหมายถึงเฉพาะญาณที่เกี่ยวกับการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน มีญาณ ๑๖ นี้แหละลูก ตอนพอไปปฏิบัติที่วัดมหาธาตุฯ พอจบแล้วพระอาจารย์ให้ฟังเทศน์ลำดับญาณ ฟังไปพิจารณาไป เอ๊ะเราผ่าน ๆ ขาดอีกนิดเดียว พอรู้อย่างนี้ได้ใช้สติพิจารณาว่าต้องชะลอไว้ก่อน ถ้าปล่อยให้จิตผ่านเข้าสู่สภาวะเช่นนั้น ๓ ครั้ง จะเสียหายต่ออธิษฐานที่ตั้งไว้ว่าจะมาช่วยเหลือคนอื่น เพราะสภาพของจิตที่ผ่านแล้วมันเหมือนแก้วที่บางมาก ๆ เลยลูก อะไรกระทบนิดเดียวแตก ทนอยู่ในสภาพเป็นฆราวาสอย่างนี้ไม่ได้" คุณพ่อบอริบายถึงวิปัสสนาญาณของท่านที่สามารถเข้าถึงได้ในเวลาไม่นานนัก แต่ด้วยน้ำใจเสียสละ เห็นแก่คนอื่นเห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าที่จะตัดช่องน้อยสบายไปแต่พอด้วนน้ำใจอันประเสริฐนี้ ทำให้ท่านต้องชะลอความก้าวหน้าทางจิตวิญญาณของตนเองเพื่อหันมาโอบอุ้มเพื่อนสหธรรมิก ให้เข้าสู่เส้นทางชีวิตที่ถูกต้องให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เมื่อทราบเช่นนี้ฉันจึงไม่



ใจร้ายพอที่จะให้ท่านเหน็ดเหนื่อยโดยเปล่าตาย สาเหตุที่ท่านเลือกที่จะอยู่ในสถานะของฆราวาส แทนที่จะเป็นพระสงฆ์เพราะท่านพิจารณาไตร่ตรองแล้วว่า ยุคนี้เป็นยุคเสื่อมของวงการสงฆ์ และการที่ท่านเป็นฆราวาสในสมมติของครูบาอาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก จึงสามารถชักนាំปัญญาชนทั้งหลายให้เข้ามาสู่เส้นทางธรรมได้เป็นจำนวนมากอย่างมีประสิทธิภาพ สัมกับที่ตั้งจิตอธิษฐานไว้

"พ่ออธิษฐานไว้กับพระธาตุดอยตุง ว่าอายุยืนยาวแค่ไหนไม่สำคัญ ถ้ามีชีวิตอยู่โดยไม่เป็นภาระให้คนอื่นต้องเดือดร้อน จะขอทำหน้าที่เป็นกระจกส่องผู้อื่นจนกว่าจะทิ้งร่างนี้ไป"

ในชีวิตที่เหลืออยู่ทุกลมหายใจ ฉันพยายามตั้งจิตคิดพูดทำแต่สิ่งที่ดี เพราะไม่รู้ว่าความตายจะมาเยือนเมื่อไร สิ่งหนึ่งที่ฉันยอมรับกับทุกคนได้ คือไม่เคยมีใครทำให้ฉันรู้สึกศรัทธา สั่งสอนฉันให้ละอายชั่วกลัวบาปและมุ่งมั่นทำความดี เท่าที่คุณพ่อทำให้ฉันรู้สึกเลย ท่านให้ทุกคนด้วยใจโดยแท้ ซึ่งฉันสัมผัสสิ่งนั้นได้ด้วยหัวใจของตนเอง

"คุณพ่อคะ ลูกเห็นบางคนที่มึปัญหาการเงินและปัญหาชีวิต เขาหันมาปฏิบัติธรรมเพื่อหวังจะช่วยให้เขาผ่านวิกฤตพวก

นั่น เช่นปัญหาล้มละลายมีหนี้สิน พวกนี้เป็นมิจฉาทิฎฐิใช่ไหมคะ เพราะลูกว่าเราน่าจะปฏิบัติ เพื่อคลายความยึดติดมากกว่า"

ฉันถามคุณพ่อเพราะเห็นคนส่วนใหญ่ทำบุญ หรือทำกุศลเพื่อหวังให้ได้ทรัพย์ หรือความสบายทางโลกกลับมาหาตัวเอง

"ใช่ลูก คนส่วนใหญ่มีมิจฉาทิฎฐิ เราต้องปฏิบัติเพื่อให้เกิดปัญญาเห็นแจ้ง เห็นในความจริงยั่งยืน ไม่ใช่ตัวตนไม่ควรยึดติดในทุกสิ่งทุกอย่าง แล้วธรรมจะคุ้มครองผู้ประพฤติธรรมเองนะลูก" คุณพ่อเคยเล่าถึงประสบการณ์ เรื่องธรรมรักษาผู้ประพฤติธรรม ตอนที่ท่านนั่งเฮลิคอปเตอร์ ที่บินอยู่เหนือทะเลเมฆและน้ำมันกำลังจะหมด เกิดมีช่องทางเปิดของเมฆทำให้ลงจอดได้ หรือกรณีที่ผ่านมาเข้าไปในหมู่โจรกำลังปล้นโดยไม่ได้พบกับโจรเป็นต้น

"พระพุทธองค์สอนให้ปล่อยวาง ทุกสิ่งไม่ควรยึดมั่น ต่อไปไม่ว่าโลกจะดับสลายหรือแผ่นดินจะถล่มทลายอย่างไร ถ้าเรามีธรรมะก็ต้องอยู่ได้ไม่วันไหนใช่ไหมคะ" ฉันสรุปให้เห็นว่าสิ่งที่ยั่งยืนกว่าดินฟ้า คือความไม่แน่นอน ความเป็นไตรลักษณ์นั่นเอง

"ใช่ลูก ความเข้าใจของลูกอันนี้เรียกว่า สัมมาสังกัปปะ เป็นเนกขัมมวิตก คือคิดเพื่อให้เกิดความหลุดพ้นจากกามังลูก" คุณพ่ออธิบายถึงความดำริชอบในอริยมรรคซึ่งมี ๓ อย่างคือ



อพยาบาท คือ ความไม่คิดปองร้าย

อวิหิงสา คือ ความไม่เบียดเบียน

เนกขัมมวิตก คือ ความดำริออกจากกาม ซึ่งล้วนเป็น  
หนทางพ้นทุกข์ทั้งสิ้น

"แล้วสักกายทิฏฐิคือความเห็นเป็นเหตุถือตัวตน เราจะ  
แยกออกจากความเคารพนับถือตัวเองอย่างไรคะ" สักกายทิฏฐิ  
เป็นขะกองใหญ่คือความถือตัวถือตน ซึ่งมีกล่าวถึงในสังโยชน์  
๑๐ อันเป็นด่านแรก ที่จะฝ่าไปสู่ประตูบ้านอันแท้จริง

"นับถือตัวเองเคารพตัวเองที่คุณความดีสิลูก จะได้ไม่  
หลงทางและไม่ดูถูกคนอื่นด้วย ถ้าเห็นว่าหรือคิดว่าเราดีกว่า รวย  
กว่า รั้มากกว่า หรือเกิดในตระกูลสูงกว่าคนอื่น อันนั้นเป็น  
สักกายทิฏฐิ เป็นความยึดถือตัวตนไม่ดี คนดีจริงเขาไม่ดูถูกคน  
อื่นอยู่แล้วนะลูก เขาจะยอมรับนับถือคนอื่นอย่างจริงใจด้วย"

กลับมาคิดทบทวน หลายสิ่งหลายอย่างที่เข้ามาในชีวิต  
ในช่วงนี้ มีแต่สิ่งที่ดีงาม จนฉันตั้งรับปรับตัวแทบไม่ทันเกิดความ  
รู้สึกหวาดหวั่นถึงมรรคาที่ยาวไกล เมื่อไรหนอจะเดินถึงจุดหมาย  
ปลายทางของเรา แต่ความจริงแล้วฉันไม่มีหน้าที่ที่ต้องวิตกกังวล  
ใดๆ เลย เพียงแต่ทุกขณะที่ตื่นต้องตั้งใจให้มีสติ คิด พุท ทำแต่

สิ่งที่ดี คือ ปรับอินทรีย์ให้สมดุล เมื่อเหตุดีแล้ว ผลที่ดีต้องเกิดขึ้น  
แน่นอน ความรู้อันเกิดจากการจดจำและการคิด เป็นแค่สัญญากับ  
ปัญญาตื่น ๆ ไม่ใช่ปัญญาที่เห็นถูกตรงตามความเป็นจริง  
ปัญญาแท้จริงต้องเกิดจากการฝึกจิตให้เกิดตัวรู้ขึ้นที่ตัวจิตเอง  
ฉันเข้าใจแล้วว่าสติสำคัญอย่างไร

"เจริญสติมาก ๆ นะลูก"





".....ถ้าลูกไม่อยากตกเป็นทาสของมาร  
ลูกต้องเจริญอิทธิฤทธิ์พลัง 5 ให้ยิ่งใหญ่....."

ตอนที่ ๕

# อินทรีย์ ๕

"๒ เธอจงพิจารณากายที่อาดูร เน่าเปื่อย มีของสกปรก ไหลเข้าไหลออก ซึ่งคนเขลาพากันปรารถนายิ่งนัก เธอจะเห็น ธาตุทั้งหลายที่ประชุมกันเป็นร่างกาย เป็นของว่างเปล่ามิใช่ สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา อย่าเวียนกลับมาสู่โลกนี้อีกเลย เธอจง สාරอกความพอใจในภพชาติเสีย เธอจักอยู่สงบตลอดไป สรีระ กายนี้ถูกสร้างให้เป็นเมืองกระตุก ฉาบทาด้วยเนื้อและเลือดเป็นที่รวมลงแห่งความแก่ ความเจ็บ ความตาย ความหยิ่งทะนง อหังการ ความลบหลู่ดูหมิ่น ความข้อฉล และความโศกเศร้า ทั้งปวง"

"คุณพ่อคะ การพิจารณากาย เวทนา จิตและธรรม พิจารณาอย่างไรบ้างคะ" ฉันทามหลังจากได้อ่านพุทธวจนะ ข้างต้น จบลงอย่างซาบซึ้ง



"การพิจารณากายไม่ใช่แค่พิจารณาอิริยาบถนะลูก เราต้องพิจารณาว่ากายประกอบด้วยธาตุทั้ง ๔ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ มาประชุมกัน ส่วนไหนเป็นดิน ส่วนไหนเป็นน้ำ ดังนี้เป็นต้น แล้วดูว่ากายแยกเป็นอวัยวะน้อยใหญ่อะไรบ้างอยู่ตรงไหนบ้าง มีเนื้อหนังมังสาห่อหุ้มไว้อย่างไร ซึ่งพอเราจับมาแยกแยะออกเป็นส่วน ๆ พิจารณาดูแล้ว ต่างเป็นอนัตตาไม่ใช่ตัวตน นอกจากนี้เมื่อมีอายตนะภายนอกคือรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส มากระทบอายตนะภายใน ซึ่งเป็นส่วนของร่างกาย คือ อินทรีย์ ๖ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กายใจ อินทรีย์มีความหมายว่าเป็นใหญ่เช่น ตาเป็นใหญ่ในการเห็น หูเป็นใหญ่ในการได้ยิน จมูกรับกลิ่น ลิ้นรับรส กายรับสัมผัสและใจรับรู้อารมณ์ทำให้เกิดผลตามมาอย่างไร ต้องไม่ตกเป็นทาสของสิ่งกระทบนั้น" คุณพ่ออธิบาย

"แล้วเวทนาล่ะคะ"

"เวทนาให้พิจารณาขั้นที่ ๕ อันเป็นเหตุแห่งทุกข์ มีรูปคือร่างกายเป็นรูปธรรม อีก ๔ อย่าง คือเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เป็นนามธรรม พิจารณาดูความรู้สึกต่างๆ ทั้งสุข ทุกข์ ปวดเมื่อย หรือแม้แต่ไม่สุขไม่ทุกข์ คือเฉยๆ เหล่านี้เป็นเวทนา เกิดได้ ดับได้ พ่อขออธิบายต่อสั้น ๆ ให้ครบคือ พิจารณาจิต มีหน้า



ที่ปรุงอารมณ์ดีหรือร้ายดับทุกอารมณ์ ส่วนการพิจารณาธรรมที่  
มากกระทบจิต เป็นธรรมขาวหรือธรรมดำ (เช่นนิวรรณ์ ๕) กุศล  
หรืออกุศลให้มีสติรู้เท่าทันตามเป็นจริง จิตจะไม่ถูกครอบงำ เข้า  
ใจใหม่ลูก"

นับว่าฉันโชคดีที่มีครูดีคอยชี้ทางสว่างให้ด้วยเมตตา ฉัน  
ตระหนักถึงความจำเป็นยิ่ง ที่จะต้องพัฒนาจิตวิญญาณของตน  
ให้ดีขึ้นให้สมกับที่ได้รับ ความเมตตาจากท่าน ความชั่วใด ๆ แม้แต่  
จะคิดสักนิดก็ไม่กล้า เพียรทำดีให้มากที่สุด คิดดีให้มากที่สุด ยัง  
ดูห่างไกลเหลือเกิน อธิษฐานบารมีของฉันจะศักดิ์สิทธิ์ ต้องใช้  
ความมุ่งมั่นทางใจ ใช้ปัญญาพิจารณาอย่างแยบคาย รวมถึง  
ต้องใช้สติให้มากที่สุดนั่นเอง

"ลูกยังจำได้ไหม พ่อจะทบทวน พละ ๕ (ตรงกับอินทรี  
๕ หรืออินทรีพละ ๕) ที่เพิ่งสอนไปนะ ถ้าปัญญามากเกินไป  
ศรัทธาจะเป็นอย่างไรลูกรู้ไหม" คุณพ่อเริ่มบททดสอบย่อยทันที  
ฉันแอบยิ้มเพราะจำได้ทุกอย่างที่พ่อสอน

"ปัญญา มากก็สงสัยมากสิคะ" ฉันตอบทันที

"ใช่ลูก นั่นละ วิจิกิจฉาล่ะ แล้วถ้าศรัทธามากเกินไปล่ะลูก"

"ก็เกิดโลภะ อยากโน่นอยากนี่ กลายเป็นกิเลสไปสิคะ"

"ถูกแล้ว แล้วถ้าวิริยะมากเกินไปล่ะ" ข้อสอบละเอียดดยิบ

เลยนะ



"ฟุ้งคะ แล้วถ้าสมาธิมากเกินไปถึงง่วง หลุกจำได้แล้ว" ฉันทรีบตอบก่อนคำถาม

"ฟุ้งนี่คือ อุทธัจจกุกกัจจะ ง่วงคือ ถีนมิทระ นั้นละ" อ้อ! จำได้แล้วเหล่านี้เป็นพวกนิรวรณ์ทั้งนั้น เป็นเครื่องขวางกั้นความดี ซึ่งฉันเคยถูกมันรังแกอยู่เป็นประจำ เพราะอินทริยพละ ๕ ของฉันยังไม่เข้มแข็งมันคงนั่นเอง

"คุณพ่อคะ ทำอย่างไรจะเอาชนะพวกกิเลสให้ได้ล่ะคะ" ฉันทนึกถึงบทสวดมนต์พาหุงฯซึ่งแสดงถึงบารมีธรรมต่างๆ ที่พระพุทธองค์ทรงชนะมาร คุณพ่อสอนให้ฉันใช้บทสวดมนต์บทนี้ทำให้จิตสงบอยู่เนืองๆ และยังแนะนำให้สวดบทมงคลสูตรด้วย เพราะช่วยเตือนให้เราปฏิบัติ สิ่งที่เราควรทำให้เกิดมีขึ้นกับตัวเองอีก ๓๘ อย่างนะ มงคลอยู่ที่เรานี่เองมิได้อยู่ที่วัตถุภายนอกเลย ฉันทเข้าใจแล้ว

"ถ้าลูกไม่อยากตกเป็นทาสของมาร ลูกต้องเจริญอินทริยพละ ๕ ให้ยิ่งใหญ่ คือ ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญาเนี่ยแหละ โดยที่ตัวสติสำคัญที่สุด ทำให้มากๆ ถ้าไม่เจริญพละ ๕ อยู่เนืองๆ จะถึงความเสื่อมได้นะลูก" คุณพ่อบอกสูตรสำเร็จให้

"แล้วความเกียจคร้านนี้มันเป็นกิเลสแบบไหนคะ"

"เป็นอบายมุขสิลูก ทางแห่งความเลื่อม ลูกลองพิจารณา ดูสิ ทุกวันนี้ลูกยังมีความเกียจคร้านอะไรหรือเปล่า เวลาจะทำอะไร มีความคิดว่าเดี๋ยวค่อยทำ หรือตอนเช้าจะตื่นนอนก็ยังผลัดผ่อนว่าเดี๋ยวค่อยตื่น ต่อเวลาอีกนิด มีบ้างไหมลูก ลองนึกดูซิ" คุณพ่อตรวจสอบความเกียจคร้าน โดยให้ฉันย้อนมาดูตัวเอง อย่างชัดเจน

"ไม่ค่อยมีนะคะ บางทีก็มีคือไม่อยากทำงาน อยากนั่งสมาธิอย่างเดียวคะ" ฉันรับสารภาพเพราะในช่วงที่จิตใจเฝื่อนหาแต่ความสงบ ในบางขณะ การงานภายนอก หรือสังคมรอบตัว แม้แต่การเล่นดนตรีที่ชื่นชอบก็ไม่น่ารื่นรมย์ เพราะอยากทำแต่สิ่งที่ชอบคือเดินจงกรม และนั่งสมาธิ บางครั้งดูตึงเครียดเกินไป

"ไม่ได้สิลูก ต้องแก้ไขนะ ทำหน้าที่ทุกอย่างอย่าให้บกพร่อง ให้พอดี อย่าตึงเกินไป อย่าหย่อนเกินไป ใช้สติทุกขณะทำทุกอย่างให้ดีที่สุดและอย่าทำด้วยตัณหา มันเป็นกิเลส นะลูก" คุณพ่อสอนอีกครั้งเพราะหน้าที่ส่วนรวม หน้าที่ในสังคมจะบกพร่องไม่ได้ ต้องทำให้ดีที่สุดตามบทบาทของเรา ท่านสอนให้ เห็นสักแต่ว่าเห็น ได้ยินสักแต่ว่าได้ยิน คือให้ปล่อยวาง แต่ท่านมิได้สอนให้ทำก็สักแต่ว่าทำ เราต้องทำทุกอย่างด้วยสติ ทำให้ดีที่สุดและอยู่กับปัจจุบันขณะเสมอ ฉันคิดว่าถ้าคุณพ่อ



ทราบว่าคุณไม่สนใจการทำงานจะต้องถูกตำหนิแน่นอน จึงได้ปรับปรุงตนเอง ถ้าฉันยังเป็นคนที่เลือกทำแต่สิ่งที่ชอบ และไม่ตั้งใจทำสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันคงไม่ใช่คนมีธรรมะหรอกนะ (ถ้ายังมีชอบมีซังแสดงว่าจิตยังปรุงแต่ง ยังไม่เป็นอิสระ)

"ถ้าลูกรังมีความเกียจคร้านอยู่ แสดงว่า จิตมีสติอ่อนปλόยให้ปรุงอารมณ์ไว้สาระมากเกินไป วิริยะยังหย่อนเกินไป อย่างพ่อนี้ไม่มีความเกียจคร้านเลย พอคิดจะทำอะไรทำทันทีไม่มีผลัดผ่อน อ่างเหตุผลภายนอกใด ๆ ลองเจริญวิริยะบารมีให้ถึงที่สุดนะลูก ความเกียจคร้านจะเป็นศูนย์ไปเลย" คุณพ่อแนะนำวิธีทดสอบพลังแห่งวิริยะบารมี ฉันจะจำสูตรนี้ไว้ใช้ในชีวิตต่อไป เพราะการผลัดวันประกันพรุ่ง ทำให้ความเสื่อมของชีวิตเจริญเติบโตได้

"คุณพ่อคะ สติกับสัมปชัญญะต่างกันอย่างไรคะ"

"สติคือ ความระลึกได้ นึกได้ กุมจิตไว้ได้กับสิ่งที่เกี่ยวข้องอยู่ แต่สัมปชัญญะเป็นตัวปัญญา เป็นความรู้ตระหนักเข้าใจชัดในสิ่งที่นึกได้ ไม่หลง คือรู้เท่าทันสิ่งกระทบ เป็นภาวะที่เมื่อจิตนิ่งแล้วรับสิ่งกระทบสามารถรู้เท่าทันได้ เห็นความเป็นไปของทุกสิ่งตามความเป็นจริง ถ้าฝึกมาก ๆ สติเข้ม ๆ แม้ขณิก

สมาธิก็สัมผัสความรู้สึกนั้นได้แล้วล่ะลูก" คุณพ่ออธิบาย

"เช่นที่คุณพ่อ เพียงแค่ฟังคนถามทางโทรศัพท์ ก็รู้ว่า เหตุเกิดจากอะไรต้องแก้ไขอย่างไร หรือรู้ว่าใครพูดอะไร จริงหรือ เท็จอย่างไร ใช่ไหมคะ" ฉันรู้สึกว่าคุณรู้เหล่านี้ช่างวิเศษเสีย จริง ๆ

"ใช่ลูกถ้าฝึกมาก ๆ สติเข้ม ๆ จิตวางเป็นอุเบกขาได้ แค่นี้ คุณกัณฑ์ธรรมดาเราก็รู้เขาแล้ว ไม่ต้องเป็นอุปัชฌาย์ก็ได้" คุณพ่อเป็นครูโดยการปฏิบัติเห็นแจ้งด้วยตนเองโดยแท้

"คุณพ่อคะถ้าเราทำบุญแล้ว ต้องอุทิศให้คนอื่นก่อน แล้วจึงให้ตัวเองใช่ไหมคะ"

"ใช่และไม่ใช่ลูก อุทิศให้เทวดาที่รักษาตัวเรา พญายมราช แม่พระธรณี ท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔ แม่พระคงคาและอื่น ๆ อีก ของตัวเองไม่ต้องอุทิศให้ เพราะเมื่อเราสร้างบุญกุศลแล้วบุญได้เกิดแล้วกับจิตของเรา คนที่มีบุญแล้วสามารถอธิษฐาน ให้ตัวเองสม ความปรารถนาในสิ่งที่หวังไว้ได้ เช่นพระพากุละอธิษฐาน ขอไม่อาพาธเป็นต้น" คุณพ่อชี้แจงละเอียด

"อย่างพ่อไม่เคยขออะไรที่เป็นกิเลสให้ตัวเองเลยนะ"

"อ้าว แล้วถ้าลูกจะอธิษฐานว่าขอให้ได้มรรคผลนิพพาน หรือขอให้มิโลกุตตรปัญญาละ จะเป็นการขอหรือเปล่าคะ" ฉันสงสัย



"อ้อ อย่างนั้นจำเป็นสิลูก เป็นอธิษฐานเพื่อนำชีวิตให้พ้นความหลง พ้นจากกิเลส ลูกต้องอธิษฐานทุกครั้งนะ เป็นบารมีธรรมอย่างหนึ่งซึ่งแสดงเป้าหมายของจิต และเป็นสัจจะต่อตัวลูกด้วย แต่อย่าไปขอให้รวย ขอให้เจริญทางกิเลส พวกนั้นไม่ดี อย่าขอนะลูก" ต่อไปฉันจะอธิษฐานในด้านที่เป็นสัมมาทิฐิทุกครั้ง

"คุณพ่อคะ สามีของลูกเห็นลูกพิมพ์งานเขียน แล้วไม่มีเครื่องปริ้นเตอร์ เขาให้ความร่วมมือดีมากเลย ซื้อเครื่องปริ้นเตอร์ให้ลูกด้วย ไม่ต้องไปทำที่บริษัทให้ยุ่งยากแล้วค่ะ" ฉันเล่าเรื่องใกล้ตัวให้คุณพ่อฟัง เพราะคุณพ่อเคยสอนให้ฉันเอาชนะใจสามีด้วยความดี ทำความดีให้มากที่สุดจนเขาสะดุดใจและยอมรับความดีเหล่านั้น เรียกว่ายอมพ่ายแพ้ต่ออำนาจความดี ซึ่งฉันก็ปฏิบัติตามคำแนะนำของท่าน และได้เห็นความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ในระยะเวลาไม่นานนัก จากคนที่เคยต่อต้าน แสดงออกชัดเจนว่าไม่ยอมรับ ไม่พอใจในวิถีที่ฉันเลือกเป็นอยู่ กลับกลายเป็นความเอื้ออาทร ยอมรับในสิ่งที่ฉันเป็นและให้ความสนใจ สอบถามว่าการไปฝึกกรรมฐานดีอย่างไร เขาสนใจที่จะไปฝึกบ้าง ฉันจึงได้ข้อสรุปว่าความอดทน การ

พยายามทำความดี สงวนปากคำ ถนอมน้ำใจ และนึกถึงเขา ด้วยความเมตตาเอื้ออาทร อย่างที่คุณพ่อสอนไว้ มีอนิสงส์ มากจริงๆ เหมือนที่ใครกล่าวไว้ว่า

"น้ำหยดลงหินทุกวันหินมันยังกร่อน นับประสาอะไร กับหัวใจคนอ่อนๆ ยังกร่อนยังแปรเปลี่ยนมาเป็นดีได้"

"ดีแล้วลูก กราบเขาเลยนะ ถ้าเขาให้ลูก แสดงว่าความ ดีของลูกเริ่มซึมซับเข้าสู่หัวใจเขาแล้ว ทำต่อไปนะอย่าหยุด แล้ว มันจะดีกับตัวลูกเอง เชื่อพ่อนะ ลูกสามารถเอาชนะทุกสิ่งทุกอย่าง และทุกคนได้ด้วยความคิด ไม่ว่าจะไปที่ไหนลูกไม่ต้องกลัว ความยากลำบากหรืออุปสรรคใดๆ ใครๆ เขาก็กลัวความคิดกันทั้ง นั้นแหละลูก" ประโยคสุดท้ายคุณพ่อเน้นชัดเจน คำสอนของคุณพ่อสะท้อนให้เห็นตัวตนอันแท้จริงของท่าน นี่ล่ะบุษนิยบุคคล

"ยิ่งคุณพ่อดีมากเพียงไร ลูกยิ่งรู้สึกกลัวว่าจะดีไม่พอที่จะเป็นลูกพ่อ" ฉันทึกถึงลูกนกที่กำลังหัดบินปีกยังไม่แข็งแรง เมื่อ พ่อสอนวิธีการบินให้ หวังให้ลูกได้มีโอกาสบินสูงชื่นชมเสรีภาพ อันไพศาลของท้องฟ้า ฉันทยังอดหวั่นกังวลไม่ได้ว่าจะบินขึ้นไป ได้สูงเองหรือ เพราะพ่อของฉันทบินสูงเหลือเกิน

"อย่าคิดว่าตัวเองไม่ดีพอนะลูก เป็นมิจฉาภิภูสิ จิต ไปรแกรมไว้เป็นลบจะเกิดผลเสียแก่ลูกภายหลัง เลิกคิดซะ ไม่ต้องกลัวนะ ลูกต้องพยายามต่อไป คิดไว้สิว่าทำได้ พ่อคอยดู



คอยพุงปีกของลูกอยู่ไฉ่ ทำอะไรดีหรือไม่ดีต้องบอกให้พ่อรู้ ให้อยู่ในหนทางที่พ่อบอก ต่อไปเมื่อลูกมีปัญญาเห็นแจ้ง ลูกจะรู้เองนะแหละว่าพ่อจะบินไปไหน เพื่ออะไร แล้วลูกจะไม่สงสัย เมื่อถึงวันที่ลูกรู้ได้ พ่อคงสบายใจมาก เพราะไม่หลงทางแล้ว ลูกทำได้อยู่แล้วเพราะมีพื้นฐานของบุญเก่า สังสมมาเป็นฐานให้ลูกก้าวเดินหน้าต่อไปอย่างมั่นใจ"

แม้จะรู้สึกใจหายเมื่อคิดว่าสักวันหนึ่งเราต้องจากกัน แต่คำพูดของคุณพ่อช่างมีพละนาฎภาพ จับหัวใจฉันเหลือเกิน ท่านหวังจะได้เห็น วันที่ฉันขยับปีกบินสูงได้เองในฟากฟ้ากว้างไกล สร้างฝันที่ยิ่งใหญ่ให้กลายเป็นความจริงได้ แม้ท่านไม่ได้บอกตรงๆ แต่มันเป็นเหมือนคำเตือนให้ฉันมีสติจะในความมุ่งมั่น แห่งอธิษฐานจิต ว่าทุกลมหายใจเข้าออกฉันต้องมีสติ คิดพูดทำแต่สิ่งที่ดี ช่างเป็นคำพรที่ให้ ความหวัง และกำลังใจอย่างเปี่ยมล้น เกียรติยศนี้เหมือนเหรียญล้ำค่าที่ประดับเด่นอยู่กลางใจฉัน ฉันต้องทำได้

"เราไม่เคยตายนะลูก เพียงแต่เราเดินทางต่อไป จิตของเรายังอยู่ และสังสมประสบการณ์จากทุกสิ่งที่เราทำ แบทข้ามภพข้ามชาติ สะสมอริยทรัพย์ไว้มากๆนะลูก อีกไม่นานเราจะ



เดินทางไกลกัน" เสียงของพ่อก้องกังวานอยู่ในหัวใจของฉัน  
จริงสินะความตายเป็นเรื่องธรรมดา แต่คนที่ร้องไห้  
ต่างหากละที่ผิดธรรมดา เพราะเขาไม่รู้จริงในเรื่องของชีวิตนั้นไง





".....ดูรู้ไหม

เวลาพ่อ ไปบรรยายที่ไหน พ่อเหนื่อยมากเลยนะลูก

ต้อง ใช้พลังมาก ในแต่ละครั้ง

พ่อเหนื่อยมดั่งผู้ฟัง

สักวัน ในบุญคุณของเขาที่เป็นฐานให้พ่อ ได้สร้างบารมี....."

## ตอนที่ ๒

# ความอ่อนน้อมถ่อมตน

"คุณพ่อขา คุณธรรมข้อหนึ่งที่ดูเหมือนธรรมดาเหลือเกิน แต่มีก้าวถึงในบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนควรมี และมีก้าวถึงในมงคล ๓๘ ว่าทุกคนควรปฏิบัติตนนอกจากนี้ในโอวาทสี่ของเหลียวฝานที่ลูกเคยอ่านก็พูดถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน ความอ่อนน้อมถ่อมตนนี้สำคัญอย่างไรคะ" ฉันทอย่ขึ้นในคำวันหนึ่ง

"สำคัญสิลูก ความอ่อนน้อมถ่อมตน ยิ่งเรามีความรู้ ยิ่งเรามีจิตใจสูงขึ้น ยิ่งต้องมี"

"แยกเป็นอ่อนน้อม กับถ่อมตนสองอย่างใช่ไหมคะ"  
ฉันทามรายละเอียด

"ใช่ลูก อ่อนน้อม คือ อาการแสดงกิริยาวาจาบนอบ ส่วนถ่อมตน เป็นการแสดงฐานะที่ต่ำกว่าความเป็นจริง คน



กระด้าง คนไม่อ่อนน้อมถ่อมตน ไปไม่ไกลหรือการอ่อนน้อม ไม่ใช่อ่อนแอนะ เราต้องมีการกระทำที่เข้มแข็ง แต่มีหัวใจที่อ่อนโยน แสดงกิริยาวาจานบนอบใจลูกรวงข้าวที่สมบูรณ์มีเมล็ดเต็มรวง จะโน้มลงมาแทบจรดพื้นเลย รวงข้าวที่เมล็ดไม่มีเนื้อข้างใน ปลายรวงชี้ขึ้นฟ้าหาคุณค่าไม่ได้ ไม่มีใครต้องการ นั่นละเป็นตัวอย่างที่ดีเลยลูก ส่วนการถ่อมตนเป็นการแสดงสิ่งที่ดีกว่าความเป็นจริง" ฉันคิดถึงห้องทุ่งสีทองที่เคยวิ่งเล่นตอนเป็นเด็ก ๆ

"คนมีสัมมาคารวะ เคารพพ่อแม่ ครูบาอาจารย์เป็นคนอ่อนน้อม เป็นคนที่จะได้รับสิ่งที่ดี เป็นคนที่จะขึ้นสูง" ฉันได้คิดว่า การก้าวขึ้นสู่เบื้องสูงแห่งคุณธรรมความดีต้องมีส่วนสมดุลอย่างเคร่งครัดกับการลด ละ เลิก "อัตตา" ซึ่งตามปกติแล้วการศึกษาในปัจจุบันทำให้คนมีความรู้มาก คิดว่าตัวเองดีกว่าคนอื่น เก่งกว่าคนอื่น แท้จริงแล้วเขากำลังเสื่อมลง โอกาสที่จะทำความดี สัมคุณธรรมสูญเสียไปเพราะอัตตาที่เพิ่มขึ้นทางที่ถูกแล้วผู้ที่มิปัญญาต้องเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน และเมื่อมีปัญญามากขึ้น ยิ่งอ่อนน้อมถ่อมตนลงอีก เรื่องนี้พ่อพิมพ์ของฉันเป็นตัวอย่างได้ดี

"ตอนพ่อไปบรรยายที่วัดเขาพุทธโคดมนะลูก มีเณรน้อย มาปฏิบัติธรรมกันเกือบ ๘๐ องค์ พอถึงวันกำหนดสึก เณร ๔-๕ องค์ไม่ยอมสึก พ่อแม่เตรียมเสื้อผ้ามาต้องเอากลับ พ่อเข้าไปถามเหตุผลว่าทำไมไม่สึก ทั้งที่พ่อแม่เอาเสื้อผ้ามาพร้อมแล้ว เณรท่านว่าสึกไปตอนนี้ไม่ได้ประโยชน์อะไร ใช้ชีวิตไร้สาระ ไปเล่นเกมส์ ไปดูหนังอะไรต่างๆ อยู่เป็นเณรยังได้ปฏิบัติสิ่งที่ดี และศึกษาธรรมะ คือท่านมีสัมมาทิฐิ พ่อกราบเณรพวกนี้ได้ อย่างสนิทใจ กราบความดีที่มีอยู่ในตัวเณรนั่นแหละ" สิ่งนี้ล่ะ คือความอ่อนน้อมถ่อมตนของคุณพ่อ คือความเป็นปราชญ์ในความคิดและจิตสำนึก แต่แสดงออกเยี่ยงสามัญชนนั่นเอง

"เวลาพ่อเข้าไปอยู่ป่า พ่อมีความอ่อนน้อมถ่อมตนกับธรรมชาติ ไม่เฉพาะแต่คนในสังคมนะ กับสิ่งที่เรามองไม่เห็น และกับสัตว์ต่างๆ ป่าไม้ธรรมชาติ ต้องปฏิบัติด้วยความเคารพ ให้เกียรติทุกอย่าง นั่นล่ะ เทวดาจึงได้มาสนทนาธรรมกับพ่อไป ลูก เพราะพ่อมีความอ่อนน้อมถ่อมตนนี่ล่ะ" คุณพ่อเล่าถึงประสบการณ์ที่ดี ที่น้อยคนนักจักมีโอกาสได้สัมผัส

"ต่างกับนักปราชญ์ พวกสุตะฯกับจินตามยปัญญา คือพวกที่มีศักยภาพทางปัญญา IQ สูง แต่ไม่มีศักยภาพทางอารมณ์ เขาไม่มีสิ่งดี ๆ เหล่านี้ ตัวอย่างเช่นในสมัยพุทธกาลนะลูก วิศวกรพราหมณ์เป็นนักปราชญ์มีชื่อเสียงของกรุงราชคฤห์ขนาด



พระเจ้าพิมพิสารยังยอมรับนะลูก แต่ยิ่งฉลาดมากยิ่งขึ้นมีอัตตามาก ครั้งหนึ่งใช้วจาปราสาทพระมหากัจจายนะ ซึ่งเป็นพระอรหันต์สุดท้ายตายแล้วต้องไปเกิดเป็นลิงเลยนะ"

ฉันนึกถึงอีกตัวอย่างหนึ่งคือพราหมณ์สัญชัย อาจารย์ของโกณฑิยะ(พระมหาโมคคัลลานะ) กับอุปติสสะ(พระสารีบุตร) ที่ไม่ยอมไปเป็นศิษย์ของพระพุทธเจ้าทั้งที่รู้ว่าเป็นทางพ้นทุกข์ เพราะท่านมีมานะว่าตัวเองเป็นอาจารย์ ยอมอยู่เป็นอาจารย์สอนคนโง่ต่อไป ให้คนฉลาดไปหาพระพุทธเจ้า เพราะในโลกนี้มีคนฉลาดน้อยกว่าคนโง่ ท่านเลยยอมโง่ต่อไป เสียโอกาสที่จะหลุดพ้นจากความหลง เพราะอัตตาของตนและเพราะความไม่อ่อนน้อมถ่อมตนนั่นเอง

"มีอยู่ครั้งหนึ่ง พ่อไปบรรยายที่วัดอ้อน้อย หลังจากบรรยายเสร็จ หลวงปู่ฯ ท่านเรียกพ่อไปพบ ท่านบอกว่าขอใจในคุณธรรมที่มีอยู่ในตัวคุณ" ฉันทราบดีว่าถ้าไม่ตีจริง หลวงปู่ฯ ท่านไม่ชมแน่นอน ฉันอยากจะทำว่า หลวงปู่กับคุณพ่อก็มีเป้าหมายของชีวิตไปทางเดียวกัน ครั้งหนึ่งหลวงปู่ นั่งแอบอยู่ในพุ่มไม้ข้างโบสถ์ที่วัดอ้อน้อย คอยสังเกตดูว่าจะมีใครสักคนกวาดกองขี้หมา ที่กองอยู่หน้าโบสถ์หรือไม่ ในที่สุดมีเณรน้อยองค์

หนึ่งเก็บกวาดขึ้นมาไปทิ้งโดยไม่คิดว่าจะมีใครเห็นทันใดนั้นและ  
 หลวงปู่ก็ปรากฏกายของท่าน พร้อมทรุดองค์ลงกราบ "คุณธรรม"  
 ของเณรน้อยนั้นทันที ฉันฟังเรื่องนี้แล้ว จึงรู้จักความอ่อนน้อม  
 ถ่อมตนอย่างประทับใจเหลือเกิน ทั้งหลวงปู่และคุณพ่อเป็นผู้  
 สูงส่ง ผู้ยิ่งใหญ่และเข้าถึงธรรมอย่างแท้จริง

"อย่างเช่นลูกกราบพ่อแม่ของลูก ทำด้วยใจที่นอบน้อม  
 ในที่สุดลูกได้รับผลดีที่นั่นชื่นชม" คุณพ่อยกฉันเป็นตัวอย่างบ้าง

"ลูกทำด้วยใจ" ฉันสำนึกในพระคุณของคุณพ่อที่ได้สอน  
 ให้ฉันเป็นคนกตัญญูกตเวที

"ลูกรู้ไหม เวลาพ่อไปบรรยายที่ไหน พ่อเหนื่อยมากเลย  
 นะลูก ต้องใช้พลังมากในแต่ละครั้ง พ่อเหนื่อยต่อผู้ฟัง สำนึก  
 ในบุญคุณของเขาคือเป็นฐานให้พ่อได้สร้างบารมี แต่เมื่อทำจิต  
 นิ่งสักพักก็หายเหนื่อย พลังเพิ่มขึ้นเร็ว พ่อให้ทุกคนด้วยใจนะลูก  
 สงสารทุกคนตาดำ ๆ"

จริงสินะเคยเห็นอยู่ ใคร ๆ ต่างเข้ารุมล้อมถามปัญหา  
 ของตน และชื่นชมพูดคุยกับคุณพ่อ ในเวลาที่ท่านจะพักก็ไม่ได้  
 พัก ในเวลาที่ท่านบรรยายต้องทำเต็มที่ ใช้ปัญญาและสมาธิเต็ม  
 ร้อยจึงสูญเสียดังกล่าว ฉันสังเกตเห็นแววตาที่เหนื่อยล้าของท่าน  
 ชั่วแวบเดียวถูกลบสนิทไปด้วยแววตาแห่งความเมตตากรุณา  
 และความมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์



ด้วยความที่เราเห็นคุณพ่อแข็งแรง กระฉับกระเฉง ยังดูเปี่ยมพลังเสมอ ทำให้ในอีกมุมหนึ่งเราอาจจะลืมนึกไปว่า คุณพ่อเป็นชายสูงอายุคนหนึ่ง ในวัยหลังเกษียณ อายุใกล้ ๗๐ ที่น่าจะหาความสุขหลังเกษียณ ด้วยความผ่อนคลายในบ้านปลายชีวิต ด้วยการเป็นคุณตา คุณปู่ที่น่ารัก ได้ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ ติ๊กอล์ฟหรือเที่ยวไปในโลกกว้าง ให้สนุกเพลิดเพลิน แต่ท่านเสียสละสิ่งเหล่านี้ ลืมนึกถึงความสุขส่วนตัวและมีลมหายใจอยู่เพื่อคนอื่น ในช่วงระยะเวลาที่ต่อเนื่องยาวนาน ด้วยจิตใจมุ่งมั่นในอำนาจของคุณความดี คนดีนั้น แค่ทำตัวเองดี ละอายชั่ว กลัวบาป สร้างบุญกุศลใส่ตัว ถือว่าดีแล้ว แต่คุณพ่อของฉันดีเลิศแล้ว ยังเผื่อแผ่ความดีนั้นช่วยเหลือสังคมอีกมากมาย ยอมสละความสุขส่วนตัว ให้ผู้อื่นเบียดเบียนเวลาและพลังแรงกายใจ ทุกๆ อย่าง คนเช่นนี้สมควรแล้วที่จะเป็นผู้เสียสละ เรียกว่าดีเหนือดี

ทุกครั้งที่ฉันจุดเทียนบูชาพระ ฉันคิดถึงคุณพ่อเสมอ เพราะเทียนไขให้แสงสว่างแก่ผู้อื่นได้ด้วยการเผาไหม้พลังงานตัวเอง ชีวิตของท่านเช่นกัน สร้างปัญญาส่องทางชีวิตให้ผู้อื่น นับหมื่นนับแสนโดยการเสียสละชีวิตอุทิศให้ นี่ละวิถีของผู้นำ คือการได้รับใช้ผู้อื่น หากใช้การป่าวประกาศคุณความดีของตนไม่







"คุณพ่อขา ในมงคลสูตร มีการกล่าวถึงการเป็นคนว่าง่าย หมายถึงอย่างไรคะ"

"คือการอยู่ในโอวาท พร้อมรับความดีงามเข้ามาสู่ตัวเองไงลูก" คุณพ่อตอบ

"มันไม่ใช่การเชื่อคนง่ายหรือคะ"

"ไม่ใช่สิลูก นั่นเป็นพวกศรัทธาที่งมงาย พวกหลงผิด แต่ความว่าง่าย เป็นเหมือนคนที่ทำตัวเป็นภาชนะเปิด พร้อมที่จะรับความรู้ความดีงามต่างๆ ใครที่สอนยากรู้ใหม่ลูก พวกครู นักบวช พระราชา แล้วก็หมอบางคนด้วยลูก" คุณพ่อเอ่ยถึงบรรดาท่านทั้งหลาย ที่ถูกอัฏฐาพอกพูนตัวเพราะสถานภาพเอื้ออำนวย

"เป็นคนว่าง่ายนี้เราต้องคิดว่าเรายังไม่ดีพอใช่ไหมคะ"

"ไม่ใช่นะลูก การคิดว่าตัวเองไม่ดีพอ เป็นการแข่งตัวเองนะลูก คิดติดลบ เลิกคิดซะ ต้องคิดว่าตัวเองยังมีดีไม่พอ ต้องทำดีให้มากขึ้นอีก" คุณพ่อนิ่งชั่วครู่แล้วกล่าวต่อไปว่า

"ลูกดูพระเวลาบิณฑบาตสิลูก เวลาลูกจะใส่บาตร ถ้าพระท่านแถมฝาบาตรนิดเดียว ลูกใส่ยากไหม" ท่านช่างเลือกตัวอย่างอธิบายจริงๆ จนฉันต้องอมยิ้ม

"ยากค่ะ" ฉันเริ่มเข้าใจแล้วว่า ความรู้ที่รู้ว่าตนเองไม่รู้ เป็นการก้าวไกลไปสู่ความรู้อย่างแท้จริง

"ใช่ลูก ต้องเปิดฝาบาตรให้เต็มทีจึงจะใส่ได้ง่ายใช่ไหมลูก ฉันได้ก็ฉันนั้น เราจะรับความรู้ความเมตตาจากครูบาอาจารย์ เราต้องเปิดหัวใจเต็มที่ ทำตัวให้ว่าง่าย ตอนพ่อไปฝึกที่วัดมหาธาตุฯ พ่อเปิดเครื่องรับคือเปิดหัวใจของพ่อเต็มที่ ให้ครูบาอาจารย์ซึ่งเป็นกัลยาณมิตร เห็นว่าเราพร้อมที่จะรับสิ่งที่ดีงาม พร้อมที่จะให้ท่านเจียรไน หรือทำอะไรก็ได้ ให้เรารับสิ่งที่ดีที่สุด" คุณพ่อยกตัวอย่างของท่านซึ่งความเป็นคนว่าง่ายนั้น ทำให้ท่านได้รับรางวัลจากบุญบารมีที่ท่านสั่งสมมานำมาช่วยเหลือผู้อื่นทุกวันนี้

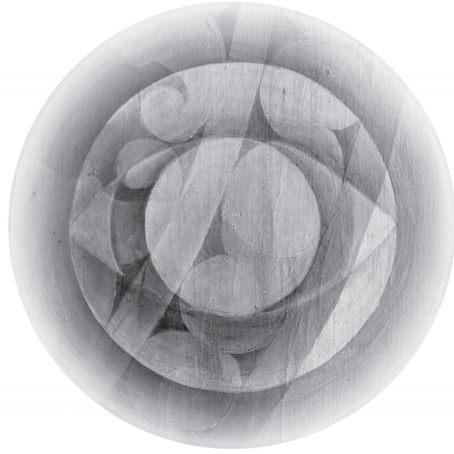
"ท่านเจ้าคุณโชดก เป็นกัลยาณมิตรของพ่อ ท่านทำให้พ่อได้รับสิ่งที่มีค่าสูงสุด แล้วพ่อก็เป็นกัลยาณมิตรของลูกและทุกคน แม้กระทั่งสัตว์ทั้งหลาย เทวดาทั้งหลาย หรือแม้แต่ผีข้างถนนพ่อก็เป็นกัลยาณมิตรของเขา เพราะพ่อให้สิ่งที่ดีกับทุกคน" คุณพ่อกล่าวบทสรุปแห่งความดีงามที่ว่า

"สิ่งไม่ดีทั้งหลายให้ตายไปกับตัวเองนะลูก ถ้าจะทำอะไรให้ใครต้องทำแต่สิ่งที่ดี ๆ" อย่างที่คุณพ่อพร่ำสอน ด้วยอำนาจเมตตาบารมีอันยาวนานของคุณพ่อ ทุก ๆ คนจึงได้รับแต่สิ่งที่ดีจากท่าน ไม่มีข้อยกเว้น เพราะท่านถือว่า "หัวใจอย่างเดียวกัน เต็มอยู่ในทรงอกทุกผู้ทุกนามเหมือนกัน" นั่นเอง



ชีวิตคนเราเป็นเพียงระลอกคลื่นในมหาสมุทรแห่งกาล  
เวลา ซึ่งมีความตายเป็นตัวสร้างความเสมอภาคที่ยอดเยียม  
เราจึงต่างเป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกัน เมื่อมีชีวิต  
อยู่ มีลมหายใจและมีพลัง จึงต้องรักผู้อื่นและแบ่งปันให้ผู้อื่น  
คุณพ่อสอนฉัน ด้วยการทำให้คุณเป็นตัวอย่างอยู่ทุกลมหายใจของ  
ท่าน





".....มีธรรมะอยู่ในใจแล้ว

ต้องไม่ทุกข์ไม่เศร้าหมอง

มีธรรมะแล้วต้องเห็นความผิดของตัวเอง

และไม่แบกรวดความผิดของคนอื่น....."

## ตอนที่ ๗

# ทัศนคติเชิงบวก

งาน "ค่ายจริยธรรม" พัฒนาบุคลากรทางภาคเหนือ  
จัดขึ้นแล้ว และเสร็จสิ้นลงเย็นวันนี้ คุณพ่อหลับไปด้วยความ  
เหน็ดเหนื่อย ตื่นนอนอีกทีตอนใกล้พลบค่ำ

"คุณพ่อเหนื่อยมากไหมคะ"

"ก็ฝึกกันทั้งวันล่ะลูก นอนสี่มุ่กว่าตื่นตี ๓ กว่า พ่อ  
ต้องทำให้เขาดู ให้เดินจงกรมนั่งสมาธิ ได้รับการตอบสนอง ได้  
รับความเชื่อถือดีที่เดียวแหละ รุ่นหน้าจะให้เข้มกว่านี้อีกลูก เพราะ  
รุ่นนี้มีอาวุธโยเยอะเป็นหัวหน้าหน่วยงานทุกคน" ฉันทกล่าว  
อนุโมทนาบุญกับคุณพ่อ และอนุโมทนากับบุคลากรทุกคนที่ได้  
"ครู" ที่ดี

"วันอาทิตย์นี้ต้องไปอุปละไปเปลี่ยนเครื่องบินที่กรุงเทพฯ  
ทั้งขาไปขากลับกว่าจะกลับถึงบ้านก็ราวๆ เทียงคืนล่ะลูก" คุณ

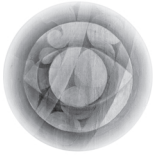
พ่อเล่าถึงกำหนดงานถัดไป

"เอ้อลูก พ่อได้แนวคิดจากลูกที่ปฏิบัติต่อพ่อแม่แล้วเกิดผลดี พ่อเลยให้งานเป็นการบ้านแก่ลูกค่าย กลับไปทำงานปรับปรุงพฤติกรรมตนเองให้ดี แล้วให้ดูว่า มีอะไรรอบๆ ตัวเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้างในเวลา ๓๐ วัน ต้องรายงานผลให้พ่อทราบด้วย ได้แนวคิดมาจากเรื่องของลูกนี่ละ พ่อต้องขอใจลูก ที่เป็นแรงบันดาลใจให้พ่อคิดงานชิ้นนี้ขึ้นมาได้" คุณพ่อให้เกียรติฉัน ทั้งที่ความดีที่ฉันปฏิบัตินั้น มาจากความศรัทธา ความรักที่ฉันมีต่อคุณพ่อเป็นปฐมเหตุโดยแท้

"ลูกทำได้แบบนี้เพราะมีคุณพ่อคอยสั่งสอน นั่นแหละค่ะ คุณพ่อรู้ใหม่ คุณพ่อไม่อยู่ ๓ วัน ลูกรู้สึกว่าได้ขึ้นเเยอะเลยนะ" ฉันรายงานต่อ

"เอ้อ ! เรื่องอะไรบ้าง ไหนเล่าให้พ่อฟังซิลูก" คุณพ่อมีน้ำเสียงเมตตา "เรื่องแรกคือ ลูกเดินจงกรมอย่างมีสติมากขึ้น แล้วนั่งสมาธิ รู้สึกเหมือนมีแอร์เย็นฉ่ำติดอยู่ในหัวใจ ทำอะไรมีสติมากขึ้น แล้วเวลานั่งสมาธิเริ่มรู้สึกเหมือนตัวเรามีรังสี หรือรัศมีแห่งความสงบแผ่ออกมาเลย บางทีก็เห็นแสงสว่าง" ฉันเริ่มมีจิตสงบมากขึ้น และมีฉันทะในการปฏิบัติธรรมมากขึ้น

"ดีแล้วลูก เดินกับนั่งอย่าให้เกินอย่างละ ๔๕ นาที พอแล้วเดินช่วยสร้างสติได้ดีกว่านั่ง ให้สติจับอยู่กับปัจจุบันในอาการ



เคลื่อนไหวของเท้าจะลุก จิตจะได้นิ่งได้ง่ายขึ้น เวลาเห็นอะไร ต้องกำหนด เช่น เห็นแสงสว่างนั้นเป็นวิปัสสนูปกิเลส เห็นหนอนจะลุกอย่าหลงนั่งแล้วสุขสงบเฉยๆ เป็นแค่สมณะ สมณะเราทำเพื่อให้จิตสงบ จิตมีความตั้งมั่นควรแก่งาน แต่ที่สูงสุดของสติปัฏฐาน ๔ คือ วิปัสสนาญาณ ให้ยกไตรลักษณ์ขึ้นมาพิจารณาอารมณ์ ให้เห็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา จิตปล່อยวางเป็นวิราคะ คือ คลายความยึดมั่นถือมั่น นี่คือปัญญาที่จะหลุดพ้นเป็นปัญญาเห็นแจ้งใจลูก เข้าใจไหม" คุณพ่ออธิบายชัดเจน ต่อไปนี้ฉันเข้าใจแล้วว่าวิปัสสนากับสมณะต่างกันอย่างไร

"ลูกขอบพระคุณคุณพ่อมากค่ะ ตอนนี้อยู่ตั้งใจทำความเพียรให้ต่อเนื่อง" ฉันกล่าวขึ้นอย่างกระตือรือร้น

"ดีแล้ว ลูกมาถูกทางแล้ว ทำไปเรื่อย ๆ นอกจากยืน เดิน นั่ง นอน ซึ่งเป็นอิริยาบถใหญ่แล้วในอิริยาบถย่อย ใช้สติกำกับ จะดื่มน้ำ จะสวมเสื้อผ้า อะไรก็แล้วแต่ ทำจนกระทั่งเวลาทำอะไรกระทบปุ๊บดับทันทีเลย ไม่ปรุงเป็นอารมณ์นั่นล่ะปัญญาเห็นถูกต้องตามเป็นจริง" คุณพ่อให้บทเรียนเพิ่มเติมและเติมกำลังใจเพราะท่านทราบดีว่าฉันหวังสิ่งใดไว้ ฉันตั้งใจว่าจะพากเพียรต่อไปไม่หยุดหยั่ง เพราะชีวิตของฉันคงเงียบเหงาหมดรสชาติ หากไม่มี



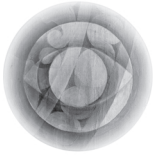
การต่อสู้ให้ฉันเอาชนะ และไม่มีอุปสรรคให้ได้ข้ามพ้น ฉันรู้ว่าโลกนี้เป็นแค่เพียงสะพาน ที่ต้องเดินข้ามไป แต่มีโชสถานที่จะสร้างบ้านเป็นการถาวร

"คุณพ่อคะมีอีกอย่างหนึ่งค่ะที่ลูกคิดได้ดีใจมากเลยละค่ะ" ฉันเล่าถึงความเติบโตในจิตใจของฉันซึ่งยิ่งใหญ่มาก จนถึงกับนอนไม่หลับ

"เรื่องอะไรล่ะลูก" คุณพ่อเป็นผู้ฟังที่ดีเสมอ นี่คือนิเวศของปราชญ์ที่จะดึงคุณวัตถุดิบต่างๆ มาเป็นอาหารสมองไว้ใช้ผลิตความคิดสร้างสรรค์ และเป็นวิธีสร้างมิตรโดยแท้ เพราะไม่มีใครไม่รักเพื่อนที่ตั้งใจฟังเรา ด้วยความพิจารณาและแนะนำเราในเวลาที่เหมาะสมเสมอ

"คือลูกมาทบทวนดูคำสอนของคุณพ่อ ที่คอยเตือนลูกว่าอย่าคิดว่าตัวเองไม่ดี เป็นการแข่งตัวเอง เพราะจิตจะโปรแกรมข้อมูลลบไว้ แล้วมันจะหาทางให้เป็นไปตามที่เราคิด ลูกเข้าใจดีแล้ว" คุณพ่อไม่เพียงเป็นครูสอนพุทธศาสตร์ จริยศาสตร์ ชั้นหนึ่ง แต่ท่านยังเป็นนักจิตวิทยาชั้นเยี่ยมอีกด้วย

"ถูกแล้วลูก ถ้าเราคิดอะไรที่เป็นลบ มันจะนำมาสู่ผลลบ ถ้าเราคิดอะไรที่เป็นบวกจะได้รับแต่ผลบวก เราเลือกได้เองนะลูก" คุณพ่อเสริม



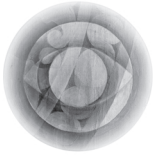
"ลูกรู้แล้วค่ะ วิธีชีวิตของทุกคนล้วนเป็นผลิตผลจากความคิดของตัวเอง เมื่อเราไม่เชื่อถือตัวเอง คิดว่าตัวเองไม่ดีพอ ความไม่เชื่อนั้นจะเป็นสิ่งบั่นทอนพลัง จิตจะสั่งสมองให้หาเหตุสร้างเหตุที่จะมาสนับสนุนความไม่เชื่อนั้น กลายเป็นจิตสำนึกแห่งความล้มเหลว และนำเราไปสู่ความล้มเหลวได้ในที่สุด คนที่ตั้งความหวังไว้น้อย เพราะเขาคิดว่าตัวเองมีคุณค่าน้อย เขาจะได้รับผลน้อย เขาเชื่อว่าเขาไม่สำคัญ เขาจะทำแต่สิ่งไม่สำคัญ เมื่อเวลาผ่านไป จะขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง แล้วแสดงออกในวิถีทางของการพูด การเดิน การกระทำต่างๆ ด้วย" ความคิดของฉันทันพริ้งพวู

"ใช้ลูก ถ้าเรายังไม่เชื่อตัวเอง แล้วจะให้คนอื่นมาเชื่อเราได้อย่างไรละ เราต้องคิดแต่ในทางบวก เก็บแต่ความทรงจำที่ดีไว้ และเรียกข้อมูลดี ๆ ที่เก็บไว้มาใช้ ความทรงจำไม่ดีต้องลบทิ้งไปให้หมด จิตของเราจะสะสมแต่สิ่งที่ดี เราจะเป็นคนที่มีความสุข เรียกว่ามีความฉลาดทางอารมณ์นะลูก" คุณพ่อเสริมและแนะนำให้ฉันทันพริ้งพวูแต่ความคิดดี ๆ ไว้ในธนาคารความจำ และปิดบัญชีความคิดในเชิงลบทุกอย่างให้หมดสิ้นไป ไม่ว่าจะเกี่ยวกับตัวเองหรือเกี่ยวกับผู้อื่น

"ถ้าอย่างนั้น EQ ก็สำคัญกว่า IQ ละสิคะ" ฉันทามยิ้มให้มั่นใจขึ้น

"แน่นอนเลย ดอกเตอร์ดาเนียล โกลแมน ผู้เชี่ยวชาญด้าน EQ สรุปว่าคนที่ประสบความสำเร็จใช้ IQ แคร์้อยละ ๒๐ แต่ใช้ EQ ถึงร้อยละ ๘๐ มันหมายถึงความเข้าใจในตัวเองและผู้อื่น เมื่อรับสิ่งกระทบแล้วจิตไม่เศร้าหมอง เป็นความฉลาดทางอารมณ์ สำคัญมากเลยลูก ดูพ่อเป็นตัวอย่างสิ เวลาพ่อไปบรรยายที่ไหน พ่อไม่เคยหงุดหงิด อารมณ์เย็น ดิอยู่ตลอดเวลา เหนื่อยแค่ไหน ไม่เคยเสียอารมณ์ บางทีรับฟังเรื่องที่เป็นลบ พ่อก็ไม่แบก วางไว้ตรงนั้นแหละ จำแต่สิ่งดี ๆ นะลูก" คุณพ่อยกตัวอย่างซึ่งฉันเห็นได้ชัดที่สุด ทำให้ฉันได้ข้อสรุปว่า ด้วยทัศนคติที่เป็นบวก การมองโลกแง่ดี คนที่ IQ ต่ำ ประสบผลสำเร็จได้มากกว่าคน IQ สูง ที่มีทัศนคติทางลบและมองโลกในแง่ร้าย นั่นคือทัศนคติสำคัญกว่ามันสมองแน่แล้ว

"ต่อไปลูกจะล้างโปรแกรมเก่าที่ไม่ดีให้หมดไป แล้วใส่โปรแกรมใหม่ให้จิตจำไว้ว่าลูกเป็นคนดี มีสัมมาทิฐิ เป็นเจ้าของร้านที่ดีมีลูกค้ามาใช้บริการอยู่ตลอดเวลาด้วยความประทับใจ ลูกเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่และเป็นคนที่มีความสุข เป็นคนมีธรรม มีเมตตา มีกัลยาณมิตร ปฏิบัติธรรมได้ปัญญาเห็นแจ้ง ลูกเชื่อว่าลูกทำได้" ฉันทกล่าวถึงเป้าหมายดี ๆ เท่าที่ชีวิตคนคนหนึ่งจะ



ไขว่คว้าได้ เพื่อให้จิตจดจำข้อมูลดี ๆ ไว้กำหนดมาตรฐานในการพัฒนาศักยภาพของตัวเองให้สูงขึ้น จิตจะได้จดจำไว้สั่งสมองให้หาวิถีทางให้เป็นไปตามที่จิตสั่ง เพราะคุณพ่อเคยสอนไว้ว่าจิตมี "ธาตุรู้" สิ่งนี้จึงมีใช้การเพื่อฝันเลื่อนลอย แต่เป็นการสร้างโปรแกรมดี ให้จิตจดจำไว้ หรือเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า เป็นการตั้งความปรารถนาไว้ (อธิษฐาน) ซึ่งมีกาลเวลาเป็นเครื่องพิสูจน์

"คุณพ่อคะ ลูกคิดได้อย่างนี้ลูกถือว่าลูกให้ของขวัญที่ดีที่สุดแก่ตัวเองเลยคะ เพราะทำให้ลูกมีบุคลิกภาพดีขึ้น มั่นใจขึ้น กระตือรือร้นขึ้น ลำตัวยืดตรง กล้าสบตาคนอื่นเพราะรู้ว่าลูกจริงใจและซื่อสัตย์กับตนเองและคนอื่น เราต่างสำคัญเท่า ๆ กัน น้ำเสียงของลูกแสดงความมั่นใจขึ้น การคิดและการทำงานของลูก มุ่งประโยชน์โดยรวมมากขึ้น ไม่คิดเรื่องจุกจิก ไร้สาระ ลูกถามตัวเองว่า คนสำคัญเขาคิดอย่างนี้หรือ คนดีเขาทำอย่างนี้หรือ" ฉันได้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในใจเพียงแค่ใส่ความคิดเชิงบวกให้กับตัวเอง นับถือตัวเองมากขึ้น มั่นชั่งเป็นความคิดที่วิเศษและทรงพลังจริง ๆ

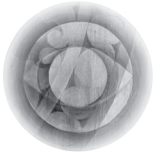
คุณพ่อเคยเล่าให้ฟังว่า มีคนหนึ่งกำลังขับรถอยู่บนถนนหลวง เห็นรถอีกคันหนึ่งแล่นสวนทางมา เขาคิดว่า "เดี๋ยวต้อง

ชนแנם" ในที่สุดก็เป็นอย่างที่เขาคิด นี่คือนำนาจของความคิดเชิงลบ ที่เขาแข่งตัวเอง ต่อไปฉันจะระวังมาก ๆ เรื่องความคิดที่เป็นลบต้องรีบลบทิ้งทันที

"ถึงอย่างไร ต้องอยู่กับปัจจุบันนะลูก มีสติกำกับตลอด" คุณพ่อเตือนสติเพราะเกรงว่า ลูกสาวจะเพ้อฝันเลื่อนลอยจนหลุดโลกไป

ฉันหัวเราะให้กับตัวเอง ถ้าคนอื่นรู้ว่าฉันตั้งมาตรฐานตัวเองไว้เช่นนี้ คงหัวเราะเยาะแน่นอน แต่ฉันอยากบอกทุกคนว่า ความฝันและความหวังนั้นเป็นเสมือนดวงดาวในฟากฟ้าแห่งราตรีที่มีดมิด ถึงแม้ว่าจะจับต้องไม่ได้ด้วยมือสัมผัส แต่ลองนึกดูถึงคนเดินเรือในท้องมหาสมุทรในคืนอันมิดมิด เขาใช้ดวงดาวช่วยส่องนำทาง แล้วแล่นไปสู่จุดหมายปลายทางได้ฉันใด ความคิดความหวังของฉันก็มีค่าสำหรับจิตใจของฉันฉันนั้น ขออนุญาตให้ฉันได้ฝันเถอะนะ

จากที่ฉันอ่านในหนังสือโพธิปักขิยธรรม ของท่านพุทธทาส กล่าวว่า ความศรัทธามีหลายระดับคือ ศรัทธาในพระรัตนตรัย ศรัทธาในครูบาอาจารย์ ศรัทธาในกรรมเชื่อผลของกรรม ศรัทธาในปัญญาตรัสรู้ของพระพุททะ แต่ความศรัทธาอะไร ไม่สู้ศรัทธาในตัวเอง เพราะเป็นที่มาของฉันทะอันมหาศาล ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จในที่สุด



ลองนึกถึงเรื่องไกลตัว อย่างการสร้างยานอวกาศไปลงบนดวงจันทร์ ถ้านักวิทยาศาสตร์ไม่มีความเชื่อก่อนว่า จะสามารถทำสิ่งนี้ได้ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้อย่างไร หากเทียบกับการค้นพบปัญญาเห็นแจ้ง ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวมากกว่านั้น ทำไมเราจะทำไม่ได้เล่า

"คุณพ่อคะ ในเรื่องเดียวกันถ้าคนคิดติดลบ คงคิดว่ามันเป็นปัญหาและอุปสรรค ส่วนคนที่คิดเชิงบวก ย่อมมองเห็นเป็นการสร้างบารมีได้ทุกเรื่องใช่ไหมคะ"

"ใช่แล้วลูก เพียงแค่เราเปลี่ยนมุมมอง รู้จักฉลาดคิด ทุกสิ่งที่ผ่านมาในชีวิต ล้วนเป็นการสร้างและสั่งสมบารมีทั้งนั้น ชีวิตจะมีแต่กำไรเสมอ นะลูก" คุณพ่อสอนให้มองเห็นทุกอย่าง เป็นโอกาสที่ดี และเป็นครูที่ดี ช่างเป็นความคิดที่สร้างสรรค์จริงๆ

ที่ร้านของฉันมีปัญหาเล็กน้อยคือ พนักงานทะเลาะกัน โดยคนหนึ่งดูเหมือนจะเป็นหัวใจ ใช้วาจากระรานผู้อื่น น้องสาวของฉันจึงเรียกไปตำหนิอย่างรุนแรงโดยฉันไม่ทราบเรื่อง ฉันได้สังเกตเห็นเด็กคนนั้นดูเศร้าไม่มีความสุข ฉันจึงซักถามรายละเอียดทั้งหมดแล้ว จึงได้ตำหนิน้องสาวว่า

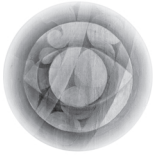
"วิธีการแก้ปัญหาต้องปรับปรุงนะคะ ต้องกระทำด้วยความมีเมตตาเป็นพื้นฐาน มีข้อต่อได้ด้วยอารมณ์ไม่พอใจ อารมณ์แก้ปัญหาไม่ได้ รังแต่จะสร้างศัตรู และไม่มีอะไรที่ให้อภัยไม่ได้"

วันหนึ่ง我去กราบพ่อแม่ เราได้สนทนาธรรมกันต่อเนื่อง พ่ออธิบายว่า

"เด็กคนนี้นิสัยไม่ดีชอบว่าคนโน้นคนนี้" ฉันจึงบอกพ่อว่า

"เด็กทะเลาะกัน แล้วเราไปโกรธเด็กก็ผิดแล้วนะ เราเป็นผู้ใหญ่ต้องเมตตาผู้น้อย ยิ่งเราไม่ชอบที่เขาว่าคนอื่นไม่ดียิ่งผิดอีก เพราะคนจะดีหรือไม่ดีไม่ได้ขึ้นอยู่กับปากของใคร เขาจะดีหรือไม่ดีอยู่ที่การกระทำของเขาต่างหาก เราต้องอยู่เหนืออารมณ์พวกนี้ เพราะล้วนแต่ทำให้จิตเศร้าหมองทั้งนั้น ต้องมองโลกให้เป็น จะได้ไม่ทุกข์ไม่ต้องแบก" ในที่สุดทั้งพ่อและแม่ต่างยอมรับความคิดเห็นของฉัน

"ดีแล้ว ลูกเห็นถูก และมี EQ สูง" คุณพ่อชื่นชม เมื่อฉันเล่าเรื่องนี้ให้ท่านฟัง ซึ่งฉันอยากบอกท่านว่า เป็นเพราะท่านพร่ำสอนสั่งให้ฉันรู้จักคิดนั่นเอง



ฉันจับหลักการได้อย่างหนึ่งว่า "มีธรรมะอยู่ในใจแล้ว ต้องไม่ทุกข์ ไม่เศร้าหมอง มีธรรมะแล้วต้องเห็นความผิดของตัวเอง และไม่แบกความผิดของคนอื่น" ดังนั้นการมีเรื่องทุกข์ เรื่องขุ่นมัวเศร้าหมองเกิดขึ้น ฉันต้องสำรวจตัวเองทันที ว่ามีอะไรเป็นเหตุผิดพลาดที่ฉันต้องแก้ไขปรับปรุงตัวเองทันทีแทนที่จะไปแก้ไขที่คนอื่น ฉันอยากตะโกนกำธวงวาทะของบรมครูหลวงปู่พุทธอิสระมหาโพธิสัตว์ในเวลาที่คุณรู้ทันและแก้ไขได้ทันอารมณ์ไม่ดีที่มากกระทบ

"ธรรมะเขาใช้กันตอนนี้แหละไว้ว ไม่ใช่พกเอาไว้  
อวดใคร พอเกิดอะไรขึ้นก็แก้ปัญหไม่ได้ นั่นไม่ใช่คนมี  
ธรรมะ"







".....บุญใหญ่คุ้มค่า  
เพราะความคิด ความตั้งใจ และชีวิตใหม่  
ได้เริ่มขึ้นที่นี่  
ฉันได้รู้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่  
ในชีวิตใจของฉัน  
ฉันกลายเป็นคนที่รักดีอย่างสุดชีวิต....."

## ตอนที่ ๘

# จาริกแห่งบุญ

วันอาทิตย์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ คุณพ่อเดินทาง  
ไปบรรยายที่อุบลราชธานี โดยท่านนั่งเครื่องบินจากท่าอากาศยาน  
เชียงใหม่ ลงมากรุงเทพฯ แล้วต่อไปอุบลฯอีกทอดหนึ่ง  
บรรยายให้ผู้ปฏิบัติธรรมฟังตอนบ่าย ๒ โมง แล้วกลับจากอุบลฯ  
เกือบ ๒ ทุ่ม ไปลงกรุงเทพฯ แล้วจึงต่อเครื่องบินกลับเชียงใหม่  
อีกที ถึงบ้านตอนเที่ยงคืนครึ่งพอดี

"ไปอุบลฯเป็นอย่างไรบ้างคะ ตรงตามที่คุณพ่ออธิษฐาน  
ไว้หรือเปล่าคะ"

"ตรงตามที่พ่อตั้งใจไว้ เหมือนทุกทีล่ะลูก คนฟังตั้งใจฟัง  
พอหมดเวลาแล้ว ดูท่าทางผู้ฟังยังไม่อยากเลิก พ่อคิดว่าจะทำ  
อย่างไรดี จึงพูดว่าหมดเวลาแล้ว เสียตายนะยังมีเรื่องดีน่าสนใจ  
อีกเอาไว้ฟังโอกาสหน้าก็แล้วกัน คนฟังไม่ยอมจะขอฟังต่อ

กฎระเบียบเรื่องเวลาจำต้องยอมยกเว้น ผู้กำกับเวลาอนุญาตจึงได้พูดต่อ" คุณพ่อเล่าถึงความชำนาญในปัญญาความคิดทันการ และแสดงถึงจิตวิญญาณของความเป็นผู้ให้ ที่ไม่เคยรู้จักคำว่าเหน็ดเหนื่อย เมื่อมีโอกาสที่จะให้ปัญญาแก่เพื่อนสหธรรมิก

ฉันเป็นห่วงสุขภาพของคุณพ่อ ที่ท่านตรากตรำงานต่อเนื่อง เมื่อทราบว่าท่านเดินทางไปบรรยายที่ไหน จึงคอยส่งกำลังใจไปสมทบเสมอ บารมีของฉันมีไม่มากนักหรอก แต่ทั้งหมดเท่าที่มีนั้น ฉันยกให้คุณพ่อ

"พ่อได้บอกเทวดาแล้ว จะให้อยู่รับใช้สังคมนานๆ ต้องจัดสรรเวลาให้พอเหมาะพอควร อย่าให้งานหนักเกินไปนัก ไม่งั้นสังขารรองรับไม่ไหวเหมือนกัน แต่พ่อไม่ทิ้งหรอกนะต้องช่วยเพื่อนเก่าๆ ศิษย์เก่าๆ อิกเยอะ ถ้าจะทิ้งก็ทิ้งไปนานแล้ว" ฉันเตือนให้ท่านรับประทานอาหารให้เพียงพอ ดื่มน้ำมากๆ พักผ่อนให้เพียงพอและออกกำลังกายด้วย ท่านยอมรับว่าเวลาไปบรรยายที่ไหน ไม่ค่อยหิวอาหาร อาจเป็นเพราะเหน็ดเหนื่อยหรืออิมมูญจนไม่อยากรับประทาน จึงเป็นหน้าที่ของลูก ต้องคอยเตือนให้ท่านดูแลสุขภาพ เพื่อยังสังขารนี้ให้เป็นประโยชน์แก่เวไนยสัตว์ไปได้นานๆ



"สองวันนี้พ่อไปประสานงานใน มช. ที่หลวงปู่ฯ ท่านจะ  
มาพุงนี้ ก็เรียบร้อยดีแล้ว พุงนี้ต้องไปรับท่านที่สนามบิน และ  
ติดตามประสานกับ ๓ หน่วยงาน พอ ๖ โมงเย็นส่งหลวงปู่ฯ  
ท่านไปเชียงใหม่ แล้วพ่อต้องขับรถไปวัดม่อนฤๅษีใช้เวลาเดิน  
ทางประมาณ ๑ ชั่วโมง มีค่ายจริยธรรมของบุคคลากรรุ่น ๒ นะ  
ลูก เรียกว่าเป็น Hard Long Day กว่าจะได้นอนก็สี่ห้า  
ทุ่มเป็นอย่างนี้ไปถึงวันศุกร์เย็น" คุณพ่อเล่าถึงโปรแกรมงาน  
วันรุ่งขึ้น ที่คนฟังต้องเอาใจช่วย ขอให้ท่านทำทุกอย่างได้สำเร็จ  
ตามที่ตั้งความปรารถนาไว้ ด้วยความสะดอก ราบรีน ปลอดภัย  
และเปี่ยมพลัง ขออธิษฐานให้คุณพ่อสุขภาพแข็งแรง มีพลัง  
เสียงแห่งธรรมสะกดใจผู้ฟังให้สำนึกในบาปและบุญด้วยเถิด

"คุณพ่อคะ จากประสบการณ์ที่ผ่านมา การไปบรรยาย  
ครั้งไหนละคะ ที่ลำบากที่สุด" ฉันทามถึงประสบการณ์ที่ประทับ  
อยู่ในความทรงจำของคุณพ่อ ซึ่งท่านไม่เสียเวลาคิดคำตอบ  
นานเลย

"ไปอีสานนะลูก เมื่อสัก ๕ ปีก่อน ใช้เวลาเดินทาง ๑๘  
ชั่วโมง จากเชียงใหม่ไปเปลี่ยนรถที่อุดรฯ แล้วต่อไปหนองคาย  
แล้วเลยไปบึงกาฬอีก ยังไม่ถึงนะลูก เข้าป่าไปอีกเป็นวัดร้างที่

ฆราวาสเขามาปฏิบัติธรรมกัน พระอาจารย์บุรินทร์ เจ้าอาวาส ท่านศรัทธาพ่อ" คุณพ่อเล่าถึงการเดินทางที่ยาวนาน เพื่อจาริก สร้างบารมีของท่าน ซึ่งฉันอดคิดไม่ได้ว่าบรรยากาศจะวิเวกวังเวง สักเพียงไร ลองคิดดูซิ เป็นวัดร้างอยู่ในป่า ช่างชวนให้อดคิดถึง บรรยากาศตอนกลางคืนไม่ได้ (จิตเริ่มปรุงอีกแล้ว)

"จะมีคนฟังหรือคะ" ฉันถามพลางคิดในใจว่า ฝึกับ เทวดาจะมาฟังด้วยหรือเปล่านะ

"มีสิลูก ฆราวาสที่ภาคอีสานเขาปฏิบัติธรรมน่าเลื่อมใส เขียวละ สงบสำรวมดีมาก ครั้งนี้มีเหตุการณ์ประหลาดเกิดขึ้น อย่างที่ไม่เคยเกิดมาก่อน" คุณพ่อเกริ่นเรื่องน่าตื่นเต้นชวนติดตาม

"เรื่องอะไรหรือคะ คุณพ่อ" ฉันรีบถามทันที คงไม่ใช่ อย่างที่ฉันคิดนะ

"พ่อพ่อจะบรรยาย ก่อนถึงเวลาสัก ๑๐ นาที มีความรู้ สึกว่าสมองมีแต่ความว่างเปล่า ไม่มีข้อมูลอะไรเลย นึกอะไรไม่ ออก ไม่เคยเป็นอย่างนี้มาก่อน สัญญาต่าง ๆ หายไปอย่างเหลือ เชื้อ ลืมหมดทุกอย่าง แต่อาการอื่นใดไม่มีนะ พ่อคิดว่าจะเอา อะไรไปบรรยายล่ะที่นี่ ไม่ได้ตกใจหรอกแต่พ่อทำจิตนิ่ง ๆ แล้ว อธิษฐานว่า ถ้าเรื่องที่พ่อตั้งใจไว้ว่าจะพูดให้คนฟัง ยังไม่เหมาะ ไม่ควร ขอให้ครูบาอาจารย์โปรดช่วยชี้แนะหนทางให้ด้วย" คุณ พ่อหยุดชั่วคราว ชวนให้ติดตามฟัง ทั้งให้ประหลาดใจว่า คุณพ่อ



ลืมข้อมูลทั้งหมดได้อย่างไร

"พออธิษฐานอย่างนี้เสร็จ มีเสียงได้ยินลึกๆ เข้าทางหูข้างซ้ายว่า ใ้ปู้พื้นฐานก่อน" พอได้ยินอย่างนี้ พ่อเลยเปลี่ยนเรื่องที่จะพูดเสียใหม่ ส่วนเรื่องที่เคยคิดจะพูดแต่แรก เอาไว้พูดอีกรอบหนึ่ง รอบนี้ปู้พื้นฐานก่อนตามที่เสียงทิพย์แนะนำ หลังจากนั้นข้อมูลกลับมาเหมือนเดิมในเวลารวดเร็วมาก การบรรยายราบรื่นจนจบ" คุณพ่อเล่าถึงประสบการณ์ที่ท่านเองยังประหลาดใจไม่รู้ลืม

"เป็นเสียงเทวดาหรือคะ" ฉันทสงสัย

"เป็นเจ้าของที่ เป็นพระเก่าที่เคยเป็นเจ้าของอาวาส เป็นพระอาจารย์ ที่มรณภาพไปนานแล้วนะลูก" คุณพ่อคงได้สัมผัสสิ่งเหล่านี้บ่อยครั้ง เพราะจิตของท่านสงบมาก

ฉันทสังเกตการบรรยายธรรมของคุณพ่อแต่ละครั้ง ท่านพูดได้เรื่อยๆ เหมือนสายน้ำที่รินไหลชุ่มเย็นไม่ขาดสาย น้ำเสียงก้องกังวานมีพลัง เนื้อหาลุ่มลึกชวนติดตามและเข้าถึงใจผู้ฟัง สะกดผู้ฟังให้มีจิตใจจดจ่อกับเรื่องราวที่ท่านถ่ายทอด

"พ่อคุณก่อนว่าผู้ฟังเป็นใคร พ่อรู้ตัวผู้ฟังจะรู้วิธีว่าจะพูดอย่างไร เพราะในจิตของเราจัดเก็บข้อมูลไว้มากมายมหาศาล เรียกมาใช้ได้ตลอดเวลาเมื่อจิตนิ่ง" คุณพ่ออธิบาย

ลองฟังวาทีของคุณพ่อสักนิด จะได้เห็นว่าท่านเป็นนักจิตวิทยา ผู้ยกระดับจิตวิญญาณของมนุษย์อย่างยอดเยี่ยมแค่ไหน

"ทุกท่านที่ฟังผมพูดอยู่ขณะนี้ ท่านรู้ไหมว่าท่านมีทุนเดิมของท่านสะสมมาในอดีตชาติแล้ว เพียงแต่วันนี้ท่านมาเติมเท่านั้นเอง และทุกท่านที่ฟังผมพูดจนจบ *ไม่ธรรมดาครับ* (เน้นเสียงชัดเจน) คนบางคนถูกบังคับให้มานั่งฟังอย่างนี้คงจะอึดอัดตาย ถ้าไม่มีบุญบารมีสะสมร่วมกันมา เราคงไม่ได้มาเจอกันอย่างนี้หรอก ทุกท่านมีบุญอยู่แล้วครับ เพียงแต่ที่ผ่านมามีผิดพลาดไปบ้างด้วยความไม่รู้ ตอนนี้อย่างไรเมื่อท่านรู้แล้ว ต่อไปท่านจะทำความดีอย่างสุด ๆ เลยครับ" คิดเหมือนฉันไหม ฟังแล้วรู้สึกว่าคุณพ่อเป็นคนที่กำลังใจคิดจะทำความดีขึ้นมาทันที

"ความที่คุณพ่อเป็นครู ทำให้พูดได้ชัดเจน เน้นความสำคัญในจุดที่ควรเน้นและชี้แจงได้อย่างเข้าใจง่าย มีตัวอย่างประกอบที่เหมาะสม" ฉันกล่าวอย่างจริงใจ

"ใช้ลูก พูดในมหาวิทยาลัยง่ายกว่าบรรยายธรรมนี่นะ เพราะในการบรรยายธรรม ข้อมูลแต่ละที่ จะต้องปรับให้เหมาะกับสถานการณ์ตลอดเวลา คือวิธีการพูดต้องสั้นไหลมีชีวิต และ



มีข้อดีตรงที่ พ่อสามารถจับกระแสความคิดของผู้ฟังได้ ทำให้รู้ว่า จะพูดอย่างไรให้เข้าถึงจิตใจ ให้ประทับใจ โดนใจเขาได้ อย่างเช่นมีคนสงสัยว่า ทำไมพ่อไม่บวชเป็นพระ พ่ออธิบายได้ตรงกับที่เขาสงสัย เลยกลายเป็นความประทับใจ" คุณพ่อเปรียบเทียบระหว่างครูสอนวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัย กับครูสอนจริยธรรมในระดับจิตวิญญาณนอกมหาวิทยาลัย

"แล้วการบรรยายครั้งไหนที่ยากที่สุด หรือว่าไม่สามารถบรรลุตามความประสงค์ของคุณพ่อคะ"

"ไม่มีนะลูก ทุกแห่งทำได้ตามที่ตั้งใจหมดล่ะ แต่ที่ว่ายากมีที่วัดบุพพารามที่เชียงใหม่ล่ะ ตอนนั้นกลุ่มผู้ฟังหลากหลายมาก มีตั้งแต่ ๑๐ ขวบถึงอายุ ๘๐ ปี มีทั้งพระทั้งเณรจัดกลุ่มยาก ต้องพูดให้ตรงใจทั้งฆราวาสทั้งพระ ทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ แต่พอพูดจบ มีเณรมาขอสมัครเป็นศิษย์เรียนนกรรณฐาน พ่อบอกให้ท่านไปเรียนนกรรณฐานที่วัดเม็งมาง" คุณพ่อหัวเราะเมื่อนึกถึงเณรน้อยผู้มีสัมมาทิฐิ

"แล้วบรรยายครั้งไหนคะ ที่ใช้เวลายาวนานที่สุด" ฉันทามต่อประหนึ่งเป็นนักข่าวกินเนสส์บุ๊ก



"ที่เกอเตนี่ละ (ศูนย์วัฒนธรรมไทย-เยอรมัน) พุดไม่ได้หยุดเลย เวลาพักมีคนมารุมล้อมมาถามปัญหา บรรยายจบแล้วมีจิตโตะนั่งสนทนาต่อ ไปถึงสนามบินมีคนไปรอกถามอีก จนเขาเรียกขึ้นเครื่องบินนั่นแหละ ถึงจะได้พักเหนื่อยมากเลยลูก เสียงแห่งเจ็บคอไปเลย ไข้หลังเยอะ รวมแล้วสัก ๑๐ ชั่วโมงเห็นจะได้ นั้งหลับจากกรุงเทพฯ จนถึงเชียงใหม่ นี่ถ้าปลายทางสุดที่คุณหมิงคงไปตื่นที่นั่น"

คุณพ่อบรรยายที่ศูนย์วัฒนธรรมไทย-เยอรมันครั้งนั้นฉันเป็นหนึ่งในผู้ฟังนั้นด้วย เป็นบุญวาสนาที่ได้นำชีวิตน้อยๆ นี้ไป กราบแทบเท้าท่านเป็นครั้งแรก ซึ่งผลบุญนี้คุ้มค่า เพราะความคิด ความตั้งใจและชีวิตใหม่ได้เริ่มขึ้นที่นี่ ฉันได้รู้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ในจิตใจของฉัน ฉันกลายเป็นคนรักดีอย่างสุดชีวิต คงไม่ใช่ฉันคนเดียวหรอกที่จะรู้สึกเช่นนี้เมื่อได้พบคุณพ่อ แต่ไม่ว่าใครจะรู้สึกเช่นไร ฉันจะเก็บความรู้สึกที่ดีๆ ที่เกิดขึ้นในใจฉันไว้ชั่วชีวิต และรักษาความดีนี้ให้คงอยู่ตลอดไป พ่อเป็นของขวัญที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตฉัน และฉันก็ตั้งใจจะเป็นของขวัญที่ดีในชีวิตของคุณพ่อ ด้วยการเป็นลูกที่ดี มีชีวิตอยู่โดยธรรมตลอดไป

"ที่ไปบรรยายที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิต บางกรวยเป็นอีกที่หนึ่งคนรุมล้อมตลอด จบแล้วมารอที่สนามบินอีกกลุ่มหนึ่ง"



ท่านเล่าพลางหัวเราะ

"คุณพ่อเป็นดารายอดเยี่ยมจริง ๆ นะคะ" ฉันเข้าเล่น เพราะท่านเป็นที่รักศรัทธาโดยคุณงามความดีและเมตตาธรรม ในดวงจิตของท่านโดยแท้ มีความจริงใจ ซื่อตรงอ่อนโยน เอื้ออารีต่อทุกคน คุณธรรมทุกอย่างที่ท่านพร่ำสอนฉัน ท่านเป็นตัวอย่างในทุกเรื่อง จึงไม่น่าแปลกใจที่ใคร ๆ จะบอกว่ารักคุณพ่อ

"บางคนขอติดตามไปเยี่ยม ไปชื่นชมที่บ้าน พ่อต้องขอรับรองว่า ขอเวลาพักผ่อนบ้างไม่ต้องตามไปถึงบ้านหรอก ทุกคนก็เก่ง ปฏิบัติดีกันทั้งนั้น แต่มีอยู่กลุ่มหนึ่งฟังเทปพ่อ เดินทางมาจากอเมริกา ไทมาขอพบตอนเขาไปเชียงใหม่ อันนั้นเห็นว่าเขามาไกล เลยอนุญาตให้พบ จะให้พบทุกคนคงไม่ได้ ต้องพักผ่อนบ้าง ไม่งั้นพ่อไปทำงานข้างนอกไม่ไหว تراกรำเกินไปนะลูก"

คุณพ่อยอมรับว่าต้องจัดแบ่งเวลาไว้สำหรับเติมพลังบ้าง เพื่อจะได้มีพลังพอที่จะมาชี้ทางแห่งธรรมให้แก่มหาชนได้อีก ซึ่งฉันเห็นด้วยว่าท่านควรมีเวลาส่วนตัว เพื่อพักผ่อน เพื่อเติมพลัง และให้เวลากับครอบครัวของท่านบ้าง เท่าที่เราทั้งหลายได้มีโอกาสฟังธรรมจากท่านในแต่ละคราวที่ท่านบรรยายท่านให้เวลาพวกเราอย่างเต็มที่ มีแต่แจกแกมให้ตลอดไม่เคยขาด บางครั้ง

ไม่รับค่าตอบแทนแล้วยังช่วยทำบุญค่าเครื่องบินอีกด้วย ท่านไม่เคยปฏิเสธที่จะแนะนำช่วยเหลือใคร ทุ่มเทพลังกายพลังใจ ด้วยเมตตาและความจริงใจ ตรงตามหลักธรรมของพระพุทธองค์ นับว่าเป็นบุญวาสนาของพวกเรายิ่งนักแล้ว

"ต้องขอขอบคุณครอบครัวของคุณพ่อด้วยนะคะ ที่ทุกท่านเข้าใจ เสียสละ ให้คุณพ่อได้เป็นบุคคลสาธารณะเช่นนี้" ฉันทึกไปถึงทุก ๆ ท่านในครอบครัวของคุณพ่อ ซึ่งต่างยอมเสียสละความสุข ความเป็นส่วนตัวที่จะได้อยู่กันพร้อมหน้า ไปเที่ยวด้วยกัน มีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว ยอมให้พวกเราเบียดเบียน ความเป็นส่วนตัว ความสุขความสงบในบ้านบางครั้ง นับว่าทุกท่านได้เสียสละเพื่อส่วนรวมโดยแท้

"ลูกพี่เทพที่คุณพ่อบรรยาย มีคนขอเบอร์โทรศัพท์ที่บ้าน คุณพ่อบอกเขาทันทีเลยทั้งที่ทราบว่าจะเผยแพร่ทั่วไป ไม่มีหวงเลย เมตตามากเลยนะคะ" ท่านเสียสละเวลามาบรรยายธรรมแล้วยังอนุญาตให้ผู้ที่มิปัญหาซักถามหรือผู้ที่ศรัทธาโทรหาท่านได้ตามแต่สะดวกด้วย ในขณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้บรรยายธรรมท่านอื่น ๆ ต่างมักหวงเวลาส่วนตัวและไม่แจกเบอร์โทรศัพท์ให้ใครง่าย ๆ สิ่งนี้แสดงถึงความจริงใจที่จะเป็นผู้ให้โดยแท้



"สงสารเขานะลูก แต่ละคนมีทุกข์ เราช่วยเขาได้ก็ช่วย" หัวใจของพ่ออ่อนโยนยิ่งนักเท่าที่ฉันได้มีโอกาสสัมผัส ทั้งที่มีความแข็งแกร่งเกินใครจะเปรียบได้ ตัวอย่างที่เห็นชัดคือ เมื่อท่านไปปฏิบัติธรรมที่วัดมหาธาตุฯ เมื่อเกือบ ๓๐ ปีก่อน ท่านไปอยู่องค์เดียวในวิหารร้างตอนกลางคืน มีผีมาบีบคอ รวากับจะทดสอบจิตใจท่าน ท่านยังไม่หนีเลย (ท่านเล่าไว้ในเทปชุดทางสายเอกและชุดการใช้ชีวิตที่คุ้มค่า) คงจะเป็นจริง กับคำกล่าวที่ว่าความอ่อนโยนที่สุด มาจากหัวใจที่แข็งแกร่งที่สุด ฉันเพิ่งเข้าใจชัดเจนจากคุณพ่อนี้เอง

ฉันขอมอบบทกวีนี้ บูชาความเสียสละของใครคนหนึ่ง

ก้าวไปเถิด ผู้กล้า อย่าทำอวด  
บารมี ที่พ่อสร้าง อย่างจริงใจ  
ขอนุญหั้น บั้นดาบให้ พ่อได้ถึง  
พ่อหวังดี ให้สมหวัง ตั้งต่อวงการ

มีคนคอย พ่ออยู่ ไร่ไร่ใหม่  
หวังช่วยให้ มหากษัตริย์ พันบ่วงมาร  
ชีวิตซึ่งสงบเย็น เป็นลูกลูกอันดี  
มีนิพพาน เป็นจุดหมายปลายทาง





".....คนที่มีความเพียรมาก มีความตั้งใจมาก  
สามารถยืนอยู่ด้วยตนเองได้  
เพราะเขาสามารถมองทั้งสิ่งที่ดีและสิ่งไม่ดีได้  
เป็นปกติตลอด  
ไม่มีอะไรหรืออารมณ์ใด  
มาเป็นนายเหนือจิตใจได้เลย....."

ตอนที่ ๙

## พลังบุญ-พลังจิต

คุณพ่อเป็นปูชนียบุคคล ที่เปี่ยมล้นด้วยพลังบุญและพลังจิต จากที่ท่านไปฝึกวิปัสสนากรรมฐาน เพื่อพัฒนาจิตวิญญาณที่วัดมหาธาตุฯ เมื่อเกือบ ๓๐ ปีก่อน ด้วยปรมัตถอธิษฐานบารมีที่ขอยอมตาย เพื่อเอาชีวิตเข้าแลกกับกรรมของพระพุทธองค์ ประกอบกับหัวใจที่เด็ดเดี่ยวเข้มแข็ง ท่านจึงได้รับความก้าวหน้าทางจิตวิญญาณ เป็นการพัฒนาพลังจิต เกิดปัญญาเห็นแจ้ง ดังที่ท่านเจ้าคุณโชดกพระอาจารย์ของท่าน ได้กล่าวไว้กับคุณพ่อในวันที่ลาสิกขาบทว่า

**"สิ่งที่ได้ไปนั้นเป็นของดีของวิเศษ ให้เก็บไว้กับตัวตลอดชีวิต"**

"ของดี" ที่ท่านกล่าวถึงคือสติที่เจริญจนเป็นมหาสติ ส่วน "ของวิเศษ" ก็คือ ปัญญาเห็นแจ้ง เห็นสรรพสิ่งถูกต้องตรงตามเป็น

จริง พ่อรับคำพรของพระอาจารย์และเก็บรักษาสิ่งเหล่านั้นไว้ตามสัจจะ และนับวันยิ่งงอกงามเพิ่มพูนแตกกิ่งก้านสาขา ให้สาธุชนทั้งหลาย เทวดา อมนุษย์และเดรัจฉาน ต่างได้อาศัยร่มเงาแห่งความเมตตาของท่านอย่างต่อเนื่อง

"คุณพ่อคะ ที่หลวงปู่พุทธอิสระท่านสอนว่า พลังบุญเป็นที่มาของพลังจิต พลังบุญไม่อาจนำเราไปสู่ความหลุดพ้นได้ ต้องอาศัยพลังจิต ซึ่งมีที่มาจากพลังบุญโดยที่ไม่ยึดติดในบุญนั้น คุณพ่อมีความเห็นเรื่องนี้อย่างไรคะ" ฉันทถามข้อสงสัยจากที่ได้อ่านหนังสือ

"พ่อเห็นด้วยนะลูก เพราะอานิสงส์ของบุญนำเราไปสู่การพัฒนาจิตวิญญูณ คนที่จะหลุดพ้นจากสังสารวัฏได้จะต้องมีพลังจิต แต่ต้องเป็นผู้มีบุญ พลังจิตจึงจะเกิดได้ เราจึงต้องสะสมบุญก่อน พ่อจะพูดให้ฟังย่อ ๆ นะลูก ในอานิสงส์ของบุญ เช่น ใครแย่งชิงบุญของเราไม่ได้ บุญติดตามเราทุกฝีก้าวทั้งในโลกนี้และโลกหน้า บุญไม่ใช่ของสาธารณะ ใครทำใครได้ บุญให้สมบัติที่เราต้องการ เช่นมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ นิพพานสมบัติ และช่วยให้เราสมปรารถนาในสิ่งที่เราหวังตั้งนี้เป็นต้นนะลูก" ฉันทจะตั้งใจสร้างบุญให้มากขึ้นอีก เพื่อจะได้เป็นทุนไว้สำหรับพัฒนาจิตวิญญูณต่อไป



"แล้วที่ท่านว่า อย่ายึดติดในบุญ หมายถึงอย่างไรคะ" ฉันคิดว่า  
 สิ่งนี้เป็นจุดสำคัญที่สอนให้เรารู้จักละวาง ไม่ยึดมั่น แม้กระทั่ง  
 บุญกุศล หรือความดี

"คือ เราไม่นึกถึงว่าเราจะต้องทำอะไรตอบแทน ไม่ต้อง  
 มาคอยจำว่าทำอะไรไว้ให้ใครอย่างไร เพียงแค่ทำเพื่อให้ผู้รับได้  
 รับประโยชน์ สมที่เราตั้งใจก็เพียงพอแล้ว ไม่ต้องคาดหวังว่า  
 ต้องได้รับผลตอบแทนมาสู่ตัวเรา บุญจะเป็นของเรา ผลบุญ  
 ตอบสนองเราเองนะลูก" ที่คุณพ่ออธิบายมานี้คงเป็นหนทางให้  
 เราได้เก็บเกี่ยวบุญอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่ขาดไม่พร่อง ไป  
 กับความคิดที่จะเอาจะได้จากใครๆ เพราะบุญย่อมเป็นบุญอยู่  
 วันยังค่ำ ดังนั้นฉันคิดว่าฉันไม่จำเป็นต้องพูดถึงทุกสิ่งที่คุณทำ แต่  
 ฉันจะไม่ทำในสิ่งที่ฉันไม่สามารถจะพูดถึงได้ (ไม่รอให้ใครชม  
 เมื่อทำดี และไม่ทำชั่วให้ใครติได้)

"ถ้าลูกปฏิบัติธรรมใหม่ๆ จะยังรู้สึกว่ายาก เพราะบาป  
 เรายังหนัก บุญยังเบา อยู่ต่อไปเมื่อปฏิบัติไปนานๆ บุญหนักขึ้น  
 จะคิดอะไร ทำอะไร ให้ผลเร็วทันตา เพราะบาปเบาลง บุญก็ส่ง  
 ผลง่ายขึ้นนะลูก" คุณพ่อให้กำลังใจมิให้ทอดอโยในการปฏิบัติธรรม  
 แม้ว่าจะมิได้เห็นผลชัดเจนทันใจ แต่ฉันต้องมีความเชื่อในมรรคา



แห่งบุญนี้ และพยายามต่อไปเหมือนเพลงพระราชนิพนธ์ของ  
ล้นเกล้าฯในหลวงของเรา ในเพลงชะตาชีวิตว่า

"สักวันบุญมา ชะตาคงดี"

"เราจะทำบุญได้อย่างไรบ้างคะ"

"พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ในบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ใจละลูก  
มีอะไรบ้างนะ ให้ทาน รักษาศีล ฟังธรรม เทศน์ธรรม เจริญ  
ภาวนา ช่วยเหลือรับใช้ผู้อื่น อ่อนน้อมถ่อมตน ยินดีเมื่อเห็นคน  
อื่นทำดีหรืออนุโมทนาบุญ อุทิศบุญกุศล สุดท้ายคือมีความเห็น  
ถูกต้องหรือมีสัมมาทิฏฐินั่นละ" เราช่วยกันนึกจนได้ครบ ๑๐ ข้อ  
ในที่ที่สุด

"เริ่มต้นด้วยการให้ทานเลยนะคะ เราจะให้อย่างไรจึงจะ  
ได้บุญ ทานมีกี่อย่างคะคุณพ่อ" นี่เป็นก้าวแรกของบุญกุศล  
ที่รู้จักสละแบ่งปัน เพื่อให้สละกิเลสได้ง่ายขึ้น

"ทานมี ๓ อย่าง เราต้องให้ให้หลากหลาย อย่างแรกคือ  
วัตถุทาน จะเป็นทรัพย์ อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม หลอด  
ไฟฟ้า น้ำประปา เราต้องกระจายการให้ทาน อย่าไปทำอย่าง  
เดียว ลูกจะได้รับอานิสงส์กลับมาเป็นบุญหลากหลายด้วย แต่ถึง  
อย่างไรวัตถุทานได้อานิสงส์น้อยกว่าอภัยทาน" คุณพ่อกล่าว  
ถึงวัตถุทานว่ามีอานิสงส์น้อยกว่าอภัยทาน แต่ฉันคิดว่าเราคง  
ไม่เลิกให้วัตถุทาน รอให้แต่อภัยทานอย่างเดียว เพราะการให้



วัตถุเป็นทาน เป็นการช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ ผู้ร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย หากเราสุขใจ อิ่มใจที่จะให้ ย่อมแสดงว่าเราเป็นผู้ไม่ยึดติดห่วงแหน ไม่หวังอันสงส์มากหรือน้อย จนลืมเพื่อนมนุษย์ตาดำๆ นั้นละ เราย่อมเป็นผู้ที่เหมาะสมจะพัฒนาพลังจิตต่อไปเพราะเราไม่ยึดติดและห่วงแหนไว้ เราจึงแบ่งปัน

"บางคนเขาบอกว่าเขามีเมตตา ยิ้มแย้มแจ่มใสดี แต่พอเกิดโทสะ เขาให้อภัยไม่ได้ ลุกคิดว่าการให้อภัยนี้ยากกว่าการมีเมตตาใช้ไหมคะ" ฉะนั้นถึงบางคนในบางขณะที่คิดว่าเขามีเมตตาแล้ว แต่พอมีสั่งขัดใจมากกระทบแรงๆ อารมณ์โทสะก็กระชากเมตตาขาดกระเด็น ลืมคำว่าให้อภัยไปเสียสนิท เพราะขาดสตินั่นเอง

"อย่างนั้นแสดงว่าเขารู้ แต่เขาไม่มีเมตตาจริงๆ สิ ลุกเขาหลอกตัวเองและหลอกคนอื่น คนที่มีเมตตาต้องให้อภัยได้ ไม่เกิดโทสะ อย่างที่พ่อสอนลูกแล้วไง คนมีเมตตาสามารถตรวจสอบได้กับเดรัจฉาน คือสัตว์ต่างๆ จะรักเรา ไม่กลัวเรา ขนาดสัตว์มีพิษ มีเขี้ยวเล็บ เขายังเห็นเราเป็นเพื่อน ยังเข้ามาใกล้เรา ตอนนั้นพ่อไปเมืองกาญจนบุรี ไปสำนักปฏิบัติธรรมสาขาของหลวงตามหาบัว พระท่านเลี้ยงเสื่อลายพาดกลอนไว้หลายตัว

พ่อเข้าไปเล่นกับเขา ลูกหัวลูกหลังเขา คือเรามีจิตเมตตาคิด สงสารเขาว่าเป็นเดรัจฉาน มีอันตรายมากกว่าเป็นมนุษย์มาก นึก พ่อบอกเขาว่ารักษาตัวให้อยู่รอดปลอดภัยนะ เขาจึงให้พ่อ ลูกหัวลูกหลังได้ เหมือนแมวตัวใหญ่เลยลูก แต่ขณะเดียวกันนั้น มีรถปิ๊กอัพอีกคันหนึ่งมาจอดใกล้ๆ พ่อเปิดประตูรถ ชายคน หนึ่งก้าวลงมา เสือเห็นแล้วแยกเขี้ยวจะกัดคนนั้น เขาจึงหุดขา รีบปิดประตูรถ และไม่กล้าลงจากรถอีกเลย" คุณพ่อเล่าประสบการณ์ ตัวอย่างที่ท่านสัมผัสมาเอง

"คนไม่มีเมตตาเป็นคนร้อนใจไหมคะ สัตว์จึงไม่ยอม เข้าใกล้" ฉันทาม

"ใช่แล้วลูก คนมีเมตตา กับไม่มีเมตตาเห็นได้ชัด คนมี เมตตาเป็นคนเย็น มนุษย์ เดรัจฉาน แม้แต่เทวดาก็อยากอยู่ ใกล้อย่างที่บ้านพ่อเลี้ยงสุนัขไว้ ๗-๘ ตัว แต่ละตัวเขารักพ่อมาก เวลาไปกอดไปลูบเขามีความสุขมาก บางทียิ้มให้เราด้วย เขา แบ่งหน้าที่กันทำ ดูแลพ่ออย่างดี ช่วยเฝ้าบ้านตามมุมต่างๆ แต่พ่อดูแล้ว พวกนี้เขาเหมือนเทวดามาเกิดนะลูก ดูกิริยา ดูความฉลาดอะไรต่างๆ พ่อให้เกียรติเขา อ่อนน้อมถ่อมตนกับ พวกเขาด้วย" คุณพ่อคงมีความสุขยิ่งนักเมื่อได้อยู่ในแวดล้อม ของเพื่อน ๆ สีชา



"คงเป็นเทวดามาดูแลคุณพ่อแน่เลย" ฉันทึ่งถึงสุนัขแสนรู้พวกนั้น  
"คงนั่นมั้ง" สมัยหลวงพ่อกำลังรดน้ำดอกไม้เข้าไปในประตูพม่า  
เทวดายังเนรมิตกายเป็นสุนัขใหญ่ติดตามไปดูแล

"แล้วทานสูงสุดคือ ให้ปัญญาเป็นทานใช่ไหมคะ"

"ใช่แล้วลูก อย่างที่พ่อให้นี่เป็นปัญญาทานเป็นโลกุตตร  
ปัญญา ไม่ใช่โลกียปัญญา การสอนให้คนเจริญสติปัฏฐาน ๔  
เป็นโลกุตตรปัญญา สอนให้คนเดินไปสู่ความมีปัญญาเห็นแจ้ง  
รู้เท่าทันโลกและชีวิต ซึ่งผู้ได้ยินได้ฟัง หากเขาพิจารณาโดยแยบ  
คาย สามารถนำเขาเป็นอิสระได้ ในที่สุดไปสู่ความเป็นอริย  
บุคคลหรือทำความเห็นให้ถูกต้องได้ เข้าถึงพระนิพพานได้ ทาน  
นี้จึงเป็นบุญหนัก เป็นทานสูงสุดที่ให้กันได้จริงๆ" เพราะอย่าง  
นี้นี่เล่า คุณพ่อจึงกล่าวว่า บุญของท่านเริ่มหนัก คือพลังบุญมี  
มากพอที่จะเป็นชนวนจุดพลังจิตไปไกลได้ แต่ด้วยความสะดวก  
เห็นแก่เพื่อนสหธรรมิก ท่านจึงรับปากว่ายังไม่ทิ้งพวกเราไป ยัง  
มีคนที่ยหลงทางชีวิตอีกมาก สร้างเหตุให้ต้องลงไปเกิดในอบาย  
ภูมิ พ่อต้องช่วยเขาให้มากที่สุด เท่าที่สังขารนี้จะอำนวย

"ทุก ๆ อย่างที่เป็นบุญ ต้องมีพื้นฐาน คือศีลใช่ไหมคะ"

"แน่นอนเลยลูก ถ้าเป็นบุญบริสุทธิ์ไม่มีบาปเจือปน ศิลต้องคุมอยู่ในใจ เรียกว่าอินทริยสังวรศีล วิถีแห่งบุญบริสุทธิ์เริ่มที่ศีลก่อนเลย พ่อไปที่ไหนมักได้กลิ่นหอม เป็นกลิ่นของศีลนี่ล่ะ ครั้งหนึ่งไปค้างแรมในป่าที่แม่ฮ่องสอน นอนบนศาลายกพื้น เตี้ย ๆ มีสุนัขขี้เรื้อนนอนอยู่ใต้ที่พ่อนอน คนอื่นเขาเหม็น แต่พ่อไม่ได้กลิ่นเลย เทวดาบังกลิ่นให้มั่งลูก" ต่อไปฉันจะลองทดสอบว่าจะได้กลิ่นหอมจากศีลเหมือนคุณพ่อบ้างไหม

"อย่างเรื่องคำพูดนี้ เราต้องระวังมาก ๆ นะลูก ไม่ใช่แค่เรื่องพูดโกหกมันรวมถึงพูดเพื่อเจ้อ พูดคำหยาบ และพูดสื่อเสียดด้วย เราต้องระมัดระวัง ไม่กล่าวถ้อยคำเหล่านี้จะได้ไม่ผิดศีลข้อ ๔ นะลูก" คุณพ่อชี้แนะเรื่องสัมมาวาจา ซึ่งเป็นเรื่องที่จะทำให้คนผิดศีลกันได้ง่ายถ้าขาดสติ ฉันคิดว่าคนที่ไม่โกหก เป็นผู้กล้าหาญที่แท้จริง

"คนเราจะถือว่าชีวิตประสบความสำเร็จ ต้องมีเพื่อนดี มีความสุข มีงานทำ มีข้าวกิน มีบ้านอยู่ ไม่ต้องเช่าเขาอยู่และไม่เป็นหนี้ด้วย เมื่อถึงคราวตายได้ไปเกิดใหม่ในสุคติภูมิ อย่างนี้ล่ะลูกจึงจะเป็นชีวิตที่ประสบความสำเร็จ" สรุปความได้ว่าชีวิตที่ประสบความสำเร็จคือชีวิตที่มีความสุข ทั้งในโลกนี้และโลกหน้านั่นเอง



"คนบางคนชอบอิจฉาริษยาคนอื่น เป็นเพราะอะไรคะ คุณพ่อ" ฉันเห็นคนบางคนมีนิสัยเช่นนี้ ซึ่งเป็นการทำร้ายตัวเองโดยไม่รู้ตัว เพราะจิตสั่งสมองโปรแกรมเป็นอกุศลไว้

"พวกนี้ภูมิตึ้มมาจากเดรัจฉานนะลูก มีความอยากได้ อยากดี อยากมี อยากเป็น แต่ตัวเองบุญน้อยทำอย่างเขาไม่ได้เลยไม่อยากให้คนอื่นได้ดีกว่า อีกส่วนหนึ่งคือสภาพแวดล้อมที่ขาดแคลนต้องแย่งกัน ไม่อึด ไม่เต็ม น่าสงสารเขานะลูก" ฉันต้องแค้นเมตตา ขอให้เขามีความสุขเถิดอย่ามีเวรกันเลย คนที่อิจฉาคนอื่น เพราะเขาคิดว่าตัวเองดีกว่าคนอื่น พวกนี้จึงเห็นคนอื่นดีกว่าตน มีความนับถือตัวเองน้อย มิได้มองว่าสรรพสัตว์ทั้งหลายต่างมีเกิด แก่ เจ็บ ตาย เสมอภาคกันทุกอย่าง ฉันคิดว่าการเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นว่าดีกว่า เลวกว่า อาจทำให้เกิดความคิดติดลบและก่อศัตรูได้ ทางที่ถูก เราควรคิดเปรียบเทียบกับตัวเอง คือตัวเองที่เป็นจริงกับตัวเองในอุดมคติที่เราอยากเป็น ว่ายังห่างกันหรือใกล้เคียงกัน การคิดอย่างนี้นอกจากจะทำให้เรา ได้พัฒนาตัวเองแล้ว ยังสร้างมิตรภาพได้รอบตัว เพราะเรามีคู่แข่งของคนอื่น เราต่างเป็นเพื่อนร่วมทางกัน หากเราพัฒนาศักยภาพให้กับตัวเอง ความเจริญงอกงามของ

ชีวิตย่อมรอดคอยเราอยู่แล้วข้างหน้า เลิกเปรียบเทียบตัวเองกับผู้อื่นดีกว่า สร้างมาตรฐานของเราเอง อย่ามีชีวิตอยู่บนมาตรฐานของคนอื่น ชีวิตจะได้มีความสุขสงบ

"เราพบคนอิจฉาริษยา ต้องอ่อนน้อมถ่อมตนกับเขาให้ใหม่คะ" ฉันสงสัยว่าจะจัดการอย่างไรดีกับคนที่คิดไม่ดีทำร้ายตัวเองให้ร้อนรุ่ม เหมือนอยู่ในกองเพลิงโดยไม่รู้ตัวว่าสงสารจริง ๆ

"ไม่ได้นะลูก "อเสวนา จ พาลานัง" คนอิจฉาริษยาเป็นพาลจำพวกหนึ่ง ลูกจะไปอ่อนน้อมถ่อมตนไม่ได้ จะถูกขี้อายเขินอาย ทางที่ดีอย่าไปคบหาใกล้ชิด แม่เมตตาให้เขาเป็นสุข" คุณพ่อรีบห้าม ฉันจึงได้คิดว่า ความอ่อนน้อมถ่อมตนนั้นต้องมีเส้นขีดไว้ว่าใช้กับใคร มากน้อยแค่ไหน เมื่อใช้เมตตา กรุณาเป็น ต้องใช้มุทิตาและโดยเฉพาะใช้อุเบกขาเป็นด้วยนั่นคือ รู้จักวางเฉยต่ออารมณ์ต่าง ๆ ซึ่งฉันคิดว่า อุเบกขาบารมีนี้ยากที่สุดแล้ว และในความอ่อนน้อมถ่อมตน ท่านห้ามใช้กับคนพาลเด็ดขาด สรุปว่า อ่อนน้อมถ่อมตนกับสัตว์เดรัจฉานหรือมนุษย์ ยังปลอดภัย และได้บุญกว่าการอ่อนน้อมถ่อมตนกับคนพาลเป็นไหน ๆ

"ลูกรู้ไหม คนที่มีพลังบุญมาก มีพลังจิตมาก สามารถยืนอยู่ด้วยตัวเองได้ เพราะเขาสามารถมองทั้งสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดีเป็นบวกตลอด ไม่มีอะไรหรืออารมณ์ใดมาเป็นนายเหนือจิตใจ



ได้เลย คนไหนที่ดีก็เป็นครูสอนให้เราทำดีอย่างเขา คนไหนทำไม่ดี ก็เป็นครูสอนเรว่าอย่าทำอย่างเขา ดังนั้นดีกับชั่วจึงไม่มีในจิตใจของผู้มีพลังบุญ-พลังจิตเช่นนี้ มีแต่ความเมตตาสงสาร คิดจะช่วยเขาถ้าช่วยได้ ซึ่งแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม ถึงอย่างไรไม่พ้นความเมตตาสงสารหรือลูก ลูกต้องคิดให้ได้ อย่างนี้นะ ทุกอย่างคือการสร้างบารมีนะลูก" คุณพ่อสรุปอย่างงดงามให้ฉันเข้าใจว่า ไม่ว่าจะใครจะดีจะเลวเป็นเรื่องของเขา เราเลือกดูสิ่งที่ดี คิดดีเสมอ เลือกทำแต่สิ่งที่ดีและมีเมตตาในหัวใจ ให้กับทุกคนไม่มียกเว้น จะได้ไม่ต้องทุกข์และไม่ต้องเดินไปตามใคร เราจะเป็นตัวของตัวเอง จิตไม่ตกเป็นทาสของสิ่งใดเลย

ฉันตั้งใจหว่านเมล็ดบุญลงในเนื่อนาบุญที่อุดมสมบูรณ์ เนรมิตรทรัพย์ภายนอกให้กลับเป็นทรัพย์ภายใน ให้ร่ำมเรือง รongเต็มท้องทุ่ง ประดุจทิวทุ่งรวงทอง ที่แต่ละรวงอ่อนนุ่มลงมาจรดพื้นนา มีแต่เมล็ดพันธุ์ที่สมบูรณ์ด้วยความอ่อนนุ่ม ถ่อมตน เมื่อถึงเวลาที่ฉันพร้อมจะเดินทางต่อไป ฉันจะเก็บเกี่ยวผลบุญเหล่านี้ ที่สร้างหามาด้วยน้ำพักน้ำแรงของฉันไป ใช้ ไม่ต้องรอให้ใครอุทิศบุญกุศลให้ พึ่งตัวเองแน่นอนกว่ามัวแต่ รอคอยคนอื่นทำให้ ถ้าเขาลืมเราละจะโทษใครได้ พัฒนาพลังจิตไป



สู่ความหลุดพ้นให้ได้ ด้วยความมีสติและปัญญาที่รู้เท่าทันสรรพ  
สิ่งตามความเป็นจริง

ผู้รู้กล่าวว่า การสร้างบุญบารมีเหมือนการสะสมเสบียง  
ส่วนการเจริญสติ เหมือนการออกเดินทาง ดังนั้นบุญที่ดีต้องเกี่ยว  
คู่ต่อการเจริญสติ มิฉะนั้นเราคงไปไม่ถึงไหนกัน คงไม่นานเกิน  
รอนะ ถ้าเราไม่เลิกล้มความตั้งใจ ก้าวไปข้างหน้า แม้จะล้มแล้ว  
ล้มอีก ก็ลุกขึ้นมายืนหยัด เดินตามพ่อให้ได้นะลูก





".....การวางชีวิตไว้ในอุเบกขา  
ซึ่งเป็นที่ตั้งที่ปลอดภัยที่สุด  
โดยมีสติ ระลึกได้ทันสิ่งกระทบ  
เห็นสรรพสิ่ง เกิดแล้วดับ  
ไม่หลงในสมมติ ไม่เป็นทาสของสิ่งใด  
ย่อมเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานโดยแท้จริง....."

ตอนที่ ๑๐

# วิปัสสนูปกิเลส

งานพัฒนาจริยธรรมบุคลากรทางภาคเหนือ รุ่นที่ ๒ ผ่านไป ด้วยความเรียบร้อย แม้จะเป็นงานหนักพักผ่อนน้อย นอนน้อยแต่ คุณพ่อเล่าว่า ท่านมีความสุขมากที่ได้ทำงานนี้ วัดซึ่งเป็นที่จัดอบรม อยู่นอกเมืองท่ามกลางธรรมชาติแมกไม้บนดอยสูง กลางคืนอากาศ เย็นมาก แม้จะได้พักผ่อนเพียงวันละ ๓-๔ ชั่วโมง แต่เมื่อตื่นตอน เช้ามีดี ได้ดื่มด่ำกับอากาศบริสุทธิ์และธรรมชาติอย่างสดชื่น รวากับ อยู่ในสวนสวรรค์ พร้อมฝึกพลังปราณและออกกำลังกาย ซึ่งในตัว เมืองเชียงใหม่ที่มีแต่มลพิษ ไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ ท่านจึงถือว่า งานนี้มีแต่ได้กับได้ คือได้สุขภาพที่ดีขึ้น และได้อิมมูโนกุศล แม่เมตตา อย่างเปี่ยมพลัง กว้างและไกลเท่าที่ใจไปถึง เพื่อยังประโยชน์สุขแก่ สรรพสัตว์ทั้งหลาย เมื่อได้ฟังน้ำเสียงที่แสดงความอิมมูโนกุศลของคุณพ่อ ฉันรีบอนุโมทนาบุญและเชื่อมั่นในบุญบารมีของคุณพ่อยิ่งขึ้น



"ที่ลูกพูดถึงสุขขวิปัสสโกวันก่อนนะ หมายถึง พระอรหันต์ที่ท่านบรรลุมรรคผลโดยปัญญาวิมุตติในประเภทที่เจริญวิปัสสนาล้วนๆ ได้สมาธิถึงระดับต้นที่จะนำมาใช้พิจารณาสติปัฏฐาน ๔ เท่านั้น ท่านเหล่านี้จะไม่มีอภิญญา เข้าสมาบัติไม่ได้" คุณพ่ออธิบาย

"ที่ลูกนั่งนิ่งแล้วรู้สึกสุขสงบขณะที่นั่งสมาธิไม่ใช่เรื่องนี้สิคะ"

"ไม่ใช่ นะลูก อันนี้เป็นวิปัสสนูปกิเลส เป็นเครื่องกั้นมรรคผลให้เราหลงยึดติด อย่างที่ลูกสัมผัสคือความรู้สึกสุขสงบนิ่ง พ่อเคยผ่านมาแล้วตอนไปฝึก พ่อติดอยู่นานเหมือนกันล่ะลูก" การติดอยู่ในอุปกิเลสต่างๆ ทำให้เราเสียเวลาในการก้าวหน้าทางวิปัสสนาได้ เท่าที่จำได้นั้นมีการจัดแบ่งไว้เป็นหลายประเภท เช่น โสภัส(แสงสว่าง), ปีติ(ความอิ่มใจ), ปัสสัทธิ(ความสงบกายและจิต), สุข(ความสบายกายสบายจิต), ญาณ(ความรู้), อธิโมกข์(ความน้อมใจเชื่อ), ปัคคาหะ(ความเพียรกล้า), อุပ္ปฏิฐาน(ความมีสติกล้า), อุเบกขา(ความวางจิตเป็นกลาง) และนิกันตติคือความพอใจในสิ่งที่กล่าวข้างต้นเหล่านี้ท่านกล่าวว่าเป็นวิปัสสนูปกิเลส ต่อเมื่อได้ปฏิบัติและเกิดปัญหาต่างๆ ฉะนั้นจึงจะ

เข้าใจสิ่งเหล่านี้ได้ดีขึ้น เราเรียนปริยัติ เพียงแค่ได้รู้จักและรู้จัก แต่เราต้องปฏิบัติจึงจะรู้จักได้ เพราะไม่มีใครรู้จักตัวเราดีเท่าที่เรารู้จักตัวเอง อ่านหนังสือก็ร้อยเล่ม ก็ไม่แจ่มแจ้งเหมือนอ่านจิตของเราเอง

"แต่ที่สุขมากที่สุดคือ ตอนที่จิตเข้านิโรธสมาบัติ ที่พ่อนึกว่าเป็นนิพพานนะลูก" คุณพ่อเล่าถึงประสบการณ์ของท่านเหมือนคอยป้อนอาหารทิพย์ให้ ก่อนที่ลูกจะได้ลิ้มรสด้วยตนเอง

"ตอนเข้านิโรธสมาบัติ จิตของเราเดินทางไปไหนหรือเปล่าคะ" ฉันสงสัยว่าคุณพ่อหนีไปเที่ยวชมวิมานนางฟ้าตอนนี่หรือเปล่าหนอ

"ไม่ไปไหนหรอกลูก อยู่นิ่ง ๆ เหมือนหินก้อนหนึ่ง เป็นสภาวะสูงสุดของสมณะ ต่อให้ฟ้าร้องฟ้าผ่า เสียงดังมากขนาดไหนยังไงก็ไม่รู้สึกตัว แต่ไม่ใช่หลับนะมันลึกกว่านั้นมากเชียวลูก" ประสบการณ์ของคนที่ไม่ได้สัมผัสด้วยตัวเองคงไม่มีวันเข้าใจ แต่ฉันต้องฝึกเป็นผู้ฟังที่ดีเหมือนคุณพ่อบ้าง จึงฟังอย่างตั้งใจ

"แล้วที่ลูกชมว่าพ่อเก่งกว่าครูมอริ้นะ ลูกฟังนะ พ่อไม่มีความเก่งอะไรเลย เมื่อก่อนนี่พ่ออาจคิดว่าพ่อเก่ง แต่หลังจากที่พ่อได้วิปัสสนาญาณแล้ว ความเป็นไปต่างๆ ในชีวิตที่ผ่านมาเป็นแค่ประสบการณ์ เราต้องละความยึดถือ ที่มีเหตุมาจากอดีต มิฉะนั้นก็ไม่ใช่ผู้มีคุณธรรม ความคิดเช่นนี้เรียกว่า



ธัมมวิจยะซึ่งเป็นองค์หนึ่งในโพชฌงค์ ๗ อันเป็นองค์แห่งการตรัสรู้ณะลูก" คุณพ่อไม่ยอมรับความ "เก่ง" ที่ฉันมอบให้ท่าน เพราะสิ่งนี้คืออดีต ที่ท่านต้องการกำจัดให้หมดไป ด้วยคุณธรรมที่สูงขึ้น ชีวิตคงมีความสงบเยือกเย็นขึ้นอีกมาก หากเรามีจิตตั้งมั่นไม่หวั่นไหวไปตามอำนาจกิเลสและโลกธรรมใครทำได้คงเป็นผู้อยู่เหนือโลกอย่างแท้จริง

"เมื่อเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา พ่อไปพะเยา ที่วัดพระธาตุแสงแก้วมงคล พระอาจารย์เจ้าอาวาส ท่านมีวิธีพูดให้พ่อรับรางวัลพ่อดีเด่น เคยมีคนอื่นหน่วยงานอื่น เขาจะให้พ่อมาตั้งหลายครั้งแต่พ่อหลบหลีกได้ตลอด แต่ครั้งนี้ท่านมีวิธีพูดให้พ่อรับ พ่อคิดเสมอว่ามันคืองูพิษหากเราหลงไหลกับสิ่งเหล่านี้ ในมงคลอันสูงสุด ๓๘ ประการ ก็มีกล่าวถึงไว้ว่าจิตที่ไม่หวั่นไหวต่อโลกธรรม ๘ คือลาภ ยศ สรรเสริญ สุข เสื่อมลาภ เสื่อมยศ นินทา ทุกข์ ย่อมเป็นจิตที่นำความสงบสุขมาให้ นี่รู้ไหมลูก ขนาดไบปริณญาบัตร ที่พ่อรับมาจากเมืองนอก ตอนไปเรียนที่ต่างประเทศ พ่อยังไม่รู้ว่าเอาไปซุกไว้ที่ไหนเลย คือไม่อยากจะเห็นพวกนี้เป็นงูพิษทั้งนั้น เผลอสติเมื่อไหร่ มันฉกเราทันที" คุณพ่อเล่าประสบการณ์ของท่าน เป็นการสอนโดยทางอ้อมมิให้หลงไหล

ไปกับคำยกย่องสรรเสริญ ลาภ ยศ สุข รวมทั้ง ความเลื่อมจาก  
สิ่งเหล่านี้ ไม่ควรมีอิทธิพลให้จิตหวั่นไหวได้ ทุกสิ่งเป็นอนัตตา  
การวางจิตไว้ในอุเบกขา จึงเป็นที่ตั้งที่ปลอดภัยที่สุด โดยมีสติ  
ระลึกรู้ทันสิ่งกระทบ เห็นสรรพสิ่งมีเกิดแล้วดับ ไม่หลงใน  
สมมติ ไม่เป็นทาสของสิ่งใด ย่อมเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานโดยแท้  
จริง ฉันจะทำอย่างพ้อให้ได้ โดยเริ่มต้นจากการฝึกสติให้เข้มแข็ง

"พอเราเข้าฌานได้ หากสมมติว่าตายในฌาน ๑ ก็ได้ไป  
เกิดเป็นพรหมแล้วละลูก แต่ถ้าเลยฌาน ๔ ไปเป็นอรุณฌานอีก  
๔ เขาเรียกสมาบัติ ๘ ถ้าจิตเข้าสู่ฌานสมาบัติได้ที่เรียกสมาบัติ  
๘ ตอนพระพุทธเจ้าปรินิพพาน พระอนุรุทธะท่านใช้ทิพยจักขุ  
ตามดู พอถึงฌานสูงสุด คือเข้าสมาบัติแล้วท่านถอยลงมาทีละ  
ขั้น ถอยมาจนถึงฌาน ๑ ออกจาก ๑ เข้า ๒ ออกจาก ๒ เข้า ๓  
ออกจาก ๓ เข้าฌาน ๔ เมื่อออกจากฌาน ๔ แล้วปรินิพพาน  
ตรงนี้แหละลูก พระอนุรุทธะ ท่านเป็นเอตทัคคะผู้มีทิพยจักขุ  
ยอดเยี่ยมจริง ๆ" คำอธิบายของคุณพ้อได้เปิดโลกทางจิตวิญญาณ  
ให้แก่ฉันจริง ๆ ถึงจะยังไม่เข้าใจดีนัก ก็นับว่าเป็นมงคลควรแก่  
การได้รับฟัง เพราะสิ่งนั้นคือจุดหมายปลายทางของฉันเช่นกัน

"คุณพ้อเคยพูดถึงปฏิสัมภทาไว้ในเรื่องนิรุตติปฏิสัมภทา  
อยากให้คุณพ้ออธิบายหน่อยได้ไหมคะ"

"อันนี้ไม่ใช่ เจโตปริยญาณ หรือญาณหยั่งรู้ใจคนนะลูก



แต่เป็นความรู้แตกฉานของพวกปัญญาวิมุตติที่สามารถกำจัด อวิชชาได้ และพวกโพธิสัตว์ที่มีบารมีมาก มี ๔ อย่างคือ

๑. อตถปฏิสัมภทา คือ ปัญญาแตกฉานในอรรถแจ้ง เจนในความหมาย
๒. ธัมมปฏิสัมภทา คือ ปัญญาแตกฉานในธรรม หรือ ปรีชาแจ้งเจนในหลักของเหตุปัจจัย
๓. นิรุตติปฏิสัมภทา คือ ปัญญาแตกฉานในนิรุกติ หรือ แจ้งเจนในภาษา ซึ่งหมายถึงภาษาของสัตว์ต่างๆ ใน สังสารวัฏ ทั้งเดรัจฉาน ทั้งเทวดาและมนุษย์
๔. ปฏิภาณปฏิสัมภทา คือ ปัญญาแตกฉานในปฏิภาณ หรือปรีชาแจ้งเจนในความคิดทันการ

ตัวอย่างของนิรุตติปฏิสัมภทา ตอนพ่อไปนอนคนเดียว ในป่าที่ปางมะผ้า เทวดาท่านมาสนทนธรรมด้วย ประกติเทวดา มาตอนดึกแต่วันนั้นท่านมาหัวค่ำ คุยธรรมะกันเป็นการสนทนา ด้วยจิต เข้าใจกันได้อย่างรวดเร็วมาก เมื่อท่านลากลับไป แล้ว ท่านกลับมาบรรเลงมโหรีให้พ่อฟัง ไพเราะมากเลยลูก เป็นเสียง ของดนตรีสวรรค์ ซึ่งมนุษย์ไม่สามารถบรรเลงไพเราะได้เช่นนั้น เป็นครั้งหนึ่งในชีวิตพ่อที่ได้สัมผัสดนตรีสวรรค์ที่ไพเราะเหลือเกิน"



คุณพ่อย้อนระลึกความทรงจำอันชวนถวิล ทำให้คิดถึงคนที่อยากเป็นศิลปินเดี่ยว บรรเลงซิมให้คุณพ่อฟังบ้าง คงต้องกลับไปทบทวนความสามารถดูอีกที และเมื่อตระหนักถึงหน้าที่ในการสร้างปัญญา ฉันเชื่อว่าพ่อคงอยากได้ของขวัญคือ "ปัญญาเห็นแจ้ง" จากฉันมากกว่า เพราะเรามีจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่คือการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และก้าวพ้นไปจากสังสารวัฏนี้ให้ได้ ภาระหน้าที่ย่อมสำคัญกว่าสิ่งอื่นใด แต่มิได้หมายความว่า ฉันจะเลิกล้มความตั้งใจเรื่องดนตรีหรอกนะ คนเราหากเรียนรู้ที่จะรู้จักตัวเองให้ได้ ไม่ต้องอายเทวดาอยู่แล้ว

"ปฏิภาณปฏิสัมภินา อย่างเช่น เมื่อลูกถามพ่อว่าชาติก่อนลูกเป็นหญิงหรือชายแล้วพ่อไม่ตอบลูก เพราะถ้าตอบลูก ๆ จะฟุ้ง หลงอยู่กับอดีต อยู่กับสัญญาเก่า ๆ ชาติสติที่จะตั้งใจทำความเพียร อย่างนี้ลูกเข้าใจไหม" คุณพ่อยกตัวอย่างง่าย ๆ ให้ฉันรู้สึกละอายใจ ไม่ถามในสิ่งไม่สร้างสรรค์เช่นนั้นอีก เพราะมันไม่ได้ทำให้ฉันฉลาดขึ้นหรือมีปัญญาวิมุตติ หลุดพ้นไปได้

"เข้าใจค่ะพ่อ" ฉันตอบชัดเจนเสียงดังกว่าปกติ

"คุณพ่อเล่าเรื่องที่ได้โปรดม่อนฤๅษีให้ฟังบ้างซิคะ" ฉันเปลี่ยนเรื่องทันทีก่อนที่จะเข้าตัวอีก

"เราสวดมนต์กันตอนเช้ามีดินโบสถ์แล้วปฏิบัติธรรมต่อ จากนั้นมีการบรรยายธรรม พ่อบ้าง ท่านเจ้าอาวาสบ้าง จบแล้ว



มีปุจฉา-วิสัชนาธรรม วันหนึ่งก็มีคนถามว่า ในเรื่องพระเวสสันดร  
ทำไมนางอมิตตดาจึงได้สามีแก่คือชูชกทั้งที่นางยังเป็นสาวแรกรุ่น  
พระท่านตอบว่า เพราะนางอมิตตดาชอบถวายเป็นดอกไม้เหี่ยวๆ  
ช้ำๆ บูชาพระนะสี อันนี้เป็นความจริงนะลูก จะบูชาพระต้อง  
เลือกดอกไม้สดๆ ไม่ช้ำ" คุณพ่อเล่าเรื่องสนุกแต่ยังแฝงไว้ด้วย  
สาระ

"ลูกเคยได้ยินเรื่องนี้มาก่อนเหมือนกันค่ะ" ฉันทพลา  
ระลึกถึงดอกไม้ที่บูชาพระ ฉันเลือกแต่ดอกไม้สดเสมอ แต่  
เรื่องคู่ครอง ฉันคิดว่าความเหมาะสมอยู่ที่ความเข้าใจกัน เมตตา  
ต่อกันมากกว่า อายุต่างกันจึงไม่ใช่สาระสำคัญ ในเมื่อคนเรา  
วัดกันที่คุณธรรมมิใช่อายุ

"พ่อเลยถามแก่งวงให้คนฟังว่า ถ้าวายดอกไม้พลาสติก  
คงได้คู่ครองเป็นของเทียม (กระเทียม) ใช่ไหมครับ" เราพากัน  
หัวเราะ

"จริงนะลูก พวกกระเทียมหรือบัวเตาะก็นี้ห้ามบวชใน  
พระพุทธศาสนาเลย ถือว่าเพศไม่บริสุทธิ์ ดังนั้นต้องอธิษฐาน  
ว่าขอให้เกิดมามีเพศบริสุทธิ์ แล้วมีอีกเรื่องหนึ่ง พระท่านพูด  
เรื่องห้วง เช่นพระพุทธองค์มีพระราหุลเป็นห้วงผูก"

ท่านสรุปว่า ลูกเป็นห่วงผูกคอ ทรัพย์สินสมบัติเป็นห่วงผูกเท้า สามีหรือภรรยาเป็นห่วงผูกมือ พ่อเลยเพิ่มเติมให้เขาฟังสนุก ๆ ว่าถ้ามีสามี ๒ คนก็เป็นห่วงผูก ๒ มือเลยใช่ไหม เขาหัวเราะกัันใหญ่" คุณพ่อเล่าถึงปฏิภาณอันฉับไวของท่าน คุณพ่อบอกฉันว่า ที่คุณพ่อกล่าวเช่นนี้เนื่องจากท่านทราบโดยจิตสัมผัสว่า หนึ่งในผู้ฟังนั้น มีผู้หนึ่งที่มีพฤติกรรมเป็นอย่างที่ท่านกล่าว

"ลูกเคยได้ยินว่า หญิงสาวคนหนึ่งเป็นชาวพุทธ เมื่อจะแต่งงาน ว่าที่แม่สามีขอร้องให้เปลี่ยนเป็นศาสนาอื่น ตามฝ่ายสามี คุณพ่อคิดว่าจำเป็นไหมคะ" ฉันถามแทนเพื่อนคนหนึ่ง

"การแต่งงานไม่ใช่การกักขังจิตวิญญาณ ไม่ใช่การจำกัดเสรีภาพในด้านความคิด ถ้าเราเป็นพุทธที่ดีก็อยู่ร่วมกับศาสนิกอื่นที่ดีได้ ไม่เห็นต้องเปลี่ยนแปลงศาสนา หากแค่เริ่มชีวิตสมรส ต้องถูกจำกัดอิสรภาพในด้านความคิดขนาดนี้ ก็น่าสงสารผู้หญิงคนนั้นนะลูก วันข้างหน้าจะเป็นอย่างไร พ่อไม่อยากคิด" คุณพ่อพูดเบา ๆ ในประโยคสุดท้าย

"หากหญิงสาวคนนั้นยินยอมเปลี่ยนศาสนาตามว่าที่แม่สามีขอ ก็เท่ากับเธอเป็นคนหยิบไซ้ตรวนมาล่อมชีวิตของเธอด้วยตัวเองเลยนะคะคุณพ่อ แล้วชีวิตสมรส คงต้องสูญเสียอิสรภาพอย่างแน่นอน" การสูญเสียอิสรภาพทางความคิดนั้นยิ่งใหญ่ที่สุด ฉันเริ่มเข้าใจว่าเหตุใดบางครั้งเราต้องมั่นคงในจุดยืนที่ดี



"คุณพ่อคะลูกเคยได้ยินเขาพูดว่า ยืนที่โคลนนิ่งได้ยากที่สุดคือจิตวิญญาณของมนุษย์" ฉันเอ่ยถึงประโยคหนึ่งที่กล่าวถึงในภาพยนตร์เรื่องกัลกัตต้า

"แน่นอนเลยลูก นักวิทยาศาสตร์พูดว่ารหัสพันธุกรรมอยู่บนดีเอ็นเอ ซึ่งเป็นสายนิวคลีอิกแอซิด แต่จริงๆ แล้วกรรมต่างหากละที่มีอำนาจเหนือ DNA เพราะมีหลักฐานพิสูจน์ได้ เช่นรายหนึ่งก่อนตายเอาดินหม้อป้ายแขนไว้ยาว ๓ เส้น พอเกิดอีกทีระลึกชาติได้จำได้ว่าเป็นคนคนนั้นมาเกิด อย่างมหาอัปปริส ลักษณะของพระพุทธเจ้า ไม่มีใครเชื่อมะว่าเป็นได้ ทั้งๆ ที่เป็นเรื่องจริง" คุณพ่อสรุปให้เห็นว่า กรรมมีอำนาจเหนือรหัสพันธุกรรมอีกทีหนึ่ง ฉันคิดว่าเราควรกลัวกิเลสให้มาก ๆ เพราะกิเลสทำให้เกิดกรรมที่ไม่ดีทั้งหลาย ซึ่งจะเป็นวิบากติดตัวเราไปทั้งโลกนี้และโลกหน้าได้ (กิเลส-กรรม-วิบาก)

"ตอนที่พระพุทธเจ้าท่านจะจุติมาจากชั้นดุสิต จะเลือกมาตรัสรู้ที่ใด ในที่สุดท่านเลือกชมพูทวีป (อินเดีย) เพราะมีหลากหลาย ทั้งคนจนที่สุด รวยที่สุด มีการแบ่งวรรณะอย่างเข้มงวดมาก ตอนพ่อไปเที่ยวอินเดีย ไปเห็นคนวรรณะจัณฑาลนะ ลูกฝังดำสนิทแล้วสากด้วย พ่อยังขอเขาลูบแขนดูเลย ด้ายิ่งกว่า

ดำเนินชีวิตยากมากเลย" ฉันทึกถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เคยประทับใจ จากที่ได้อ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับชีวิตคนในอินเดีย ความเข้มข้นในการแบ่งแยกวรรณะ สามารถสร้างนิยายที่สะท้อนอารมณ์ได้มากมาย รวมทั้งเรื่องจริงอย่างชีวิตท่านมหาตมะคานธี, ยะวาลเนห์รู นายกรัฐมนตรีคนแรกที่สะท้อนถึง "อินเดีย" ได้ไม่แพ้กัน ฉันทึ่งหลงใหลกลิ่นอายของอินเดียมาตั้งแต่ยังเป็นนักเรียนมัธยม ฉันทประทับใจจดหมายของท่านเนห์รู ที่เขียนถึงลูกสาวคนเดียว คือนางอินทิดา คานธี ตอนท่านเป็นนักโทษการเมือง โดยเขียนจากเรือนจำในนี้ สอนให้ลูกสาวกล้าหาญเดินอยู่บนถนนแห่งแสงสว่าง คืออยู่บนหนทางที่ถูกต้อง จดหมายนั้นขึ้นต้นว่าดวงใจของพ่อ ข้อความในจดหมายแสดงถึงความรัก ความผูกพันห่วงใยที่พ่อมีต่อลูกอย่างน่าประทับใจ ฉันท่านแล้วรู้สึกถึงพลังแห่งความรักที่พ่อมีต่อลูก และพลังความกล้าหาญเสียสละ ที่พ่อถ่ายทอดมาถึงลูกสาว ตั้งแต่นั้นมา

"สมัยพุทธกาลมีการแบ่งวรรณะกันรุนแรงมาก แต่ถ้าใครเข้ามาบวชในพุทธศาสนาแล้วไม่มีการแบ่งวรรณะ ไม่ใช่กษัตริย์พราหมณ์ แพทย์ ศูทร หรือจัณฑาลต่อไป เคารพกันตามอาวุโสที่บวชมาก่อน ตอนที่พระพุทธองค์เสด็จกลับกรุงกบิลพัสดุ์ พระบิดาคือพระเจ้าสุทโธทนะท่านถามว่า ทำไมลูกต้องไปเดินขอทาน เราเป็นวงศ์กษัตริย์ ทำเช่นนี้เสื่อมเสียถึงวงศ์กษัตริย์เสียถึง



พระเกียรติ พระพุทธองค์ท่านตอบว่า ท่านไม่ได้อยู่ในวงศ์กษัตริย์แล้ว เพราะท่านเข้ามาสู่พุทธวงศ์ อันมีพระพุทธที่บังกรเป็นต้นวงศ์ ซึ่งเลี้ยงชีวิตด้วยการเที่ยวภิกขาจารเท่านั้น" คุณพ่อสรรเสริญพระปัญญาธิคุณขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงปลดปล่อยสัตว์โลกให้พ้นจากโคมสงสาร

"เป็นการเลืกทาสและสร้างความเสมอภาคในสังคมจริง ๆ เลยนะคะ" ฉันเห็นด้วย

"ใช้ลูก ดูพระมหากษัตริย์กับพระจุฬินทร กษัตริย์ ท่านเป็นคนฉลาดมาก่อน เข้ามาบวชแล้วเป็นพระอรหันต์ ยังเป็นเอตทัคคะด้วย พระจุฬินทรเป็นผู้ฉลาดในเจโตวิมุติและชำนาญในมโนมยิทธิ ส่วนพระมหากษัตริย์ท่านเป็นผู้ฉลาดในปัญญาวิมุตินะลูก" ฉันมั่นใจว่า ชาติกำเนิดมิใช่สิ่งแบ่งแยกดีเลว แต่คนดี เลวด้วยการกระทำหรืออำนาจของกรรมต่างหาก ฉันนึกถึงเรื่องราวของดอกเตอร์เอมเบคคาร์ที่เคย์อ่านประวัติของท่านตั้งแต่ยังเรียนชั้นมัธยม ท่านอยู่ในวรรณศูทรซึ่งต่ำที่สุดใน ๔ วรรณะ ท่านมีกำลังใจต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ ในสังคมวรรณะของอินเดีย ด้วยความยากลำบากถึงที่สุด จนสามารถมายืนอยู่แถวหน้าของปัญญาชน เป็นนักการศึกษาที่รัฐบาลอินเดียสร้าง

อนุสาวรีย์ให้ เป็นเกียรติยศระลึกถึงคุณงามความดีของท่าน เมื่อเปรียบเทียบกับตัวฉันแล้ว ยังอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่า มี ภัณฑมิตร์ที่ดีคอยแนะนำพร่ำสอน ร่างกายแข็งแรงสุขภาพดี ถ้าฉันยังเอาดีไม่ได้ก็ไม่รู้จะเกิดมาทำไม ฉันจะอาศัยความโชคคิที่ "ได้เป็นฉันในวันนี้ เพื่อไปให้ถึงจุดหมายปลายทางอย่างสง่างาม ให้ได้"

ฉันยอมรับว่าในชีวิตของฉันเคยทำสิ่งที่ผิดพลาด ทำสิ่งที่ไม่ดีหลายอย่างด้วยความไม่รู้ แต่ทุกสิ่งทุกอย่างมันล่องลอยไปแล้ว ไม่มีประโยชน์อะไรเลยที่ฉันต้องมาทรมานตัวเอง ยอมตกเป็นทาสอารมณ์จมอยู่กับอดีต อดีตที่ชื่นชมอย่าให้มันมาเชือดเฉือนหัวใจฉันเล่น ฉันจะไม่นั่งเสียใจ อาลัยในวันวานที่ผ่านพ้นไปแล้ว แต่ฉันจะอยู่กับปัจจุบัน ปัจจุบันแห่งสติง่ละ เริ่มต้นเดี๋ยวนี้ ทำปัจจุบันให้ดีที่สุด เพื่ออนาคตที่งดงามดังที่ฝันไว้ การไปให้ถึงจุดหมายปลายทางของชีวิตที่สมความปรารถนา มันต้องใช้เวลาบ้างหรือ ? ฉันพบว่าไม่ใช่ระยะเวลาชาติตระกูล และการท่องตำรับตำรามากมาย แต่จริงๆ แล้วเราต้องการเพียง "สติและปัญญารู้เท่าทันสรรพสิ่ง" เพื่อนำมาใช้ในการแยกแยะดีชั่ว ตัดสินชะตาชีวิตเรา ฉันเป็นนักเรียนคนหนึ่ง ที่เรียนเท่าไรยังไม่จบ หวังว่าคุณครูคงไม่ชิงลาออกไปก่อนนะ



".....สิ่งที่ฉันตั้งการจริง ๆ

มิใช่ไว้ดูใจ ๆ เลย

หากแต่สิ่งนั้นคือ

สติ ปัญญา ศีลและเมตตา

อย่างที่คุณพ่อให้พร....."



## ตอนที่ ๑๑

# ของขวัญวันเกิด

ในวันคล้ายวันเกิดของฉัน คุณพ่อให้พร ให้ฉันเป็นคนสะอาดคือมีศีล มีเมตตา มีสติปัญญา (ทั้งสติและปัญญา) "ลูกจะได้เป็นคนงามทั้งภายนอกภายใน" คุณพ่อกล่าวเช่นนี้และให้มีกัลยาณมิตรมาก ๆ และมีมนุษย์สมบัติด้วย นอกจากนี้บุญบารมีที่ท่านสร้างสมมาจะคุ้มครองฉันตลอดไป ฉันน้อมรับพรด้วยใจที่เปี่ยมด้วยความเคารพศรัทธาฉันจะพยายามทำให้ได้ทุกอย่างที่พ่อสอนและทุกพรที่พ่อให้

สามีซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์อัจฉริยะ ขนาดเล็กเท่าฝ่ามือ ให้เป็นของขวัญวันเกิด ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ายินดี จนฉันต้องขออนุญาตเล่าไว้กันลืม เราแต่งงานกันมาเกือบ ๑๐ ปีแล้ว ปีนี้ของขวัญที่เขาตั้งใจให้ฉัน ในฐานะที่เขาเป็นวิศวกรคอมพิวเตอร์ เขาเลือกสิ่งที่คิดว่าดีที่สุดเท่าที่เขาหาได้ ชีวิตคู่ที่ผ่านมา มักมี



ความขัดแย้ง เพราะเขามองว่าฉันไม่เชื่อฟังคำในรายงานของฉัน เพราะฉันเชื่อว่าฉันมีศักยภาพที่จะทำอะไรได้มากกว่าที่เขาคิด การแต่งงานไม่น่าจะเป็นการกักขังศักยภาพของผู้หญิง และการแต่งงานคงไม่ถึงกับต้องให้ฉันขายจิตวิญญาณของตัวเอง ฉันจึงมุ่งมั่นทำงานเต็มที่ พร้อมทั้งทำหน้าที่ของแม่และของภรรยาให้ ดีด้วย วันแห่งความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจเข้าอกเข้าใจกัน ได้มาถึง จะไม่ให้ฉันดีใจได้อย่างไร ฉันอุทานต่อหน้าเขาว่า "ไอ้ไอ้ บุญมีอันิสงส์เร็วขนาดนี้เชียวหรือนี้" เครื่องคอมพิวเตอร์จิวนี้ สามารถถ่ายรูปได้ อัดเสียงได้ เขียนบันทึกด้วยลายมือได้ ถ่าย ภาพยนต์ได้ ฉายภาพยนตร์ได้ และมีคุณสมบัติอื่นๆ เกินกว่า คอมพิวเตอร์ทั่วไปจะพึงมี ฉันรู้สึกเป็นภาระที่ต้องมาศึกษาวิธีใช้ เขาคงไม่ทราบว่สิ่งที่ฉันต้องการจริงๆ มิใช่วัตถุใดๆ เลย หากแต่สิ่งนั้นคือ สติ-ปัญญา ศิลและเมตตา อย่างที่คุณพ่อให้พร แต่ถึงอย่างไรฉันต้องระลึกขอบคุณสามี ที่มีน้ำใจให้ฉันอย่างไม คาคิดมาก่อน และหากเขาทำตัวเองให้มีศิลปะ มีเมตตา มีสัมมา ทิฏฐิ์ได้ เขาจะเป็นสุดยอดของขวัญให้ฉันได้ปลื้มเชียวแหละ ฉัน จะตั้งใจทำความดี ให้มีพลังมากขึ้นอีก เมื่อสิ่งที่ฉันทำด้วยความ จริงใจ ไม่ไร้ผลเช่นนี้ ถ้าทำมากขึ้น ชีวิตคู่ในการครองเรือนย่อม

ดีขึ้น โดยที่ฉันไม่ต้องสูญเสียความเป็นตัวเอง ไม่ต้องฝืนใจเป็นคนที่ฉันไม่อยากเป็นด้วย ทั้งหมดนี้ฉันไม่ลืมที่จะระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อที่สั่งสอนฉัน เมื่อฉันเชื่อฟังท่านแล้วทำตามก็ได้รับผลดีมาโดยตลอด พ่อสอนให้ฉันเชื่อมั่นในอำนาจความดี และมีความเอื้ออาทรต่อเขานั่นเอง

"คุณพ่อคะ ความสันโดษต่างจากความมกน้อยอย่างไรคะ" ฉันเริ่มบทสนทนา

"สันโดษคือ ความพอใจในสิ่งที่ตนเป็น ตนมมี ตนได้รับแต่ต้องทำความเพียรเต็มที่ ได้ผลแค่ไหน เราพอใจแค่นั้นส่วนความมกน้อยคือ กินอยู่ ใช้สอย เอาเท่าที่จำเป็น เช่นชาวบ้านหาปลาแค่พอกินมือหนึ่งวันหนึ่ง แต่สมัยนี้ไม่ใช่อย่างนั้น มีแต่มกมากทำลายทรัพย์สิน เบียดเบียนผู้อื่นเกินความจำเป็น เกินความต้องการของตัวเอง โลกจึงวิปริตขึ้นทุกวันนะลูก" สังคมวิปริตไปมาก เพราะมองเห็นความผิดปรกติกลายเป็นความปรกติ หากมีความสันโดษ เราย่อมมีชีวิตอันสมบูรณ์ทั้งจิตวิญญาณและร่างกาย การทำความดีนั้น หากไม่เป็นคนมกน้อย คงทำดีไปได้ไม่ตลอด เพราะคอยคิดคาดหวังในผลที่จะได้ ทั้งรอคำสรรเสริญจากคนอื่น พอหมดคนชมก็หมดดีไปด้วย เช่นนี้มีใช่คนดีด้วยหัวใจ หากจะเป็นคนดีด้วยหัวใจแท้ๆ ต้องเป็นคนมกน้อยและสันโดษในผลของความดีนั้นด้วย ความสันโดษและความมกน้อยนี้ จึงเป็นคุณ



ธรรมที่ฉันต้องน้อมนำมาปฏิบัติ เพราะเป็นทางไปสู่ความสงบสุข และการปล่อยวางให้เป็นอิสระจากตัวตนได้ง่ายขึ้น

"ลูกได้ยินว่า พระมหากัสสปะ ท่านเป็นเอตทัคคะทาง ถือรูดงค์และความสันโดษ คุณพ่อเล่าเรื่องของท่านให้ลูกฟังได้ 'ใหม่คะ' ฉันเรียนรู้เรื่องราวอันน่าประทับใจของพุทธสาวกหลายๆ ท่านด้วย

"พระมหากัสสปะก่อนบวชชื่อ ปิปผลิ ท่านเป็นลูก พราหมณ์เศรษฐีแห่งแคว้นมคธ เมื่อถึงวัยสมควรบิดาให้ท่าน แต่งงานกับลูกสาวพราหมณ์ซึ่งชื่อภัททกาปิลานี เป็นเศรษฐี เหมือนกัน ท่านอยู่ด้วยกันแบบอนาคามี คือไม่มีความสัมพันธ์ ฉันทามีภรรยากัน ต่างฝ่ายต่างเคร่งครัดในการถือพรหมจรรย์ แต่งงานกันตามที่พ่อแม่ต้องการนะลูก วันหนึ่งท่านปิปผลิดู บริวารของท่านกำลังไถนา เห็นนกมากินไล่เดือน ท่านถามบริวาร ว่าบาปจะตกอยู่แก่ใคร บริวารบอกว่า ตกอยู่กับผู้เป็นเจ้าของ ท่านไม่สบายใจมาก ฝ่ายภัททกาปิลานี ซึ่งเป็นภรรยามีความ วิตกเช่นกัน เมื่อเห็นฝูงนกมากินตัวด้วงในลานตากเมล็ดงาต่อมา ท่านทั้งสองต่างออกบวช แยกย้ายกันไปปฏิบัติธรรม พระพุทธเจ้า ท่านทราบ จึงมาดักกรอปิปผลิซึ่งได้บวชเป็นพุทธสาวก ชื่อพระ

มหากัสสปะ" คุณพ่อเปิดโลกในอดีตให้ได้เรียนรู้

"ท่านพร้อมด้วยภิกษุหมู่ใหญ่ เป็นผู้ที่มากราบพระศพของพระพุทธองค์เป็นกลุ่มสุดท้าย และทำให้ไฟสวรรค์ลุกโชติช่วงได้ใช่ไหมคะ" ฉันได้ยืนยันว่า เป็นอธิษฐานบารมีของเทวดา รขอให้พระมหากัสสปะมาเคารพพระบรมศพก่อน จึงจะถวายพระเพลิงพระบรมศพได้ ดังนั้นก่อนที่พระมหากัสสปะจะเดินทางมาถึง จึงไม่มีท่านผู้ใดสักคนสามารถจุดไฟดังกล่าวให้ติดได้

"ใช้สิลูก ท่านถูกต้องไปทางตอนเหนือ กำลังเดินทางจากเมืองปาวาสู่เมืองกุสินารา ท่านเห็นดอกมณฑารพที่มีคนถือมา และที่หล่นเกลื่อนเมืองกุสินารา รู้ว่าดอกไม้จากสวรรค์ร่วงหล่นมากมายปานนี้ ทราบว่าพระพุทธองค์ปรินิพพานแล้ว ท่านจึงรีบไปถวายบังคมพระบรมศพ หลังจากพระพุทธองค์ปรินิพพานเพียง ๒๑ วัน ท่านได้ปรารภเหตุที่มีพระสงฆ์กล่าววาจาละเมิดพระธรรมวินัย จึงได้ชักชวนพระสาวกฯทำสังคายนาพระธรรมวินัย มีผู้เชิญให้พระมหากัสสปะเป็นประธานในการทำปฐมสังคายนา ซึ่งในครั้งนั้นท่านได้กล่าวตำหนิสงฆ์สาวกที่เคร่งปรียติแต่ไม่ปฏิบัติว่า **"เพียงแต่ท่องบ่นพุทธวจนะได้ ย่อมทำให้คนโง่ มองไม่เห็นตัวเอง เทียวชुकอสำคัญตนว่าประเสริฐกว่าผู้อื่น"**

ฉันได้เห็นแล้วว่าความขัดแย้ง ระหว่างนักปริยัติกับนักปฏิบัติมีมานาน ตั้งแต่ครั้งพุทธกาลแล้ว แต่ถึงอย่างไรฉันเชื่อว่า



"สืบทายว่าไม่เท่าตาเห็น สืบทาเห็นไม่เท่ามือคลำ สืบทือคลำ ไม่เท่าทำเอง" ตรงตามหลักกาลามสูตรนั่นเอง

"ตอนที่พระมหากัสสปะและคณะสงฆ์ทำปฐมสังคายนา มีพระเจ้าอชาตศัตรูเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ เรียกว่าเป็นสปอนเซอร์นะลูก เพราะต้องการจะล้างกรรม ที่เคยทำปิตุฆาตฆ่าพ่อตัวเองคือพระเจ้าพิมพิสารด้วยการจับขังคุกจนตาย แต่กรรมหนักขนาดนั้น ล้างไม่ได้ ต้องรับผลของกรรมเต็มที่" ฟังเช่นนี้แล้วฉันจะไม่ประมาทในกรรมชั่วแม้เล็กน้อยและไม่ประมาทในการทำความดี จะไม่รู้จักอ้อมไม่รู้จักพอในการทำความดี รวมถึงการพยายามเก็บกวาดขยะในใจให้หมดสิ้นไปด้วย

"แต่ก่อนที่พระมหากัสสปะจะนิพพาน ท่านอนุญาตให้พระเจ้าอชาตศัตรูเข้าไปเคารพพระศพที่นอนสงบ เหมือนคนนอนหลับอยู่ในถ้ำในหุบเขาได้ เมื่อพระเจ้าอชาตศรรู้ออกจากหุบเขามาแล้วทางก็ปิด ไม่มีใครเข้าไปได้ เพราะพระมหากัสสปะท่านอธิษฐานไว้เช่นนั้น" คุณพ่อหมายถึง มโน มยา ทุกสิ่งสำเร็จด้วยใจ

"หมายความว่าทุกวันนี้พระศพของพระมหากัสสปะ ยังอยู่หรือคะ" ฉันถามราวกับเพิ่งค้นพบสิ่งมหัศจรรย์

"ใช้ลูก ผู้รู้ท่านว่ายังนอนอยู่เหมือนคนนอนหลับ รอยศพระศรีอารียเมตไตรย์ ท่านจึงจะให้จัดการพระศพ" เหลือเชื่อเวลานานสองพันกว่าปีแล้วนี่

"แต่เรื่องถ้าปิดได้นี้เป็นเรื่องจริงนะลูก ตอนพ่อทำประวัติพระนางจามเทวี พ่อหาถ้ำดอยคำสงสัยว่ามีจริงไหม มีชาวบ้านตาบอดคนหนึ่งเขายืนยันว่ามีจริง ตอนเป็นเด็กลูกคนนี้เคยจะลงไปในถ้ำ แต่ไม้ที่ปากถ้ำทิ่มตาบอดเสียก่อนจึงไม่ได้ลงไป คงเป็นเทวดาจัดการปิดไม่ให้ได้เห็นถ้ำนี้นะลูก พ่อมาคิดว่าถ้าต้องมีจริง พ่อเข้าสมาธิจิตหลุดไป ได้พบชายคนหนึ่งนั่งขาวห่มขาว เขามอบอกว่าจะพาไปดู พ่อไปดูกับเขา พ่อไปเห็นหมดเลยสมบัติต่างๆ มีจริง แต่ถ้าขับรถไปดูจะไม่เห็นทางเข้าถ้ำ เทวดารักษ์ท่านปิดบังทางเข้า ฝ่าไว้ไม่ให้สมบัติต่างๆ ถูกขโมย ซึ่งพ่อทราบทุกอย่างแต่ไม่ได้บอกใคร และพ่อไม่คิดอยากจะได้อะไรเลย" ประสบการณ์ของคุณพ่อที่ได้พบพระนางจามเทวี ขอให้คุณพ่อทำหนังสือประวัติของพระนาง โดยรับปากคุณพ่อว่าจะช่วยอำนวยความสะดวกทุกอย่าง เป็นเรื่องที่นักโบราณคดี นักประวัติศาสตร์ ไม่ยอมรับหนังสือดังกล่าว เพราะต้องการหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ทั้งที่วิทยาศาสตร์เป็นเพียงแค่เศษเสี้ยวเล็กๆ ของพุทธศาสตร์เท่านั้น โดยความที่ต้องอาศัยหลักฐานเครื่องมีที่เป็นวัตถุอ้างอิงยืนยัน วิทยาศาสตร์จึงยังล้าหลัง "วิทยาศาสตร์



ทางจิต" อยู่อีกหลายช่วงตัวนัก การที่ใครจะเชื่อหรือไม่เชื่อผลงานเขียนเล่มนี้ของคุณพ่อ ไม่ใช่เรื่องที่น่าวิตกกังวลเลย เพราะความจริงเป็นฝ่ายรอคอยการพิสูจน์ได้เสมอ

"คุณพ่อเล่าเรื่องพระอนรุทระ ผู้เป็นเลิศทางทิพยจักขุบ้างได้ไหมคะ" พระอนรุทระท่านตามดูรู้เห็นลีลาของพระพุทธรองค์ตอนปรินิพพาน ได้เล่าให้พระอานนท์ทราบแนวทางแห่งการไปถึงความหลุดพ้นนั้น

"พระอนรุทระเป็นน้องชายพระมหานามะ พอพระเจ้าสุทโธทนะสวรรคต เจ้าชายทั้งสองต่างเกี่ยงกันที่จะเป็นกษัตริย์ในที่สุด เจ้าชายอนรุทระได้ออกบวชโดยพี่ชายเสียสละยอมเป็นกษัตริย์ เพราะพระอนรุทระท่านฟังพี่ชายเล่าถึงภารกิจของการเป็นกษัตริย์ ได้ความว่าเป็นกษัตริย์มีโอกาสทำบาปได้ง่าย เช่น สั่งประหารชีวิตคน ท่านจึงไม่ยอมรับราชสมบัติ ออกบวชดีกว่า ส่วนท่านมหานามะ ตอนนี้งานเกิดในเมืองไทยนะลูกรู้ไหม? ผู้รู้ท่านเล่าให้พ่อฟัง พ่อพิจารณาแล้วเป็นไปได้อ" ช่วงเป็นเรื่องน่าตื่นเต้นจริงๆ ที่ทราบว่าบุคคลสำคัญในสมัยพุทธกาล ยังมาเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในเมืองไทย



"นอกจากนี้ระลอก วัณณ์วัณณ์ กษัตริย์กรุงสรวัดดี ซึ่งมีศักดิ์ เป็นหลานตา ที่ยกทัพไปตีกรุงกบิลพัสดุ์แล้วเผาเมืองทิ้ง ตอน หลังมาเกิดในเมืองไทยเหมือนกันระลอก" เรื่องราวต่างๆ ที่คุณ พ่อเล่าให้ฟังต่อจากนั้นเป็นเรื่องเหลือเชื่อ ท่านที่กล่าวถึงเป็น พระอริยสงฆ์ที่มีชื่อเสียงอยู่บนผืนแผ่นดินไทยนี้เอง หากฉันบอก ไปแล้ว คนที่มีทัศนคติเป็นลบต้องรับวิบากไม่ดี โดยที่ฉันต้องรับ บาปกรรมนั้นด้วย แต่สิ่งหนึ่งที่ฉันตระหนักได้คือสังสารวัฏช่าง ยาวไกลนัก เมื่อครั้งที่คุณพ่อเล่าว่าสมัยพุทธกาลท่านเป็นฤาษี อยู่เมืองสาเกต ซึ่งอยู่ตอนใต้ของกรุงสรวัดดีห่างไปร้อยกว่า กิโลเมตร ฉันลองตั้งใจพยากรณ์ ๒๕๐๐ กว่าปี เฉลี่ยว่าคุณพ่อ อายุชาติละ ๘๐ ปี หรือมากกว่านั้น นับเนื่องได้ ๒๕ ชาติ หรือกว่า นั้นแล้วที่ท่านได้เวียนอยู่ในสังสารวัฏนี้แล้วก่อนหน้านี้ก็แล้ว ฉันแทบไม่อยากจะคิดเลย นี่ขนาดท่านมหานามะ ซึ่งเคยเป็น กษัตริย์ผู้ทรงบุญญาภพ ยังต้องมาเวียนชาติใช้หนี้กรรมอยู่จน ถึงปัจจุบัน (แต่อีกไม่นานท่านคงจะหมดสิ้นภาระนี้แล้ว) ทั้งที่ พระอริยบุคคลต่าง ๆ ในยุคนั้นต่างไปสู่ความหลุดพ้น ไม่ต้องมา เวียนตายเกิดกันอีกเลย นี่แหละนะ อุทธาหรณ์ว่ากรรมนี้มี ผลติดตามเราข้ามภพข้ามชาติ เมื่อทราบเช่นนี้แล้ว ฉันยิ่งเข็ด กลัวความชั่วและอกุศลกรรม รีบสร้างความดีเถิดพวกเรา



"คุณพ่อคะ ลูกได้อ่านพุทธพจน์เรื่องหนึ่งซึ่งมีถ้อยคำ สะดุดใจมาก คือท่านบอกว่าถึงแม้ว่าผู้ใดถูกใจร้ายจับไป แล้ว ใจใช้เลื่อยสองด้ามตัดอวัยวะน้อยใหญ่ของผู้นั้นจนขาดเป็นท่อน หากผู้นั้นยังมีใจคิดร้ายต่อใจนั้น ผู้นั้นหาใช่ผู้ที่ทำให้ตกต พอใจไม่ ข้อนี้สอนเรื่องเมตตาใจใหม่คะ" ฉันสะดุดใจกับคำ พุทธพจน์ข้างต้น เนื่องจากพระพุทธรองค์ท่านประสงค์ให้เรามี จิตใจเมตตาแม้ภาวะที่ยากยิ่งและยังสะท้อนถึงความไม่ยึดมั่น ถือมั่นในสิ่งต่างๆ ด้วย

"เราทำอย่างนั้นไม่ได้หรือลูก บารมีเรายังไม่ถึง เอาแค่ ลูกแผ่เมตตาให้สรรพสัตว์ ให้ภัยทุกคนได้ ไม่ขัดเคืองใคร ถือว่าดีแล้วลูก ในเรื่องเช่นนี้พ่อมีตัวอย่างเล่าให้ลูกฟังคือ มี พระสงฆ์รูปหนึ่งที่จังหวัดพะเยา ท่านเป็นพระสายโพธิสัตว์ มา บำเพ็ญบารมีเพื่อช่วยเหลือสรรพสัตว์ ครั้งหนึ่งท่านถูกพระด้วย กันจงเวร ใช้ไม้ตีศีรษะจนแตกได้รับบาดเจ็บเลยนะลูก แต่ท่าน สัจฉิษย์ทุกรูปที่อยู่ในอาวาสของท่าน ไม่ให้ตอบโต้ใด ๆ เลย เพราะ ท่านต้องการใช้หนี้กรรมและต้องการสร้างบารมีด้วยนะลูก" ฉัน สดับดังนี้แล้ว มีใจคิดเจริญเมตตาให้มากขึ้นอีก ยามใดที่ใจมีแต่ ความรักความเมตตาต่อผู้อื่น ทั้งที่มองเห็นและมองไม่เห็น ไม่

คิดร้าย ไม่ขัดเคืองใคร สิ่งหนึ่งที่ต้องฝึกอยู่เสมอ คือ สติ เมื่อมี สติ และเมตตาแล้ว ความสุขความสงบในจิตใจก็บังเกิดขึ้น ซึ่ง เราทำได้ด้วยหัวใจของเราเอง แล้วฉันจะเป็นคนงามทั้งภายนอก และภายใน ดังคำพรของพ่อด้วย

ฉันได้รับความเพลิดเพลินและเกิดปัญญา เมื่อสนทนากับคุณพ่อแต่ละครั้ง การสนทนาในวันนี้มีทั้งฤทธิ์ ออกทั้งรส นับ เป็นของขวัญวันเกิดอันมีค่าและวิจิตรบรรจงจาก "พระผู้ให้" ของฉันโดยแท้ ฉันไม่มีวันลืมพระคุณของคุณพ่อ จะตั้งใจปฏิบัติ ตามคำสอนของท่านตลอดไป เพราะสิ่งนั้นมีค่าที่สุดที่ฉันจะ ตอบแทนให้ท่านได้

"เมื่อใดที่ลูกต้องแท้ในตนเอง ลูกจะต้องแท้ในคนอื่น"  
คำสอนของพ่อทำให้ฉันได้จุดประกายแห่งความหวังและมีกำลังใจ ที่จะมุ่งมั่นในทางสายนี้ต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง



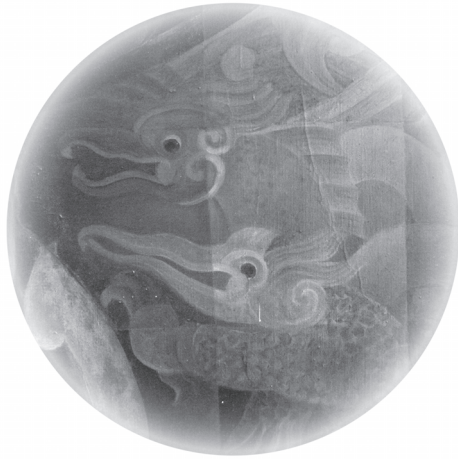


## เงินไม่สำคัญเสมอไป

เงิน	ซื้อเตียงนอนได้	แต่	ซื้อการหลับเป็นสุขไม่ได้
เงิน	ซื้อกระดาษปากกาได้	แต่	ซื้อความเป็นกวีไม่ได้
เงิน	ซื้ออาหารดีๆ ได้	แต่	ซื้อความอยากรับ ประทานไม่ได้
เงิน	ซื้อความประจบสอพลอได้	แต่	ซื้อความจริงใจไม่ได้
เงิน	ซื้อการตามใจได้	แต่	ซื้อความจงรักภักดีไม่ได้
เงิน	ซื้อเพชรนิลจินดาได้	แต่	ซื้อความงามไม่ได้
เงิน	ซื้อความสนุกชั่วคราวได้	แต่	ซื้อความสุขไม่ได้
เงิน	ซื้อเพื่อนร่วมเดินทางได้	แต่	ซื้อเพื่อนแท้ไม่ได้
เงิน	ซื้ออำนาจราชศักดิ์ได้	แต่	ซื้อปัญญาไม่ได้
เงิน	ซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ได้	แต่	ซื้อสันติสุขไม่ได้
เงิน	ซื้อภรรยาที่สวยงามได้	แต่	ซื้อแม่ที่ดีให้ลูกไม่ได้

เงินจะสำคัญเมื่อจำเป็นต้องใช้เท่านั้น

(ขอน้อมบูชา พระธรรมสิงหนราวาจารย์ ครูสอนกรรมฐานคนแรกของลูก)



".....ដើម្បីតែត្រូវបានដោះស្រាយ (វិទ្យា) ត័ន្ត្រី  
ត្រូវបានដោះស្រាយ (វិទ្យា) ក្នុងខ្លួន....."

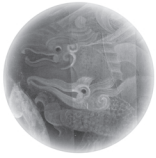
## ตอนที่ ๑๒

# กำจัดขยะ

**ส**ายลมหนาวเดินทางมาถึงบ้านฉันในต้นเดือนธันวาคม มันคงเป็นสายลมเดียวกันกับที่พัดมาจากตอนเหนือ ที่คุณพ่อได้สัมผัสฤดูซบไอเย็นนั้นไว้เป็นอันมาก เหลือมาถึงที่นี่แค่เพียงความเย็น ที่พอสดชื่นสบายกายปลอดโปร่งใจเท่านั้น ฉันตื่นนอนตอนตี ๕ เหมือนทุกวัน รีบลุกจากที่นอนไปอาบน้ำ แม้มีเครื่องทำน้ำอุ่นแต่ฉันเลือกอาบน้ำเย็นทุกเช้าเพื่อกระตุ้นพลังชีวิตให้ตื่นขึ้นทุกอณูแห่งรูปนาม จากนั้นฉันจะสวดมนต์ เดินจงกรม นั่งสมาธิ แล้วจึงมาวิ่งสายพาน พร้อมทั้งฟังธรรมจากเทปไปด้วย แล้วจึงไปส่งลูกไปโรงเรียนใกล้บ้าน แล้วกลับมาจัดเตรียมอาหารให้สามี คะยั้นกะยอยให้เขาเห็นคุณค่าของอาหารเช้า จากนั้นจึงจัดอาหาร ไปใส่บาตรและกราบขอพรคุณพ่อคุณแม่ทุกวันนี่คือกิจวัตรในตอนเช้าก่อนเวลาทำงาน ๘.๐๐ น. ของฉัน

การบริหารจัดการเวลาของฉัน ที่เรียนรู้ใช้เวลาทุกนาที ให้มีคุณค่าแก่ชีวิตให้มากที่สุด พยายาม "จัดระเบียบของกายให้เป็นระบบของใจ" ตามที่ท่านผู้รู้แนะนำ ตลอดชีวิตที่ผ่านมา ฉันเรียนรู้ที่จะเป็นคนประเภทหนึ่งในร้อยหรือหนึ่งในพัน ด้วยการเจริญอิทธิบาท ๔ ฉันทำทุกอย่างได้ดีพอสมควร จนเมื่อได้มาพบกัลยาณมิตร ฉันจึงเปลี่ยนแปลงความคิดใหม่ ตั้งเป้าหมายชีวิตที่สูงส่งขึ้น ประดุมิเข็มทิศชี้นำ ฉันไม่ต้องการเป็นคนที่ดีกว่าคนอื่นอีกต่อไป แต่ฉันต้องการเป็นคนที่ยุ่จักตัวเองให้มากขึ้น และมองให้เห็นตัวเองให้ชัดที่สุดเท่านั้น ฉันจะเปรียบเทียบกับตัวเองที่เป็นอยู่กับตัวเองที่อยากจะเป็น เลิกเปรียบเทียบกับคนอื่น วันนี้ต้องดีกว่าเมื่อวาน

"เมื่อใดที่ลูกถ่องแท้ใน (ใจ) ตัวเอง ลูกจะถ่องแท้ใน (ใจ) คนอื่น" ประโยคนี้นี้ประทับใจผมพื่ออยู่ในใจฉัน ฉันต้องค้นหาตัวเอง โดยน้อมนำสติมาพิจารณาสิ่งต่างๆ ที่สั่งสมอยู่ในใจนี้ การที่ใจมีความสะอาด สว่าง สงบได้ ต้องเริ่มต้นด้วยการกำจัดขยะหรือกิเลสต่างๆ ที่หมักหมมดองสันดานอยู่นานข้ามภพข้ามชาติ ด้วยการสำรวจใจตัวเองอย่างซื่อตรง เหมือนเรามีกระเป๋าอยู่หนึ่งใบ ในนั้นมีแต่ของรกรุงรัง ย่อมไม่ยังประโยชน์ให้เราใส่ของที่ตีมีค่าได้ เราจึงจำเป็นต้องทำความสะอาด รื้อขยะภายในนั้นทิ้ง เพื่อให้มีที่ว่างพอสำหรับเก็บสิ่งที่มีค่า และเป็นประโยชน์แก่ชีวิตเราได้



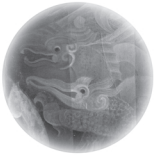
"คุณพ่อคะ เราจะกำจัดขยะในตัวเราอย่างไรดีคะ" ฉันไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นที่ไหนดี เพราะมันมีมากเหลือเกิน จึงต้องปรึกษากัลยาณมิตรผู้เปี่ยมเมตตา

"วิธีกำจัดขยะในใจมี ๒ แนวทางนะลูก ทางแรกคือ ลูกต้องมีสตินำก่อน เมื่อเห็นว่าสิ่งนั้นไม่ดีแล้วเลิกคิด เลิกพูดเลิกทำคือเราไม่นำมาใช้ มันจะค่อยๆ หมดไปเอง อีกทางหนึ่งคือ เมื่อใดที่มีความคิดไม่ดีเกิดขึ้น ลูกต้องนั่งให้จิตเป็นสมาธินะลูก เมื่อนิ่งแล้วลูกก็พิจารณาความคิดไม่ดีนั้น ให้เห็นเป็นไปตามกฎไตรลักษณ์ คือในที่สุดไม่มีตัวตน ถ้ามีอะไรไม่ดีผุดขึ้นมา พิจารณาไตรลักษณ์ทันที การทำเช่นนี้ได้ลูกต้องเชื่อตรงต่อตัวเอง เพื่อที่จะได้มีความศรัทธาในตัวเองยังงี้ละลูก" วิธีการที่คุณพ่อแนะนำการฝึกสติ จึงเป็นบทเรียนแรกที่สำคัญยิ่ง

"แล้วคุณพ่อคิดว่า ขยะพวกไหนกำจัดยากง่ายอย่างไรคะ" บางทีของที่ดูว่าเป็นของสวยงามเป็นของดีมีค่า ก็เป็นขยะได้เหมือนกัน ถ้าหากมันทำให้จิตตกเป็นทาส เมื่อจิตละเอียดขึ้น จะยิ่งเห็นขยะแต่งองค์ทรงเครื่องจำแลงตัวมากขึ้น เรียกว่ากิเลสของคนดี ดูตามยากขึ้นอีกเพราะเป็นกิเลสที่หน้าตาคล้ายกุศล ทำให้หลงคิดว่าเป็นกุศลได้ถ้าไม่รู้เท่าทัน



"ยากที่สุดคือ โมหะ ความหลงนี้แหละลูก ถ้าเราไม่หลง ก็ไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดอีก รองลงมาคือ ราคะ เป็นความกำหนัดยินดีในกาม พวกที่เสริมความติดต่าง ๆ พวกนี้โทษน้อย แต่กำจัดยากคือคลายได้ช้า สุดท้ายคือ โทสะ ความโกรธพวกนี้รุนแรงแต่ดับง่าย สามตัวนี้คือกิเลสกองใหญ่ แล้วยังมีอีกเยอะนะลูกพวกกิเลสกองเล็กที่ทำให้จิตเศร้าหมอง (อุปกิเลส) แม้แต่ความสบายใจ พอใจ ยินดีก็เป็นกิเลส ต้องใช้สติอย่างละเอียด จึงจะเห็นและกำจัดได้" ถ้าใครไม่ตั้งใจจริงจังคงมองไม่เห็นสมุขมารพวกนี้ ต้องถูกระชากลากถูให้ไปก่อกรรมทำเข็ญ คิด พูด ทำอย่างขาดสติ ต้องมาเวียนตายเวียนเกิดอีกนาน เหมือนลูกช่างที่เขาจับให้หมุนจนหัวสั้นหัวคลอน เมื่อนึกไปถึงระยะเวลายาวนานในสังสารวัฏ ที่ผู้รู้ไม่ทันมายาของมาร ได้เดินววนหลงทางอยู่นาน จนกระทั่งเมื่อจิตพบกับทางสว่างจึงรู้สึกหนาว เยเยือกหวาดกลัวและเข็ดหลาบ ที่จะต้องมาเผชิญกับโลกอันล่อลวงนี้ รู้สึกเศร้าใจ สลดใจอย่างบอกไม่ถูก ถึงแม้ว่าฉันยังเข้าไม่ถึงปฐพีพินิวาสานุสสติญาณหยั่งรู้ถึงอดีตชาติอันยาวไกล อันทำให้ลูกผู้ชายอย่างคุณพ่อต้องเสียน้ำตาให้กับความไม่รู้จริงของตนเอง หากฉันได้เห็นเช่นที่ท่านเห็น คงไม่เพียงแค่อ่านน้ำตาหรือก ฉันคงปลงผมเปลี่ยนเพศเป็นนักบวช เพื่อหาทางหนีไปให้พ้นจากสังสารวัฏโดยเร็วทันที



"คุณพ่อคะ แล้วคนที่ชอบนินทา หรือพูดถึงผู้อื่นในทางไม่ดี เป็นกิเลสพวกไหนคะ" พฤติกรรมติดลบนี้ แม้แต่พระพุทธองค์ผู้ประเสริฐในสามโลก ได้เสด็จปรินิพพานไปนานนักแล้ว ก็ยังไม่พ้นถูกคนนินทาได้ แล้วนับประสาอะไรกับเรา

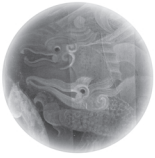
"นินทาเป็นลูกสมุนของโทสะตัวหนึ่ง เพราะพูดแล้วจิตเศร้าหมองใจใหม่ลูก ถ้าหากไม่ฝึกสติให้ละเอียดจะกำจัดพวกขยะเล็กๆ น้อยๆ ไม่ได้หรอก ก่อนอื่นเราต้องหมั่นแก้ปัญหาคือตัวเราเอง ทุกอย่างก็จบ อย่าไปแก้ปัญหาคือคนอื่น เลิกพูดถึงคนอื่นในทางลบได้เป็นดินะลูก" คุณพ่อสอนให้เมตตาต่อตนเองและผู้อื่น และระมัดระวังมาก ๆ ในการที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับใคร มิให้หลงรักหลงเกลียด เพียงเพราะตา ดู หู ฟัง เป็นต้น เมื่อเรามีเมตตาในหัวใจแล้ว ทุกการกระทำจะมีแต่บวก การอดกลั้นข่มวาจาไม่พูดถึงคนอื่นในทางไม่ดีนับเป็นการสร้างขันติบารมีอย่างหนึ่ง ถึงแม้ว่าเขาคนนั้นจะผิดจริงก็เป็นเรื่องของเขา

"หากลูกจำเป็นต้องตำหนิใคร ต้องตำหนิด้วยความเมตตา ใช้เหตุผลอย่าใช้อารมณ์ และให้รู้กันเฉพาะลูกกับคนคนนั้น ไม่ต้องให้ใครได้ยินคำเตือนหรือคำติเตียนนั้น ๆ เพราะคนทุกคนมีความถือตัวถือตน ถ้าเราไปเตือนเขาต่อหน้าคนอื่นเขาจะ

อายแล้วผู้เฒ่ากับเราได้อายุต้องระวังมาก ๆ นะลูก" คุณพ่อพร่ำสอนจนคุณธรรมเหล่านี้ซึมซับเข้าไปในจิตวิญญาณของฉัน ฉันจึงกลายเป็นคนที่ระวังตัวเองมากขึ้น ในการที่จะคิด จะพูด จะทำอะไรในฐานะที่เป็นนายจ้าง เป็นสิ่งที่ทดสอบสภาวะคุณธรรมอยู่ทุกวัน เพราะการที่เราเมตตาต่อผู้น้อย โดยแสดงความนุ่มนวลในกริยาวาจาต่อพวกเขาเหล่านี้ จะทำได้ยากกว่าการแสดงความนอบน้อมต่อผู้เสมอกันหรือผู้ที่สูงกว่า ดังนั้นฉันจึงมีบททดสอบที่ดีอยู่รอบตัว และยังต้องพบกับลูกค้ายากหลายคนในแต่ละวัน ทั้งนี้ฉันต้องเรียนรู้ที่จะเป็นผู้นำที่น่านิยมนับถือและศักดิ์สิทธิ์ในการคิด พูด ทำ โดยไม่ให้เสียการปกครอง และต้องมีเมตตาด้วย คิดดูแล้ว ทุกอย่างที่ผ่านมาในชีวิต ล้วนเป็นบทฐานแห่งการสร้างเสริมบุญบารมีโดยแท้ ฉันมองเห็นทางที่จะเดินชัดเจนขึ้นและรู้จักคิดอย่างฉลาดขึ้นเพราะมีครูที่ดีคอยชี้แนวทาง

"คุณพ่อขา เดรัจฉานกถาคืออะไรคะ ลูกเคยได้ยินว่าผู้มีศีลไม่กล่าวเดรัจฉานกถา"

เดรัจฉาน แปลว่า ขวาง ส่วนกถา แปลว่าการพูด คือการพูดที่ขัดขวางทางไปนิพพานนะลูก พระพุทธเจ้าตรัสห้ามสาวกพูด แต่ไม่ได้ห้ามฆราวาสทั่วไป คือท่านห้ามพูดเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับความหลุดพ้น เช่นพูดกันเรื่องเจ้านาย เรื่องกองทัพ เรื่องของนากลัว เรื่องการรบบพุง เรื่องข้าว เรื่องน้ำ ที่นอน ดอกไม้ ของ



หอม ญาติ ยานพาหนะ โจรขโมย ตรอกซอย ท่าน้ำ บ้านเมือง เป็นต้น ซึ่งลูกจะเห็นว่าเหล่านี้พูดแล้วไม่ทำให้จิตสงบ แต่เป็นเหตุให้จิตฟุ้ง ไม่จำเป็นเราไม่ควรพูด แต่คนเราสมัยนี้ชอบพูดทั้งพูดขว้างนะลูก"

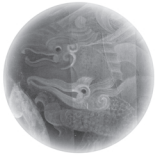
คุณพ่อสอนให้เป็นคนประหยัดคำพูด โดยมีสติคิดใคร่ครวญก่อนพูด ท่านสอนให้เอาปากไว้ที่ใจ อย่าเอาใจไว้ที่ปาก ฟังเรื่องอะไรมาสืบเรื่อง พูดเรื่องดีมีสาระเพียงหนึ่งเรื่องก็พอแล้ว ไม่ใช่ฟังมาหนึ่งแต่พูดสิบ และยังต้องมีปัญญาที่จะพูดให้สร้างสรรค์ประโยชน์ พูดให้ถูกกาลสถานที่ นอกจากนี้ คุณพ่อเคยสอนถึงอุบายที่ทำให้จิตให้สงบ ควรพูดคุยกันถึงเรื่องต่อไปนี้ คือ ความมั่งน้อย ความสันโดษ ความสงัด หรือความวิเวก หลีกออกจากหมู่คณะ ความเพียร ศีล สมาธิ ปัญญา ความหลุดพ้น และความรู้ความเห็นว่าหลุดพ้น

"ส่วนเดรัจฉานวิชา คือความรู้ที่ขว้างทางนิพพาน เช่น การทำเสน่ห์ หมออู่ เลี้ยงกุมาร ลักยันต์ แม้กระทั่งเป็นหมอรักษาโรค ก็รวมอยู่ด้วยนะลูก ท่านห้ามพระภิกษุรักษาโรค จึงมีหมอชีวกโกมารภักจ์ รักษาพระพุทธเจ้าไฉไลลูก เพราะพระเป็นหมอไม่ได้ แต่ก็มิช้อยกเว้น คือพวกพระโพธิสัตว์ ที่ท่านมาสร้าง

บารมี ยังต้องทำสิ่งเหล่านี้อยู่ เพื่อรักษาอัตตาของท่านไว้ ยังไม่ให้ไปนิพพาน เพราะท่านต้องกลับมาช่วยเหลือสัตว์โลกอีก" คุณพ่ออธิบายเพิ่มเติม โดยแสดงเหตุและผลอย่างชัดเจน

"คุณพ่อคะ พระอานนท์ท่านเป็นเอตทัคคะ ตั้ง ๕ อย่าง นะ คุณพ่ออธิบายให้ลูกฟังหน่อยได้ไหมคะ ท่านเป็นพุทธอุปัฏฐาก เป็นพหูสูต เป็นผู้มีความดี มีชีวิต และมีสติ หมายความว่าอย่างไรบ้างคะ" ฉันรู้สึกนิยมชมชื่นพระอานนท์อยู่เป็นทุนเดิม

"ท่านเป็นพุทธอุปัฏฐาก คือ เป็นเลขานุการส่วนตัวของ พระพุทธเจ้า ด้วยอธิษฐานจิตในหนหลังของท่าน ท่านมีศักดิ์เป็นน้องต่างมารดาของพระปฐมุตตระพุทธเจ้า และได้ศึกษาเรียนรู้ การอุปัฏฐากจากอุปัฏฐากของพระพุทธเจ้าองค์ก่อนคือท่านสังฆบารมีมาก่อนนานมากแล้วนะลูก ที่ท่านเป็นพหูสูต คือเป็นผู้เรียนมากจำมาก แล้วเรื่องการทำปฐมสังคายนานะลูก ทั้งพระพุทธประวัติ พระสูตร และพระอภิธรรม นั้นล้วนแต่เป็นผลงานด้านความจำของพระอานนท์ทั้งนั้น" ฉันตั้งใจว่าจะศึกษาประวัติของพระอานนท์ให้ลึกซึ้งขึ้น หลังจากที่ได้อ่านนิยายเรื่อง อานนท์ พุทธอนุชา ซึ่งสามารถเรียกน้ำตาจากผู้อ่านได้แล้ว เรื่องต่อไปที่ตั้งใจจะอ่านคือ "พระอานนท์เงาพระพุทธองค์" เล่มนี้น่าศึกษายิ่งนักเพราะเป็นเหมือนอัตชีวประวัติของท่าน ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทแรกว่า

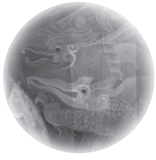


“ในบรรดาพระสงฆ์สาวก ที่เป็นกำลังอันยิ่งใหญ่ของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในการสถาปนาพระพุทธศาสนาให้หยั่ง รากลึกและตั้งมั่นขึ้นในโลก ทั้งมีผลงานเป็นอมตะ ตกทอดมา เป็นมรดกแก่ชาวโลกนั้น ท่านผู้อ่านอาจจะนึกขึ้นมาได้หลาย องค์ เช่น พระสารีบุตร ผู้ล้าเลิศทางปัญญา พระโมคคัลลานะ ผู้เอกอุทางฤทธิ์ พระมหากัสสปะผู้ริเริ่มและเป็นประธานในการ ชำระสะสางพระธรรมวินัยครั้งแรกที่เรียกว่า “ปฐมสังคายนา” เป็นต้น แต่ในทัศนะของผู้เขียน กลับรู้สึกชื่นชมเลื่อมใสและสนุก กับงานและจริยวัตรของพระอานนท์มากกว่าองค์อื่นๆ ทั้งนี้คง เป็นเพราะบทบาทส่วนมากของพระอานนท์ที่ยังติดตามศึกษา ยิ่ง เห็นว่ามีชีวิตชีวา สดๆ ร้อนๆ คล้ายกับคนธรรมดาในยุคเรา ทำให้ชวนให้เลียนแบบตาม เห็นว่าไม่เหลือวิสัย ลองสาวเข้าไป หาเหตุผลก็พบปมสำคัญว่า เพราะเรื่องราวของพระอานนท์ส่วน มาก ประมาณ ๘๐ ใน ๑๐๐ เกิดขึ้นในระยะที่ท่านยังไม่ได้เป็น พระอรหันต์ ท่านยังไม่สิ้นกิเลส ตลอดเวลาที่พระพุทธเจ้ายังทรง พระชนม์อยู่ ท่านเป็นเพียงพระโสดาบัน คือพระอริยบุคคลขั้นต้น เท่านั้น เป็นอยู่นานถึง ๔๒ ปี เหตุผลและอารมณ์ของท่านเรา จึงพอติดตามมองเห็นเงาได้ไม่สู้จะห่างไกลนัก”

"แล้วอะไรอีกล่ะลูก" ฉันตื่นจากความคิด

"คติ วิชาและสติค่ะ" ฉันตอบทั้งที่ไม่เข้าใจความหมายนัก

"คติคือวิธีการพูดให้เหมาะสมกับผู้ฟัง อย่างเช่น พระพุทธเจ้าท่านสอนคนตามจริต ตอนสอนเจ้าหญิงนั้นท่าซึ่ง สวยมาก ท่านก็สอนอรุณะ โดยเนรมิตสาวงามวัยแรกรุ่ง แล้ว ให้อ่อยๆ แก่ลง ตอนสอนพวกชฎิลฤๅษี ท่านสอนด้วยการยก เอาไฟขึ้นมาสอน ส่วนวิชาคือความมั่นคง พระอานนท์ท่านมี ความมั่นคงในการเป็นพุทธอุปัฏฐากถ้าพระพุทธองค์ยังไม่บรรทม พระอานนท์จะทำเสียงโดยมีมารยาทให้ทรงทราบว่า ท่านพร้อม ที่จะรับใช้พระพุทธเจ้าอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ก็พร้อมที่จะไปทุก ทิศทุกทางเพื่อรับใช้พระพุทธองค์ สุดท้ายคือสติ ความรู้สึกผิด ชอบต้องรอบคอบที่สุด เพราะท่านเป็นเลขานุการเอก ทำอะไร พลาดจะเสียหายมาก ลูกเข้าใจหรือยังล่ะ" คุณพ่ออธิบายจบ แล้วยังมีเมตตา สอนให้ฉันระมัดระวังในการใช้โทรศัพท์มือถือให้ ใช้หูฟังทุกครั้งเพราะคลื่นจากโทรศัพท์มือถือเป็นอันตรายต่อ เซลล์สมองมาก บางคนที่คุณพ่อรู้จักและเห็นว่าใช้โทรศัพท์มือถือ ถี่มาก ๆ ถึงกับเสียชีวิตด้วยโรคเนื้องอกในสมองมาแล้ว ฉัน เรียนท่านว่าฉันใช้หูฟัง และระมัดระวังสุขภาพอย่างดี เพราะยัง ต้องมีชีวิตอยู่อีกนาน เพื่อทำความดีและชำระล้างจิตวิญญาณให้ สะอาดบริสุทธิ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้



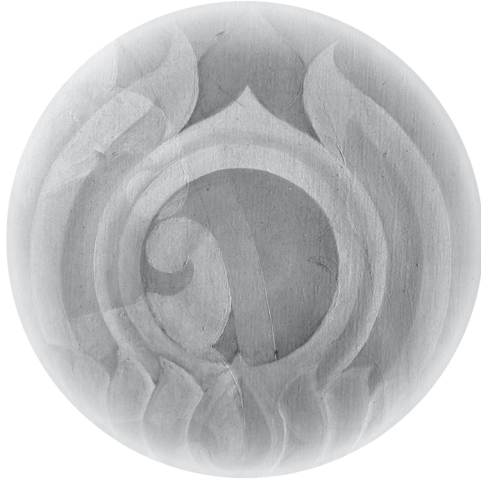
ในชีวิตมนุษย์ หากเป็นหัวใจมนุษย์ที่แท้จริง จะต้องมีคน ที่รัก ห่วงใย เป็นกัลยาณมิตรเป็นคนที่เราสามารถจับมือได้ ด้วยความอบอุ่น และเข้าใจไว้ใจ เป็นคนที่จะรับฟังเราร้องไห้ โดย คอยปลอบโยนด้วยเมตตา หากไม่เป็นเช่นว่านี้ ชีวิตคงไร้ความหมาย วันนี้ฉันค้นพบแล้วว่า ชีวิตของฉันมีความหมายและมีคุณค่าเหลือประมาณ คุณงามความดีของคุณพ่อ ที่ใครๆ พากันชื่นชม สำหรับฉันแล้ว ฉันมีได้เพียงชื่นชมเฉยๆ แต่ฉันกำลังขอเมล็ดพันธุ์แห่งความดีจากคุณพ่อ มาเพาะปลูกให้เจริญงอกงามอยู่ในจิตใจฉัน มันจะวิเศษเพียงไหนล่ะ ถ้าดีของพ่อได้แพร่ขยายเผ่าพันธุ์มาเป็นดีของฉันด้วย

คงไม่ต่างไปจากอานันทโพธิ์แห่งมหาวิหารเซตวัน เมืองสาวัตถี ที่สืบเชื้อมาจากต้นที่ขึ้นอยู่ริมฝั่งน้ำเนรัญชรา เมืองราชคฤห์ที่พระบรมศาสดาทรงอาศัยประทับนั่งในคิณตรัสรู้ จนบัดนี้กาลเวลาได้ล่วงนานผ่านมา กว่าสองสหัสวรรษครั้งยังมีคนศรัทธาเลื่อมใส นำตัวเข้าไปใกล้ไปดูไปกราบไหว้ใกล้ชิด แม้เป็นเพียงต้นไม้ที่เนื่องด้วยบุคคล ผู้มีพลังแห่งความดีสถิตอยู่ในจิตใจ ยังมีอานุภาพยืนหยัดคู่กาลเวลา อย่างไม่เสื่อมคลายศรัทธาได้ยาวนานถึงเพียงนี้ ฉันอดคิดไม่ได้ไปถึงวันข้างหน้า วันที่เมล็ด



พันธุ์แห่งความดีได้เบ่งบานเต็มที่อยู่ในทุกอณูแห่งจิตใจของฉัน  
ฉันจะวางตัวอย่างไร ฉันจะถูกวางไว้ตรงไหนในสังคมที่อยู่อาศัย  
คงต่ำเตี้ยติดดินสนิทแนบอยู่กับโคลนตม โดยที่ขยะและปฏิกูล  
จากโคลนตม ไม่อาจเข้ามามีส่วนแบ่งในจิตใจฉันได้ เมื่อนั้นฉัน  
คงไม่ต่างไปจากดอกบัวบูชาที่คนทั้งหลายนำไปไว้ในที่ให้เขาได้  
กราบไหว้ ได้พักใจ ได้ฝากใจ ก่อนเข้าสู่นิทรา \_ \_ \_ \_ "เอ๊ก  
อี เอ๊ก เอ๊ก" \_ \_ \_ \_ \_ \_ \_ \_ \_ \_ ตื่นได้แล้วจะ





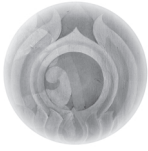
".....จิตหนึ่งอย่างเดียวยังไม่สามารถ  
สร้างอุเบกขาที่แท้จริงได้  
เป็นเพียงอุเบกขาชั่วคราว  
ที่ใช้กำลังมานะปกปิดไม่ให้จิตหวั่นไหว  
เมื่อใดกำลังของมานะเสื่อม  
จิตกลับมารุ่งอารมณ์ใจอบหรือซัดได้อีก....."

ตอนที่ ๑๓

# เนกขัมมะ-อุเบกขา

**พ**ระพุทธองค์ทรงสอนเรื่อง อปัณณกปฏิบัติ คือข้อปฏิบัติไม่ผิด ๓ อย่าง เพื่อการคิด พุด ทำที่ถูกต้อง ได้แก่ ส้ารวมอินทรีย์ทั้ง ๖ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มิให้ตกเป็นทาส โภชนะมัตตัญญูตา คือการบริโภคปัจจัย ๔ เพียงเพื่อให้ชีวิตินทรีย์ทรงอยู่ได้ ใช้พลังสร้างประโยชน์ มิใช่บริโภคเพื่อสนุกสนานมัวเมา สุดท้ายคือ ซาคริยานุโยค คือ ประกอบความเพียรของผู้ตื่นอยู่เสมอ เพียรพยายามปฏิบัติธรรมไม่เห็นแก่นอนสามสิ่งนี้คือการจัดสมดุลแห่งจิตวิญญาณ จัดสมดุลแห่งการเจริญ สติ สมาธิ ปัญญาโดยแท้

การเรียนรู้ที่จะทำความรู้จักตัวเองหมั่นใคร่ครวญในธรรม โดยน้อมนำเข้ามาสู่ตัวเอง คอยตรวจดูจิต ระวังระวังสิ่งสกปรก มิให้เกิดขึ้นและมีใช้สอยมัน คอยระวังระวังอารมณ์ไม่ปรุงแต่งให้



ฟังชานชุ่นมัว คอยดูว่าเป็นความต้องการของสภาวะแท้จริงหรือ เป็นเพียงมายาของจิต ถ้าไม่ใช่ความต้องการของสภาวะแท้จริง ต้องรีบกำจัดอารมณ์ชุ่นมัวให้หายไป โดยพิจารณาภายในตนให้ กายกับจิตรวมเป็นหนึ่ง ดังที่ท่านผู้รู้สอน ก้าวไปสู่ความสะอาด สว่าง สงบ ขณะนี้ฉันมีหัวใจสงบเยือกเย็น นิ่งขึ้นกว่าก่อนมาก นัก ฉันรู้จักแล้วว่าความสุขที่ละเอียดประณีตลึกซึ้งที่ยืนยาวและ ราคาไม่แพงอย่างที่ฉันพอสอนเป็นอย่างไรร

คุณพอสอนให้ฉันวางจิตไว้ในอุเบกขาเพื่อที่จะนิ่งได้ เมื่อ มีอะไรกระทบไม่หวั่นไหว จิตไม่เศร้าหมอง ในบารมีทั้ง ๑๐ อัน ประกอบด้วย ทาน ศีล เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิษฐาน เมตตาและอุเบกขา ฉันได้รับฟังว่าอุเบกขาบารมี บำเพ็ญ ได้ยากที่สุด คุณพอสอนว่า

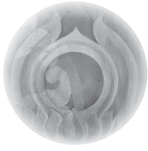
"สร้างอุเบกขาบารมี ลูกต้องมิมหาสติ คือสติที่เจริญ อย่างยิ่งใหญ่ เมื่อมีสิ่งใดมากระทบ ต้องระลึกรู้ทัน และดับได้ เป็นอนัตตาทันที อารมณ์ไม่ปรุงแต่ง ไม่ดีใจจนฟู ไม่เสียใจผิด หวังจนแพบ ซึ่งต้องได้มาจากการใช้ปัญญาพิจารณาผัสสะ เห็น เป็นจริงตามกฎไตรลักษณ์ คือไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ไม่มีตัวตน จิต จึงปล่อยวางเป็นอุเบกขาได้ แค่มถกรรมฐานคือ จิตนิ่งอย่าง

เดี๋ยวยังไม่สามารถสร้างอูเบกขาที่แท้จริงได้ เป็นเพียงอูเบกขาชั่วคราว ที่ใช้กำลังของฌานปกป้องไม่ให้จิตหวั่นไหว เมื่อใดกำลังของฌานเสื่อม จิตกลับมาปรุงอารมณ์ชอบหรือชังได้อีก ต่อเมื่อได้เจริญวิปัสสนากรรมฐาน เห็นสรรพสิ่งไม่มีตัวตน จึงจะนำไปสู่ความปล่อยวางเป็นอูเบกขาที่แท้จริง เมื่อใดที่อายตนะภายนอกกระทบกับอายตนะภายใน เช่นเสียงกระทบหู คนพูดมาไม่ดี เราต้องเห็นอนัตตาวางได้ทันทีนะลูก" ฉันเห็นว่าอูเบกขารมณ์เป็นอารมณ์ที่ไม่เอนเอียงด้วยชอบหรือชัง เป็นธรรมที่มีอุปการะมากจริง ๆ

"คุณพ่อวางจิตไว้เป็นกลาง คือ อูเบกขาเช่นนี้ใช่ไหมคะ" คุณพ่อเคยสอนให้ฉันทำเช่นนั้นให้ได้

"ใช่แล้วลูก จิตเป็นกลางทุกขณะที่ดีนั้น ปลอดภัยจากการปรุงอารมณ์เรียกว่าอูเบกขา ไม่ใช่อูเบกขาในฌาน อูเบกขาที่ว่านี้มันเลยไปอีกนะลูก ลูกต้องหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาไตรลักษณ์ในทุกผัสสะขณะตื่น เป็นการฝึกฝนให้จิตคุ้นเคยกับการปล่อยวางเป็นอูเบกขา" คุณพ่อแนะนำแต่สิ่งที่ดี คนที่เกิดมาเป็นผู้ให้ย่อมมีความสุขที่ได้ให้โดยแท้

"พวกฤาษีที่บำเพ็ญตบะนั้นเป็นสมถกรรมฐาน มิใช่วิปัสสนากรรมฐาน ในระหว่างที่เข้าฌานก็ข่มกิเลสได้ วางจิตเป็นอูเบกขา แต่พอออกจากฌานแล้ว พร้อมทั้งจะปรุงอารมณ์ทันที



ฤๅษีพวกที่ชอบไปดูมักกะลีผลที่ป่าหิมพานต์ บางตนเห็นแล้ว  
ขาดสติ ปรุงอารมณ์ระคะเต็มที ออกแตกตายไปก็มี" คุณพ่อ  
เปรียบเทียบคุณค่างระหว่างสมณะกับวิปัสสนา ซึ่งแยกจากกันมิได้  
วิปัสสนาคือจุดหมายปลายทางของการบำเพ็ญเพียร สมณะ  
อย่างเดียวไม่พ้นวิถีของโลก พระเทวทัตต์เป็นตัวอย่าง ท่านทรง  
อภิญญา มีฤทธิ์เดชมาก แต่ยังมีมิจฉาทิฏฐิต้องลงนรกภูมิในที่สุด

"เนกขัมมบารมีเป็นอย่างไรคะคุณพ่อ" ฉันถามถึงธรรม  
ที่กล่าวถึงในสัมมาสังกัปปะคือความดำริชอบ องค์แห่งอริยมรรค  
คือ ความดำริออกจากกามนั่นเอง

"เนกขัมมะ คือการทำตัวให้ห่างจากสิ่งเย้ายวน เช่นการ  
เข้าค่ายปฏิบัติธรรม เพื่อไม่ให้จิตตกเป็นทาสของสิ่งร้อยรัต โดย  
เฉพาะสัมผัสทั้งหลาย ซึ่งทำให้เกิดกาม คือ ความใคร่ ความอยาก  
ความปรารถนา" คุณพ่ออธิบาย

"เราต้องมีอินทริยสังวรด้วยใช่ไหมคะ" อินทริยสังวร  
เปรียบเหมือนทหารยามที่ดีคอยป้องกันจิตมิให้ตกเป็นทาสสิ่งใด ๆ

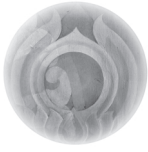
"จำเป็นเสียวล่ะลูก เราต้องหมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ให้  
หลุดพ้นจากสิ่งยึดติด ทั้งวัตถุ ทั้งคน ทั้งอารมณ์ด้วยนะลูก อย่าง  
พวกที่ชอบใช้ของแพง ๆ ยี่ห้อดัง ๆ ทั้งที่สารระมันไม่ต่างอะไรกับ

ของที่ราคาย่อมเยากว่า เราต้องพิจารณาดูสาระและอสาระ ไม่ยึดติดทั้งวัตถุ ทั้งความไม่ดีของคนอื่นด้วย ใครเขาพูดอะไรมากระทบหูเรา รีบวางลงไม่แบกไม่หามให้มันหนัก จิตจะเป็นอิสระ มีสติ ไม่เป็นทาสต่อไป ลูกจะมีความสุข สุขจากจิตไม่ตกเป็นทาส มันสุดแสนสุขเชี่ยวชาญละลูกเอ๋ย" หากเราทำได้ เราจะเป็นผู้ชนะที่แท้จริง คือการชนะตัวเอง ชนะกิเลสในใจเราเองไงล่ะ

"คุณพ่อขา เป็นอย่างเดียวกับวิราคะใช่ไหมคะ" ฉันทน์จำได้ว่าพระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ว่าธรรมที่ดีที่สุดคือวิราคะซึ่งหมายถึงความคลายกำหนด ความไม่ติดพัน เป็นอิสระ มีใช้เพื่อความกำหนดย่อมนใจและการเสริมความดี

"วิราคะ เป็นความสิ้นไปแห่งความยึดติดในกาม สลัดให้หลุดไปเลยนะลูก หลุดไปจากสิ่งร้อยรัดต่างๆ ที่น่ายินดีพอใจทั้งหมด" ฉันทน์คิดว่ามันจำเป็นทั้งเนกขัมมะ อูเบกขาและวิราคะเลยนะ

ผลประการหนึ่งจากที่มีคุณพ่ออยู่บนหิ้งบูชาในหัวใจ ฉันทน์เลิกสวมใส่สร้อยคอพระเลี่ยมทอง ที่เชื่อว่าขลังและศักดิ์สิทธิ์ ถอดนาฬิกาเรือนทองฝังเพชร ถอดแหวนเพชรที่ใส่มานานับ ๑๐ ปี และเลิกใช้เครื่องประดับตกแต่งทุกอย่าง เพราะฉันทน์เห็นแล้วว่า มันเป็นสิ่งรกรุงรัง อย่างที่คุณพ่อบอก คนอื่นๆ อาจจะใช้สิ่งเหล่านี้ด้วยใจที่รู้เท่าทันก็ได้ แต่ฉันทน์มองเห็นว่า ยังมีสิ่งอื่นๆ ใน



ใจที่เป็นความยึดติดและเกาะแน่น ถอดได้ยากกว่าสิ่งเหล่านี้มาก สิ่งที่คุณถอดได้ก่อน จึงรีบถอดทันที ให้คุณพ่อเห็นน้ำใจว่า ฉันพร้อมที่จะสละละได้ทุกอย่าง เพื่อน้อมรับสิ่งที่ดีและมีคุณค่าที่ท่านเมตตาป้อนให้ เพียงแค่การแบกสังขารนี้ก็นักมากแล้ว ยิ่งเราวางของหนักลงได้มากเท่าไร เราจะเดินทางได้สะดวกไปได้ไกลและไปได้อย่างมีอิสรภาพมากขึ้น ในเมื่อรู้จุดหมายปลายทางดีแล้ว อย่างไม่มีสิ่งใดเคลือบแคลงสงสัย จึงไม่มีสิ่งใดในโลกของวัตถุ ที่จะมาหน่วงเหนี่ยวรังใจฉันไว้ได้เลย ยังมีภารกิจอื่นที่ยากยิ่งกว่านี้ ที่ต้องเตรียมใจเผชิญ ฉันจึงฝึกใจที่จะเอาชนะในสิ่งที่ย่าง เพื่อเป็นแรงใจให้เอาชนะในสิ่งที่ยากขึ้นไปอีก นี่คือกุศโลบายของผู้มีปัญญามิใช่หรือ

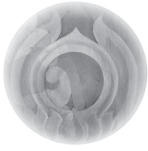
"คุณพ่อคะ หลักธรรมแปดข้อที่มีพุทธดำรัสต่อพระนางปชาบดีโคตมี เราเอาไว้ตรวจสอบได้เลยใช่ไหมคะ ว่าเราเดินมาถูกทิศทางหรือไม่" ฉันจำเป็นต้องตรวจสอบตัวเอง ในการคิดพูด ทำ เพื่อนำไปสู่หนทางสู่อิสรภาพอันแท้จริง

"จำเป็นเลยล่ะลูก ธรรมใดเป็นไปเพื่อ วิราคะ เพื่อความไม่พอกพูนกิเลส เพื่อความมักน้อย เพื่อความสันโดษเพื่อความสลัดออกจากภพ เพื่อความสงบไม่คลุกคลีกับหมู่คณะ



เพื่อความเพียร และเพื่อความเลี้ยงง่าย เหล่านี้เป็นธรรมเป็นวินัยเป็นคำสอนของพระศาสดา ทำให้ได้อย่างนี้นะลูกตอนพ่อไปอบรมจริยธรรม มีวิปัสสนาจารย์บางท่าน ทานอาหารยังเติมเครื่องปรุง ดิโนันตินี้ อันนั้นอร่อย อันนี้ไม่อร่อย พ่อเห็นแล้วรู้ว่านี่ไม่ใช่ของจริง ยังยึดติดอยู่ ยังเป็นทาสของกิเลส แต่พ่อก็ดูเฉยๆ เราต้องพิจารณาตัวเอง ปฏิบัติให้ตรงทั้งกาย วาจา ใจ จึงจะถูกระลอก" ฉันรู้สึกภูมิใจที่ได้เป็นลูกของคุณพ่อ สิ่งที่ท่านคิดทำและพูด เป็นสิ่งที่ตรงกัน และตรงธรรมเสมอ คนดีจริงควรเป็นเช่นนี้ ต้องทำให้ได้อย่างท่าน คนที่เป็นคนดีแบบ "สร้างภาพ" นั้นจะสอนคนอื่นให้เชื่อถือได้อย่างไร ในเมื่อเขายังโกหกตัวเองได้ ไม่ซื่อสัตย์ต่อตัวเองได้ แล้วเขาจะจริงใจต่อคนอื่นได้หรือ ดังนั้นการศรัทธาใครต้องใช้เวลาและใช้ปัญญาเสมอ

"ความสังัดคือความวิเวก คือต้องอยู่คนเดียวเป็น และเมื่ออยู่ในสังคมก็อยู่อย่างไม่ติดหมู่คณะ เรื่องที่ไม่มีสาระไม่เกี่ยวกับเราอย่าไปวุ่นวายกับเขา เมื่อเข้าสังคมเข้าหมู่คณะมุ่งทำแต่ประโยชน์เพื่อส่วนรวม เหมือนที่พ่อทำ พอถึงเวลาแยกย้าย พ่อก็แยกตัวกลับได้เลย ไม่ต้องคอยใครไม่ต้องติดใครนี้เรียกว่าความวิเวกนะลูก" ฉันคิดว่าคนที่อยู่คนเดียวไม่ได้ คือคนที่ไม่รู้จักคุณค่าของเพื่อนที่ดีที่สุดและเป็นมิตรคนเดียวที่แท้จริงของเรา ตั้งแต่เกิดจนตาย นั่นคือตัวเราเอง หากเราไม่เรียนรู้ที่จะรัก



ตัวเองสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับจิตใจตัวเอง ให้กำลังใจตัวเอง แล้วเราจะรักคนอื่นเป็นหรือ ฉันจะหมั่นรดน้ำพรวนดิน สร้างสวนดอกไม้งามในพื้นที่ใจของตนเองใครจะเลือกปลูกวัชพืชก็แล้วแต่กรรมของเขา

"คนที่จะเป็นเช่นนี้ได้ต้องรู้ว่าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ใช้ไหมคะพ่อ" คนที่จะเป็นอิสระ น่าจะมีสิ่งนี้ในหัวใจ

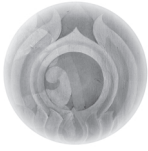
"ใช้สิลูก เราพึ่งความดี พึ่งธรรมะ ในตัวเราไงละ เมื่อเราฝึกจิตใจของเราให้มีปัญญาแล้ว เหมือนเราถือตะเกียงที่ส่องสว่าง นอกจากเราจะมองเห็นทางชัดเจน ไม่เดินสะดุดหกล้มจนเสียหลัก จนบาดเจ็บ แสงสว่างนั้นยังมีประโยชน์ช่วยส่องนำทางให้คนอื่นได้ด้วยนะลูก ดังนั้นพึ่งธรรมะในตัวเราดีที่สุดพระพุทธองค์เมื่อก่อนตรัสรู้ใหม่ๆ ท่านคิดว่าท่านรู้หมดทุกอย่าง ไม่มีใครรู้ดีไปกว่าท่านอีกแล้ว ต่อไปจะเคารพใครล่ะ ท่านคิดได้ว่าท่านต้องเคารพพระธรรม ต้องบูชาพระธรรม ส่วนพวกเราเป็นพุทธศาสนิกชน ต้องเคารพทั้งพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ แต่สิ่งที่พึ่งได้จริงแท้ตลอดชีวิตของเราคือพระธรรมนี่ละลูกเพราะเป็นอมตะและทันสมัยในทุกกาลสถานที่ เมื่อมีธรรมะแล้วธรรมย่อมคุ้มครองผู้ประพฤติธรรม เหมือนที่พ่อเคยเล่าให้ลูกฟังแล้วไง

ที่พอนั่งเสลิกอปเตอริไป แล้วมีช่องเมฆเจาะเป็นปล่องให้ลง  
จอดก่อนที่น้ำมันจะหมด หรือตอนที่พ่อด่านเข้าไปในหมู่โจร ด้วย  
ความปลอดภัยบนดอยสูงนะลูก" ฉันคิดว่าธรรมย่อมรักษาผู้  
ประพฤติธรรม ถ้าศึกษาธรรมะเพียงแค่ว่าฟังเคยอ่าน แต่ไม่เคย  
ปฏิบัติเรียกว่า ฐัธรรม ไม่ใช่มีธรรม ถ้าปฏิบัติแล้วมีพฤติกรรม  
ไม่ตรงตามธรรมเรียกว่ามีธรรมเมา ไม่ใช่ธรรมะแน่นอน ซึ่งใน  
ปัจจุบันนี้คนที่ มี "ธรรมเมา" อยู่ในจิตใจมีให้เห็นเป็นตัวอย่าง  
ได้ในทุกสังคม ที่มีการอ้างว่าเขาก็เป็นผู้ปฏิบัติธรรมบางคนอ้าง  
ว่าเป็นครูบาอาจารย์ด้วยซ้ำไป

คุณพ่อเจียบไปชั่วคราว ในขณะที่ฉันก็นิ่งเจียบ ต่างฝ่าย  
ต่างเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ฟังที่ดี แต่ฉันสัมผัสด้วยใจว่า ความเจียบ  
ระหว่างเรา มิใช่ความว่างเปล่า แต่มีสิ่งที่ดีความรู้สึกที่ดีเต็ม  
เปี่ยมอยู่ในความว่างนั้น นั่นคือ ความเมตตา ความจริงใจ และ  
ความผูกพันฉันเพื่อนแท้ เป็นความเจียบ ที่จิตสงบนิ่งรู้สึกวางใจ  
ไว้ใจ และปลอดภัย บางครั้งคำพูดก็ไม่จำเป็นเลย

"พ่อแม่ของคุณเป็นอย่างไรบ้างล่ะ" คุณพ่อเอ่ยขึ้น

"ท่านมีความสุขขึ้นมาก และยอมรับความเห็นของคุณ  
น้องสาวก็ดีขึ้นเห็นได้ชัด มีสัมมาคารวะ และรู้จักพอใจในตัวเอง  
มากขึ้น หลังจากที่ลูกส่งไปฝึกกรรมฐาน เขาเปลี่ยนไปเป็นคนละ  
คนเลยล่ะ" ฉันพบความเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่ดีขึ้น อบอวลด้วย



ความรักความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกัน ฉันททำให้ทุกคนพิศุจน์ได้ว่าธรรมะเมื่อเข้าไปสถิตอยู่ในจิตใจของใครแล้ว ทำให้เป็นคนดีทุกคน และธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรมแน่นอน หากใครรู้ว่าน้องสาวฉันเคยสร้างวีรกรรมร้ายกาจขนาดไหน คงต้องดีใจกับฉันที่ลงทุนจ้างเขาไปฝึกกรรมฐาน แล้วสามารถเปลี่ยนทิวทัศน์ของเขาให้เป็นบวกได้

"แล้วสามีของลูกละ" คุณพ่อห่วงใยฉันทุกเรื่อง

"เขาแสดงความเมตตา เอาใจใส่เข้าอกเข้าใจลูกมากขึ้น"

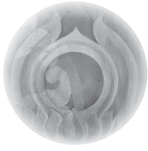
ฉันเชื่อว่าคุณพ่อรู้จักฉันดีกว่าใคร สิ่งเหล่านี้คือผลทางวิทยาศาสตร์แห่งการเชื่อฟังแล้วทำตามที่คุณพ่อแนะนำ ด้วยความรักความศรัทธาที่มีต่อคำสอนของครูบาอาจารย์ ยากกว่านี้ก็ไม่หวั่น ฉันทำได้แน่

"ลูกทำให้พ่อนึกถึง นางวิสาขามหาอุบาสิกาแห่งเมืองสาเกต ท่านเป็นผู้จัดการทุกอย่างในบ้าน ทุกคนเชื่อฟัง ท่านเป็นลูกเศรษฐี ได้เป็นพระโสดาบันตั้งแต่ ๗ ขวบ โตแล้วได้แต่งงานกับลูกชายของมิคารเศรษฐี แต่จนแล้วจนรอดก็ไม่มีบุตร จึงไปทูลขอกับพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าท่านเสด็จไปบนสวรรค์ประกาศเชิญเทวดาไปเกิดเป็นลูกของนางวิสาขามีเทวดาสมัคร

มาตั้ง ๔๐๐ องค์ แต่มาเป็นลูกจริง ๆ ๒๐๐ คน นอกนั้นเป็น หลานเหลนและบริวารจนครบ ๔๐๐ คนพอดี นางวิสาขาเป็น มหาอุบาสิกาที่บำรุงพระพุทธศาสนามาโดยตลอด แล้วเป็นหญิง ที่งามมาก แม้จะมีอายุมากถึง ๑๒๐ ปีแต่ยังดูไม่แก่ ลูกจำวันะ ปกครองคนต้องมีเมตตานำเสมอ ทุกอย่างจะเรียบร้อยราบรื่น ร้ายจะกลายเป็นดีได้ ลูกต้องหัดนั่งให้เป็น แล้วเจริญพรหมวิหาร ธรรมให้ได้ ชีวิตของลูกจะราบรื่น ผ่านอุปสรรคทุกอย่างได้ จำคำ สอนของพ่อไว้นะลูก"

คุณพ่อจะทราบไหมนะ ฉันแอบใฝ่ฝันมาตั้งแต่ยังเป็น เด็กแล้วว่า อยากเป็นนางวิสาขามหาอุบาสิกา ฉันจะหมั่นตรวจ สอบตัวเอง ให้อยู่ในหนทางที่มุ่งไปสู่ความฝันนั้นให้ได้ อนาคต ยังมองไม่เห็น ขอสร้างปัจจุบันให้เต็มกำลังสติปัญญาเต็มความสามารถ มีสัมมาทิฐิ และมีสติ ละอายชั่วกลัวบาป มุ่งสู่ความ ผ่องแผ้วแห่งใจ ฝันนี้จะเป็นจริงหรือไม่ สักวันหนึ่งคงตอบได้

หนทางยังอีกยาวไกลนัก ในเมื่อมีการเริ่มต้นที่ดีย่อม หมายความว่าสำเร็จแล้วครั้งหนึ่ง จึงจำเป็นต้องมีกัลยาณมิตร นำเราไปสู่หนทางที่ถูกต้องนั้น มีผู้กล่าวว่า มากมาจากน้อย ใหญ่มาจากเล็ก พระอริยบุคคลก็มาจากปุถุชนอย่างเรานี่เอง ได้ฟ้าสีครามนี้ จึงไม่มีอะไรที่ฉันต้องหวาดกลัว หากสิ่งนั้นเป็น ความถูกต้องดีงาม สักวันหนึ่ง ฉันจะเดินตามพ่อให้ทันให้ได้ เพราะ



ฉันรู้ว่าฉันไม่ได้เดินอยู่คนเดียว จะนานเท่าไรฉันไม่ยอมหยุด  
ก้าวหรือเดินถอยหลังเด็ดขาด หัวใจที่ยิ่งใหญ่นี้ไม่เคยหยุดยั้ง ไม่  
เคยยอมแพ้...ฉันจะลิขิตชีวิตด้วยตัวฉันเอง





".....ดูก็จะเห็นว่า เวลาที่มีชีวิตที่ว่างก็จริง  
แต่มีสักก็คนที่มีความเป็นของตัวเองเต็มทีจริง ๆ  
คนส่วนใหญ่ ถูกลากไปสู่อดีต ถูกดึงไปสู่อนาคต  
มิได้อยู่กับปัจจุบัน นั่นเพราะขาดทุนแล้วละดู....."

## ตอนที่ ๑๔

# เวลาแห่งสติ

In this World there are two times. There is mechanical time and there is body time. The first is unyielding , pre determined. The second makes up its mind as it goes along. Each time is true , but the truths are not the same:

Albert Einstein

โลกนี้ มีเวลาอยู่ ๒ ชนิด คือเวลาแห่งกลไก กับเวลาแห่งร่างกาย อย่างแรกไม่สามารถยืดหยุ่นได้และสามารถคาดหมายได้ล่วงหน้า อย่างที่สองสามารถปรับความรู้สึกได้ตามขณะเวลาที่ผ่านไป เวลาแต่ละอย่างเป็นจริง แต่สัจจะแห่งเวลาทั้งสองแบบต่างกัน

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์



วาทะข้างต้นเป็นของนักวิทยาศาสตร์เอกของโลก ผู้ได้รับเลือกให้เป็นยอดคนแห่งศตวรรษที่ ๒๐ ผู้เข้าถึงแก่นแท้แห่งพุทธศาสนาได้อย่างดีท่านหนึ่ง ซึ่งท่านเคยกล่าวว่า ท่านไม่นับถือศาสนาใด แต่หากให้ท่านเลือก ท่านจะเลือกนับถือศาสนาพุทธ เพราะสอนให้เชื่อโดยเหตุผล กับวาทะข้างต้นท่านเปรียบเทียบเวลา ระหว่างเวลาจากนาฬิกาซึ่งเป็นเครื่องกลไก ซึ่งมีวันละ ๒๔ ชั่วโมง กับเวลาแห่งร่างกายซึ่งแปรเปลี่ยนตามสภาพจิตใจของแต่ละคน

"คุณพ่อชา ที่ไฮสไตน์ กล่าวว่า **mechanical time** กับ **body time** ต่างกันอย่างไรคะ" ฉันทถามคุณพ่อเพราะยังไม่เข้าใจความหมายนัก ต้องฟังพาคำอธิบายจากผู้รู้เพราะคุณพ่อไปเรียนปริญญาเอกที่ต่างประเทศถึง ๔ ปี

"หมายความว่า เวลาตามนาฬิกา เราต้องยอมรับว่าเท่ากันทุกคน ส่วนที่คนเราแตกต่างกันคือเวลาแห่งร่างกาย ในเวลา ๑ นาที เท่า ๆ กัน คนที่มีความสุข รู้สึกว่าเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว แต่คนที่มีความทุกข์เวลาช่างยาวนานเหลือเกิน แตกต่างกันตามสภาพจิตใจของคน นี่เป็นความจริงซึ่งถ้าลูกเข้าใจ ลูกสามารถปรับตัวเองให้ มีเวลาแห่งร่างกาย (**body time**) ดีเป็นของลูกอย่างแท้จริง" ฉันทึ่งถึงตัวเอง ถ้าฉันได้ทำสิ่งที่ฉันรัก เวลาดูเหมือนผ่านไปอย่างรวดเร็ว แต่ถ้าให้ฉันนั่งแช่อยู่บนก้อน



น้ำแข็งเวลาเท่ากันนั้นคงเนิ่นนานทรमानเจียนตาย ฉันเริ่มเข้าใจแล้วว่าแต่ละคนมี **body time** ที่ต่างกัน ความคิดเรื่องเวลาเป็นเรื่องสำคัญมาก และมีผลต่อความเครียดของจิตใจอย่างมาก หลายคนพูดว่า "เวลาเป็นสิ่งที่มีความค่า" บางคนพูดว่า "เวลาและวารีไม่เคยคอยใคร" แต่มีสักกี่คนที่จะรู้ว่า การใช้เวลาให้มีประสิทธิภาพนั้นควรต้องทำอย่างไร

"ตามปรกติเมื่อทานอาหารแล้ว คุณพ่อมีความสุขที่จะล้างจานเอง นั่นคือคุณพ่อกำลังสอนเรื่อง **body time** ไซ้ใหม่คะ" ท่านชอบทำอะไรด้วยตัวเอง ถือเป็นพ่อบ้านตัวอย่าง

"คนที่มีธรรมชาติอยู่ในจิตใจต้องทำอะไรได้เองทั้งนั้นล่ะลูก เพราะเราเรียนรู้ที่จะพึ่งตนเอง พ่อล้างจานด้วยความสุข เพราะล้างจานอย่างมีสติ ในเวลานั้นพ่อมี **body time** เป็นของพ่อเต็มที่" การที่จะถือว่าเราใช้เวลาอย่างคุ้มค่า หมายถึงเมื่อเราใช้เวลานั้นแล้ว เกิดพลังด้านบวก มีฮอร์โมนด้านบวก (**Endorphins**) หลั่ง หรือมีการยกระดับของจิตวิญญาณให้สูงขึ้น จึงจะถือว่าเราใช้เวลาเป็น มันไม่ได้สำคัญอยู่ที่ว่าเราทำอะไรที่มีสาระเป็นเงินเป็นทอง หรือคิดเป็นกำไรขาดทุนได้มากน้อยต่างกันอย่างไร แต่สำคัญที่ว่าเรารู้สึกอย่างไรในขณะนั้นต่างหาก กิจกรรมอย่าง

เดียวกัน คนสองคนอาจมีความรู้สึกต่างกันได้ ง่ายๆ เช่นการนั่งเฉยๆ ไม่ได้ทำอะไร คนหนึ่งอาจกำลังหายใจอย่างมีสติผ่อนคลายกล้ามเนื้อ คลายความวิตกกังวลและความเครียด Endorphins หลังทำให้เกิดความสุข แต่อีกคนหนึ่งที่นั่งเฉยๆ เหมือนกัน อาจกำลังอยู่ในคุกอารมณ์จมอยู่กับปัญหา ความวิตกกังวล และนิรภัย & มีแต่ความเศร้าหมอง น้ำตาหมดสง่าราศี ฮอริโมนแห่งความเครียด (Norepinephrine) หลังไม่หยุด ตัวอย่างอีกแบบคือ คนที่เป็นมนุษย์งาน ทำงานหามรุ่งหามค่ำ เวลาพักผ่อนน้อย แต่รู้จักผ่อนคลาย มีความสุขที่ได้ทำงานนั้น รู้จักรักสุขภาพกายและสุขภาพจิต มีความฉลาดทางอารมณ์ มองโลกอย่างรู้เท่าทัน ย่อมมีแต่ทางได้ กับอีกคนหนึ่งทำงานหนักเหมือนคนแรก แต่ทำด้วยความเครียด วิตกกังวล ในหัวใจมีแต่อกุศลความคิดติดลบตลอดเวลา ชีวิตของเขาย่อมสั้นลงกว่าปรกติ นี่แหละเขากำลังฆ่าตัวตายโดยไม่รู้ตัว

ข้อคิดนี้สามารถนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติธรรมได้ เช่นการเดินจงกรม เวลาเท่ากันนั้น แต่ละคนได้รับประโยชน์เท่ากันหรือไม่เลย เพราะคุณค่าที่ได้รับย่อมขึ้นอยู่กับว่าเรามีสติกำกับอิริยาบถมากแค่ไหน จิตส่งออกมากแค่ไหน เราจึงไม่ควรสงสัยว่าทำไมแต่ละคนจึงได้ผลต่างกัน เหตุต่างกันผลย่อมต่างกันด้วย



"ลูกคิดว่าที่ไอส์ไตน์กล่าวถึงเวลาสองแบบนี้มีเหตุผลจริง ๆ คนที่ไม่รู้จักคิด ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ย่อมใช้เวลาไม่เป็น เราจะเอาเวลาจากกลไก มาวัดเวลาร่างกายไม่ได้เลยนะคะ กิจกรรมภายนอกก็วัดอะไรไม่ได้" ฉันเริ่มเข้าใจความลับนี้แล้ว เพราะมีครูที่ดีคอยชี้ทาง

"จริงนะลูก เราต้องดูผลที่เกิดกับจิตใจมากกว่า เวลา ๒๔ ชั่วโมงเท่ากันตามนาฬิกา แต่ **body time** ของทุกคนต่างกัน ลูกเลือกได้อยู่แล้วว่าจะเป็นคนบวกรึอลบ" คุณพ่อพูดถึงทัศนคติที่เราเคยคุยกันไว้ในเรื่องทัศนคติเชิงบวกร ฉันไม่ต้องรอให้คุณพ่อบอกก็ทราบแล้วว่าอยู่ฝ่ายไหน คำของคุณพ่อ ทำให้ระลึกถึงไอส์ไตน์ ยอดอัจฉริยะกล่าวไว้ว่า **"Imagination is more important than knowledge"** นั่นคือจินตนาการสำคัญกว่าความรู้ ซึ่งสรุปได้ว่าทัศนคติสำคัญกว่าสมองนั่นเอง

"คุณพ่อคะ ทำอย่างไรเราจะมี **body time** เป็นของเราจริง ๆ ได้ล่ะคะ" ฉันต้องการใช้เวลาทุกนาทีให้คุ้มค่าจริง ๆ เพื่อทำความดีแข่งกับสังขารที่เสื่อมไปตามกาลเวลา เหมือนไฟกำลังไหม้บ้านอยู่ทุกขณะ

"ลูกต้องมีสติเฝ้าละ สติกำกับทุกการกระทำ คำพูด ความคิด

นั่นคือที่มาของ **body time** ของลูกอย่างแท้จริงละ"

ฉันนึกถึงบท "ล้างจาน" ที่อ่านจากหนังสือของท่านดิช นัทธันท์ ฉันจึงเห็นว่าบทกวีนั้นเหมาะกับคุณพ่อจริง ๆ ท่านเขียนไว้ว่า

"ตามความเข้าใจของฉัน เราจะรู้สึกว่าการล้างจานเป็นสิ่ง ไม่น่ารื่นรมย์ ก็ต่อเมื่อเราไม่ได้ล้างจานอยู่เท่านั้น เมื่อเรามายืนอยู่ ตรงหน้าอ่างล้างถ้วยชาม พับแขนเสื้อขึ้น เอามือจุ่มลงในน้ำ เราจะ รู้สึกดีทีเดียว ฉันชอบล้างถ้วยชามแต่ละชั้นอย่างพอใจยิ่ง รู้พร้อมใน ถ้วยชาม น้ำ และการเคลื่อนไหวของมือ

ฉันรู้ว่า ถ้ารีบล้างเพื่อที่จะได้กินขนมเร็วขึ้น การล้างจาน จะไม่สนุก และฉันจะใช้เวลาอย่างไม่คุ้มค่า ซึ่งนับว่าน่าเสียดายมาก เพราะว่าทุกนาที ทุกวินาทีของชีวิตนั้นประเสริฐสุด ทั้งถ้วยชามและ ทั้งความจริง ที่ว่าฉันกำลังยืนล้างถ้วยชามอยู่ตรงนี้ ก็เป็นเรื่องน่า อัศจรรย์ด้วยเช่นกัน

ถ้าฉันไม่สามารถล้างจานอย่างสนุกด้วยความพอใจ และเป็นสุข ถ้าฉันต้องการให้เสร็จ ๆ ไป เพื่อจะได้รีบไปกินขนม ฉันก็ จะไม่สามารถกินขนมอย่างอร่อยด้วยความพอใจเช่นเดียวกัน ขณะ ถือส้มอยู่ในมือ ใจฉันจะคิดไปถึงเรื่องที่จะทำต่อไป กลิ่นรสและ สัมผัสของขนม และความรื่นรมย์ในการกินก็จะอันตรธานไปสิ้น ฉัน จะถูกลากไปในอนาคตตลอดเวลา ไม่สามารถที่จะอยู่ในปัจจุบันได้



แต่ละความคิด แต่ละการกระทำด้วยแสงสว่างแห่ง  
ความรู้ตัวทั่วพร้อม ย่อมเป็นความศักดิ์สิทธิ์ภายใต้แสงตะวันแห่ง  
สัมปชัญญะนี้ ย่อมไม่มีพรมแดนระหว่างความศักดิ์สิทธิ์และ  
ความธรรมดาสามัญ ฉันต้องยอมรับว่า ฉันใช้เวลาว่างนาน  
หน่อย แต่ฉันมีชีวิตอย่างเต็มที่ในทุกขณะ และฉันก็เป็นสุขใน  
ขณะที่ว่างนั้น เป็นทั้งเป้าหมายและวิธีการในขณะเดียวกัน"

"คุณพอมีหลักการใช้เวลาอย่างไรบ้างคะ" ฉันถาม

"ลูกต้องรู้จักใช้เวลาให้คุ้มค่า คือใช้ให้เกิดประโยชน์สูง  
สุด ต้องมีสติในการทำงาน ไม่ใช่เร่งรีบอย่างนั้นเป็นความประมาทจะ  
นำมาสู่ความเสียหายได้นะลูก นอกจากนี้ลูกต้องมีเวลาให้ตัวเอง  
บ้าง ในวันหนึ่งๆ อยู่กับตัวเองบ้าง อย่างที่ลูกเล่นดนตรีไทยถือ  
เป็นการผ่อนคลายที่ดีเพราะช่วยฝึกสติ และยังทำให้ Endorphins  
หลังคือลูกมีความสุขด้วย แม้แต่การนั่งเฉยๆ สังเกตลมหายใจ  
ก็เป็นการอยู่กับตัวเองอย่างเป็นบุญเชียวนะลูก" ฉันนึกถึง  
หนังสือเรื่อง "The Art of Doing Nothing" การไม่ทำอะไร  
เป็นศิลปะได้เหมือนกัน ถ้ารู้วิธีอย่างชาญฉลาด สาระของหนังสื  
ือสอนว่าโลกนี้มีแต่ ความเร่งรีบรวดเร็วฉับไว ด้วยวิทยาการ  
สมัยใหม่ วิธีชีวิตคนจึงเร่งรีบตาม ละเลยที่จะได้ลิ้มรส ความสุข

และเสน่ห์แห่งความเรียบง่ายบางอย่าง ที่เกิดในขณะที่ทำกิจกรรม  
 ง่าย ๆ ในชีวิต ซึ่งสามารถนำเรากลับเข้าไปเป็นหนึ่งเดียวหรือ  
 ใกล้ชิดกับธรรมชาติได้มากขึ้น เมื่อเรามีจิตใจสงบจดจ่อกับ  
 กิจกรรมเหล่านั้น เช่น ล้างจาน รดน้ำต้นไม้ หรือนั่งนับลมหายใจ  
 เฉย ๆ โดยเราละทิ้งสิ่งวิเศษเหล่านี้ อ่างเหตุผลว่างงานยุ่งไม่มีเวลา  
 จะทำ วิ่งออกไปหาสิ่งอื่นไกลตัว อันนำความสับสนวุ่นวายมาสู่  
 ชีวิตมากขึ้น

ฉันประทับใจพี่ชายคนหนึ่งซึ่งยังซักผ้ารีดผ้าเอง ทั้งที่  
 เป็นนายพลทหารใหญ่ระดับผู้บังคับบัญชา ซึ่งสามารถเรียกใช้  
 พลทหารได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ฉันนึกถึงน้องสาวของฉันที่  
 ชอบซื้อโน่นซื้อนี่มาปรุงสุตรอาหารแสนอร่อย ตักแบ่งให้คนโน้น  
 คนนี้ชิม ถึงแม้เธอจะเหนื่อยนัก แต่ทุกครั้งฉันได้เห็นแววตาของ  
 เธอทอประกายแห่งความสุข ที่เธอได้ทำอะไรด้วยตัวเอง และ  
 ได้แบ่งปันความสุขนั้นให้ทุก ๆ คนใกล้ตัวเธอด้วยความมีน้ำใจ  
 ในขณะที่นึกถึงตัวเอง บางครั้งก็ละเลยความสุข เรียบง่ายเหล่านี้  
 อย่างน่าเสียดาย เช่นจะซื้อผลไม้ ก็เลือกที่เข่าปกแล้ว แกะ  
 แล้วห่อพลาสติกไว้ในตู้แช่ของห้างสรรพสินค้า แทนที่จะซื้อทั้ง  
 ผลมาปอกเอง ต่อไปนี้ฉันจะปรับปรุงตัว โดยการทำอะไรด้วย  
 ตัวเองให้มากขึ้น



"แล้วลูกต้องจัดการงานภายนอกให้ดี ให้เวลากับคนในครอบครัว ต้องเอาใจใส่จะได้ไม่มีความแตกแยก ไม่ก่อปัญหาตามมาภายหลัง นี่ละสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นเรื่องของการรู้จักใช้เวลา ลูกทำได้อยู่แล้วนะ" คุณพ่อเป็นนักจิตวิทยาครอบครัวด้วยนะ ท่านเอาใจใส่ทุกอย่างด้วยความรักโดยแท้ สอนลูกให้เสียสละ ความสุขส่วนตัวเอาไว้ทีหลัง ให้ดูแลความสุขของคนอื่นให้เรียบร้อยก่อน นั่นคือการทำงานภายนอกต้องเรียบร้อยเพื่อที่จะไม่มีใครมาตำหนิได้

"ลูกจะเห็นว่า เวลามียี่สิบสี่ชั่วโมงก็จริง แต่มีสักกี่คนที่มีเวลาเป็นของตัวเองเต็มที่จริง ๆ คนส่วนใหญ่ถูกลากไปสู่อดีต ถูกดึงไปสู่อนาคต มิได้อยู่กับปัจจุบัน นั่นเขาขาดทุนแล้วนะลูกเพราะเขาไม่มีสตินั่นเอง สติจึงมีอุปการะมากจริง ๆ ลูกต้องมีสติให้มาก ๆ นะ ลูก ดีที่สุดคือทุกลมหายใจหรือทุกขณะจิตโง่ละ" ในที่สุดเรื่องของไอส์ไตน์ ก็ถูกคุณพ่อลากมาเป็นเรื่องของสติปัญญาจนได้

"คุณพ่อคะ ลูกจะตั้งใจคิดพูดทำอย่างมีสติ เพื่อเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานอย่างแท้จริง" ฉันทึ่งว่า ไม่ถ่างนักรอกที่จะปฏิบัติได้ครบถ้วน แต่ก่อนอื่นฉันต้องเชื่อก่อนว่าฉันทำได้และทำได้ดี ฉันต้องมีความเพียรไม่หยุดยั้ง ไม่มีอะไรทำไม่ได้ ถ้าสิ่งนั้นเป็นความดีงาม



เราจบการสนทนากันในวันนี้ ด้วยความรู้ถึงคุณค่าของเวลา ฉันเสียเวลามาเนิ่นนาน เมื่อรู้แนวทางจากกัลยาณมิตรแล้ว ฉันจะใช้เวลาทุกขณะจิตให้มีคุณค่ามากที่สุด เพื่อสร้างบุญกุศลแข่งกับเวลาในชีวิตที่เหลือน้อยลงไปทุกลมหายใจ เพราะมีความตายรอคอยอยู่ ฉันหวังที่จะได้เดินทางไปสู่สุคติภูมิ และติดตามคุณพ่อไปอีกไกลแสนไกล ความลับเรื่อง body time จึงเป็นเรื่องหนึ่งที่ฉันต้องทำให้ดีที่สุด สังคมปัจจุบัน สอนให้คนไขว่คว้าหาคุณค่าจากสิ่งภายนอกอันเป็นวัตถุ เช่นบ้าน รถยนต์ เพชร นิลจินดา เราให้ค่ากับสิ่งสมมติเหล่านี้ มากมายจนกระทั่งบางคนหาไม่ได้ หาไม่พอ ต้องยอมประพฤติทุจริต เพื่อได้ครอบครองสิ่งกำพร้า เหล่านี้ บางคนมองว่าธรรมชาติไม่ยุติธรรม ที่ให้คนหนึ่งมากมาย แต่ให้อีกคนหนึ่งเพียงน้อยนิด จนไม่มีแม้แต่เศษอาหารตกถึงท้อง มีสักกี่คนที่ระลึกชอบคุณธรรมชาติ ที่ให้ความยุติธรรมแก่ทุกสิ่งเสมอกัน โดยมอบสิ่งที่มีค่ามากที่สุดให้ทุกคนเท่ากัน สิ่งนั้นคือ "เวลา" และเวลาที่มีค่าที่สุดคือเวลาในปัจจุบัน ในขณะที่ตนเอง ใครได้ทราบเช่นนี้ จึงควรรีบฉกฉวยใช้ประโยชน์จากเวลาแห่งปัจจุบันขณะให้มากที่สุด ฉันคนหนึ่งละ ที่เข้าใจแล้ว ชีวิตของฉันจะก้าวไปสู่ "ชีวิตที่เลือกได้" เพราะฉันจะไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปอย่างไร้ค่า และติดลบเป็นอันขาด



### คุณค่าของเวลา

ถ้าอยากรู้ว่าเวลา ๑๐ ปี มีค่าขนาดไหน  
ให้ถามคู่แต่งงานที่เพิ่งหย่าร้างกัน

ถ้าอยากรู้ว่าเวลา ๔ ปี มีค่าขนาดไหน  
ให้ถามนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เพิ่งรับปริญญาจากมหาวิทยาลัย

ถ้าอยากรู้ว่าเวลา ๑ ปี มีค่าขนาดไหน  
ให้ถามนักเรียนที่สอบไล่ตก

ถ้าอยากรู้ว่าเวลา ๙ เดือน มีค่าขนาดไหน  
ให้ถามแม่ที่เพิ่งให้กำเนิดบุตร

ถ้าอยากรู้ว่าเวลา ๑ เดือน มีค่าขนาดไหน  
ให้ถามแม่ที่คลอดบุตรก่อนกำหนด

ถ้าอยากรู้ค่าเวลา ๑ สัปดาห์มีค่าขนาดไหน  
ให้ถามคนรักที่รอพบกัน

ถ้าอยากรู้ค่าเวลา ๑ นาที มีค่าขนาดไหน  
ให้ถามคนขับแท็กซี่ รถประจำทาง หรือเครื่องบิน

ถ้าอยากรู้ค่าเวลา ๑ วินาทีมีค่าขนาดไหน  
ให้ถามคนที่รอคอยลูกอุบัติเหตุอย่างหูดหวิด

ถ้าอยากรู้ค่าเวลาเสียหนึ่งของวินาทีมีค่าขนาดไหน  
ให้ถามนักกีฬาโอลิมปิกที่ได้เหรียญเงิน

ถ้าอยากรู้ค่า มิตรภาพมีค่าขนาดไหน  
ให้ลองเสียเพื่อนที่ดีสักคน

(คัดจากอินเตอร်เน็ต)





".....เราต้องหัด ให้โดยไม่มีเงื่อนไข  
คิดไว้ก่อนเลยว่า ให้แล้วเป็นบุญ  
อย่ารอผลตอบแทน  
ลืมไปเลยว่าเราให้เขา  
แต่ถ้าใครให้เรา.....ลืมไม่ได้ะลูก....."

## ตอนที่ ๑๕

# ผู้ให้ที่แท้จริง

"**ค**ความดี คนเรานี้ดีได้ ดีน้ำใจที่ให้แก่คนทั้งปวง  
อภัย รู้แต่ให้ไปไม่หวง เจ็บทรวงห่วงใจให้รู้ทน  
รู้จักสิ้นกล้า เลิศล้ำความเป็นยอดคน ชื่นชอบตบผล ร้อย  
คนมีหนึ่งเท่านั้นเอ๋ย"

ชีวิตในวัยเด็กซึ่งครอบครัวมีฐานะยากจน พ่อแม่ช่วย  
กันทำงาน ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนมากนัก ฉันอาศัยบทเพลง  
อมตะข้างต้นเป็นครู สอนแนวทางแห่งการเป็นคนดี เท่าที่สติ  
ปัญญาซึมซับได้ เพราะฉันต้องการเป็นคนดี เป็นคนแบบ  
"หนึ่งในร้อย" จึงรักที่จะเป็นผู้ให้ เท่าที่จำความได้ บางครั้ง  
ก็ถูกบ้างผิดบ้าง เพราะเป็นคนใจแต่มองโลกในแง่ดี แต่พิษพันธุ์  
แห่งความเสียสละ ได้เจริญเติบโตขึ้นในหัวใจฉันอย่างเงียบๆ  
และงดงาม



ถึงวันที่บุญวาสนาหนุนนำให้ได้มาพบกัลยาณมิตร ฉันได้ซึมซับรับทราบแนวความคิด และคุณงามความดีของท่าน และเรื่องสำคัญที่ประทับใจมากที่สุดเรื่องหนึ่งคือ ท่านเป็นผู้ให้ที่ยากหาใครเสมอเหมือนได้ ฉันได้เรียนรู้ว่า ความเข้าใจเรื่องการให้ของฉันแต่เดิมมา เป็นความรู้แค่ระดับอนุบาลหรือประถม ส่วนที่ฉันได้เรียนรู้จากท่านทำให้ฉันเข้าใจสาระของการให้ชัดเจนขึ้น ประหนึ่งว่าเป็นความรู้ระดับมหาวิทยาลัย กราบขอบพระคุณ "พระผู้ให้" ของลูก สำหรับต้นกล้าและเมล็ดพันธุ์แห่งจิตวิญญาณอันบริสุทธิ์ ที่มอบให้แก่ลูกสาวคนนี้

"ลูกสังเกตคุณะ คนที่จะให้คนอื่นได้ เป็นคนที่จิตใจเต็ม ไม่อยากได้อะไรของใคร คนแบบนี้พร้อมที่จะให้ ส่วนคนที่จิตใจยังพร่องอยู่ ยังอยากได้นอนอยากได้นี้ เขาจะให้ไม่เป็น มีแต่หาทางที่จะได้รับคือ Take อยู่เสมอ ลูกลองสำรวจจิตใจของลูกดูซิ ว่า ยังพร่องอยู่หรือเปล่า ถ้าใจลูกเต็มแล้ว จะมีแต่ Give ความคิดและปัญหาเรื่องคนโน้นคนนี้เบียดเบียนจะไม่มี เพราะเราไม่คิดจะ Take แล้วนะลูก" คุณพ่อเริ่มบทสนทนาโดยสอนให้ฉันหัดตั้งข้อสังเกต ไว้ตรวจสอบใจตัวเอง ว่าเต็มหรือยังพร่องอยู่ซึ่งฉันคิดว่าคนที่จะรู้สึกเต็มได้ ต้องเป็นคนที่มึนธรรมคือ สันโดษ

เพราะคนที่มั่งคั่งที่แท้จริง คือคนที่มีพอที่จะให้คนอื่นได้ หรือ คนที่พอใจในสิ่งที่ตัวเองมี และคนที่มั่งคั่งที่สุดคือคนที่ไม่ต้องการสิ่งใดเลยนั่นเอง

"บางคนลูกเห็นเขาทำใจไม่ได้ เมื่อให้คนอื่นแล้วไม่ได้ผลตอบแทน คิดวิตกกังวลจนเป็นทุกข์" ฉะนั้นถึงหลาย ๆ คน ที่รู้จัก

"เราต้องหัดให้โดยไม่มีเงื่อนไข คิดไว้ก่อนเลยว่าให้แล้ว เป็นบุญ อย่ารอผลตอบแทน ลืมไปเลยว่าเราให้เขา แต่ถ้าใครให้เรา ลืมไม่ได้นะลูก ต้องแสดงความกตัญญูให้ถึงที่สุด ส่วนที่เราให้คนอื่น เราอย่ายึดติดในบุญนั้น เช่นตอนพ่อให้ทุนนักศึกษา พ่อคิดอย่างนี้" ความคิดของคุณพ่อ สะท้อนจิตใจที่เต็มของท่าน ให้ฉันได้แนวทางของผู้ให้ ที่ไม่ต้องรอผลตอบแทน เพราะทุกสิ่งในโลกนี้ล้วนอยู่ภายใต้กฎไตรลักษณ์ หากเราตั้งความหวังไว้แล้ว ไม่เป็นดังหวัง จะมีเหตุให้เกิดอกุศลจิตหรือ การคิดอย่างคุณพ่อ จึงเป็นการคิดอย่างผู้มีปัญญา น้ำใจที่คุณพ่อมอบทุนการศึกษาให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้น ฉันทาบซึ่งดี เพราะฉันเรียบจบมาด้วยทุนเช่นนี้ส่วนหนึ่งเหมือนกัน ฉันทระหนักดีว่า สิ่งนี้มีค่าสำหรับสร้างชีวิตคนเพียงไร

"สิ่งที่เราจะให้คนอื่นต้องเป็นสิ่งที่ดีเสมอ ใช่ไหมคะคุณพ่อ" ฉันทราบว่าองค์ประกอบของการให้มี ๓ อย่าง คือผู้ให้ สิ่งที่จะ



ให้ และผู้รับคือองค์ประกอบสุดท้าย

"แน่นอนลูก ให้สิ่งที่ดี บุญก็กลับมาหาเรา ให้สิ่งไม่ดี วิชาไม่ดีคือบาปจะย้อนกลับมา อย่างเช่น ปีใหม่ซื้อเหล้าให้เจ้านาย อย่างนี้ไม่ดี ซื้อลอตเตอรี่ให้อย่างนี้ก็ไม่ดี จริงไหมลูก เพราะทำให้เขาหลง เราต้องรับวิชาที่นั่นนะ การให้ที่ดีช่วยสร้างมิตร การให้สิ่งไม่ดี เช่นไปด่าเขาเป็นการให้วจาไม่ดี ทะเลาะกับเขา เป็นการสร้างศัตรูได้" ตัวอย่างของคุณพ่อมองเห็นได้ทั่วไปในสังคม ผู้ให้มีสติปัญญาต่างกัน จึงยอมให้คุณค่าของที่ให้หรือสิ่งที่ให้แตกต่างกัน ของบางอย่างที่เขาคิดว่ามีคุณค่ามาก แท้จริงแล้วอาจมีคุณค่าน้อย หรือมีโทษด้วยซ้ำไป ด้วยความรู้เขาจึงให้สิ่งที่ไม่ดีกับผู้อื่นก็มีมาก ดังนั้นสติปัญญาจึงมีผลในการเลือกให้ ของแต่ละคนอย่างมาก

"ลูกอยากให้คุณพ่อยกตัวอย่างว่า ให้อย่างไรจึงจะมีคุณค่าและมีประโยชน์มากๆ ค่ะ" ฉันทามต่อ

"ที่ดีที่สุดคือให้โลกุตตรปัญญาสามารถเปลี่ยนมิจฉาทิฏฐิให้เป็นสัมมาทิฏฐิ อันนี้ดีเลิศ เช่นพระพุทธเจ้าให้อริยสมบัติแก่พระราชกุมาร แทนที่จะให้ราชสมบัติ กลับให้บวชจนได้เป็นพระอรหันต์ นี่เป็นตัวอย่างการให้ที่สูงที่สุด ที่ดีรองลงมาคือให้อภัย



เป็นทานบารมีชั้นสูง รองมาอีกคือให้วัตถุ บางทีอาจทำให้หลงวัตถุได้ ถ้าผู้รับไม่มีปัญญา แต่ถึงอย่างไรการให้วัตถุยังถือว่าเป็นทาน ซึ่งเราต้องปฏิบัติเพื่อกำจัดความตระหนี่ ความโลภ ความยึดติดในใจใจละลูก อย่างที่พ่อสอนลูก หรือความรู้ที่พ่อให้แก่ทุกคนคือโลกุตตรปัญญา เป็นการให้ที่อันวิเศษสูงส่งสุดนะลูก" ฉันอธิษฐานจิตไว้เสมอว่าจะได้มีโอกาสให้ผู้อื่นบ้าง อย่างน้อยฉันหวังเสมอที่จะช่วยแบ่งเบาภาระของคุณพ่อบ้าง เพื่อทดแทนพระคุณท่านที่ได้ให้ชีวิตใหม่แก่ฉัน

"แล้วเราจะให้ใครดีล่ะคะ" บางครั้งเราต้องเลือกความเหมาะสมด้วย ไม่เช่นนั้นสิ่งที่เราปรารถนาดีอาจกลายเป็น "ส่วนเกิน" หรือ "ความน่ารำคาญ" สำหรับคนอื่นได้

"ให้คนที่เขาพร่อง คนที่เขาต้องการสิลูก คนที่เขาเต็มแล้วก็ไม่อย่างได้ อย่างพวกเทวดาทิ้งหลายที่หลงเพลินทิพย์สุขอยู่ ไม่อย่างได้อะไรของใคร พระนางจามเทวีท่านจึงมาขอให้พ่อทำประวัติของท่านเป็นการสร้างปัญญาบารมีนะลูก อย่าว่าแต่เทวดาเลย บางคนคิดว่าตัวเองมีแล้วเต็มแล้วจึงไม่ยอมรับจากใคร หากเราให้เขาจะเป็นการยึดเยียดได้ผลลบไป อย่างที่พ่อสอนลูกว่าธรรมะเป็นเรื่องของการแสวงหา ไม่ใช่การบังคับลูกจำได้ไหม" คุณพ่อทวนความจำที่ท่านเคยพร่ำสอน การที่เรา มีพรหมวิหารธรรม บางครั้งเราจะใช้แต่เมตตา กรุณาไม่ได้ บาง



สถานการณ์อุเบกขาก็จำเป็นมาก

"ให้พ่อแม่อานิสงส์สูงสุดใช่ไหมคะ คุณพ่อ" ฉันตั้งใจจะดูแล "ขุมทรัพย์แห่งบุญ" คือพ่อแม่ของฉันให้ดีที่สุด เพราะท่านทั้งสอง ได้เดินทางมาถึงบั้นปลายของชีวิตแล้ว เวลาทุกนาทีจึงมีค่าเหลือเกิน

"ใช่แล้วลูก เพราะท่านทั้งสองมีพระคุณดุจพระอรหันต์ของลูก สิ่งที่จะให้พ่อแม่ที่มีค่าที่สุดไม่ใช่อาหารเสริม ยาบำรุงหรือพาไปเที่ยว แต่คือการให้โลกุตตรปัญญาไงละ ลูกจำได้ไหม พระสารีบุตร ท่านช่วยโยมมารดาของท่านให้เปลี่ยนจากมิจฉาทิฎฐิเป็นสัมมาทิฎฐิ จนบรรลุโสดาบันเป็นพระอริยบุคคลระดับต้นได้ ก่อนที่ท่านจะนิพพาน นั่นเป็นยอดกตัญญูกตเวทิต์ลูก ต้องดูเป็นตัวอย่างไว้นะลูก"

พระสารีบุตรก่อนท่านจะนิพพาน ทั้งที่ท่านชราภาพมากแล้ว ท่านได้เดินทางไปโปรดโยมมารดา ซึ่งนับถือท้าวมหาพรหมและมีมิจฉาทิฎฐิ คือนั่นเทวดาผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์แต่ละชั้น รวมถึงท้าวมหาพรหมแห่งพรหมโลกชั้นสุทธาวาส เดินทางมาเยี่ยมอาการอาพาธของพระสารีบุตร เมื่อโยมมารดาท่านทราบข่าว ท้าวมหาพรหมที่นางนับถือยังคงเคารพและมาเยี่ยม

พระสารีบุตรนางจึงเกิดปีติยอมฟังธรรมจากพระสารีบุตรเกิดความ  
เลื่อมใสและบรรลुโสดาบันด้วย

"การให้ ที่อานิสงส์มาก ๆ ต้องให้กับคนหมู่มาก อย่าง  
ท้าวสักกะ (พระอินทร์) แต่เดิมท่านเป็นชายหนุ่มมีบุญนำ  
พรรคพวก สร้างบ่อน้ำ ถนนในหมู่บ้าน ที่พักริมทางเหล่านี้เป็นต้น  
อานิสงส์นี้จึงได้ไปเป็นพระอินทร์ในลูก อย่างหมีแพนด้าสองตัว  
ที่สวนสัตว์เชียงใหม่ เคยเป็นเศรษฐีใจบุญ แต่หลงติดอบายมุข  
จึงมาเกิดเป็นเดรัจฉาน การให้ท่านในอดีตของเขาทำให้มี  
บริวารมากมาย กินนอนอยู่อย่างสบายเพราะเขาเป็นเศรษฐีเก่า  
นะลูก การให้คนหมู่มากมีอานิสงส์มากเช่น การสร้างโรงงาน  
การสร้างทางเดินจงกรม อย่างหลังนี้ดีมาก เพราะสามารถ  
เปลี่ยนปุถุชนเป็นอริยบุคคลได้ หากเข้าถึงนิพพานยิ่งส่งให้เรา  
ได้อานิสงส์สูงเลิศยิ่งวละลูก" คุณพ่อช่วยชี้ช่องทางแห่งบุญแก่  
ฉันในสิ่งที่ท่านสร้างทำอยู่เป็นประจำในชีวิต จึงไม่น่าแปลกใจที่  
ท่านได้รับอานิสงส์มากมายสะท้อนกลับมา เพราะท่านใช้  
ปัญญาในการให้ และเลือกนาบุญที่ดีเสมอ นั่นเอง

เรื่องปัญญาของผู้ให้นี้ ฉันเคยไปฟังธรรมที่วัดอ้อน้อย  
มีคนปุจฉา(ถาม)หลวงปู่ว่า เขาถือศีลมาตั้งแต่อายุ ๙ ขวบ  
วันหนึ่งพระพุทธรูปบนหิ้งพระพูดกับเขาว่า จะพาไปเที่ยวเมือง  
กายทิพย์ อีก ๓ ชั่วโมงต่อมาเขาก็ได้ไปจริง ๆ โดยล่องไป (เท้าไม่



แต่ะพื่น) ไปไหว้พระนเรศวร แล้วเข้ากรุงเทพฯ ไปไหว้โน่นไหว้นี้  
 สุดท้ายไปไหว้พระพรหม เขาถามว่าเรื่องนี้จริงหรือไม่ พอถามจบ  
 ไก่ที่วัดชั้น เอ้ก อี้ เอ้ก เอ้ก ทันทีเหมือนเป็นหน้าม้าของหลวงปู่  
 หลวงปู่ท่านตอบว่า "อ้าวไก่ชั้นพอดี ตื่น จบ" ท่านพูดเพียงเท่า  
 นี้จริงๆ คำตอบของหลวงปู่สะท้อนถึงปฏิภาณปฏิสัมภิทาของท่าน  
 และยังสะท้อนถึงปัญญาอันล้ำเลิศที่จะให้แต่สิ่งที่มีคุณค่า ดัง  
 นั้นการตอบคำถามที่ไม่มีสาระ ไม่ช่วยให้เกิดปัญญา ท่านจึงไม่  
 ตอบเลย

"คุณพ่อคะ ลูกสงสัยว่าการที่เราแผ่เมตตาให้สรรพสัตว์  
 เป็นสุข ซึ่งเป็นการให้มหภาค ในขณะที่บุญของเรามีน้อยนิด จะ  
 สัมฤทธิ์ผลตามที่เราแผ่เมตตาหรือคะ" ฉันทสงสัยเรื่องนี้เมื่อแผ่  
 เมตตาให้สรรพสัตว์แต่ละครั้ง ว่าบุญของฉันทมีพอที่จะให้คนอื่น  
 แน่หรือ

"ลูกอย่าคิดว่าบุญบารมีมีน้อยนะลูก นั่นเป็นมิจฉาทิฏฐิ  
 เปลี่ยนชะลูก ต้องคิดว่าเรามีบุญพอแล้ว การให้นั่นเป็นการ  
 แสดงน้ำใจฝึกใจเราให้ยิ่งใหญ่ ยิ่งให้ยิ่งมีมากนะลูกคนโบราณเขา  
 ขุดบ่อขุดแม่น้ำถ้าคิดว่าขุดไปทำไม เรามีแรงน้อยคงไม่สำเร็จ  
 หรอก ถ้าคิดอย่างนั้นเราคงไม่มีแม่น้ำ ไม่มีบ่อน้ำใช้กันหรอก

อย่าดูถูกศักยภาพตัวเองสิลูก" คุณพ่อแก้มิจฉาปฏิญญาให้ฉัน ต่อไปฉันจะแผ่เมตตาให้สรรพสัตว์อย่างสบายใจ และเลิกกังวลเสียที่ว่าเขาจะได้รับเมตตาของฉันหรือไม่ มันสำคัญที่ฉันได้ให้แล้วต่างหากละ

"คุณพ่อบอกว่า คุณพ่อให้คำแนะนำให้โลกุตตรปัญญาแก่ผู้อื่นแล้วไม่เคยคิดว่าคุณพ่อดีกว่าคนอื่น หรือสำคัญกว่าคนอื่น ไม่เคยคิดว่าตัวเองสำคัญเลยหรือคะ" ฉันเคยชื่นชมคุณพ่อว่าท่านเป็นผู้ให้ที่ยิ่งใหญ่ ท่านรีบปฏิเสธทันทีว่าท่านไม่สำคัญไม่ยิ่งใหญ่เลย ทำให้สิ่งนี้สะตูดใจฉันมาก เพราะเมื่อเราสอนคนอื่นได้ เรามักคิดว่าเราดีกว่าคนอื่น แต่ท่านกลับไม่คิดเช่นนั้น เรื่องนี้เป็นกุญแจสำคัญทีเดียว ที่ผู้รู้ไม่จริงทั้งหลายไม่มี ใช้ไขให้หลุดพ้นจากสังสารวัฏ แต่ฉันเห็นคุณพ่อถือกุญแจดอกนี้ไว้และกำลังยื่นส่งมาให้ฉันด้วย

"พ่อไม่คิดว่าพ่อยิ่งใหญ่ เพราะนั่นเป็นอัตตาคิดแล้วเราก็หลงติดโลกธรรมสิลูก พ่อทำความดีทุกอย่างไม่ได้ทำเพื่อเสริมอัตตา แต่ทำเพื่อละอัตตา ไม่เช่นนั้นเราจะหลง ไปไหนไม่ได้ไกลหรือลูก คุณความดีของพ่อ พ่ออุทิศเป็นพุทธบูชาแก่พระพุทธรูปบูชาครูบาอาจารย์ของพ่อคือท่านเจ้าคุณโชดก เพราะธรรมะไม่ใช่ของพ่อ งานของพ่อจึงไม่สงวนลิขสิทธิ์ใครเอาไปเผยแพร่เป็นทานแล้วแต่เขาศรัทธา กฎหมายลิขสิทธิ์เป็นกฎหมาย



ของคนเห็นแก่ตัวนะลูก" ธรรมบรรยายของคุณพ่อ มีผู้ศรัทธา  
ทำเป็น MP 3 แจกเป็นทาน แล้วในขณะนี้ ทุกคนช่วยกันคนละ  
ไม้คนละมือมิได้เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย และมีได้หวังผล  
ตอบแทน เพราะทุกคนดูตัวอย่างจากคุณพ่อ ที่ไม่หวังสิ่งใด  
ตอบแทนหวังเพียงให้ผู้คนใช้ปัญญาเห็นถูกตรงนำชีวิตเท่านั้นเอง  
ให้ด้วยความจริงใจและเมตตา ต่อไปเมื่อฉันให้คนอื่น ช่วยเหลือ  
คนอื่น ฉันจะไม่คิดว่าฉันดีกว่าเขา เหนือกว่าเขา ฉันจะคิดว่า เรา  
ต่างเป็นเพื่อนกันช่วยเหลือกัน เกิด แก่ เจ็บ ตายเหมือนกัน ฉัน  
จะพยายามลดละอัตตาให้ได้ ฉันเชื่อว่าการให้ที่ถูกต้อง ช่วยยก  
ระดับจิตวิญญาณของเราให้สูงขึ้นได้ อันที่จริง ฉันควรขอบคุณ  
ทุกคนทุกสิ่งที่คุณให้ เพราะเขาเหล่านั้นต่างเป็นฐานให้ฉันได้  
สั่งสมบารมี

Family day วันอาทิตย์นี้ สามีพาฉันและลูกๆ ไปรับ  
ประทานอาหารริมน้ำบนแพอาหารที่อยุธยา ฉันนั่งมองกุ่ม  
แม่น้ำเผาตัวโตเท่าฝ่ามือตรงหน้า สายลมเย็นโชยมาพัดพาเอา  
อดีตและความทรงจำมาสะกิดเตือนใจ ให้ฉันระลึกถึงวันที่เคย  
ลำบากยากจน จากชั้นประถมถึงมัธยม ฉันไม่เคยใส่ชุดนักเรียน

ใหม่ มีคนที่ฐานะดีกว่าให้มา แม่เอามาแกะเลาะซื้อเก๋าก้อออก แล้ว  
 ปักซื้อฉันทลงไป ฉันใส่เสื้อผ้าเหล่านั้นอย่างรู้สำนึกพระคุณผู้ให้  
 และใส่อย่างภาคภูมิใจ เพราะฉันเป็นนักเรียนทุนเรียนดี ที่ได้รับ  
 พระราชทานหนังสือสมุด จากพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้า  
 อยู่หัว ได้เข้าเฝ้าหมอบคลาน กราบพระบาททุกปีไม่เคยขาด  
 ตั้งแต่ประถมหนึ่งจนจบชั้นมัธยม (เพราะโรงเรียนของฉันเป็น  
 โรงเรียนในพระบรมราชูปถัมภ์) ครั้นเมื่อใกล้จบชั้นมัธยม  
 คณาจารย์ทั้งโรงเรียนมอบเกียรติยศแห่งชีวิต ให้ฉันเป็นผู้กล่าว  
 นำถวายสัตย์ปฏิญาณต่อเบื้องพระพักตร์ ทุกคนให้โอกาสฉันได้  
 รับเกียรติสูงสุดนี้ และฉันสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ  
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสมอมา ที่ทรงพระราชทานสิ่งที่ดี  
 ให้ชีวิตฉัน

จนกระทั่งสอบเข้าเป็นนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์โดยที่  
 ฉันจบมัธยมด้านศิลปภาษามา การสอบเข้าได้ จึงแปลกกว่า  
 เพื่อนในชั้นอีก ๘๐ กว่าคน คณาจารย์ในคณะต้องประชุมกัน  
 ว่าควรรับฉันเป็นนักศึกษาหรือไม่ ในที่สุดส่วนใหญ่เห็นชอบให้  
 โอกาสฉัน ได้เข้าเป็นนักศึกษาสมความตั้งใจ ฉันจึงตั้งใจเรียน  
 อย่างเจียมตัวเจียมใจ เพราะไม่เคยเรียนฟิสิกส์ เคมี ชีวะ มาก่อน  
 เลย ทุนเรียนดีแต่ยากจน ยังให้โอกาสฉันได้เรียนจนสำเร็จรวม  
 ทั้งเพื่อน ๆ ในชั้น ให้เกียรติฉันเป็นคนจดคำบรรยายเป็นต้น



แบบให้เขานำไปถ่ายเอกสารมาอ่านเพื่อใช้สอบ บางคนบอกว่า จะเอาปริญญามาแบ่งให้ฉัน พวกเขาเรียกฉันว่า แม่พระ ฉันจำได้ว่าในปีหนึ่งงานรับปริญญาของรุ่นพี่ เพื่อน ๆ ทั้งชั้นปีอุตส่าห์อดนอน มาช่วยฉันจัดช่อดอกไม้ เพื่อขายในวันรับปริญญา รายได้ทั้งหมด เป็นทุนการศึกษาของฉัน (ปีนั้นพ่อกับแม่ถูกรถชนแม่อาการสาหัส ส่วนพ่อขาหัก) โดยที่ฉันไม่เคยขอให้ใครช่วย ทุก ๆ คนให้โอกาสฉัน ฉันจึงมีฉันมาได้ทุกวันนี้ ฉันไม่มีวันลืมน้ำใจเหล่านี้

เมื่อถึงวันที่ฉันมีหัวใจที่เต็มแล้ว ฉันจึงไม่เคยลังเลใจที่จะให้คนอื่นบ้าง เพื่อชดใช้และตอบแทนพระคุณของแผ่นดิน ของสังคม และผู้ให้ที่มีพระคุณของฉันทุกคน โดยยึดหลักการของคุณพ่อว่าให้โดยไม่เบียดเบียนตัวเอง ให้โดยไม่มีเงื่อนไขและไม่ต้องรอผลตอบแทน

วันแห่งบุญกุศลหลุนสง ให้ฉันได้มาพบกับภักษณมิตร ผู้ให้ชีวิตใหม่แก่ฉัน เติมเต็มชีวิตของฉันให้สมบูรณ์พร้อม ฉันไม่ต้องการอะไรอีกแล้ว ฉันมีจุดมุ่งหมายที่สูงส่งและยิ่งใหญ่ เพื่อขัดเกลาจิตวิญญาณของฉันให้สะอาดบริสุทธิ์ ฉันตั้งใจมุ่งมั่นที่จะเดินตามรอยเท้าท่าน และตั้งใจจะทดแทนพระคุณของท่านให้ดีที่สุดเท่าที่ฉันจะทำได้ ฉันอธิษฐานขอกำลังใจจากท่าน ขอให้



อธิษฐานจิตของคุณเป็นจริงเกิด..

ให้ท่าน ท่านรักให้	ตอบรับเอง
มอบท่าน ท่านรักปอง	มอบไหว้ว
รักท่าน ท่านรักครอง	ความรัก เราหา
สามสิ่งนี้เว้นได้	แต่ผู้ทรน (ใคร่โลกหนี)





".....การเข้านิโรธสมาบัติท่านทำเพื่อ  
ให้ผู้ถวายทานหลังฉากที่ท่านออกจาก  
นิโรธสมาบัติแล้ว ได้รับกุศลสูงมาก  
คนจึงมาตั้งโรงงานกันมาก  
เพื่อได้รับอานิสงส์นี้แหละ....."

ตอนที่ ๑๖

# นิโรธสมาบัติ

วันรัฐธรรมนุญ ปี ๒๕๔๖ คุณพ่อมาบรรยายธรรมในงานมหกรรมวิทยาศาสตร์ทางจิตนานาชาติครั้งที่ ๘ ที่รามสแควร์ ในช่วงเช้าที่ยังไม่ถึงเวลางานดังกล่าว คุณพ่อเดินทางไปโปรดญาติธรรมที่บ้านคหบดีท่านหนึ่ง ท่านกระตือรือร้นทุ่มเทจริงใจที่จะสร้างปัญญาให้แก่เพื่อนสหธรรมิกทุกคน โดยมีได้เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย นับเวลาจากเช้าจรดเย็นที่ท่านทำงานด้วยหัวใจอย่างต่อเนื่อง จนจบการบรรยายที่รามสแควร์ รวมได้ ๘ ชั่วโมงพอดี ก่อนจากกันในเย็นวันนั้น ฉันได้มีโอกาสขอกำลังใจจากคุณพ่อ ซึ่งท่านให้สิ่งนั้นแก่ฉันโดยเมตตา ฉันจะเก็บรักษาไว้ตลอดชีวิต ยามใดที่ทุกข์และท้อถอย ฉันจะคิดถึงวันนี้ ว่าฉันยังมีคุณพ่อที่รักและเมตตา คอยเป็นกำลังใจให้ฉันตลอดไป



วันรุ่งขึ้นท่านไปบรรยายธรรมแก่ผู้เข้าอบรมวิปัสสนากรรมฐาน ที่รีสอร์ทแห่งหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งจัดโดยบริษัทรถยนต์ยี่ห้อดัง งานครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และนับเป็นนิมิตหมายที่ดีที่บุคคลระดับผู้นำประเทศ เข้ามาเรียนรู้อัปพังให้ความสนใจในการฝึกจิตใจ และให้ความสำคัญในภาวนามยปัญญามากขึ้น วันนั้นคุณพ่อกลับบ้านเพียงคืนพอดี

อีกสองวันต่อมา คุณพ่อไปบรรยายถวายความรู้ให้กับพระที่เข้าปริวาสกรรมประมาณ ๖๐๐ รูปฟัง เป็นบรรยากาศที่ฉันอยากเห็นมาก คงเป็นภาพที่งดงามเกินบรรยาย ที่พระสงฆ์จำนวน ๖๐๐ รูป นั่งสงบสำรวมอยู่ในราวป่า แสงแดดสาดส่องลอดทิวไม้ลงมาจับแสงจิวร งามจับตาจับใจ สีเหลืองเรื่อรอง เป็นทิวแถวแลดูศักดิ์สิทธิ์น่าเลื่อมใสยิ่งนัก เบื้องหน้าเหล่าศากยบุตรทั้งหมดนั้น คือคุณพ่อนั่งเด่นเป็นสง่าในชุดสีขาวอย่างสำรวมและเมตตาในฐานะของผู้ให้ ในมโนภาพของฉัน คุณพ่อคือเทพผู้ทรงปัญญาจุติลงมาเพื่อปลดปล่อยสรรพสัตว์ให้พ้นทางแห่งความหลง ชี้นำหนทางแห่งการพ้นทุกข์ให้แก่ทุกผู้ทุกนามด้วยดวงจิตกรุณา ลูกขอนอบน้อมบูชาบุญบารมีอันศักดิ์สิทธิ์นั้นด้วยจิตวิญญูณของลูก แม้จะไม่ได้เห็นประจักษ์ด้วยตา แต่ภาพนี้แจ่มชัดในหัวใจ

"เล่าให้ลูกฟังบ้างนะคะว่างานวันนี้เป็นอย่างไรบ้าง" ฉันติดตามผล

"ทุกอย่างเรียบร้อยดีนะลูก บรรยายจบแล้วพระท่านมารุมล้อมถามปัญหา องค์ไหนที่ท่านไม่เข้าใจ พ่อก็ช่วยแก้ปัญหาให้ พ่อมาคิดดูคงเป็นเพราะพ่อให้ทุกคนด้วยความจริงใจ ไปที่ไหนจึงมีแต่คนรุมล้อมถามปัญหาทุกที" คุณพ่อคงต้องเหน็ดเหนื่อยมาก ยิ่งมีคนศรัทธาในคำสอนของท่านมากขึ้น ฉันยิ่งต้องเอาใจใส่ห่วงใยสุขภาพของคุณพ่อให้มากขึ้น ตามประสาฝ่ายส่งกำลังบำรุง ท่านจะได้อยู่เป็นที่พึ่งของทุกๆ คนไปนาน ๆ

"เสร็จจากที่วัดม่อนฤๅษี ไปไหนต่อหรือคะ"

"พ่อแวะไปสาร์ภี วัดศรีดอนมูล ไปสนทนาธรรมกับพระที่ท่านเข้านิโรธสมาบัติทุกปี ระยะเวลาหนึ่งท่านเข้าปีละ ๗ วัน ที่วัดนี้ภูภิวาสดีมากเลยล่ะลูก เสาแต่ละต้นเป็นไม้สักขนาดราว ๒ คนโอบราคาประมาณ ๙๐ ล้านได้นะ พ่อไปจองโรงทานเพิ่มอีก ลูกร่วมอนุโมทนาบุญด้วยกันนะ อ้อ! ที่ไปบรรยายวันนี้ พ่อทำบุญถวายภัตตาหารพระภิกษุทั้ง ๖๐๐ รูปร่วมกับญาติธรรมที่ฝากปัจจัยมา และร่วมบุญกับลูกด้วย ลูกอนุโมทนาเองนะ" ฉันรีบอนุโมทนาด้วยหัวใจที่อิมมฺมฺ

"เล่าให้ลูกฟังบ้างนะคะว่าการสนทนาธรรมวันนี้เป็นอย่างไรบ้าง" ฉันติดตามผล



"โชคดีมากเลยลูก ตอนที่พ่อไปถึงยังไม่มีญาติโยมคนอื่น ๆ เลยได้นั่งคุยกับท่านได้หลายเรื่อง บางเรื่องพระพุทธไม่ได้ เพราะพระวินัยห้ามไว้ พ่อเลยบอกท่านว่า เรื่องไหนที่พ่อถามแล้วไว้อย่างที่ถาม แต่ท่านตอบไม่ได้เพราะฝ่าฝืนพระวินัยให้ท่านยิ้ม คนที่ไปกับพ่อเขาชอบใจวิธีการของพ่อมากเลย" พระอาจารย์คงจะนั่งยิ้มอยู่ตลอดเวลา เพราะคุณพ่อมีปฏิภาณในการถามคำถามที่ผู้ตอบ "หนีไม่ออก" เช่นเมื่อครั้งท่านถามคำถามเรื่องที่มาที่ไปต่าง ๆ ต่อหลวงปู่พุทธอิสระ หลวงปู่ฯต้องจำนนต่อคำถาม จนถึงกับอุทานว่า "ในโลกนี้กูไม่กลัวใคร กูกลัวผู้รู้คนเดียว"

"คุณพ่อถามพระอาจารย์ว่าอย่างไรบ้างคะ"

"เช่นพ่อถามท่านว่าเวลาท่านเข้านิโรธสมาบัติ แล้วออกจากนิโรธสมาบัติ แต่ละครั้งมีเทวดาครูบาอาจารย์มาแสดงมุขิตาจิตหรือมาสนทนาธรรมด้วยใช่ไหม" ท่านก็ยิ้ม คือท่านยอมรับว่ามี มากันหลายท่านเชียวละ แต่ท่านพูดแบบนี้ให้พระด้วยกันฟังไม่ได้หรอก ผิดวินัย แต่พ่อคุยกับท่านในฐานะนักปฏิบัติคุยกันได้" คุณพ่อยกตัวอย่างให้เห็นปฏิภาณของท่าน

"เข้านิโรธสมาบัติเป็นอย่างไรคะคุณพ่อ" คงต้องเป็นผู้ที่สะสมประสบการณ์ทางสมถกรรมฐาน มาข้ามภพข้ามชาติ จึงจะทำได้

"ก่อนอื่นเราต้องเข้าอัปปนาสมาธิให้ได้ แล้วเข้าฌาน ๑ ไปถึงฌาน ๔ และเข้าอรุปรุญานอีก ๔ ได้ แล้วเข้านิโรธสมาบัติ หรือสัญญาเวทียนิโรธ ที่พ่อเคยอธิบายให้ลูกฟังแล้วไง นี่ถ้าพ่อไม่มา มีภาระเรื่องช่วยเหลือคนอื่น พ่อคงชำนาญเรื่องนี้ได้ เพราะพ่อก็เป็นฤๅษีเก่ามานานเหมือนกัน เรื่องอย่างนี้พวกฤๅษีทำได้ดี พระองค์นี้ท่านเด่นเรื่องเข้านิโรธสมาบัติมาก วัดอื่นๆ จึงอิจฉา วัดท่านสวยมากเลยละลูก แต่ท่านโดนวิบากมากมาย จากที่มีคนอิจฉานีละ" แม้แต่ผู้ได้ชื่อว่าศากยบุตรผู้ประกาศธรรมของพระพุทธะผู้ประเสริฐ ยังไม่พ้นถูกอิจฉาริษยา คิดร้ายจากคนอื่น ใครเอาชนะอารมณ์พวกนี้ได้จึงจะเป็นผู้ชนะที่แท้จริง

"ท่านมีคนอิจฉามากๆ เวลามีปัญหาพวกนี้ ท่านแก้ปัญหายังไรคะ" ฉันทถามต่อ

"ท่านสอนพ่อมา ลูกจำไว้เลยนะ เมื่อท่านมีวิกฤตมีปัญหา ท่านใช้ขันติบารมีคือนิ่ง อย่างที่พ่อสอนลูกนะ นิ่งแล้ว เจริญพรหมวิหารสี่คือ เมตตา กรุณา มุทิตาและอุเบกขาต่อเลยนะลูก จำไว้ ปัญหาทุกอย่างจะผ่านหมด อันนี้ลูกเอาไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้เลย ที่พ่อไปสนทนาธรรมกับท่าน พ่อเห็นมีพระมา



ขอคำปรึกษาท่าน ท่านรู้วาระจิตของพระที่มาหา ท่านให้คำแนะนำแก่พระอย่างนี้แหละ" คุณพ่อให้ของขวัญอันล้ำค่าแก่ลูก สิ่งนั้นคือ ชั้นดี+พรหมวิหารสี่ เพื่อแก้วิกฤตนั่นเอง ฉันจะจำไว้ เป็นสูตรสำเร็จในชีวิตต่อไป

"การเข้าสมาบัติ เขาจัดสถานที่อย่างไรคะคุณพ่อ"

"ท่านต้องเข้าไปอยู่ในปะรำพิธี ที่เขาจัดไว้ด้านนอกวัด มีประตูล็อคปิดตายมีกำแพง ๗ ชั้นและในนั้นไม่มีอาหาร มีที่สำหรับถ่ายหนักถ่ายเบาอยู่ภายใน ถวายท่านเฉพาะน้ำดื่มเท่านั้น ท่านต้องอยู่ในนั้นจนครบ ๗ วัน จึงจะมีพระอาจารย์ของท่านเปิดประตูให้ท่านออกมาได้" ฉันเข้าใจแล้วว่าเหตุใดจึงถือว่าการจัดภัตตาหารถวายพระที่ออกจากนิโรธสมาบัติ จึงได้รับอานิสงส์สูงนัก ทั้งนี้เพราะท่านบำเพ็ญบารมีชั้นอุกฤษฏ์อยู่ถึง ๗ วัน และใน ๗ วันนี้ ท่านไม่ได้รับประทานอาหารใด ๆ เลย ดังนั้นการถวายอาหารมื้อแรกหลังจากนั้น จึงเป็นยอดของกุศลทานจริง ๆ

"อานิสงส์ของการเข้านิโรธสมาบัติ คืออะไรหรือคะคุณพ่อ" ฉันถามเพื่อความมั่นใจ



"การเข้านิโรธสมาบัติท่านทำเพื่อให้ผู้ถวายทานหลังจากที่ท่านออกจากนิโรธสมาบัติแล้วรับกุศลสูงมาก คนจึงมาตั้งโรงทานกันมากเพื่อได้รับอานิสงส์นี้ละลูกในสมัยที่พระพุทธเจ้าของเราท่านเคยเสวยพระชาติเป็นฤาษี เมื่อท่านจะถวายทานแก่อาจารย์ อาจารย์ของท่านจะไม่รับทานนั้นทันที แต่จะเข้านิโรธสมาบัติ ๗ วันก่อนแล้วจึงจะรับทานนั้น เพื่อให้ฤาษีผู้ถวายทานได้รับอานิสงส์สูงสุด ซึ่งต่อมาฤาษีนั้นก็มาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าโง่ละลูก" การเลือกนาบุญที่ดีนับเป็นทางเลือกของผู้มีปัญญา ที่จะเก็บเกี่ยวพลังแห่งบุญ ขอนุโมทนากับคุณพ่อในบุญของท่าน และถือว่าคุณพ่อคือนาบุญอันอุดมสมบูรณ์เช่นกัน

"คุณพ่อคะ วันนี้ลูกนั่งคิดถึงคำสอนของคุณพ่อเรื่องความเมตตา และคำสอนที่ว่าการโต้แย้งคือวิถีของเดรัจฉาน แล้วลองมาทำความเข้าใจผสมผสานกัน คุณพ่อลองฟังดูนะคะ ว่าลูกคิดถูกไหม" ฉันถือว่าความคิดนี้เป็นธัมมวิจยะ จากปัญญาของฉันในการใคร่ครวญคำสอนของคุณพ่อ

"ไหนลูกลองว่ามาซิ" คุณพ่อเมตตารับฟังเรื่องของฉันเสมอ

"ลูกคิดว่า สัตว์โลกทุกชนิดมีสัญชาติญาณพื้นฐาน คือ ความกลัว และมีความต้องการความรัก สองอย่างนี้ชูก่อนอยู่



ในหัวใจทุกคน ตั้งแต่เดรัจฉาน มนุษย์และเทวดา ผู้ที่มีปัญญาเลิศ พัฒนาจิตวิญญาณแล้ว อย่างเช่นคุณพ่อจะไม่มีสิ่งเหล่านี้" ฉันอธิบายตามความเข้าใจของตน

"พ่อไม่มีทั้งสองอย่างนะลูก" คุณพ่อยืนยันให้เห็นว่าจิตของท่านเป็นไทแล้ว

"ลูกเห็นว่าพวกเดรัจฉาน เวลามันกลัว มันไม่มีปัญญาพอที่จะหาวิธีอื่น ที่จะป้องกันภัยจึงใช้การต่อสู้การทำร้ายเห่าบ้าง ชูบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้ตัวมันปลอดภัย สิ่งนี้เป็นสัญชาตญาณของสัตว์โลก และการที่เราจะทำให้สัตว์เหล่านี้ไม่รู้สึกลัว ไม่รู้สึกว่ามีอันตราย เราต้องให้ความรักความเมตตาแก่เขา เมื่อใดก็ตามที่เรามีความรักความเมตตาโดยแท้จริง ให้เขารู้สึกวางใจไว้ใจ ว่าเราไม่เป็นอันตราย ว่าเราปลอดภัยสำหรับเขา เขาก็จะรู้สึกวางใจไว้ใจ เชื่อใจและรักเราด้วย จริงไหมคะ" ฉันถาม

"ถูกต้องแล้วลูก" คุณพ่อยืนยัน

"เหมือนที่ลูกรักพ่อ เพราะลูกรับรู้สัมผัสได้ ถึงความรักความเมตตาของพ่อ รู้ว่านี่เป็นที่ที่ปลอดภัยวางใจ ไว้ใจ เชื่อใจได้สำหรับลูก ในเมื่อขนาดสัตว์ต่างๆ แม้แต่สัตว์ป่ามีเขี้ยวเล็บอย่างเสือ มันยังสัมผัสได้ถึงความรักความเมตตานั่น แล้วลูก

เป็นคน (แสนรู้แสนฉลาดกว่าสัตว์พวกนั้น) จะไม่ให้ลูกรู้สึกในความรักนั้นได้อย่างไร" ฉันทกล่าว

"ถูกต้องแล้วลูก" คุณพ่อเห็นด้วย

"ลูกคิดว่าคนที่แสดงความโกรธ โต้แย้ง ทำร้าย กราดกรี้ว เพราะในใจลึก ๆ เขามีความกลัว อาจจะกลัวไม่ปลอดภัย กลัวถูกเอาเปรียบ หรือกลัวอะไรก็แล้วแต่ ทำให้เขาแสดงสัญชาติญาณพื้นฐานลึก ๆ ในจิตใจเพื่อป้องกันตัว สัญชาติญาณนี้มีกันทุกคน แม้แต่พระพุทธองค์ก็เคยเสวยพระชาติเป็นเดรัจฉานมาก่อนใช่ไหมคะ แต่ที่เราไม่ใช้สัญชาติญาณนี้ เพราะเรามีปัญญาแล้ว เราจึงไม่แก้ปัญหาด้วยสัญชาติญาณ แต่เมื่อใดขาดสติ ขาดปัญญาเขาจะใช้สิ่งนี้แก้ปัญหา หากเรามีความรัก ความเมตตา ออกมาจากใจให้เขา เขาจะสัมผัสได้ เหมือนเราบอกเขาว่าไม่ต้องกลัวนะ เราไม่ทำอันตราย เราปลอดภัยสำหรับเขา เมื่อเรารู้สึกต่อเขาเช่นนี้ นอกจากเขาจะสงบลง วางใจเรา รักเรา ผลอีกอย่างคือเราปลอดภัยจากเขาด้วย เพราะเมื่อเขาไม่กลัวเรา เขาจะไม่คิดร้าย ไม่ทำร้ายเรา" ฉันทรอฟังความเห็นของคุณพ่อ

"ถูกต้องแล้วลูก ลูกเริ่มอ่านใจคนเป็นแล้วนะ"

"เมื่อลูกแผ่เมตตา นอกจากจะคิดว่าขอให้ท่านจงเป็นสุข ลูกยังคิดเพิ่มว่าไม่ต้องกลัวเรานะ เราไม่อันตราย เราปลอดภัย



สำหรับท่าน เวลาที่ลูกเห็นคนได้แย่ง โมโห เกรี้ยวกราด ลูกมอง  
ว่าเขาคือสัตว์โลกที่มีสัญชาตญาณตระหนก ขลาดกลัว ระแวง  
ภัยของเดรัจฉาน ลูกรู้สึกสงสารเขาทันทีเพราะเมื่อไหร่ที่เขาทำ  
เช่นนี้ แสดงว่าเขามีความกลัวเกิดขึ้นในจิตใจแล้ว ลูกอาจทำ  
อะไรให้เขาต้องกลัว ลูกควรเสียใจและควรปลอบโยนเขาด้วย  
ความรัก ความเมตตา ให้เขาคลายใจ เขาใจว่าลูกรักเขา เป็น  
เพื่อนเขา คุณพ่อว่าลูกคิดถูกไหมคะ"

"ถูกต้องแล้วลูก ลูกต้องฝึกทำตัวเองให้มีเมตตามากๆ  
และแผ่เมตตาให้มากขึ้น จะไปพบใคร จะไปทำอะไรคิดเลยโดย  
เมตตาว่าขอให้สัตว์ทั้งปวงจงเป็นสุข แล้วลูกจะปลอดภัย บริวาร  
ก็จะซื่อสัตย์ไม่มีใครคิดร้ายต่อลูก ด้วยอำนาจของเมตตานี้แหละ  
คุ้มภัยให้ลูกได้" คุณพ่อสอนคาถาวิเศษให้ฉัน เพื่อใช้ป้องกัน  
อันตรายในยามที่อยู่ไกลกัน ฉันเรียนรู้ว่า ความรักความเมตตา  
มีอำนาจและมีเสน่ห์เพียงไร เมื่อได้เห็นคุณพ่ออยู่ในท่าม  
กลางกัลยาณมิตรที่รักและศรัทธา ต่อไปนี้ฉันจะไม่โกรธ ไม่เกลียด  
ไม่หมั่นไส้ ไม่ขุ่นเคืองใครอีกต่อไป ตั้งสติให้มั่น ฉันจะฝึกหัดเป็น

คนใจสะอาด เปี่ยมเมตตาให้ได้ เมื่อใดที่กิเลสในใจลดลงจนหายาก  
คนน้อยตัวนี้คงจะบินได้สูงขึ้น และบินได้ไกลในโลกกว้าง ฉันจะ  
พยายามต่อไป

ไม่ทำอชฌาย

คอยสร้าง

สิ่งที่ควร

ไม่เรร่อน

พะงัวพะงัด

คิดกังวล

ไม่เคืองแค้น

ห้อยใจ

ในใจคิดจะตา

ไม่เสียดาย

ชิว

ถ้าสิ้นไป





".....หญิงหรือชายก็เป็นรูปนาม คือสมมติเหมือนกัน  
เราต้องมีความลับในใจ  
พอใจที่เกิดมาเป็นหญิงถึงจะถูก...  
ในเมื่อเกิดมาแล้วต้องทำชีวิตใหม่คุณค่า  
เป็นตัวเอง ให้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นได้....."

ตอนที่ ๑๗

# เกิดเป็นหญิงแท้จริง แสนลำบาก

"ดูกร มหาบพิตร ผู้เป็นใหญ่ยิ่งกว่าปวงชน แท้จริง แม้สตรีบางคน เป็นผู้ประเสริฐ พระองค์จงชูปเลี้ยงไว้ สตรีที่มี ปัญญา มีศีล ปฏิบัติแม่พ่อผู้ตั้งเทวดา จงรักสามี บุรุษที่เกิด จากสตรีนั้น ย่อมเป็นคนแก่ล้าวก้า เป็นเจ้าแห่งทิศได้ บุตรของ ภริยาดีเช่นนี้ แม้ราชสมบัติก็ครอบครองได้"

"ดูกร มหาราช ยังมีสตรีเป็นจำนวนมากที่เป็นผู้ยิ่งใหญ่ มีเกียรติคุณยิ่งกว่าบุรุษ เธอเป็นผู้เต็มไปด้วยความเฉลียวฉลาด ปราดเปรื่องเป็นผู้เต็มไปด้วยคุณธรรมอันประเสริฐ ปฏิบัติกิจ ตามโอวาท อย่างอ่อนน้อมและเป็นพรหมจารี" พระพุทธองค์ ทรงตรัสลงจะข้างต้น ต่อพระเจ้าปเสนทิ แห่งแคว้นโกศล เพื่อ ปลอบพระทัยที่ทรงผิดหวังไม่พอพระทัยที่พระนางมัลลิกา ประสูติ พระราชธิดา เป็นการเสนอทัศนะใหม่ ที่ค้านกับทัศนะเดิมของชาว



ชมพู่ทวีป โดยให้เห็นว่าหญิงชายมีความสามารถเท่าเทียมกัน  
เสมอกัน บุคคลจะดีได้เพราะความรู้ ความสามารถ การกระทำ  
ไม่ใช่ที่เพศ และบุตรหญิงอาจดีเสมอหรือดีกว่าบุตรชายได้

ในชมพู่ทวีปสมัยแรก ๆ ก่อนพุทธกาล เพศหญิงถูกกดขี่  
ทางสังคม กีดกันออกจากการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ใน  
ยุคต่อมา จัดสตรีไว้ในพวกเดียวกับบรรณะศูทร ไม่มีสิทธิ์  
ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ต่อมาภายใต้ร่มเงาของพุทธศาสนา  
โดยเฉพาะเมื่อมีการอนุญาตให้สตรีบวชเป็นภิกษุณีในพุทธศาสนา  
นับเป็นการยกระดับและสถานภาพของสตรีอย่างมาก

"ลูกนี่ถึง พระนางปชาบดีโคตมี ภิกษุณีองค์แรกใน  
พระพุทธศาสนา ขอความเมตตาคุณพ่อเล่าเรื่องของท่านให้ลูก  
ฟังด้วยค่ะ" ฉันท้องการสร้างกำลังใจในการปฏิบัติธรรม

"พระน้านางปชาบดีโคตมี เป็นพระชนิษฐาของพระนาง  
สิริมหามายาพุทธมารดา เป็นโกลियวงศ์ประสูติในนครเทวทหะ เป็น  
อัศรมเหสี (ต่อจากพระเชษฐภคินี) ของพระเจ้าสุทโธทนะ  
มีโอรสคือ เจ้าชายนันทะ ซึ่งต่อมาได้บวชเป็นพระนันทะ และพระ  
ธิดาคือ เจ้าหญิงนันทา ซึ่งมีพระสิริโฉมงดงามมาก และได้  
ออกบวชเป็นภิกษุณีชื่อพระสุนทรีนันทาเช่นกัน พระนางมีบทบาท



สำคัญในฐานะพระแม่นมที่ทรงให้สิริธรรมา เลี้ยงดูเจ้าชายสิทธัตถะ มาแต่เล็ก เพราะพระนางสิริมหามายา สวรรคตเมื่อเจ้าชาย สิทธัตถะมีพระชนมพรรษาเพียง ๗ วัน" ความสำคัญของพระ นางปชาบดี ที่มีต่อเจ้าชายสิทธัตถะคือ ทรงเป็นพระมารดา เลี้ยง พระน่านาง และยังทำหน้าที่เป็นพระมารดาผู้ให้การเลี้ยง ดูโดยตรงอีกด้วย ฉะนั้นถึงภาพแสดงพระประสูติกาลของเจ้าชาย สิทธัตถะ มีนักโบราณคดีระบุว่า สตรีที่ยืนอยู่ข้างพระนางสิริมหา มายา คือพระนางปชาบดีโคตมีนั่นเอง

"ถึงแม้พระน่านางปชาบดีจะไม่ใช่พระพุทธรมารดา แต่ลูก คิดว่าพระนางเปรียบเสมือนมารดาที่ทรงใช้ชีวิตเลือดเนื้อดูแล พุ่มพัก สิทธัตถะกุมารให้ทรงเจริญวัยขึ้น จริงไหมคะคุณพ่อ" ฉันคิด ว่าผู้ที่ให้นม ให้เราได้เติบโต สมควรเป็นแม่ได้เช่นกัน

"จะถือว่าท่านเป็นพระพุทธรมารดาไม่ได้หรอกลูกพระ พุทธรมารดา คือพระนางสิริมหามายา ตามวิสัยพุทธรมารดา จะ มีลูกคนที่สองอีกไม่ได้ ท่านจึงสวรรคตใน ๗ วัน แล้วไปเกิดเป็น สิริมหามายาเทพบุตร บนสวรรค์ชั้นดุสิตนะลูก พระพุทธเจ้า ตรัสรู้แล้วพรรษาที่ ๗ หลังจากแสดงยมกปาฏิหาริย์ พระองค์จึง เสด็จขึ้นไปแสดงธรรมโปรดพุทธรมารดา จนบรรลुเป็นพระโสดา บัน ตอนนี้อยู่ที่สวรรค์ชั้นดุสิตนะลูก" คุณพ่อเอ่ยถึงพระนาง สิริมหามายา ให้เห็นว่าคนเรามีแม่ผู้ให้กำเนิดรูปนามได้เพียง



คนเดียวเท่านั้น ไม่มีแม่อื่นอีก จึงถือเป็นผู้มีพระคุณสูงสุดในทางโลก แม้ภายหลังจะมีใครอื่นซุบเลี้ยงดูแลเราดีเลิศเพียงไร ก็ไม่มีใครมีพระคุณมากไปกว่าผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นแม่ผู้ให้กำเนิด

"ทำไม พระนางสิริมหามายา จึงไปจุติเป็นเทพบุตรละคะ คุณพ่อ ทำไมไม่เป็นเทพธิดาละคะ" ฉันทสงสัยว่าเป็นผู้หญิงไม่ได้อย่างไร

"เพราะท่านมีบารมีธรรมสูงมากนี่ลูก ถ้าเป็นเทพธิดาแล้วหากมีใครคิดอกุศล มีจิตปฏิพัทธ์หรือล่วงเกินท่าน คนนั้นจะวิบัติมีอันเป็นไป ด้วยความเมตตาในพระทัยที่ห่วงผู้อื่นจะเกิดโทษภัยเช่นนี้ จึงทรงเลือกเป็นเทพบุตรนะลูก" คุณพ่อวิเคราะห์ให้เห็นว่า สตรีเพศนี้เป็นภัยอย่างหนึ่งต่อคุณความดีของบุรุษในพระไตรปิฎกกล่าวถึงสตรีว่าเป็นอุปสรรคและมลทินแห่งพรหมจรรย์ดังที่ว่า "หญิงในโลกย่อมน่าภัยบุรุษผู้ประมาทแล้ว หญิงเหล่านั้นย่อมนองจิตบุรุษไป เหมือนลมพัดปยุ่นที่หล่นจากต้นไม้ไป ฉะนั้น นี่บัณฑิตกล่าวว่าเป็นเหวของพรหมจรรย์" ฉันทราบทักษะเช่นนี้แล้ว ตั้งใจว่า ฉันทจะตั้งอยู่ในธรรม โดยถือพระปณิธานอันประเสริฐของพระนางสิริมหามายา นำพาตนไปสู่ทางแห่งความหลุดพ้น ด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ และเมตตาต่อสรรพสัตว์ให้ได้

"ตอนพระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดพระพุทธมารดา ลูกทราบว่ายทรงเสด็จไปสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เพราะอะไรคะ" ฉันไม่คิดว่าพระพุทธองค์จะเสด็จไปชั้นดุสิตไม่ได้

"ที่ชั้นดาวดึงส์มีธรรมสภานะลูก เป็นที่ประชุมแสดงธรรมให้เทวดาทั้งหลายฟัง บางครั้งเทวดาที่สูงศักดิ์และมีปัญญาที่อยู่ชั้นสูงๆ ขึ้นไป เสด็จลงมาแสดงธรรมที่ชั้นนี้เหมือนกัน พอพระพุทธเจ้าขึ้นไปชั้นดาวดึงส์ท่านถามท้าวสักกะ (พระอินทร์) ว่าพระพุทธมารดาไม่มาหรือ ท้าวสักกะจึงขึ้นไปทูลเชิญเทพบุตรสิริมหายาที่ชั้นดุสิตลงมา ท่านลงมาได้ทอดพระเนตรเห็นพระลูกเจ้า ทรงตะลึงดูอยู่เป็นนานเพราะต่างก็ไม่เคยเห็นกันมาก่อน จากนั้นมาตั้งแต่พระลูกเจ้ามีพระชนมพรรษาได้เพียง ๗ วันเท่านั้น จนพระพุทธองค์ต้องเตือนพระสติ ให้เลิกหลงใหลในรูปเรียกให้มาประทับนั่งฟังธรรมใกล้ๆ ในที่สุดท่านได้บรรลุพระโสดาบัน ตอนนี้อย่างบำเพ็ญบารมีธรรมอยู่บนชั้นดุสิตนะลูก" ฉันตั้งใจว่าเมื่อแม่เมตตาคอุทิสบุญกุศล ฉันจะถวายเทพบุตรสิริมหายาด้วย เพราะท่านคือสตรีที่เปี่ยมบุญบารมีล้ำเลิศสมควรเกิดทุนบูชา ช่วงระยะเวลาที่ท่านสะสมบารมี เพื่อที่จะได้เป็นพระพุทธมารดานั้นมิใช่เวลาเล็กน้อย นานหลายกัปป์จนฉันไม่ทราบว่านานเท่าไร ฉันบูชาในความแน่วแน่เด็ดเดี่ยวในอธิษฐาน



บารมีของท่าน ซึ่งจุดประกายให้ฉันมีกำลังใจมุ่งมั่นในอธิษฐานจิตของฉันด้วย

"คุณพ่อคะ ตอนที่พระนางปชาบดีมาขอบวชเป็นภิกษุณี เป็นอย่างไรบ้างคะ" ฉันย้อนเรื่องลงมาสู่ชมพูทวีปยุคพุทธกาลอีกครั้ง เพื่อตามรอยของภิกษุณีอรหันต์องค์แรก ที่จุดประกายธรรมให้สว่างในดวงจิตของผู้หญิงหลายคน

"ตอนที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ นิโครธาราม กรุงกบิลพัสดุ์ แคว้นสักกะ หลังจากพระเจ้าสุทโธทนะสวรรคตแล้ว พระนางมีพระประสงค์ขอบวชในพระพุทธศาสนา ทรงทูลขอพุทธานุญาตให้สตรีบวชในธรรมวินัย แต่พระองค์ทรงปฏิเสธ พระนางเสียพระทัยมาก ต่อมาเมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จกลับถึงแคว้นวัชชีแล้วพระนางปชาบดีได้ปลงพระเกศานุ่งห่มผ้าที่ย้อมด้วยน้ำฝาดอย่างนักบวช เดินพระบาทเปล่ารอนแรมไปยังกรุงไพศาลี พร้อมด้วยเจ้าหญิงศากยะจำนวนหนึ่ง จนถึงป่ามหาวันในสภาพที่มอมแมม พระบาทบวมพอง ยืนกันแสงอยู่ที่ซุ้มประตูหน้าพระอารามที่พระพุทธเจ้าทรงประทับอยู่ พระอานนท์พุทธอุปัฏฐากเห็นเข้าจึงทูลถามถึงเหตุ แล้วพระอานนท์รับปากว่าจะช่วยไปทูลขอให้ทรงอนุญาตให้สตรีบวช พระอานนท์ท่านทูล

ขอ ๒ ครั้ง ครั้งแรก พระองค์ทรงปฏิเสธ" ฉันฟังคุณพ่อเล่าแล้ว รู้สึกสงสารพระนางปชาบดีและสงสารผู้หญิงทุกคน ที่ถูกจำกัด เสรีภาพและศักยภาพ จนบางคนหลงคิดไปว่าเพศเมื่อนี้ช่างต่ำ ต้อย ทั้งที่ผู้ชายก็มีสองแขน สองขา และหนึ่งหัวสมองเท่าผู้หญิง ในขณะที่เดียวกันหัวใจของฉันยิ่งเปี่ยมล้นศรัทธาต่อพระนาง ปชาบดีโคตมี สตรีคนแรกที่ประกาศศักยภาพทางคุณธรรมของ หญิง ให้โลกประจักษ์ด้วยหัวใจเด็ดเดี่ยวมุ่งมั่น ต้องอย่างนี้สินะ คุณค่าของสตรีที่แท้จริง

"แล้วพระอานนท์ท่านมีวิธีทูลอย่างไรคะที่พระพุทธรองค์ ทรงอนุญาตให้สตรีบวชได้ในที่สุด" ฉันระลึกถึงพระคุณของพระ อานนท์ หากไม่เพราะพระอานนท์ช่วยเหลือ ยังไม่ทราบว่าเรื่องราวในประวัติศาสตร์ของผู้หญิง จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

"ครั้งที่สองพระอานนท์ท่านทูลว่า เมื่อสตรีออกบวช แล้วสามารถเข้าถึงมรรคผลนิพพานได้เหมือนบุรุษหรือไม่ เมื่อ พระพุทธรองค์ยอมรับว่าสตรีมีปัญญาเท่าเทียมบุรุษในการตรัสรู้ มรรคผลนิพพาน เหตุใดจึงไม่ทรงอนุญาตให้สตรีบวช เพื่อบรรลุ ธรรมประเสริฐที่พระองค์ประทานแก่ชาวโลก ในเมื่อพระนาง ปชาบดีโคตมี พระมาตุจฉาของพระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงมี อุปการะมาก ทรงประทับประคองเลี้ยงดูพระผู้มีพระภาคเจ้า ทรง ถวายชีรธारा หลังจากพระชนนีสวรรคต ฯลฯ จึงขอประทาน



วโรกาสให้สตรีได้ออกบวชด้วย เมื่อพระพุททองค์ยอมรับ ในเหตุผลดังกล่าว จึงทรงพทุธานุญาต โดยประทานครุธรรม ๘ ประการให้ถือปฏิบัติตลอดพระชนมชีพ เป็นอุปสัมปทาของพระนาง" ในที่สุดพระนางปชาบดีได้บวช แต่พระนางต้องยอม รับกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่ละเอียดถี่ถ้วนมากกว่าภิกษุ เพื่อป้องกัน ปัญหาในด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

การที่พระพุททองค์ไม่ทรงประทานพทุธานุญาตให้บวช แต่แรก อาจต้องการดูศรัทธาและความตั้งใจจริงของพระนางก่อน เพราะชีวิตของมเหสีในวัง กับชีวิตนักบวชที่ต้องเที่ยวภิกษาจาร ต่างกันราวฟ้ากับดิน หากมีใครจะคิดว่าทรงมีพทุธานุญาตเพราะ เห็นแก่หน้าผู้ทูลขอ หรือโดยปัญญาของพระอานนท์ทำให้ทรง ยอมจำนน ฉันไม่เห็นด้วยนัก เพราะแต่แรกที่ทรงตรัสรู้ ทรงมี พระทัยจะสั่งสอนธรรม และช่วยมนุษย์ทุกผู้ทุกคนให้พ้นทุกข์ เมื่อพญามารทูลขอเชิญให้พระองค์ปรินิพพาน ทรงปฏิเสธ เพราะ ยังไม่ได้สั่งสอนพทุทบริษัท คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา แสดงว่าทรงตั้งพระทัยให้มีภิกษุณีแต่แรกแล้ว เหตุผลที่น่าคิด คือว่า หากทรงพทุธานุญาตให้พระนางปชาบดีบวชง่าย ๆ อาจ เกิดข้อติเตียนว่า ทรงอนุญาตเพราะเห็นแก่บุคคลที่เป็นญาติ

นอกจากนี้เราต้องยอมรับว่าชมพูทวีปในสมัยนั้นถืออรรณะรุนแรงมาก และกีดกันสตรีสตรียามากมาย ในขณะที่พระพุทธศาสนา ยังเพิ่งประดิษฐานไม่แพร่หลายนัก หากทรงอนุญาตแต่แรกให้มีภิกษุณี พระพุทธศาสนาอาจไม่เป็นที่ยอมรับสนับสนุน เลื่อมใส อีกทั้งบรรดาเจ้าเมืองต่างๆ อาจตั้งตัวเป็นปฏิบัติ เป็นอุปสรรคในการเผยแผ่หยั่งรากของพระพุทธศาสนาได้ นับว่าพระพุทธองค์ ทรงพระปรีชาญาณสมเป็นสัพพัญญูโดยแท้

"พระนางปชาบดี มีพระชนม์ถึง ๑๒๐ ปีนะลูก ท่านเป็นเลิศทางรัตตัญญู เทียบเท่าพระอัญญาโกณฑัญญะคือเป็นผู้อยู่นานรู้ราตรีนาน เพราะเป็นปฐมภิกษุณีนั่นเอง ตอนที่มาทูลลาไปนิพพาน พระพุทธเจ้าท่านว่า "รู้เวลาเกิดโคตมี" แล้วทรงให้แสดงฤทธิ์ให้ดูเพื่อปราบสงสัยในหมู่คนพาล ที่อาจสงสัยในการตรัสรู้ธรรมของสตรี ปรกติแล้วการแสดงฤทธิ์นี้พระองค์ทรงห้ามนะลูก แต่ครั้งนี้ทรงอนุญาตเพื่อปราบทมิฬของพาล พระนางฯ แสดงฤทธิ์ได้หลากหลาย เนมิตตนเป็นหลายคนได้ ปราภฏแล้วหายตัวได้ ทะลุภูเขา ผุดลงน้ำ ดำลงดิน แปลงกายได้ บังแสงอาทิตย์ให้ดับได้ ทำให้สว่างเหมือนมีอาทิตย์หลายดวงได้ ฯลฯ สร้างความอัศจรรย์ใจให้ผู้ที่เฝ้าชมดูอยู่อย่างมาก นี่เป็นเพราะบุญบารมีที่พระนางสะสมมาแต่หนหลัง จึงมีอิทธิฤทธิ์มากมายขนาดนี้" ทุกสิ่งมีเหตุผลเป็นไปได้ ขอเพียงให้เราตั้งใจมั่น ใช้



ปัญญาใต้สวนตามหลักอิทธิบาท ๔ ใต้ฟ้านี้ไม่มีอะไรเป็นไปไม่ได้

"คุณพ่อคิดว่าการเกิดเป็นผู้หญิงนี้ เป็นกรรมอย่างหนึ่ง ใช้ใหม่คะ หากเราจะไปให้ถึงความสำเร็จสูงสุด เช่น เป็นพระ พุทธเจ้าไม่เห็นมีผู้หญิงเลย ต้องไปเกิดเป็นชายเพื่อบำเพ็ญบารมี ต่อไป จึงจะสำเร็จทั้งนั้นนะคะ" ฉันทองเห็นความไม่เท่าเทียม ในความเท่าเทียมระหว่างหญิงกับชาย ทั้งที่ทั้งสองเพศต่างเป็น สัตว์โลกที่อยู่ภายใต้กฎไตรลักษณ์เหมือนกัน ทำดีได้ดีทำชั่วได้ ชั่วเหมือนกัน และไปสู่ความหลุดพ้นได้เหมือนกัน

"ลูกดูสิที่เขาเรียกนิสสัยผู้หญิงนะ อัจฉาริชยา หวาดระแวง คิดเล็กคิดน้อย ไม่แน่นอน สรีระอ่อนแอกว่าชาย อันที่จริงชาย มีกรรมให้มาเกิดเป็นชาย หญิงมีกรรมให้มาเกิดเป็นหญิง" คุณ พ่อชี้เป็นนัยๆ ว่าผู้หญิงมีนิสสัยเฉพาะตนหลายอย่างโดยทั่วๆ ไป ให้คนค่อนข้างอดได้ว่า ผู้หญิงก็อย่างนี้แหละ

"ลูกเคยภูมิใจที่เกิดเป็นผู้หญิง ได้เป็นแม่ ที่ลูกแต่งงาน เพราะลูกอยากเป็นแม่ คิดอย่างนี้ก็ไม่ถูกสิคะ" ฉันทองสงสัยว่า ความภูมิใจเช่นนี้ทำให้ฉันทองต้องเกิดเป็นหญิงชาติแล้วชาติเล่าใช้ใหม่

"ลูกคิดอย่างนั้นก็ต้องรับวิบากเกิดเป็นหญิง มองเห็น ความจริงแล้วใช้ใหม่ละลูก ว่าเป็นผู้หญิงมีอุปสรรค ข้อจำกัด



และปัญหามากมายแค่นี้ไหน ถ้าลูกอยากเกิดเป็นชายอธิษฐานใหม่ได้ แล้วทำเหตุให้ตรงก็จะเกิดเป็นชายได้"

"ชาติก่อนลูกเป็นชายหรือหญิง บอกหน่อยนะ นะ นะ" ฉันท้อน ทั้งที่มั่นใจว่าคงไม่พ้นเป็นผู้หญิงหรอก ก็ใจมันรักจะเป็นแม่เหลือเกินนี่เรา

"เป็นอย่างนั้นแหละ คนเราเปลี่ยนกันยาก" คุณพ่อทนรบเร้าไม่ได้จึงแยมมานิดหน่อย ให้ฉันได้ถอนใจว่านิกแล้วเชียว ในขณะที่คิด ฉันมองเห็นโทษและภัยของความเป็นผู้หญิง ระลึกถึงว่า แม้แต่พระอรหันต์อย่างพระอุบลวรรณา ยังไม่สามารถป้องกันภัยของตนได้ ที่ถูกนันทมาณพข่มขืน ทั้งที่ท่านเป็นเลิศ (เอตทัคคะ) ทางฤทธิ์ ทั้งตระหนักถึงความทุกข์ยาก เสียดสีความกดดัน ทุกอย่างที่คุณหญิงได้รับในทุกสังคม ฉันรู้สึกเสียใจที่เกิดเป็นผู้หญิง รู้สึกเสียใจอย่างไม่เคยรู้สึกมาก่อนเลยในชีวิต

"พ่อขา ลูกเกลียดการเป็นผู้หญิง คุณพ่อช่วยพูดอะไรให้ลูกสบายใจสักนิดได้ไหมคะ" ขณะนั้นฉันรู้สึกตกใจความคิดของตัวเองมาก หากฉันเกลียดการเป็นผู้หญิง ฉันคงเหมือนคนตายแล้ว ชีวิตของฉันจะไม่เหลือสิ่งใดอีกเลย หมดสิ้นทุกอย่าง ความหวังความฝันที่มีมาจบสนิทโดยสิ้นเชิง ในเมื่อจิตนี้ต้องอาศัยร่างกายนี้อยู่ หากจิตปฏิเสธร่างกายที่อาศัย ก็เหมือนคนตายแล้วโดยแท้จริง



"เกิดเป็นผู้หญิง ลูกก็เป็นคนดีได้นะ ชดใช้วิบากไปก่อน แล้วอธิษฐานใหม่ได้นะลูก" คุณพ่อปลอบใจด้วยสำเนียงที่สื่อให้เห็นว่า ผู้ชายย่อมดีกว่าผู้หญิงอยู่วันยังค่ำ

คืนนั้น ฉันนอนคิดแก้ไขปรับสภาพจิตใจตัวเอง เยียวยาตัวเองอย่างเร่งด่วนจะหญิงหรือชายก็คือรูปร่างคือสมมติเหมือนกัน เราต้องมีความสันโดษในเพศ พอใจที่เกิดมาเป็นหญิงจึงจะถูก ถ้าโลกนี้ไม่มีผู้หญิง แล้วใครจะเป็นแม่ล่ะ ในเมื่อได้เกิดมาแล้ว ต้องทำชีวิตให้มีคุณค่า เป็นตัวเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ ฉันจะตั้งเป้าหมายใหม่ให้สูงขึ้น แล้วมุ่งมั่นไปให้ถึงฝันนั้น โดยไม่หวั่นกลัวอุปสรรคใดๆ ฉันไม่คิดว่าฉันกำลังชดใช้วิบากหรืออะไร แต่กำลังสร้างบารมีในรูปแบบของความเป็นหญิงต่างหากล่ะ

เช้าวันใหม่ ฉันตื่นขึ้นอย่างสดชื่น ตั้งใจปฏิบัติธรรมมีสติเต็มที ฉันทำได้แน่นอน ฉันต้องคิดเป็นบวกและศรัทธาในตัวเองให้มากขึ้น ไม่ยอมเสียกำลังใจเป็นอันขาด ฉันนึกถึงวีรสตรีในหัวใจของฉัน พระพุทธมารดาพระนางสิริมหามายา พระนางปชาบดีโคตมี พระศรีสุริโยไท ผู้สละพระชนมชีพในสงครามยุทธหัตถี เพื่อรักษาชีวิตพระสวามี แม่ชีเทเรซ่า นักบุญผู้ยิ่งใหญ่แห่ง

กัลกัตตา พระนางเขมาผู้ทรงเป็นเลิศทางปัญญา นางวิสาขา มหาอุบาสิกาผู้เป็นเลิศด้านทวยิกาและท่านอื่น ๆ อีกมากมาย

จริงสินะ เบื้องหลังความสำเร็จของวีรบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ ย่อม มีวีรสตรีผู้ดีเลิศอยู่เบื้องหลัง ฉันจะพิสูจน์ให้เห็นว่าฉันไม่มีอะไร ด้อยกว่าผู้ชาย และฉันมีศักยภาพยิ่งใหญ่ที่ใคร ๆ จะได้เห็น อีกไม่นานเกินรอ คนมีปัญญาย่อมมองปัญหาและอุปสรรคเป็นโอกาส เสมอ ฉันจะคิดอย่างผู้ชนะ เลิกคิดอย่างผู้แพ้ เมื่อใดที่ผู้ชายมี สองหัว สี่แขนหรือไม่ต้องอาศัยท้องแม่เกิดได้แล้ว ฉันจึงจะยอมรับว่าผู้หญิงด้อยกว่าผู้ชาย ใครจะรู้ว่าในหัวใจของฉันขณะนี้ เปี่ยมด้วยพลังผลักดันมหาศาล ที่จะก้าวไปสู่ฝันที่ยิ่งใหญ่นั้น

**เชิญผู้หญิงทุกคนพิสูจน์ตัวเองให้โลกประจักษ์กันเถิด**





แม่มีได้เป็นตอกรุกทาบห่อม  
แม่มีได้เป็นจันทรจันทร์เสี้ยว

ก็จงยอมเป็นเพียงดาดดา  
จงเป็นดาจวดวงแจ่มแฉล้มตา

แม่มีได้เป็นหงส์ที่ระหงค์กิติ  
แม่มีได้เป็นแม่หน้าคองคา

ก็จงรักเป็นไฉนที่ทรรษา  
ก็จงเป็นธรรมาโศกที่โหดเย็น

แม่มีได้เป็นมหาหิมาลัย  
แม่มีได้เป็นวันพระจันทร์เพ็ญ

จงพอใจจอมปดอกที่แลเห็น  
ก็จงเป็นวันแรมอันแจ่มเอาจ

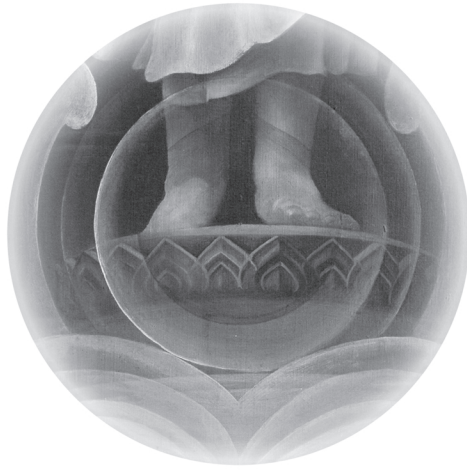
แม่มีได้เป็นต้นสนระหง  
แม่มีได้เป็นนุชสุตตะเอาจ

จงเป็นพวงอุลละบัดไม้ขัดขวาง  
จงเป็นนางที่มีไขไร้ควมดี

อันจะเป็นอะไรนั้นไม่แปลก  
ประการอภิจน่าเพ็ญให้เด่นดี

ย่อมผิดแพกดีงามตามวิถี  
สมกับที่ตนเป็นเช่นนั้นเทอญ

(บัณฑิตา : ประพันธ์)



".....ศอกบัวดอกหนึ่ง ที่พ่อยืนให้  
ฉันจะจำได้จนใจตัวเอง  
ไม่ว่าเรามาจากไหน ทำอะไรมาก่อน  
ไม่สำคัญเท่ากับ วันนี้เราทำอะไรอยู่  
ดีพอ มีค่าพอ สำหรับชีวิตเราหรือยัง....."

## ตอนที่ ๑๘

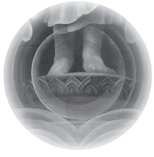
# วิถีแห่งคอกบัว

"๒๒ ข่งเรือ แข่งพายพอแข่งกันได้ แต่แข่งบุญวาสนา แข่งกันไม่ได้หรอก" ไครนะ ช่างคิดสุภาษิตนี้มาแต่โบราณกาล ให้ฟังความคิด ฟังใจหลายคน จนต้องยอมหยุดยั้งความคิดความฝัน ความหวังของตัวเอง กลัวที่จะมองไปให้สุดขอบฟ้าสีคราม กลัวสิ่งที่ตัวเองไม่รู้ กลัวสิ่งที่ตัวเองไม่เห็น ชิดเส้นกันศกยภาพของตนด้วยการทำให้ยอมแพ้ ฉันคนหนึ่งล่ะ ที่ไม่เชื่อ ไม่เห็นด้วยกับสุภาษิตข้างต้น เพราะชีวิตฉันเติบโตมาจากสูญ แต่ด้วยทัศนคติที่ดี และเพียรพยายามไม่ยอมแพ้แก่โชคชะตา ฉันจึงมีวันนี้ที่น่าภาคภูมิใจ ตลอดเส้นทางที่เดินผ่านมา มีคำตอบที่ยืนยันเป็นกำลังใจให้เสมอว่า "บุญวาสนาแข่งกันได้นะ" จนมาถึงวันนี้ที่พบกัลยาณมิตรที่แท้จริง ฉันยังยืนยันยึดดอกอย่างมั่นใจ ได้ว่าฉันไม่กลัวอะไรอีกแล้ว ฟากฟ้ากว้างใหญ่แสนไกล สักวันหนึ่ง

ฉันจะได้บินผงาดอย่างสง่างาม ฝ่ากระแสลมพายุ ติดตามความฝันของฉันไปให้ถึงจุดหมายให้ได้ ฉันจะฝันให้ไกลและจะไปให้ถึง หากชีวิตนี้ยังน้อยเกินไป ที่จะไปให้สุดทางฝัน ฉันจะขอสานต่อฝันนั้นในชีวิตหน้า ความตายเป็นแค่การเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่เท่านั้นเอง สำหรับนักสู้ที่มีหัวใจทะนง

"ลูกลองดูดอกบัวสีลูก มันกำเนิดมาแต่त्मเลนใต้น้ำ แต่เมื่อมันเติบโตขึ้นแล้ว ผลิดอกตูมขึ้นแล้ว มันไม่เคยริรอถลไถล มีแต่มุ่งมั่นตั้งใจที่จะโผล่พ้นน้ำขึ้นมา ชูดอกชี้ทะยานไปสู่ท้องฟ้า รอวันแบ่งบาน อวดโฉมรับแสงอาทิตย์ ลูกดูสิ แม้แต่ใบบัวยังไม่ยอมเปียกน้ำ อยู่บนน้ำก็จริง แต่มันไม่ยอมเปียกน้ำเลยนะลูก เหมือนพัฒนาการของคนใจละลูก อยู่ที่ไหนก็ต้องรักษาใจให้บริสุทธิ์เหมือนกัน" คุณพ่อเปรียบเทียบดอกบัวซึ่งกำเนิดมาจากโคลนตม เทียบกับพัฒนาการของคนที่เริ่มต้นชีวิตจากความไม่มี ไม่รู้ ทั้งหลายจนกลายเป็นความมีความรู้และความสำเร็จสมบูรณ์ต่างๆ ในภายหลัง

"ลูกเคยชอบเอาหยดน้ำวางบนใบบัว ดูมันกลิ้งไปกลิ้งมา เหมือนหยาดเพชร สวยมากเลยคะคุณพ่อ แต่มันไม่สามารถทำให้ใบบัวเปียกได้เลยนะคะ" ดอกบัวเป็นดอกไม้ในดวงใจของฉันแต่ไหนแต่ไรมา ตอนเป็นเด็กฉันเคยพยายามเอื้อมมือเด็ดดอกบัวหลวงในบึง ทำให้เสียหลักลงไปลอยคอในบึงมาแล้ว ฉันเพิ่งทราบว่าดอกบัวเป็นเครื่องหมายแทนพัฒนาการของชีวิตคน



"ในที่สุด ดอกบัวก็ควรคู่กับหิ้งบูชาพระและเป็นสื่อแทนความหมายของพระพุทธะและพระโพธิสัตว์ ลูกเห็นไหม จากใต้โคลนตม เติบโตมาจนในที่สุด มีค่าสูงส่งคู่ควรเป็นตัวแทนความเคารพความศรัทธาในสิ่งสูงสุด ชีวิตคนเราควรทำให้ได้เช่นนี้นะ ลูก อย่าปล่อยให้ตัวเองลอยตามน้ำเป็นอาหารเต่าและปลา เมื่อเติบโตมีแรงมีพลังแล้ว ก็มุ่งมั่นพากเพียรให้พันท้ายไปให้ถึงความสำเร็จให้ได้ เราก็จะเป็นคนที่น่านิยมนับถือ มีค่าควรแก่การบูชาเหมือนดอกบัวในสระลูก" คุณพ่อเปรียบเทียบอย่างชัดเจนให้ฉันได้มีกำลังใจต่อสู้ฝ่าฟันอุปสรรคมุ่งมั่นในจุดหมายไม่หลงผิดคิด พุด ทำ อย่างไรสาระอีกต่อไป ตราบใดที่เรายังมีชีวิตมีลมหายใจอยู่ เราต้องไม่อ่อนแอยอมแพ้อุปสรรคเด็ดขาด ต้องเรียนรู้ไม่มีวันจบ จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ คือการเติบโตของจิตใจและความคิดของเรา ไม่เหมือนร่างกายที่ต้องเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา แต่จิตใจและความคิดพัฒนาการทางจิตวิญญาณสามารถเติบโตงอกงามได้ตลอดเวลา ตราบเท่าที่เรายังมีสติคุมจิตดวงนี้

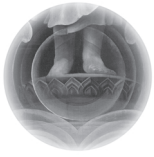
"คุณพ่อคะ ลูกได้ยินมาว่า หมอชีวกโกมารภัจจ์ ที่เป็น



แพทย์ประจำพระองค์ของพระพุทธเจ้า ท่านเป็นเด็กที่เขาเก็บมาจากกองขยะ ลูกว่าน่าจะเป็นตัวอย่างของชีวิตที่เติบโตมาจากบุญจนประสบความสำเร็จน่ายกย่อง คุณพ่อเล่าเรื่องของท่านให้ฟังหน่อยได้ไหมคะ"

"นั่นเป็นตัวอย่างที่ดีเชียว สะท้อนให้เห็นคุณค่าของความเป็นคนได้อย่างดีเลย ลูกเอ๋ย หมอชิวก ท่านเป็นลูกของหญิงงามเมือง หรือนางคนิกา สมัยก่อนถือว่าเป็นเกียรติยศของหญิงงาม ในสมัยนั้น อยู่ในกรุงราชคฤห์ชื่อนางสาละวดี ความที่มีหน้าที่บริการเช่นนี้ เกิดพลาดท่าเผลอพลั้งตั้งครรรพ์ขึ้นมา จึงต้องหลบหนีออกจากวงสังคมไปพักใหญ่ ถ้าคลอดบุตรเป็นหญิงคงเลี้ยงไว้ เพราะอาจสืบทอดธุรกิจของแม่ได้ ถ้าเป็นผู้ชายคงเลี้ยงไม่ได้ และอาชีพของแม่ไม่เหมาะจะเลี้ยงลูก" ฉันเพิ่งทราบว่าเกิดเป็นหญิงดีกว่าเกิดเป็นชายในยุคพุทธกาล ต่อเมื่อได้ไปเกิดอยู่ในนครโสภณีนี้อเอง

"อย่างนี้เอง ท่านจึงถูกนำไปทิ้งไว้ที่กองขยะ น่าสงสารจังเลยคะพ่อ" ฉันนึกภาพออก เพราะการนำลูกไปทิ้งถึงขยะ เป็นประเพณีสืบเนื่องมาถึงปัจจุบันของแม่ผู้ไร้คุณธรรม และขาดสติทั้งหลาย เมื่อเร็ว ๆ นี้มีข่าวหนังสือพิมพ์ลงรับการประชุม APEC และเด็กชาย APEC ต้องเสียชีวิตหลังจากช่วยเหลือมาได้ไม่กี่วัน ไม่ใช่คดีมีบุญเหมือนหมอชิวกทั้งที่เก็บมาจากกองขยะเหมือนกัน"

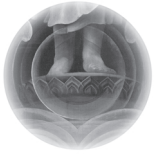


"ใช้แล้วลูก พอคลอดมาเป็นชาย ก็ให้คนสนิทเอาไปทิ้งไว้ที่กองขยะ ห่างออกไปจากหน้าประตูวัง" สงสัยเป็นเพราะกลัวค่าตัวตกและนางคงจะคิดว่า เลี้ยงไปก็สืบทอดธุระกิจอันทรงเกียรติของแม่ไม่ได้ละสิ ฉันคิดประชดแม่ใจร้าย แต่นางคงมีเหตุผลที่คนอื่นไม่เข้าใจก็ได้ ดังนั้นฉันจึงไม่ควรตัดสินใครทั้งนั้น

"เป็นบุญของท่าน ขณะที่เด็กน้อยนอนตาแป๋วอยู่ในกองขยะมีนกกาบินว่อนอยู่ เจ้าฟ้าอภัยพระโอรสองค์หนึ่งของพระเจ้าพิมพิสารเสด็จผ่านมา จึงทรงใช้ให้มหาดเล็กไปดู พบทารกน้อยน่ารัก ทรงถามมหาดเล็กว่าตายหรือยัง เมื่อมหาดเล็กตอบว่า ยังมีชีวิตอยู่ ท่านจึงรับเด็กนี้ไปเลี้ยงดู ตั้งชื่อว่าชิวโกมารภักจ์ แปลว่า ผู้รอดชีวิตหรือยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งพระกุมารทรงชุบเลี้ยง" คุณพ่ออธิบายที่มาของชื่อ ซึ่งทำให้ทราบประวัติและผู้อุปการะดูแลทั้งสองประการ ถ้าแปลเป็นไทย ชื่อชิวโกนี้ต้องแปลว่า เด็กชายบุญรอด จึงจะตรงตามที่พบเห็นและเหมาะสมด้วย ถ้าสร้างภาพยนตร์คงชื่อเรื่อง "ผู้ชายคนนั้นชื่อบุญรอด"

"ท่านเป็นเด็กฉลาด ปฏิภาณดี เด็ก ๆ ในวังล้าว่าลูกไม่มีพ่อบ้าง ลูกกำพร้าบ้าง ท่านจึงเกิดมานะสร้างอนาคตที่ดี โดยหาวิชาความรู้ใส่ตัวไม่ให้ใครดูหมิ่นได้ ออกเดินทางไปศึกษา

วิชาแพทย์ที่เมืองตักสิลา กับอาจารย์ทศปาโมกข์ การเรียนการสอนไม่มีกำหนดเวลาแน่นอนตายตัวเหมือนการเรียนสมัยนี้ เรียนอยู่ ๗ ปียังไม่จบหลักสูตรเสียที ท่านชีวภคคิดถึงเจ้าฟ้าอภัยจึงไปถามพระอาจารย์ว่าเมื่อไหร่จะเรียนจบ อาจารย์ท่านไม่ตอบแต่ออกข้อสอบโดยให้ท่านชีวภคออกเดินไปในรัศมี ๑ โยชน์ (๑๖ กิโลเมตร) ทั้ง ๔ ทิศ ให้หาตุ่มมีต้นไม้ใบหญ้าต้นโตบ้างที่ไม่ใช่สมุนไพร ให้เก็บมาให้อาจารย์ดู ท่านชีวภคเดินไปจนครบทุกทิศ ตามระยะทางที่อาจารย์กำหนด ก็หาไม่พบจึงกลับมาบอกอาจารย์ว่าไม่มีต้นไม้ใบหญ้าใดเลยที่ใช้เป็นตัวยาก็ไม่ได้ ไม้ทุกต้นหญ้าทุกต้นล้วนเป็นตัวยາได้ทั้งนั้น พออาจารย์ได้ฟังก็ยิ้มอย่างภูมิใจในตัวศิษย์ และบอกว่าท่านชีวภคเรียนจบแล้ว" อุทาหรณ์นี้สอนใจฉันว่า หากเรามีสติปัญญาพอ จะเห็นว่าสิ่งไม่มีชีวิตและสิ่งมีชีวิตทุกชนิดแม้แต่ ต้นไม้ ใบหญ้าล้วนมีคุณค่าในตัวเองไม่ด้านใดก็ด้านหนึ่ง เราจึงไม่ควรดูหมิ่นสิ่งใดๆ ว่าไร้ค่า โดยเฉพาะตัวเราเอง เราต้องตระหนักเสมอว่า เรามีคุณค่าเหลือประมาณที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ไม่มีใครเหมือนเรา เราคือหนึ่งเดียวที่ไม่เหมือนใคร เราต้องพิสูจน์ศักยภาพของเราให้โลกได้ประจักษ์ ให้เรามั่นใจว่าเราเป็นได้ทุกอย่าง ที่เราตั้งใจจะเป็น ดังนั้นเราจึงต้องเลือกคิด พูด ทำ แต่สิ่งที่ดีมีประโยชน์ เพื่อผลที่ดีที่สุดเท่าที่แรงกายแรงใจของเราจะไหวคว่าได้ อย่าได้



ข้อเท็จจริงที่หวังและฝัน และอย่าทำอะไรที่จะทำฝันนั้นให้เป็นจริง ปัญหาไม่ได้อยู่ที่เราล้มแต่อยู่ที่ว่าเราจะลุกขึ้นมาสู้ต่อไปหรือไม่ต่างหากล่ะ

"เรื่องสมุนไพรมันนี่ถ้ามีความรู้ ช่วยเราได้มากเชียวลูก เช่น ถ้าท้องเสีย ปล่อยให้ถ่ายท้อง ๒-๓ ครั้ง แล้วเคี้ยวใบฝรั่งเป็นยา ถ้าเป็นหวัดเขาใช้หอมแดงทุบร้อยข้อมือเด็กแก้ได้ ถ้าปวดแผล ต่อแต่นต่ออยเคี้ยวเสลดพังพอนให้ละเอียดเอามาแปะที่แผลก็หายปวด หรือถ้ามีบาดเขาใช้ใบสาบเสือบีบให้เหลกหน่อย เอามาปิดแผล เลือดหยุดทันทีเลยลูก" คุณพ่อให้ความรู้

"แล้วท่านชีวก เดินทางกลับไปหาเจ้าฟ้าอภัยเลยหรือคะคุณพ่อ"

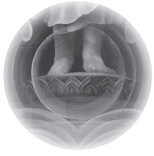
"ตอนเดินทางกลับบ้านท่านผ่านเมืองสาเกต ที่พ่อเคยอยู่นะแหละลูก ได้ปรุ้งยารักษาโรคปวดศีรษะให้ภรรยาเศรษฐีที่เป็นโรคนี้นี้นาน ๗ ปีรักษาไม่หาย ท่านชีวกรักษาหาย ได้รับรางวัลตั้งหนึ่งหมื่นหกพันกหาปณะ ได้ทาสทาสีและธมม้า ท่านเป็นคนกตัญญูฯ จึงตั้งใจนำลาภสักการะทั้งหมดกลับไปถวายเจ้าฟ้าอภัยที่เลี้ยงดูท่านมาทั้งหมด เจ้าฟ้าอภัยก็เป็นคนดีอีกนะ

แหละลูก ไม่ยอมรับเลยสักหาปณะ และยังอนุญาตให้หมอ  
ซิวก ปลูกเรือนอยู่ในบริเวณตำหนักของท่านด้วย" อย่างนี้  
เรียกว่าเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ท่านซิวกและเจ้าฟ้าอภัยต้องเคย  
อุปถัมภ์ค้ำจุนกันมาในอดีตชาติแน่นอน

"ต่อมาได้รักษาโรคริดสีดวงทวาร ของพระเจ้าพิมพิสาร  
จนหายขาด พระเจ้าพิมพิสารจึงแต่งตั้งท่านเป็นแพทย์หลวง  
ประจำราชสำนัก ได้รับพระราชทานรางวัลเป็นเครื่องประดับ  
หญิงชาววัง ๕๐๐ ชุด พระราชทานสวนมะม่วงให้ด้วย และให้  
เป็นแพทย์หลวงประจำพระพุทธเจ้า และพระสาวกทั้งหมดด้วย"  
ในที่สุดเมล็ดบัวจากใต้ตม นามท่านซิวกโกมารภักจ์ ก็แทงดอก  
พุ่งทะยานพ้นน้ำ อย่างสวยงามจนได้ นี่แหละนะคนดี มักจะมี  
ความดี ความสำเร็จน่าภาคภูมิใจรอคอยอยู่เสมอ ขอเพียงอย่า  
ทอดอหยที่จะบากบั้น มั่นมั่งอยู่บนทางแห่งความดีตลอดไป สัก  
วันหนึ่งผลแห่งความดีย่อมตอบสนองแน่นอน

"ท่านจึงเป็นแพทย์ประจำพระพุทธองค์ตอนนี่เองนะคะ  
คุณพ่อ น่าภูมิใจจริง ๆ"

"ใช่แล้วลูก ท่านมีชื่อเสียงแพร่สะพัดว่าเป็นหมอเทวดา ได้  
ผ่าตัดเนื้องอกในลำไส้ของบุตรเศรษฐีเมืองพาราณสีหายจากโรค  
ร้ายได้ ได้ผ่าตัดสมองของเศรษฐีชาวเมืองราชคฤห์จนหาย  
ปวดศีรษะได้ ต่อมาชื่อเสียงโด่งดังไปถึงเมืองอุชเชนีแคว้นวันตี



ซึ่งอยู่ไกลมาก พระเจ้าจันทปัทโชตกษัตริย์ผู้ดูร้าย ทรงประชวรด้วยโรคผอมเหลือง มานาน ๗ ปี จึงส่งราชทูตมาขอท่านจากพระเจ้าพิมพิสารไปรักษา หมอชีวกท่านปรุญยาถวายแล้วต้องเตรียมม้าเร็วหนีออกมา เพราะยานั้นผสมเนยใสมีกลิ่นเหม็น ถ้าเสวยแล้วต้องทรงกริ้วสั่งประหารชีวิตแน่นอน พอหนีออกมามีทหารมาตามจับตัวได้ หมอชีวกใช้ปัญญาของท่านปรุญยาถ่ายอย่างแรงผสมกับอาหาร ให้ทหารกินแล้วถ่ายจนหมดแรง หลังจากเสวยยาแล้ว พระเจ้าจันทปัทโชตหายประชวร จึงทรงสำนึกบุญคุณหมอชีวก พระราชทานผ้าแพรเนื้อดีแก่หมอชีวก หมอชีวกท่านนำไปถวายพระพุทธเจ้า เป็นเหตุให้พระพุทธองค์ทรงอนุญาต ให้พระภิกษุสงฆ์รับผ้าสำเร็จจากชาวบ้านตั้งแต่นั้นมา" คุณพ่อเล่าถึงปรีชาสามารถทางการแพทย์ และปฏิภาณในการเอาชีวิตรอดของหมอชีวก

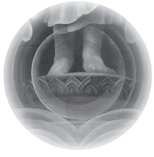
"แล้วท่านรักษาพระพุทธองค์ตอนไหนคะคุณพ่อ" ฉันถามเรื่องสำคัญที่สุดในประวัติการรักษาของหมอชีวก แพทย์ประจำพระพุทธองค์

"ตอนพระพุทธเจ้าประทับอยู่วัดเวฬุวัน พระองค์ทรงงานหนักพักผ่อนน้อย หมอชีวกท่านรักษาโรคท้องผูกของ

พระพุทธองค์จนหาย และได้สร้างวัดชีวกัมพวัน เป็นที่ประทับของพระพุทธเจ้าด้วยเพราะต้องการได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์ได้บ่อย ๆ ทุกวันนะลูก ต่อมาเมื่อพระเทวทัตต์ลอบทำร้ายพระพุทธเจ้า กลิ้งหินลงมาจากยอดเขาศิขณภูฏ หมายจะทับพระองค์ เศษหินทำให้พระบาทหือพระโลหิต หมอชีวกได้ถวายการรักษาที่ชีวกัมพวัน ซึ่งเป็นโรงพยาบาลสงฆ์แห่งแรกนี่ละลูก" ฉันได้ยินมาว่ามีคนเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาจำนวนมาก เพื่อมารักษาอาการป่วยของตนกับหมอชีวก ท่านจึงทูลพระพุทธเจ้า ขอให้คัดเลือกผู้ที่เข้ามาบวช อย่าให้คนป่วยบางประเภทบวชเข้ามาเพื่อรักษาตัวอีกต่อไป เพราะไม่ได้เป็นประโยชน์แก่พุทธศาสนาเต็มที่ซึ่งบัญญัตินี้ใช้สืบมาถึงปัจจุบัน

"ลูกชื่นชมความสามารถของหมอชีวกจริง ๆ ค่ะคุณพ่อ คนเช่นนี้เกิดมาไม่เสียชาติเกิดจริง ๆ สมควรจดจำไว้เป็นแบบอย่าง" ฉันได้ยินว่าท่านเป็นเอตทัคคะด้านเป็นที่รักของปวงชนด้วย คุณค่าที่ช่วยเหลือผู้เจ็บไข้ไม่เลือกยากดีมีจน ใช้ความรู้ที่ร่ำเรียนมาบำเพ็ญประโยชน์แก่ชนหมู่มากเช่นนี้

"ท่านเป็นหมอที่ดี และตลอดชีวิตท่านสร้างบุญกุศลรักษาโรคคนทั้งเมือง ทั้งยังใฝ่ใจในพระพุทธศาสนา ได้บรรลुโสดาบันในที่สุดนะลูก แต่ท่านไม่ได้บวชเป็นพระสงฆ์ ลูกคงรู้ว่าเพราะเหตุใดจึงไม่บวช" คุณพ่อถามฉันเป็นการทดสอบบทเรียน



"เพราะหมอรักษาโรค เป็นเดรัจฉานวิชาใช้ไหมคะ คุณ  
พ่อเคยบอกลูกแล้วว่า พระเป็นหมอไม่ได้ใช้ไหมคะ" ฉันทวน  
ความจำ

"ถูกแล้วลูก มีต่ออีกนิดหนึ่งพระเจ้าอชาตศัตรู ที่จับ  
พระเจ้าพิมพิสาร พระราชบิดาซึ่งคุณมีตจนสวรรคต พ่อไปเห็น  
คุณนั้นมาแล้วละลูก อยู่ไม่ห่างจากยอดเขาศิขณภูมามากนัก คุณที่  
ซึ่งพระเจ้าพิมพิสารเหลือแต่ซาก น่าสงสารมาก ในคุณนี้มีช่อง  
มองขึ้นไปเห็นที่ประทับของพระพุทธเจ้าได้ พระเจ้าอชาตศัตรูก็  
มาปิดช่องเสีย ต่อมาพระเจ้าพิมพิสารสวรรคต และพระ  
เทวทัตตีไปเกิดในนรกแล้ว พระเจ้าอชาตศัตรูสำนักผิดมาหา  
หมอชีวก ท่านได้แนะนำให้ไปเข้าเฝ้าพระศาสดา และหมอชีวก  
นี้แหละขอสร้างที่เดินจงกรม และสร้างเรือนไฟ หรือเรือนอบ  
สมุนไพร สำหรับทำกายภาพบำบัด ตั้งแต่นั้นมาละลูก"

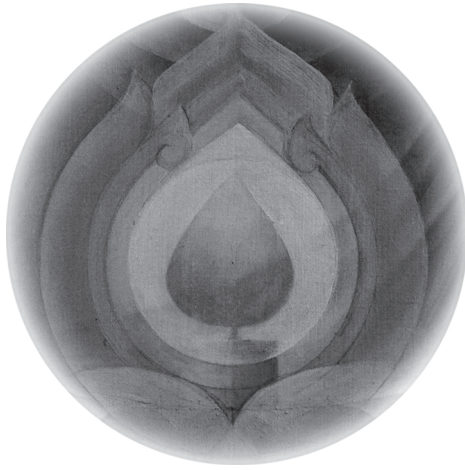
คุณพ่อสรุปให้เห็นคุณธรรมความดีงามของหมอชีวก  
โกมารภักจ์ ขวัญใจประชาชน ที่เพิ่มบุคลิกขอปรบมือให้

หากโลกนี้คือโรงละครใหญ่ บทบาทของหมอชีวกโก  
มารภักจ์ นับเป็นบทที่มีตมาสว่างไป กำเนิดแต่ตมในปฏิภูม ผลิต  
คุณธรรมความดีงามเด่นสง่าขึ้นมาสร้างคุณค่าให้ชีวิต จนสิ่ง



ปฏิภูลนั้นลดน้อยถอยลง ในชีวิตคนเราล้วนมีขึ้นมีลง มีลด มีเพิ่ม  
 เคล็ดลับคือจงระวังใจไม่ประมาทในยามที่ชีวิตขึ้นสูง และมีความ  
 กล้าหาญเด็ดเดี่ยวในยามที่ชีวิตตกต่ำ ฟังระลึกลอยอยู่เสมอว่าเกิดมา  
 แล้วต้องตายทุกคน แต่ความกล้าหาญและความดีงามจะคงอยู่  
 เป็นอนุสรณ์ของเราตราบนานเท่านาน ขอเพียงได้พบกัลยาณมิตร  
 นำไปสู่เส้นทางที่ถูกต้อง และต้องสร้างทัศนคติที่ดีต่อตัวเองด้วย  
 ฉันเชื่อว่า ทัศนคติที่ดีนั้นเป็นสิ่งที่สามารถติดต่อกันได้ ดังนั้นเรา  
 ไม่ต้องรอให้ใครสร้างทัศนคติที่ดีให้เรา แต่เราสามารถเป็นผู้นำ  
 ทัศนคติที่ดีต่อไปยังผู้อื่นได้ ฉันกล้าฝัน และกล้าไปในที่อยากไป  
 และเป็นในสิ่งที่ยากเป็นด้วยเพราะชีวิตนี้สั้นนัก เราอาจมีโอกา  
 สเพียงครั้งเดียวที่จะได้ทำสิ่งนั้นก็ได้

ดอกบัวดอกหนึ่ง ที่พ่อยื่นให้ ฉันจะจำไว้สอนใจตัวเอง  
 ไม่ว่าเรามาจากไหน ทำอะไรมาก่อน ไม่สำคัญเท่ากับ วันนี้เรา  
 ทำอะไรอยู่ ดีพอมีค่าพอสำหรับชีวิตเราหรือยัง เริ่มต้นความคิดที่ดี  
 สร้างแรงใจที่แกร่งกล้า ก้าวออกจากมุมมืด มาสู่แสงสว่างแห่งการ  
 รู้แจ้งกันเถิดพวกเรา เพราะสิ่งที่ดีงามรออยู่ข้างหน้าความเป็น  
 มนุษย์ที่ทรงคุณค่ารอเราเป็นเจ้าของ ประกาศนียบัตรทางใจนี้  
 ยังเป็นประโยชน์ให้แสดงแก่ยมราชา เป็นใบเบิกทางสู่การเกิดใหม่  
 ในภพที่ดี ในวันข้างหน้าได้อีกด้วย...นะจ๊ะ...จะบอกให้



".....ฉันจะถามตัวเองว่า

ฉันมีเมตตาหรือมีราคะ

หากแน่ใจว่าเป็นความเมตตา

เป็นสิทธิ์ของผู้ให้

ฉันจะไม่สั่งเสียใจที่ละบอกลาว่า

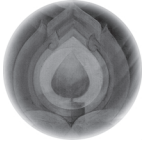
ฉันรักเขามากแค่ไหน....."

ตอนที่ ๑๙

# รักอย่างผู้รู้

ใกล้เทศกาลปีใหม่ ไม่ว่าจะไปไหนได้ยินแต่เสียงเพลงเฉลิมฉลองศกใหม่ ดูครึกครื้นมีชีวิตชีวา ผู้คนมากมายในห้างสรรพสินค้าต่างจับจ่ายใช้เงิน เหมือนเป็นจักรกลของกาลเวลาปรับตัวไปตามปฏิทินใกล้สิ้นปี มีใครสักคนใหม่ที่เข้าใจคุณค่าของวันเวลาอย่างแท้จริงมิใช่เคลื่อนไหวไปตามสิ่งเร้าโดยไร้จิตวิญญาณ เช่นนี้ ฉันเห็นบรรยากาศเหล่านี้ และได้ยินเสียงเพลงแห่งเทศกาลขับขานคราใด กลับรู้สึกเศร้าใจอย่างบอกไม่ถูก มันเหมือนเสียงเตือนใจให้เร่งทำความดี ทุกนาทีที่ผ่านไปชีวิตเราสั้นลงไปอีกแล้ว เสียงเพลงเหล่านั้นมันเหมือนเสียงเย้ยหยันของมารที่ข่มขวัญฉันไม่หลงกลและไม่ยอมแพ้เจ้าง่าย ๆ หรือกमारเอ๋ย

ฉันเคยคิดจะหาซื้อของขวัญปีใหม่ให้คุณพ่อ แต่เมื่อนึกถึงว่าต้องเข้าไปเดินเลือกในห้างสรรพสินค้า ให้อารมณ์ไม่ดี



ในสถานที่เช่นนั้นนัก ประกอบกับเมื่อใคร่ครวญด้วยปัญญาแล้ว พบว่าหากรู้ใจและรักคุณพ่อจริงแล้วยากที่จะหาของขวัญใดที่ดีพอที่จะนำมามอบให้แก่คุณพ่อได้ ในที่สุดก็เกิดพุทธิปัญญาว่า สิ่งที่ดีที่สุดที่ลูกจะหามาให้คุณพ่อได้ คือตัวลูกเอง หากลูกตั้งใจทำดี ชีวิตลูกย่อมมีค่ามากขึ้นทุกปี ของขวัญที่ลูกจะให้คุณพ่อ ย่อมมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นทุกปีเช่นกัน ปีนี้ฉันคิดใหม่ทำใหม่โดยไม่เสียเงินซื้อของขวัญและ ส.ค.ส.ให้ใครเลย

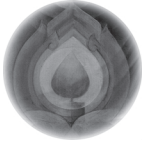
"คุณพ่อขา ที่พระพุทธองค์มีพุทธพจน์ว่า เราารู้สึกต่อราหูลอย่างไร เราก็รู้สึกต่อเทวทัตต์อย่างนั้น หมายความว่าอย่างไรคะ" ฉันเริ่มบทสนทนาในคำคืนหนึ่งของฤๅษีนาถ

"นั่นคือสุดยอดของความรักเลยล่ะลูก รักแบบพระอรหันต์ รักแบบผู้รู้จริงในปรมาตถธรรม ที่ไม่ติดในสมมุติ มองเห็นสภาพทุกสิ่งเป็นหนึ่งเดียวกันหมด ไม่มีราหูล ไม่มีเทวทัตต์ มีแต่สัตว์โลกซึ่งประกอบด้วยรูปและนามเหมือนกันหมดนะลูก" คุณพ่ออธิบายถึงความรักที่ผู้หลุดพ้นจากโลกแห่งสมมติจึงจะสัมผัสได้

"ไอ้ไอ้ ทำได้ไงคะนี่ ยากจริง ๆ ค่ะคุณพ่อ ที่เราจะรักทุกคน ทุกสิ่งได้เสมอกันหมด" ฉันอุทาน

"นี่แหละลูก ผู้เข้าถึงปรมาตถธรรมจึงจะทำได้ ในครั้งพุทธกาลมีตัวอย่างของพระมหากัสสปะ ขณะกำลังบิณฑบาตแล้วมีคนเป็นโรคเรื้อรังขึ้นรุนแรง นำอาหารมาใส่บาตร ขณะที่ใส่บาตรนี้มือของคน ๆ นั้นก็หลุดลงมาอยู่ในบาตรด้วย พระมหากัสสปะ ท่านยังฉันอาหารในบาตรนั้นได้เลย นี่คือสุดยอดของผู้เข้าถึงปรมาตถธรรมจริง ๆ" คุณพ่อยกตัวอย่างที่สะกดใจคนฟังอย่างยิ่ง ฟังแล้วชวนให้เป็นแรงใจในการพัฒนาความรักของเรา ให้สูงส่งและเป็นสากลมากขึ้นบ้าง พลังคิดว่าพระมหากัสสปะ ท่านคงไม่ฉันนั้มนั้ไปด้วยนะ

"เรื่องปรมาตถธรรมนี้ ตอนที่พ่อไปฝึกกรรมฐานที่วัดมหาธาตุฯ ในวันที่จิตสงบมาก ๆ พ่อได้ยินเสียงจากการพูดแต่จับไม่ได้ว่าเป็นเสียงของคนและพูดเรื่องอะไร เพราะจิตสงบมากจนไม่มีการปรุงแต่ง จึงไม่เกิดวิญญานคือการรับรู้เลย หรือถ้ามีเสียงสุนัขเห่า แต่เราฟังไม่รู้ว่าเป็นเสียงสุนัข เพราะสังขารไม่ปรุงแต่ง ผัสสะของเสียงที่เกิดเป็นจริงทั้งหมด นั่นแหละคือปรมาตถธรรมของเสียงละ ฉันหวังจะได้เข้าถึงปรมาตถธรรมเช่นนั้นบ้าง เพราะหากจิตใจปลดปล่อยทุกสิ่งทุกอย่างได้แล้ว ต่อให้เสือแยกเขี้ยวอยู่เบื้องหน้า คงรู้สึกไม่แตกต่างอะไรกับการเดินชมสวนกุหลาบที่หอมกรุ่นหลากสีนานาพันธุ์



"นั่นเป็นความรักแบบผู้หลุดพ้นจากสมมติแล้ว แล้วความรักอย่างปฤชณเรานี้ เริ่มจากความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูกนะคะ คุณพ่อคิดว่าเป็นอย่างไรคะ" ฉันทแจกแจกถึงความรักระดับโลกิยะ

"นั่นต้องอาศัยพรหมวิหารธรรมไถ่ลูก เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ต้องมีครบความรักจึงจะสมบูรณ์ มีพ่อแม่บางคนเอากิเลสเติมให้ลูก มีเยอะ รักลูกไม่เป็น ทำให้ลูกเป็นคนพร่อง ต้องคอยรอ อยากโน่นอยากนี่ไม่รู้จบนะ ลูกเห็นไหม" คุณพ่อชี้ให้ดูพ่อแม่ที่ไม่มีพรหมวิหารธรรม รักลูกไม่ถูกทางมีมากมาย ในสังคมที่วิปริตเช่นนี้ ทำให้ลูกเติบโตอย่างผิดๆ เพิ่มวิกฤตให้สังคมซ้ำอีก

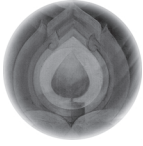
"แล้วความรักของครูบาอาจารย์ที่มีต่อศิษย์ละคะต้องใช้พรหมวิหารธรรมเหมือนกันใช่ไหมคะพ่อ" ฉันทถามต่อ เพื่อวันหน้าจะได้เป็นครูอาจารย์ที่ดีเหมือนพ่อบ้าง

"ใช่แล้วลูก ครูที่ดีมีหน้าที่ให้ความรู้ และอบรมดูแลด้วยถือว่าเป็นพ่อแม่คนที่สองไถ่ครูที่ดีสั่งสอนศิษย์โดยการทำดีให้ดูมิใช่ตำหนิใคร อย่างที่พ่อเคยบอกลูกจำได้ไหมละ หากเราจำเป็นต้องตำหนิใคร เราจะบอกเขาเฉพาะสองต่อสอง ไม่ให้คน

อื่นได้ยิน และเราต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการสอนคนอื่นด้วย เราต้องทำอย่างนั้นได้ก่อนจึงจะสอนเขาได้นะลูก ที่สำคัญอีกอย่างคือ ครูต้องมีความเสมอภาคต่อศิษย์ทุกคน ไม่มีอคติ ๔ นี้ละจึงจะเป็นครูแบบพุทธะได้แท้จริง" ในฐานะ "พ่อพิมพ์" คุณพ่อเป็นแบบอย่างที่ดีของบุชเนียบุคคล ที่เรียกได้อย่างภาคภูมิใจว่า "ครู" ผู้เป็นเป้าหลอมชีวิตจิตใจที่มันศรัทธาในคุณงามความดี พัฒนาจิตวิญญาณไม่หยุดยั้ง แก่ศิษย์ทุกคน โดยที่ท่านมิได้คิดว่าท่านเป็นครูหรือผู้ให้ที่เหนือผู้อื่นแต่ประการใดเลย คุณพ่อวางความดีความชอบทุกอย่างกองไว้บนพื้น ทำตัวเรียบง่ายสบายๆ ให้คนเข้าใจได้ เข้าถึง ได้สัมผัสสายธารแห่งเมตตาธรรมของท่าน ผู้ไม่ยึดติดในความดีและไม่เป็นหนี้พระคุณแก่ใคร วางทุกอย่างได้ ไม่ติดในสมมติเพราะท่านมุ่งสู่ปรมาตถ์ อันบริสุทธิ์และเย็นสบายโดยแท้

"ถ้าลูกได้เป็นครู ลูกขอเป็นครูแบบคุณพ่อนี้ละคะ คุณพ่อขา แล้วความรักระหว่างสามีภรรยาควรจะเป็นอย่างไรคะ" ฉันทถามต่อ

"ควรจะรักกันด้วยเมตตาสิลูก อาศัยพรหมวิหารธรรมเหมือนกัน เราต้องอยู่อย่างกัลยาณมิตรพึ่งพาอาศัย ถ้อยทีปรองดองกัน มีความยึดหยุ่น เห็นใจเข้าใจกัน สามีภรรยาที่เป็นคู่สร้างคู่สมจะมี ๔ อย่างที่เสมอกัน คือ สมสังฆา สมศีลา สมจาคาและสมปัญญา" ลักษณะของคู่สร้างคู่สมที่แท้จริง



หากใครได้พบต้องถือว่าเป็นคู่บุญคู่บารมีโดยแท้จริง เช่น พระเวสสันดรกับพระนางมัทรี ปิณฑลกับภัททกาปิลาณี เป็นต้น

"หาก ๔ ประการนี้แตกต่างกันมาก การใช้ชีวิตคู่ก็มีปัญหาได้เหมือนกัน" คุณพ่อกล่าวเสริมเพื่อเปรียบเทียบ

"เรียกว่าคู่เวรคู่กรรม หรือเจ้ากรรมนายเวรใช้ไหมคะคุณพ่อ" ฉันทเสนอแนะ

"คงงั้นล่ะลูก สังคมจึงมีปัญหามากมายอย่างในทุกวันนี้ เพราะใจของคนขาดธรรมะนี้แหละนะ แต่ถ้าเรามีธรรมะแล้วอยู่กับใครก็ได้ล่ะลูก เราเมตตาเขา ทุกอย่างก็จะดีเอง" คุณพ่อกล่าวอย่างผู้รู้

"แล้วความรักระหว่างชายและหญิง ที่มีปัญหาปรากฏมากมาย เกิดจากอะไรคะคุณพ่อ" ฉันทถามราวกับกำลังคุยอยู่กับศิราณี

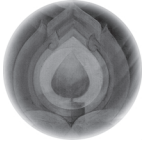
"เกิดจากเขาไม่มีความรักที่แท้จริงนะสิลูก คนส่วนใหญ่ไม่มีความสันโดษ แต่มีความทะยานอยาก (ตัณหา) หัวใจเขายังพร่องอยู่ จึงให้คนอื่นไม่เป็น คอยแต่จะรับจากผู้อื่น เขาต้องการให้คนอื่นเป็นอย่างที่เขาอยากให้เป็น มิได้รักอย่างเมตตา ที่ยอมรับความเป็นเช่นนั้นของอีกคนหนึ่ง รักเพื่อเติมเต็มตัวเอง หวัง



ครอบครองยึดถือ ไม่ต่างอะไรกับการยึดถือวัตถุหรือสมบัติอื่น ๆ การยึดถือครอบครองเป็นการตั้งจิตไว้ผิด นำความทุกข์และปัญหามาสู่ใจคนมากมาย ต้องรักอย่างมีเมตตาสิลูกจึงจะถูก" คุณพ่ออธิบายอย่างผู้เรียนรู้โลกมาอย่างดี และเข้าใจความรักอย่างแท้จริง

"ลูกเห็นบางคนรักเพื่อสวัสดิการชีวิต บางคนรักเพื่อเซ็ดหน้าชูตา บางคนรักเพื่อค้นหาความใคร่ คนเหล่านี้หาใช่คนที่มีความรักแท้จริงไม่ จริงไหมคะพ่อ" ฉันลองวิเคราะห์ดูบ้าง เห็นได้ว่าคนเราต่างล้วนเต็มไปด้วยความเห็นแก่ตัว หาได้ยากยิ่งนักที่จะมีใครทวนกระแส และยอมรับธรรมชาติที่แตกต่างกัน

"แน่นอนลูก หากเราไม่มีสติปัญญา ต้องหลงตกเป็นทาสของสิ่งเหล่านี้คือกาม มาเวียนว่ายตายเกิดอีกนับภพไม่ถ้วน เราต้องเคารพนับถือตัวเอง สร้างค่าให้ตัวเอง พึ่งธรรมชาติของตัวเองให้ได้ จะได้ไม่ต้องรอความรักจากใคร เพราะตัวเราเองย่อมเป็นที่รักสูงสุด" คุณพ่อชี้ทางให้พึ่งธรรมชาติและความดีของตัวเอง จะได้ไม่ต้องตกเป็นทาสของอารมณ์ต่าง ๆ ฉันลองหยั่งลึกลงไปในจิตตน พบว่าสิ่งที่ฉันปรารถนาสูงสุด อยู่เหนือความรัก ความใคร่อย่างโลกีย์ไปหมดแล้ว ฉันมิได้ปรารถนาสุขอย่างหยาบเช่นนั้นอีกแล้ว ความสุขจากจิตสงบเป็นอิสระนั้นมีค่ากว่านัก



"เราจะฝึกจิตใจของเรา ให้เป็นผู้ที่รักอย่างชาญฉลาดได้  
อย่างไรคะ"

"ลูกต้องเจริญสติ ให้รู้ทันความคิด ทันอารมณ์ อย่ารัก  
ด้วยอารมณ์อย่ารักด้วยความเสน่หาต้องรักด้วยเหตุผล สะสม  
ความไวของสติ และความคมของปัญญา มีขันติยับยั้งฝึกห้ามใจ  
ระวังใจ แล้วลูกจะแจ่มแจ้งด้วยใจของตัวเอง ดังนั้นผู้ที่รู้จักความ  
รักดี ไม่ใช่ผู้ที่ผ่านความรักมาหลายครั้ง ผ่านความหลงมาหลาย  
ครั้งหรือลูกเอ๋ย แต่เป็นผู้ที่เฝ้าดูรู้ทันมายาของจิต รู้ทันอารมณ์  
รัก อารมณ์ใคร่ต่าง ๆ ที่มากกระทบใจอย่างผู้รู้ต่างหากล่ะลูก" คุณ  
พ่อชี้หนทางที่ฉลาดรักให้ ฉันจะไม่ทำให้คุณพ่อต้องผิดหวัง

"ลูกจะไม่ปล่อยให้ใจให้ตกเป็นทาสของอารมณ์คะ ฉัน  
ตั้งใจว่าจะแนะนำคนอื่น และลูกหลานให้รักอย่างมีปัญญาอย่าง  
ที่คุณพ่อสอน

"แสดงว่าเริ่มฉลาดแล้วละ ลองหัดฝึกสติ รักอย่างมี  
เมตตาณะลูก เหมือนพ่อแม่รักลูก เราปลดปล่อยใจของเรา ปลด  
ปล่อยคนที่เรารักให้เป็นอิสระ ไม่ยึดมั่นไม่ผูกมัด มีแต่ความ  
กรุณาคิดช่วยเหลือให้เขาเป็นสุข เขาอาจสุขกับคนอื่นไม่ใช่สุข  
กับเรา แต่เรารักเขา เราต้องยินดีที่เขาเป็นสุข รับรองว่าไม่มีวัน

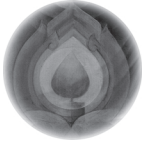
เสียใจเด็ดขาด เพราะเรามีหัวใจที่เป็นอิสระ มีหัวใจที่เต็มแล้ว ให้เขาแล้วเราเป็นสุข ถ้าตราบใดที่ใจเรายังพร่องอยู่ เรายังต้องการจากคนอื่น ยากหาความสุขได้" ความรักที่แท้อยู่ในหัวใจของผู้ให้ที่ไม่มีเงื่อนไขนั่นเอง

"ถ้าเรารักจริงเราต้องอยากให้ ไม่ใช่อยากได้ใช่ไหมคะ คุณพ่อ"

"ถูกต้องแล้วลูก ลูกลองคิดดูซิว่า ลูกยังต้องการความรักจากคนอื่นอีกหรือเปล่า" ฉันทรวจสอบจิตใจตนเองทันที

"ไม่ต้องการแล้วค่ะ คุณพ่อ ลูกอยากเป็นผู้ให้ความรักที่มีเมตตาเป็นพื้นฐานแก่ผู้อื่นมากกว่า" วันนี้ฉันรู้แล้วว่าความรักเป็นเรื่องของญาณทัศนะ ที่รุ่งเรืองด้วยการเห็นแจ้งในภัยของอุปาทาน ตราบใดที่เราอึดแล้ว พอแล้ว ไม่เป็นทาสของตัณหา แม้กระทั่งความยึดถือแล้ว ตราบนั้นรักย่อมผลิตบานสว่างไสวในหัวใจของเรา แล้วเราจะเป็นผู้ที่สุขสันต์ สงบไม่เร่าร้อน ทุรนทुरายต่อไป เราจะมีความรักอย่างมีปัญญารู้เท่าทันอารมณ์ ไม่จมอยู่ในตัณหาราคะและความยึดมั่นอีกต่อไป รักที่ดีต้องไม่เห็นแก่ตัวหรือเห็นแก่กิเลสนั่นเอง

"ความรักทุกรูปแบบต้องมีฐานรองรับคือพรหมวิหาร ๔ นี้แหละลูก จึงเป็นรักที่ประเสริฐ มีเมตตานำ ในทางตรงข้าม หากรักมีพื้นฐานจากตัณหาราคะหรือหวังครอบครอง นั้นเป็นรักที่



ผิดทางแล้วล่ะลูก" ฉันจะจำหลักเกณฑ์ไว้ ควบคุมระวังใจ ไม่ให้หลงผิดทาง ไม่เป็นคนเมารักจนไร้ปัญญา ไม่เป็นคนปล่อยใจเลื่อนไหลตามอารมณ์ จมอยู่ในความหลง ฉันเชื่อว่าถ้ารักอย่างมีปัญญาแล้ว รักนั้นย่อมมีพลังสร้างชีวิตที่ยิ่งใหญ่ได้ ทำสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ให้เป็นไปได้ในที่สุด ดังเช่น ทักษมาฮาลเกิดขึ้นได้ด้วยความรักของกษัตริย์ชาเจฮานที่มีต่อพระนางมูมทัชนั้นไง

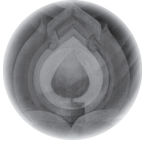
"ลูกเคยอ่านเรื่องการลดภาระของหัวใจ ไม่ให้ต้องทำงานหนักเกินไป เป็นการรักษาโรคหัวใจทางหนึ่ง โดยทำให้สารแห่งความสุข คือฮอว์โมนเอ็นโดฟินหลั่ง ยืดอายุได้ โดยสอนให้เรารู้จักชื่นชมคนอื่นบ้าง (Appreciate) รู้จักให้อภัยไม่มีความผูกโกรธ (Forgiveness) และสุดท้ายคือสอนว่าอย่าไปตัดสินคนอื่นว่าถูกหรือผิด (Non-Judgement) เพราะเราไม่ใช่ตัวเขา เราย่อมไม่รู้เหตุผลทั้งหมดของเขา การที่เราตัดสินว่าใครผิดใครถูก ทำให้หัวใจเราต้องรับภาระกับความเชื่อเหล่านั้น ก่อให้เกิดทุกข์ได้" ฉันเล่าให้คุณพ่อฟังถึง วิธีเยียวยาคนไข้โรคหัวใจทางหนึ่ง ด้วยการสอนให้มีทัศนคติในเชิงบวก

"นอกจากนี้เขาสอนให้ลดภาระของหัวใจ ในการที่เราจะรักใคร่หวังใครให้ระวังรักษาใจอยู่ในจุดสมดุลอย่าให้เกินสมดุล

กลายเป็น Overcare รักมากเกินไป ห่วงมากเกินไป จนเริ่มเป็นทุกข์เริ่มกังวล เริ่มเศร้าหมอง นั่นเป็นสื่อแสดงถึงสภาวะที่เกินสมดุลแล้ว หากมีอาการติดลบพวกนี้ต้องรีบถอยกลับมาที่จุดสมดุลทันที" ฉันกล่าวทวนความจำ

"สิ่งเหล่านี้คือการมีสติ รู้เท่าทันอารมณ์ใจละลูก ทุกสิ่งทุกอย่างไม่พ้นกฎไตรลักษณ์ เราต้องใช้ปัญญาพิจารณา ให้เห็นการเกิดดับของรูปนาม อย่าไปยึดถือ คนเราทุกข์เพราะอยากคือ ตัณหา และทุกข์เพราะยึด คืออุปาทานนี้แหละ ถ้าตัดความอยาก ความยึดไปได้ จิตใจจะเป็นอิสระขึ้นอีกมากมาย เมื่อใดจิตไม่ตกเป็นทาสแล้วนั่นคือความสุขขั้นสูงสุด" ฉันมั่นใจว่าไม่ผิดหรอกที่เราจะรักคนอื่นแต่ต้องมีสติและปัญญาควบคู่ด้วย

ฉันยังเป็นปุถุชนที่ตัดขาดความรักไม่ได้โดยสิ้นเชิง แต่ความรักที่ประกอบด้วยสติ-ปัญญา ย่อมทำให้ฉันเดินไปถูกทางอย่างมีพลังใจแน่นอน ฉันเชื่อว่ามิตรภาพเป็นสิ่งงดงามเสมอ แม้หากการที่จะต้องพรากจากคนที่เรารัก จะนำความโศกเศร้ามาให้บ้าง (พระโสดาบันยังร้องไห้ได้) แต่ยังประเสริฐกว่าความจริงเกลียดชังและหัวใจที่ไร้รัก เราพบกันเพื่อจะต้องจากกันทุกคน ในเวลาที่เราได้พบกัน จึงควรเป็นช่วงเวลาที่เราจะมอบสิ่งที่ดีๆ ให้แก่กัน จริงใจ เมตตาต่อกันให้มากที่สุด เพราะเมื่อถึงเวลาที่ต้องจากกัน เราจะได้ระลึกถึงความดีงาม และความอาทรของ



กันและกัน เป็นแรงใจในการต่อสู้ชีวิตของตนต่อไป การอยู่หรือการจากจึงไม่ใช่สิ่งสำคัญสำหรับความรักอีกต่อไป เพราะรักยังอยู่ในหัวใจเราเสมอ และความเมตตาในดวงจิตย่อมนำไปสู่ความสงบเย็นได้เสมอ โดยที่เราไม่ต้องทุกข์ร้อน ทูรันทุราย เพราะเราเป็นผู้ที่อิ่มแล้วพอกแล้ว และมีเหลือเผื่อแผ่ให้ผู้อื่นได้มากมายด้วยหัวใจกรุณา ฉันคิดถึงกาลิลียิบราน ที่เขียนบทกวีในหนังสือปรัชญาชีวิต เกี่ยวกับความรักไว้ว่า

"จงรักกันและกัน แต่อย่างสร้างพันธะแห่งความรัก และขอให้ความรักนั้นเป็นเสมือนห้วงสมุทรอันเคลื่อนไหว อยู่ระหว่างฝั่งแห่งวิญญาณของเธอทั้งสอง

จงเติมถ้วยของกันและกัน แต่อย่าดื่มจากถ้วยเดียวกัน

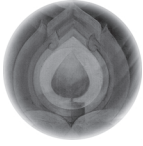
จงให้ขนมปังแก่กัน แต่อย่ากัดกินจากก้อนเดียวกัน

จงร้องและเรingat ด้วยกัน และจงมีความบันเทิง แต่ขอให้แต่ละคนได้มีโอกาสอยู่โดดเดี่ยว

ดังเช่นสายพิณนั้น ต่างอยู่โดดเดี่ยว แต่ว่าสั่นสะเทือนด้วยทำนองดนตรีเดียวกัน

จงมอบดวงใจ แต่มีใจต่ออีกฝ่ายหนึ่ง  
 เพราะหัตถ์แห่งชีวิตอมตะเท่านั้น ที่จะรับดวงใจของเธอไว้ได้  
 และจงยืนอยู่ด้วยกัน แต่ว่าอย่าใกล้กันนัก  
 เพราะเราเสาของวิหารนั้น จะยืนอยู่ห่างกัน  
 และต้นโพธิ์ ต้นไทร ก็ไม่อาจเติบโตได้ร่วมเงาของกันได้"

เมื่อฉันจะกล่าวว่าฉันรักใคร่ ฉันจะถามตัวเองก่อนว่า  
 ฉันอยากแบ่งปันสิ่งดีๆ ในใจของฉันให้แก่เขา หรือว่าฉันกำลัง  
 คิดจะยึดแย้งสิ่งที่เขาทำและผูกมัดเขาไว้ ฉันจะถามตัวเองว่า ฉัน  
 มีเมตตาหรือมีราคะ หากแน่ใจว่าเป็นความเมตตา เป็นจิตของ  
 ผู้ให้ ฉันจะไม่ลังเลที่จะบอกว่า ฉันรักเขามากแค่ไหน ฉันจะไม่  
 ปลอ่ยให้กาลเวลาพลัดพรากให้เราจากกันโดยที่เขาไม่รู้ว่าฉันรักเขา  
 และฉันแน่ใจว่า ฉันไม่มีวันต้องเจ็บปวดเสียใจจากความรักที่  
 ฉันมีให้ใครๆ อีกต่อไป เพราะจิตของผู้ให้ ย่อมไม่คาดหวังว่าจะ  
 รับสิ่งใดตอบแทน หากวันใดที่รู้สึกทุกข์ เศร้า เจ็บปวด นั่นแสดง  
 ว่าฉันไม่ได้มีจิตของผู้ให้ที่มีเมตตาต่อไปแล้ว ฉันจะต้องแก้ไข  
 ปรับปรุงที่ใจของฉัน ให้หลุดพ้นจากความคิดอกุศลเหล่านั้น *สุนัข*  
*ที่ทะเลาะวิวาทไม่มีวันอิมฉันใด กามย่อมไม่ยังความอิมความพอ*  
*ให้หัวใจใคร่ได้ฉันนั้น* ดังนั้นความรักที่อยู่บนพื้นฐานของพรหม  
 วิหาร ๔ โดยมีเมตตาเป็นตัวนำจึงเป็นความรักที่ควรค่าแก่การ



ประดับไว้ในใจเราทุกคน เพื่อให้โลกอบอุ่นและเปี่ยมด้วยมิตรภาพ  
ที่ยั่งยืน

หากความรักคือความเมตตา และความปรารถนาดีที่ได้รับ  
ขอบเขต ผู้ที่อ้อมแล้ว พอแล้วเต็มแล้วเท่านั้น ที่จะรักและกรุณา  
ใครได้อย่างแท้จริง เพราะความกรุณาเอื้ออาทรไม่อาจเกิดขึ้น  
ในดวงจิตที่หิวโหยเรียกร้องและแสวงหา ขอให้เราฝึกปัญญาให้เห็น  
แจ่มแจ้งว่า ไม่มีสิ่งใดควรที่จะนำชีวิตไปผูกพันยึดถือมั่นไว้ และ  
ไม่มีเกียรติศักดิ์รूपนามค่านิยมใด ควรแก่การนำใจของเราเข้าไป  
ผูกติดเป็นจริงเป็นจัง ณ ที่นั้น หัวใจของเราจะเริ่มเพียงพอ  
แสงสว่างแห่งความรักย่อมฉายส่องในดวงจิต ให้ชีวิตเราสงบ  
เย็นและเป็นสุข รักกันไว้เถิด เหมือนที่ครูมอริกล่าว "จงรักกัน  
ไว้ หรือไม่ก็ดับสูญ" แม้ซีพล่วงลับแต่ความรักยังคงอยู่ ความรัก  
จะไม่จืดจางเหือดหายไปจากใจ ตราบนานเท่าที่เรายังต้องเวียน  
ตายเวียนเกิด และหมั่นดูแลรักษาใจของเราให้อ้อม เต็มและบริบูรณ์  
อยู่เสมอ ด้วยสันโดษอันเกิดแต่ปัญญารู้แจ้ง ย่อมนำมาซึ่งความ  
รักอย่างผู้รู้ตนเอง







".....ผมเห็นภิกษุหนึ่งคุยกัน  
แต่ผมจำแทบไม่ได้ว่าเป็นเสียงอะไร  
เพราะจิตไม่ปรุงแต่ง สัญชาตไม่เกิด  
วิญญานไม่รู้  
ทุกผัสสะเกิดกับจิตเป็นจริงทั้งหมด  
เสียงจึงเป็นแค่เสียง....."

ตอนที่ ๒๐

## สมมติ-ปรมัตถ์

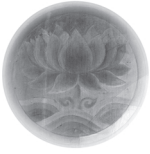
ริ ถยนต์สีน้ำตาลอ่อนแล่นทะยานไปข้างหน้า ใต้ความสูงสู่มืดมนที่เขา ที่รายล้อมด้วยป่าไม้ผลัดใบ ชายอ่อนวัย ผู้เป็นศิษย์นั่งในตำแหน่งคู่คนขับ ซ้ำให้ชายสูงอายุ ในชุดสีขาวซึ่งขับรถอย่างมีสติจดจ่อมองดูเบื้องหน้า "เรามาไม่ผิดทางแล้วครับอาจารย์ เห็นวัดอยู่บนยอดเขาโน้นแน่ครับ" ชายสูงวัยมองตาม พลังปรับเปลี่ยนพวงมาลัยตามทิศทางที่นำพาไป ในที่สุดก็มาถึงจุดหมายบนยอดเขานั้นหลังจากเวลาผ่านไปนับชั่วโมง ก่อนที่วาทกรรมจะเก็บลำแสงสุดท้ายลาลับโลก วัดดอยแดน อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ซึ่งมีงานจัดอบรมพระเข้าปริวาสกรรม ๓๐ รูปเศษและมีฆราวาสที่บวชเนกขัมมะอีกประมาณ ๔๐ คน

ชายสูงวัยก้าวลงจากรถ ในชุดสีขาวบริสุทธิ์ที่ดูสง่าภูมิฐาน ติดตามด้วยศิษย์อายุราว ๔๐ ต้น ๆ ผู้ติดตามมาเป็นดวงตา

ของอาจารย์ในยามรัตติกาล ชายสูงอายุได้รับเชิญมาเป็นองค์  
 บรรยายแก่พระที่เข้าปริวาสกรรมและฆราวาสดังกล่าว ในคำคิน  
 นี้ซึ่งการบรรยายจะมีขึ้น หลังจากกลุ่มผู้ฟังได้ทำวัตรเย็นแล้ว  
 ท่านขยับเสื่อกันหนาวให้กระชับ ปกป้องความอบอุ่นแก่ร่างกาย  
 พลังเดินนำศิษย์เข้าพบเจ้าอาวาสในศาลาพักสงฆ์ ด้วยความ  
 คุ่นเคยเพราะเคยมาบรรยายธรรมที่นี่แล้ว

ปีนี้มีพระมาร่วมอยู่ปริวาสกรรมน้อยกว่าปรกติ เพราะ  
 เกิดเหตุการณ์เมื่อปีกลายแม่น้ำลี้พิโรธ พัดพาบ้านเรือนราษฎร  
 สูญหายไป ๒๐ กว่าหลัง ยังความทุกข์ร้อนและวิบัติแก่ชาวบ้าน  
 ที่อยู่เบื้องล่าง วัดจึงไม่ได้จัดงานดังกล่าวในปีที่แล้ว ให้เป็นภาระ  
 แก่ชาวบ้านอีก ทำให้ผู้ที่มาแก้เมื่อปีกลาย ไม่กล้ามาในปีนี้  
 เมื่อการประชาสัมพันธ์ไม่ถึงพร้อม จึงรวบรวมพระมาได้เพียง ๓๐  
 รูปเศษเท่านั้นในปีนี้

เจ้าอาวาสโอภาปราศรัยต้อนรับชายสูงวัยอย่างอบอุ่น  
 เป็นมิตรและเลื่อมใสศรัทธา เพราะเคยได้ฟังธรรมที่น้อมนำใจ  
 ให้ไปฝึกปฏิบัติกรรมฐานกับพระอาจารย์อย่างเข้มข้น ถึง ๔ เดือน  
 ด้วยแรงบันดาลใจจากชายสูงวัยท่านนี้เมื่อปีกลาย ทั้งเจ้าอาวาส  
 ยังไปตามพระนักปฏิบัติจากจังหวัดเลย มาทำความรู้จักกับชาย  
 สูงวัย พระจากจังหวัดเลยอายุประมาณ ๔๐ พรรษาเศษทำทาง  
 สงบสำรวม เป็นเจ้าอาวาสตั้งแต่อายุยังน้อย เป็นศิษย์ของหลวง



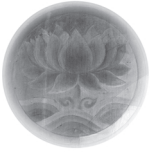
ปู่โพธิ์ศรีสุริยะ ท่านเล่าให้ชายสูงวัยฟังว่า เคยศึกษาธรรมะจาก หลวงพ่อตาบส และขอสมัครเป็นศิษย์แต่หลวงพ่อตาบสไม่รับ บอกว่าอาจารย์ของท่านอยู่ที่จังหวัดเลย ท่านได้ไปกราบหลวง พ่อตาบสอีกเป็นปีที่ ๒ ปีที่ ๓ หลวงพ่อตาบสก็กล่าวเช่นเดิม โดยที่พระเจ้าอาวาสจังหวัดเลยรูปนี้ยังไม่ทราบว่ายี่อาจารย์ที่หลวง พ่อตาบสกล่าวถึงคือท่านใด เพราะไม่ได้บอกชื่ออาจารย์ให้ ทราบ จึงอับจนปัญญาอยู่ ในที่สุดหลวงพ่อตาบสและหลวงปู่ โพธิ์ศรีสุริยะ ได้ติดต่อประสานกิจกันทางจิต ไม่คิดพึ่งพาองค์การ ไทโรศัพท์ แล้วบุพเพสันนิวาส ได้นำพาพระจากจังหวัดเลยของคัมนี้ ไปพบหลวงปู่โพธิ์ศรีสุริยะซึ่งเป็นพระอาจารย์ที่แท้จริงจนได้ คำ สอนของหลวงปู่โพธิ์ศรีสุริยะ สรุปลงได้ว่าสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏเข้า มาในข่ายของจิตสัมผัส ให้ตามดูความเป็นไปของผัสสะโดยไม่ เอาตัวเข้าไปยึดมั่นว่านั่นเป็นของเรา แท้จริงแล้วธรรมชาติของ สรรพสิ่งเป็นเช่นนั้นมิเกิด-มีดับ ไม่มีอะไรเป็นของเราสักอย่าง ลูกศิษย์พิจารณาตามและเห็นเป็นจริงดังคำสอนของพระอาจารย์ จึงได้ดวงตาเห็นธรรมมาจนทุกวันนี้

มีผู้กล่าวว่า ผู้มีปัญญามาก สนทนากันด้วยเรื่องหลัก การผู้มีปัญญาปานกลางสนทนากันด้วยเรื่องเหตุการณ์ ส่วนผู้มี

ปัญญาน้อยสนทนากันเรื่องของคนอื่น ในวงสนทนาธรรมค่านี  
จึงมีแต่เรื่องของหลักการโดยแท้

เมื่อใกล้ถึงเวลาบรรยาย เกิดเหตุการณ์บางอย่างที่เป็น  
กลางบอกเหตุ โดยในบริเวณดังกล่าวมีสุนัขวิ่งเล่นมากมาย ส่วน  
หนึ่งเป็นลูกสุนัขที่ซุกซน วิ่งไล่หยอกล้อ กัดกัน ร้องเล่นกระดิกหู  
หางอยู่รอบบริเวณศาลาพักสงฆ์ ลูกสุนัขตัวหนึ่งคาบรองเท้าข้าง  
หนึ่งของชายสูงวัยไปเล่น หาที่หลบมุมกัดแทะตามประสาคน  
เขี้ยว เมื่อผู้เป็นศิษย์เหลียวดู พบว่ารองเท้าดังกล่าวของอาจารย์  
ตนหายไป จึงแจ้งให้ทุกคนทราบและออกติดตาม หาอยู่พักใหญ่  
จึงพบจำเลยตัวการและได้ของกลางกลับคืนมา ด้วยสติอันฉับไว  
พระนักปฏิบัติจากจังหวัดเลยผู้มีปัญญา เข้าใจทันทีว่าจะต้องมี  
เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นให้ต้องเสียเวลาแน่นอน ด้วย  
ลูกสุนัขหรืออ่านมาคาบรองเท้าของผู้มีคุณธรรมสูงเช่นนี้ย่อมไม่ใช่  
เรื่องธรรมดา แต่อริชชายังบดบังไว้ ไม่ทราบว่าปรากฏการณ์  
สุนัขคาบรองเท้าเป็นนัยบอกเหตุการณ์ใด

หลังจากผู้เป็นศิษย์ติดตามรองเท้าของอาจารย์กลับมา  
ได้ในที่สุด แม้ซีผู้คล่องงานประสานกิจกรรมในวันนี้ มาเรียน  
เชิญชายสูงวัย ไปยังศาลาแสดงธรรมหลังจากที่พิธีการทำวัตร  
เย็นสิ้นสุดลงแล้ว



ศาลาฟังธรรมเป็นศาลาที่ก่อสร้างอย่างเรียบง่าย มุงสังกะสีโปร่ง โถงลมยออดดอยพัดเย็นจนหนาว บริเวณที่พระนั่งมียกพื้นขึ้นมา เล็กน้อยขณะที่ชมราวสนับบนพื้นมีเสื่อผืนใหญ่ปูรอง แตกต่างจากศาลาพักสงฆ์ที่ชายสูงวัยและวงสนทนาธรรมดั่งกล่าวเพิ่งแยกย้ายจากมา เพราะที่นั่นเป็นศาลาคอนกรีตปูพื้นด้วยกระเบื้องเซรามิคเรียบร้อย มีฝาผนังมิดชิดกันแดดกันลม ไว้ให้พระพักจำวัดค้างคืนได้

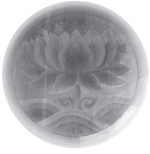
ชายสูงวัยเดินอย่างมีสติสงบสำรวจผ่านกลุ่มผู้ฟัง เข้ายังก้าวอ้อมเก้าอี้มีเท้าแขนที่จัดไว้สำหรับบรรยายธรรม พระจากจังหวัดเลย และศิษย์ติดตามเข้าไปนั่งบนยกพื้นสูง ด้านหลังของท่านนั้น ฟ้ามีดสนิทรตติกาลแผ่คลุมห่อหุ้มภูเขาไว้ ไรยละอองไอน้ำเย็นของลมหนาวสัมผัสทักทาย ต้อนรับอย่างคารวะ ดวงดาวไกลโฉบ กระจิบแสงระยิบระยับ จับจ้อง ประหนึ่งตั้งใจสดับฟังธรรมโอสถนี้ด้วย ขณะนั้นเป็นเวลาประมาณ ๒๐ นาฬิกา

เมื่อทุกอย่างอยู่ในที่อันควรลงตัวเรียบร้อยแล้ว ชายสูงวัยทอดสายตาที่เปี่ยมกรุณาไปยังกลุ่มผู้ฟัง ตั้งใจกำหนดจิตบำเพ็ญปัญญาบารมีอีกครั้ง ส่งกำลังญาณตรวจสอบหัวข้อเรื่องที่เหมาะสมจะป้อนให้แก่ผู้ฟัง ในที่สุดท่านเลือกบรรยายในเรื่อง

สติและปัญญา โดยอาศัยเจตปริยญาณเป็นสิ่งตรวจสอบจิต ความสนใจ และปัญหาของกลุ่มผู้ฟัง เพื่อให้การเยียวยาด้วย ธรรมโอสถนี้ได้ถูกตรงกับโรคของกลุ่มผู้ฟัง ในการบรรยายแต่ละ ครั้งจึงประทับใจผู้ฟังเสมอ ด้วยปัญญาอันถ่องแท้ในผู้อื่นเช่นนี้ วันนี้ท่านบรรยายเรื่องสติและปัญญา คุณค่าของธรรมที่กล่าวถึง การที่จิตไม่ตกเป็นทาสของสรรพสิ่งมีผลดีแก่ชีวิตอย่างไร ธรรม ของท่านรับฟังง่าย เข้าใจง่าย แต่สุขุมลุ่มลึก ถ้อยวาทาทะที่คมชัด ตรงตามธรรมและแฝงไว้ด้วยความเมตตาอาทร อ่อนโยน และ อ่อนน้อมถ่อมตนเสมอ ทำให้สะกิดใจผู้ฟังไว้สงบนิ่ง ดวงตาทุก คู่จับจ้องที่ร่างชายสูงวัย รวากับเป็นศูนย์รวมจิตใจของสรรพชีวิต ณ ที่นั้น แม้แต่หริตหริ่งเรไร ยังสงบเสียงเพลงแห่งราตรี ตั้งใจรับ ฟังธรรมอันมีค่านี้ โดยถ้วนหน้ากัน

พระนักปฏิบัติจากจังหวัดเลย นั่งสงบสำรวมอยู่เบื้อง หลังเสียงก้องกังวานนั้น ตั้งใจสดับธรรม โดยโยนิโสมนสิการ

การแสดงธรรมจากผู้รู้ และปฏิบัติได้จริง ถวายความรู้ แก่พระและเปิดดวงตาแห่งธรรมให้แก่ฆราวาส เวลาได้ล่วงผ่าน เลยไปประมาณ ๑ ชั่วโมงครึ่ง จึงยุติลง ชายสูงวัยขยับแว่นตา หยุดพักตีมน้ำจากแก้ว แล้วกล่าวเชิญให้ผู้ฟังได้ถามปัญหา ด้วยท่านเป็นฆราวาส จึงสามารถตอบคำถามได้ทุกชนิดไม่มีการ ผิดวินัย ทั้งพระทั้งฆราวาส มีสิทธิ์ถามคำถามได้เสมอกัน ไม่ถูก



กีดกันด้วยสีผ้าที่ห่มคลุมกายอยู่ น่าสังเกตในบรรดาพระทั้งหมด  
ที่อยู่ในศาลาแสดงธรรมนี้ พระเจ้าอาวาสจากจังหวัดเลย นุ่งห่ม  
จีวรด้วยสีเข้มคล้ำน้ำตาลไหม้ แตกต่างจากพระอื่นๆ โดยสิ้นเชิง  
เป็นความแตกต่างที่เป็นจุดเด่นชวนมอง การนุ่งห่มผ้าสีนี้ เห็นมี  
อยู่เท่าที่จำได้คือพระสุปฏิปันโน อย่างครูบาบุญชุ่ม หลวงปู่โพธิ์  
ศรีสุริยะ และพระจากวัดพระพุทธรบาท ๔ รอย นัยว่าคงเป็นกลุ่ม  
ปฏิบัติศรัทธาธรรมกลุ่มเดียวกันเป็นแน่แท้

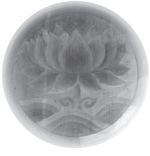
มีผู้ถามปัญหาพอสมควร บางคนคิดถามแต่ไม่ทันได้ถาม  
ชายสูงวัยได้ตอบคำถามที่เขาสงสัยเสียจนหมดสิ้นแล้ว เมื่อมา  
กล่าวแจ้งภายหลัง ชายสูงวัยจึงเข้าใจเหตุนี้ได้ดี เพราะท่านรู้ใจผู้  
ถามดีนั่นเอง ฆราวาสบางรายหลงติดอบายมุข ชอบซื้อหอย  
ได้ดินเป็นชีวิตจิตใจ ชายสูงวัยใช้โอกาสนี้อบรมบ่มจิตเขาใหม่ให้  
หลุดพ้นจากความหลง เมตตาการุญในหัวใจของท่าน ล้ำเลิศ  
เปี่ยมล้นไม่มีวันแห้งเหือด ยิ่งรินไหลยิ่งใสเย็นสะอาด มีแบ่งปัน  
ให้สรรพชีวิตไม่เคยเลือกที่รักมักที่ชัง ไม่อคติ ไม่เอาใจใคร ไม่  
เอาใจกิเลส ตรงตามธรรมยิ่งนัก



ขณะนั้นมีภิกษุอายุประมาณ ๕๐ พรรษา ขอโอกาสชี้แจงเพิ่มเติม มิได้มุ่งหวังโต้ถามปัญหาใดๆ เพราะเห็นว่าท่านรู้ดีอยู่แล้ว แต่เพียงต้องการให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ชายสูงวัยและผู้ฟังทั้งหมด ท่านเป็นนักเทศน์ที่มีทักษะในด้านปริยัติ ชายสูงวัยตั้งใจรับฟังคำอธิบายทั้งหลายอย่างสงบสำรวม ไม่มีขุ่นไม่มีขัดไม่มีขยะตะกอนใดเกาะติดเป็นละอองธุลีในดวงจิตท่านเลยแม้แต่น้อยใช้เวลาประมาณ ๕ นาทีขึ้นไป ที่ภิกษุนักเทศน์องค์ดังกล่าวได้อธิบายภูมิธรรมภูมิปัญญาของท่านอยู่อย่างโอ้อำภาคภูมิ ในตอนท้าย ท่านกล่าวว่า

"ความจริงมี ๒ แบบ คือในระดับสมมติ กับระดับปรมัตถ์สมมติคือความจริงที่ไม่จริงทั้งหลาย ส่วนปรมัตถ์คือความจริงแท้แห่งสัจธรรม" เมื่อภิกษุนั้นกล่าวจบ ชายสูงวัยน้อมศีรษะพร้อมพนมมือ กล่าวคำขอบคุณอย่างจริงใจ ที่มีโอกาสได้รับฟังผู้รู้ เมตตาชี้แนะ พลางกล่าวขอโอกาสถวายความรู้เพิ่มเติมให้ชัดเจนขึ้นอีก ในขณะที่พระเจ้าอวาสจากจังหวัดเลยนั่งสำรวมนิ่งและเริ่มโยนิโสมนสิการอีกครั้ง

"ความจริงไม่ได้มีแค่สมมติกับปรมัตถ์แต่มีสภาวะสัจจะด้วย สภาวะสัจจะคือเป็นจริงในขณะหนึ่ง แต่ต่อไปมันไม่ใช่ เช่นเราเคยวิ่งได้วันละ ๒ กิโลเมตรอีก ๕ ปีวิ่งได้แค่กิโลเมตรเดียวก็จะไม่ไหวแล้ว อันนี้เรียกว่าสภาวะสัจจะ ส่วนปรมัตถ์สัจจะนั้นผมขอ



ยกตัวอย่างตอนที่ผมไปฝึกกรรมฐาน ที่วัดมหาธาตุฯ เมื่อเกือบ ๓๐ ปีก่อน ขณะที่จิตสงบมาก ๆ ผมเห็นภิกษุหนึ่งคุยกัน แต่ผมจำแนกไม่ได้ว่าเป็นเสียงอะไร เพราะจิตไม่ปรุงแต่งสังขารไม่เกิดวิญญานไม่รับรู้ ทุกผัสสะที่เกิดกับจิตเป็นจริงทั้งหมด เสียงก็เป็นแค่เสียง แต่ฟังไม่รู้ว่าเป็นเสียงอะไร ทั้งที่อยู่ใกล้เรา หรือเมื่อเห็นสุนัขเห่า ถ้าเข้าถึงปรมาตตัสัจจะ จะฟังไม่รู้หรือกว่าเป็นเสียงของสุนัข" ชายสูงวัยอธิบายซ้ำ ๆ ให้แต่ละถ้อยคำฉันนึกลงในใจผู้ฟังครบถ้วน ให้เข้าใจแบบโยนิโสมนสิการในดวงจิต มิใช่เข้าใจแบบสัญญาจดจำในสมอง

ภิกษุนักเทศน์นั่งฟังอย่างสงบ ดวงตากระพริบถี่ คำอธิบายอย่างนี้ไม่มีในตำราต้องปฏิบัติเอง ใช้ตัวเองเป็นห้องทดลอง จึงจะเห็นผลจริงได้ ดังชายสูงวัยอธิบายมา ท้ายสุดชายสูงวัยกล่าวสรุปตอกย้ำตริงแน่นในจิตใจให้อีกว่า

"ปัญญาอย่างสุดตะ (สุดมยปัญญา) กับ จินตะ (จินตมยปัญญา) ฟังแล้วไม่เข้าใจหรือครับ ต้องเข้าถึงปัญญาแบบภาวนามยปัญญา ท่านจึงจะเข้าถึงปรมาตตธรรมของเสียงและเข้าใจที่ผมพูด" ชายสูงวัยกล่าว

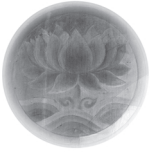
พระนักปฏิบัติจากจังหวัดเลยนั่งอยู่ด้านหลังผู้บรรยาย ยิ้มน้อย ๆ เป็นเชิงเข้าใจถ่องแท้ สีหน้าเอิบอิมอย่างภาคภูมิใจว่า ได้เดินมาถูกทิศทางแล้ว และเกิดปัญญาชัดเจนจับไล่ล่อวิชาของ คำว่า ได้ยิน (เสียง) สักแต่ว่าได้ยิน ได้อย่างหมดสิ้นสงสัย

การบรรยายธรรมสิ้นสุดลง ท่ามกลางความเสียดายของกลุ่มผู้ฟัง หลายท่านหลายคนคาดหมาย และตั้งตารอหวัง โอกาสเช่นนี้จะมีขึ้นอีก ดวงดาวหรือแสงหมองหม่นคล้ายรับรู้ ความอาลัยในราตรีนี้ หริตหรือเรไรเริ่มระงมราวเสียงมโหรีอำลา เสียดายเวลามีค่าที่ผ่านพ้นไป

ชายสูงวัยอำลาผู้ฟัง เดินมุ่งหน้า ฝ่าความมืดกลับมาที่ รถยนต์สีน้ำตาลอ่อนเวลาจวนเจียน ๔ ทุ่มแล้วต้องเดินทางไกล อีกนับชั่วโมง ท่านขยับเสื่อกันหนาวก้าวเดินอย่างระมัดระวัง ศิษย์ผู้ติดตามเดินระแວดระวังภัยให้อาจารย์

แม่ชีผู้ประสานงาน และพระเจ้าอาวาสจากจังหวัดเลย เดินตามมาส่งที่รถ แม่ชีกล่าวอำลาด้วยกิริยานบนอบ พร้อม เย้ยคำขอโทษที่ทำให้ชายสูงวัยเสียเวลาเล็กน้อย จากภิกษุนัก เทคน้องคั่นั้น ชายสูงวัยยิ้มอย่างอ่อนโยน กล่าวด้วยน้ำเสียง กรุณาว่า

"ไม่เป็นไรครับ ผมได้รับฟังสิ่งที่เป็นประโยชน์ ท่านเป็นครู สอนให้ผมได้เรียนรู้ วิธีการอธิบายสิ่งที่เป็นสมมติและสิ่งที่อยู่



เหนือสมมติ ไม่เสียเวลาหรอกครับ"

พระจากจังหวัดเลยเข้ามาสะกิดที่แขน พลังกล่าวด้วยเสียงตื่นเต้นยินดีที่เข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนการบรรยายธรรมของชายสูงวัยว่า

"หมาคาบรองเท้าของอาจารย์เิง" ทั้งพระทั้งฆราวาสต่างหัวเราะ ที่ความสว่างแห่งปัญญาของท่านทั้งสอง ได้บรรลุถึงคำว่า "อ้อ" ลูกสุนัขคาบรองเท้าข้างหนึ่งหายไป ทำให้ต้องเสียเวลาตามหาก็ก็นื่องด้วยเหตุเช่นนี้ นี่เอง

ห้าทุ่มเศษ รถยนต์สีน้ำตาลอ่อนแล่นเข้ามาจอดในตัวบ้าน ศิษย์ผู้ติดตามขอตัวกลับ ด้วยรถยนต์ที่จอดทิ้งไว้ที่บ้านอาจารย์ การเดินทางในวันนี้สิ้นสุดลงในรัตติกาลที่อากาศหนาวเหน็บและสงบเงียบ ทุกคนคงกำลังหลับสบาย สุนัขหลายตัวส่งเสียงต้อนรับอย่างยินดี เหมือนเฝ้ารอคอยการกลับมาของผู้เป็นประหนึ่งพ่อ เมื่อชายสูงวัยเดินตรงเข้าบ้าน ลูกสุนัขตัวน้อยวิ่งเข้ามาตะกายกอดรัดอวยงดีใจและจงรักภักดียิ่งชีวิต ชายสูงวัยอุ้มลูกสุนัขตัวน้อยขึ้นมากอดแนบอกอบอุ่น พร้อมลูบหัวมันอย่างเอ็นดูและเมตตา พลังกล่าวว่า

**"พ่อกลับมาแล้วลูก"**





[www.kanlayanatam.com](http://www.kanlayanatam.com)

บทสนทนาระหว่างพ่อกับลูก ที่อบอุ่นด้วยแรงใจให้ยืนหยัดบนทางแห่งความดี  
ตระหนักถึงคุณค่าแห่งชีวิต และสัมมาทิฐิในการแสวงหาโมกขธรรม  
ตามรอยพ่อ ... คงความอมตะในการถ่ายทอดธรรมะของพระพุทธองค์

ISBN 974924390-0



Dhammaintrend ร่วมเผยแพร่เป็นธรรมทาน

0 780710 213000